הארץ

1.30 ש"ח יום א', י"א בתמוז התשמ"ח, 26 ביוני 1988 VOL.69/20952 JUNE 26 1988
בכלל מע"מ באילת 1.15 ש"ח

אלכם בכל הארץ
שהדרים
ראשון לציון
רח' יהושע פינת ברנשטיין
• דירות 5,4 חדרים וקוטג'ים.
שד' רוטשילד 133 ת"א טל. 03-203341

ערבי־ישראלי דן עם אש"ף על נעדרים בידיעת שמיר

מגלה סאנדיי טיימס • אש"ף ביקש לחדש השיחות • לשכת רה"מ: אם מישהו קיים מגע עם אש"ף הוא עשה זאת על דעת עצמו

מאת שאול צדקא
כתב "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ראש־הממשלה יצחק שמיר נתן את הסכמתו למשא ומתן ישיר עם אש"ף, שנערך בחודש בקשר לשלושה נעדרי צה"ל בקרב סולטאן יעקב, במהלך מלחמת לבנון. את המשא ומתן בשמה של ישראל ניהל אחמד טיבי, רופא ישראלי־ערבי, שעמד בקשר רצוף עם השר עזר וייצמן ודיווח לו על התפתחות המגעים.

ה"סאנדיי טיימס", המצטט

(סוף בעמוד 4)

רבין מגיע היום לוואשינגטון; יפעל לקדם פרוייקט טילי "חץ" ו"פופאי"

יבקש לגלות פתיחות רבה יותר בשיתוף חברות ישראליות במכרזים על תחזוקת ציוד אמריקאי המוצב באירופה • הכריז בפני ועידת הנשיאים כי הוא מצדד בהחזרת שטחים תמורת שלום

מאת צבי בראל, ראובן פדהצור ושלמה שמיר
סופרי "הארץ"

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר הביטחון יצחק רבין יגיע היום לוואשינגטון לביקור עבודה שיימשך שלושה ימים. במהלך הביקור ינסה רבין לקדם את מכירת טילי "פופאי" אותם מייצרת ישראל לחילות הים האמריקאי ולשכנע את הממשל להאריך את הסדרי האופסט בעוד שנתיים. מקורות בפנטגון מסרו כי הממשל יסכים להגדיל את כמות הדולרים שתותר להמרה לשקלים בישראל מ־400 מיליון לכחמש מאות מיליון דולר אך הסדרי האופסט יתקלו בהתנגדות נמרצת ובכוונות ממשלית לבטלם.

הסדרים אלה מחייבים חברות אמריקאיות מהם רוכשת ישראל ציוד בטחוני, לרכוש מישראל ציוד וחלפים בשווי של מאה וחמישים מיליון דולר בשנה. רבין יבקש ממארחיו בממשל לגלות פתיחות רבה יותר בשיתוף חברות ישראליות במכרזים על תחזוקת הציוד האמרי־קאי המוצב באירופה וידון לפרטים בנושא בית הצללות וספינות הטי־לים הישראלים בארה"ב וגרמניה.

יום שלם יקדיש רבין לדיון ופגישות עם חברי קונגרס בוועדות החוץ, ההקצאות והשירותים המזו־ינים, ובאותו יום, יום שלישי, ייפגש לפגישת השעה עם הנשיא רייגן. פגישות נוספות נועדו לו עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש ועם שר ההגנה פרנק קרלוצ'י כפי שיידוע גם עם נציגים בכירים של העיתונות האמ־ריקאית. ההסכם בין ישראל לארה"ב על פיתוח הטיל נגד טילים מדגם "חץ" אמור להיחתם בשבועות הקרובים. בכוונת שר הביטחון, יצחק רבין, להקדיש חלק משיחותיו בבי־קורו בארה"ב לנושא זה.

במערכת הבטחון מייחסים לתה־ליך פיתוח ה"חץ" משנה חשיבות לאחר פירסום המידע על רכש טי־לים סיניים ארוכי טווח על ידי הסעודים ועיסקה מתוכננת לרכישת טילי מ־9 סיניים על ידי סוריה. הקונספציה של מערכת ה"חץ"

(סוף בעמוד 4)

שר החוץ היפני ידון בישראל בנושאי כלכלה ובפתיחת קו תעופה טוקיו־ת"א

אנו מגיע לישראל בתום ביקור בסוריה, ירדן ומצרים והוא מחלק את זמנו הקצר בירושלים בין פגישות עם הנשיא, ראש הממשלה ושר החוץ לבין פגישות ומגעים עם פלשתינאים בשטחים

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

בשיחות שיקיים היום בירושלים שר החוץ היפני ססקה אנו ידונו נושאים כלכליים ובהם הדרים של חברות יפניות על יצוא סחורות לישראל וכן אפשרות של פתיחת קו תעופה של חברת התעופה היפנית בין טוקיו לת"א. בירושלים פרסמה אמש הודעה מקדמת בברכה את הביקור הראשון של שר יפני בישראל.

במשרד החוץ מביעים תקוה כי הביקור יביא בעקבותיו צעדים נוס־פים לשיפור היחסים בין שתי המדינות. עם זאת על פי מקורות בטוקיו, אין בדעת האורח להציג בשיחותיו ובהצהרותיו בירושלים מהמדיניות הרשמית של יפן הדוגלת בהקמת מדינה פלשתינאית, נסיגה ישראלית מכל השטחים, לרבות ירושלים ומשא ומתן עם אש"ף. למרות זאת, הביעה יפן תמיכה ביוזמת השלום של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ שאינה מתיישבת עם המדיניות היפ־נית הרשמית שנקבעה בסוף 1973 בעקבות לחצים של מדינות הנפט הערביות.

אנו מגיע לישראל בתום ביקור בסוריה, ירדן ומצרים והוא מחלק את זמנו הקצר בירושלים בין פגישות עם הנשיא, ראש הממשלה ושר החוץ לבין פגישות ומגעים עם פלשתינאים בשטחים ובמזרח ירושלים. אנו ייבקר הבוקר ביד ושם, במחנה הפליטים דהיישה ובעיר העתיקה בירושלים. מחר בבוקר יסיים את ביקורו בישראל ובמזרח התיכון.

קהיר (עי' ורע"ב). שר החוץ היפני אמר בשבת בקהיר כי ארצו מבקשת להרחיב את תפקידה במזרח התיכון, ורוצה להיות שותפה מדינית בקידום השלום באזור, נוסף להיותה תורמת למדינות שבאזור. "אנו מכירים בכך כי אי אפשר להחזיק שלום על ידי תשלום כספים גרידא", אמר לעי־תונאים אחרי פגישה בת שעה עם הנשיא מובארק. יפאן העניקה למצרים 996 מיליון דולר למטרות פיתוח, מ־1960 עד 1986. טוקיו גם מעורבת במספר תוכניות השקעה בשווי של 59 מיליון דולר, כולל פרוייקטים משותפים לייצור פלדה ולקדוחי נפט במצרים.

בית אופרה שמומן על ידי יפאן ועלה 27 מיליון דולר, ייפתח באו־קטובר, מסר שר החוץ.

בתיה"ח בדרום שובתים ל־24 שעות

אם לא יוחל עד מחר בערב מו"מ על משמרת שנייה יושבתו ביום ג' כל בתיה"ח במרכז • פסימיות באוצר: כל מי שמשתתף בצוות המומחים מעוניין בתוספות שכר באלפי אחוזים

מאת ערנה אריוחד
וחן מגיד סופרי "הארץ"

כל בתי החולים הממשלתיים ושל קופת חולים בדרום הארץ יושבתו החל מהבוקר למשך 24 שעות. ארגון הרופאי המדינה הושבת הרופאי בתי החולים של קופת חולים משבי־תים מהבוקר את בתי החולים "קפלן" ברחובות, "ברזילי" באשק־לון, "סורוקה" בבאר שבע, "יוספטל" באילת, "שערי צדק" בירו־שלים, "אסף הרופא" בצריפין ואת כל בתי החולים הפסיכיאטריים והגריאטריים שבאיזור. בתי חולים אלו יפעלו היום במתכונת שבת, יתבצעו רק טיפולים וניתוחים להצלת חיי אדם. בשאר בתי החולים הממשלתיים ושל קופת חולים יי־משכו העיצומים. מרפאות החוץ סגורות וחדרי הניתוח יבוצעו ניתו־חים על פי אישור ועדת חריגים. אם לא ייפתח עד מחר בערב מו"מ עם הרופאים על הפעלת משמרת שניה בבתי החולים, יושבתו מחרתיים כל בתי החולים הממשלתיים והעירוניים ושל קופת חולים במרכז הארץ.

בדיוני צוות השרים לפתרון משבר במערכת הבריאות לא חלה התקדמות. ביום ששי שמע ראש הממשלה יצחק שמיר והשרים פרס, נסים וארבלי אלמוזלינו דיווח מפי מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה ומפי מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' ירום לס. בפני צוות השרים הוצגו שתי תוכניות שמצביעות על פער בין המשרדים על היקף תוספת הפעילות הנדרשת בבתי החולים כדי לקצר תורים לניתוחים ואב־חונים, על התעריף שישולם לצוו־תים–ועל–הגוף שיהיה אחראי לתגמול הצוותים במשמרת שניה. ראש הממשלה ביקש ממנכ"ל האוצר לכנס את ועדת המומחים כדי לבנות ולגבש תוכנית אחידה שתשמש בסיס לפתיחת מו"מ עם הרופאים.

אמש ובמהלך היום יימשכו הדיונים בוועדת המומחים. גורמים טוענים כי הפער בתפישה הוא כה

(סוף בעמוד 2)

מוקד ההתקוממות – לירושלים; דריכות לרגל יום איחוד העיר

צה"ל שוקל לסגור אזורים ליד מסגדים למנוע חיכוכים בין מתפללים למתנחלים • ביום ששי יצאו עשרות מהתנחלות גילי שבחבל מודיעין לחירבתא לאחר שהתרבו יידויי האבנים על מכוניות; צה"ל שכנעם לחזור • נאטמו 36 חנויות בעזה; 28 נפתחו מחדש

מאת גדעון אלון ואהרן רבין

גורמים בכירים בצה"ל שוקלים לסגור אזורים סמוכים למסגדים אחר התפילה בימי ששי כדי למנוע חיכוכים בין מתפללים למתנחלים.

הצעה זו עלתה לאחר ששלשום היתה בשכם תקרית, ובה רגמו עשרות צעירים שיצאו מאחד המסגדים בלב העיר מכונית של תושבי התנחלות חומש.

המכונית, מסוג טרנזיט, שהיתה נהוגה בידי תושבת התנחלות חומש, נתקלה במטר אבנים. הנהגת, האיש שישב לידה, נתקפו בבהלה בסמטאות, ירדו מהמכונית, וירו אל הרוגמים. האשה השתמשה באקדח שהיה ברשותה, ואילו הגבר ירה בעוזי. הגבר היה פגע במכוניתם, ושניהם נפצעו קל וקיבלו טיפול בבית חולים.

כוחות צה"ל הגיעו למקום בתוך דקות, ופיזרו את מיידי האבנים בגז מדמיע ובכדורי גומי. על העיר הוטל עוצר, והוא הוסר אתמול בבוקר.

מבית החולים אל־איתיחאד אל־נישאי נמסר כי 13 תושבים נפצעו, מקצתם מירי, ואחרים מכדורי גומי ומגז מדמיע. מקורות צבאיים מסרו כי החיילים שפיזרו את המפגינים לא השתמשו באש חיה לפיזור ההפגנה.

ביום ששי יצאו עשרות מתושבי התנחלות גילי שבחבל מודיעין לכפר חירבתא, לאחר שהתרבו יידויי האבנים אל מכוניות מהיישוב. בליל שבת נרגמו עוד 5 כלי רכב מגילי, ושמשותיהם של 3 נופצו. צה"ל שיכנע את התושבים לחזור לישוב, והטיל עוצר על האיזור.

בכפר בידייה שבאיזור טול כרם נזרק בליל שבת כמה בקבוקי תבערה אל רכב ישראלי. גם ליד ג'נין נזרק בקבוק תבערה אל מכונית מתנחלות כרים, אך לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

(סוף בעמוד 2)

המטכ"ל התכנס במלאת חצי שנה לאינתיפאדה

צפויה החמרה באופי הפעילות של התושבים

מאת ראובן פדהצור,
סופר הצבאי של "הארץ"

בלשכת הרמטכ"ל התקיים ביום שישי דיון לסיכום חצי שנה לאינתיפאדה. בדיון השתתפו אלופי המטכ"ל והוא ערך מספר שעות. במהלך הדיון נערך סיכום של ששת חודשי פעילות צה"ל בשטחים והודגשו מספר לקחים עיקריים.

גורמים צבאיים מדגישים כי אופי פעילותו של צה"ל בשטחים הוא גמיש ומשתנה כל העת בהתאם לצרכים ולהתפתחויות. עם זאת, מותחים מקורות צבאיים בכירים ביקורת על כך שצה"ל היה בדרך כלל לכוח מגיב ולא יוזם. לטענתם, על צה"ל לגלות יתר יוזמה ולהפתיע את מארגני ומבצעי הפרות הסדר ולהקדים אותם.

הגורמים הצבאיים העריכו כי צפויה החמרה באופי הפעילות של התושבים בשטחים וייתכן שימוש מוגבר באמצעי לחימה תיקניים כמו אקדחים ורובים. במקרה כזה יהיה צורך לשנות שוב את קווי הפעילות של חיילי צה"ל בשטחים.

בתקופה האחרונה אורגן השירות בשטחים כך שחלק הארי של החיילים הם אנשי מי־לואים ורק מיעוט מבין המקיימים את פעילות הבטחון השוטף בידו"ש ועזה הם חיילים סדירים. לדברי מקורות צבאיים יש יתרון בהפעלת חיילי מילואים בשטחים, ובקרב אלה קטן יותר מספר האירועים החריגים.

איש "כך" נדקר בקסבה של חברון

יונה הייקין, אב ל־6 המתגורר בבית חסון, עלה לפני 4 שנים מבוסטון • אף שנפצע קשה ואיבד דם רב, רדף אחרי הדוקר ופצעו בירייה • אחר רץ לכיוון בית הדסה והתמוטט • אלוף מצנע שיבח התנהגותו • דיירות בית הדסה תקפו את צוותי הטלוויזיה שהגיעו

מאת סופר "הארץ" בשטחים

בקסבה של חברון נדקר ביום ו' איש "כך", יונה הייקין, המתגורר בבית חסון שבעיר. אף שנפצע קשה בכתפו ובגבו, ואיבד דם רב, רדף אחרי הדוקר, ירה אליו ופצעו. אחר כך רץ לכיוון בית הדסה והתמוטט. כעבור זמן קצר גילו גורמי הבטחון את הדוקר, עבד אל־מג'יד שראוונה, בבית החולים "עליה" בחברון, שאליו פינו אותו עוברי אורח ערבים.

הייקין, בן 35, אב ל־6, נמנה עם חברי הוועד להגנה בכבישי יש"ע, המזוהה עם תומכי כהנא. הוא היה יו"ר הליגה להגנה יהודית בבוסטון, ועלה לארץ לפני 4 שנים.

הוא הותקף בעת שיצא, סמוך ל־12 בצהריים, לעשות קניות, ליד הקסבה של חברון.

[illegible]

תוך כדי המהומה, הוזעק לבית הדסה אמבולנס עם צוות טיפול נמרץ מקרית ארבע. הייקין טופל במקום, הועבר למינחת הסמוך לבניין הממשל הצבאי בחברון, ומשם הועבר במסוק לבית החולים הדסה בעין כרם שם נותח.

אחרי פיגועו של הייקין הגיע כוח גדול לרחוב שלילה, הסמוך לקסבה. הרחוב נסגר, וגורמי הבטחון ומשמרות הבורון החלו לשחזר את האירוע. למקום הגיע גם אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, וקיבל דיווח על התקרית. הוא ציין לשבח את התנהגותו של הנדקר, ואת גורמי הבטחון שהצליחו ללכוד את התוקף במהירות.

מתנחלים בקרית ארבע מתחו ביקורת על שחרורם של 89 האסירים העצורים ביום שישי. לדבריהם, הצעד שנקט אלוף פיקוד המרכז לא הרגיע את הרוחות. הם דרשו לגרש 80 ממשוחררי עיסקת ג'יבריל המתגוררים באיזור חברון ותורמים, לטענתם, להגברת המהומות ופעולות הטרור נגד יהודים.

יונה הייקין שנדקר בחברון מובל לניתוח שעה קלה לאחר פציעתו. (תצלום: ירון קמינסקי, "חדשות")

5000 עצים הושמדו בדליקה בתבור

יער אורנים של הקרן הקיימת הוצת סמוך לאלפי מנשה • דונם וחצי עצי אורן נשרפו בליל ביער יקנעם • שני דונם עצי אורן הושמדו בדליקה ליד כפר מעוויה בוואדי ערה

(ע). בכמה מקומות בארץ נמשכו אתמול ושלשום מעשי ההצתה.

5000 עצים הושמדו אתמול בדליקה גדולה במורדים המערביים של הר תבור. החוקרים סבורים שמדובר בהצתה.

האש פרצה ליד מגרש הכדורגל של הכפר דבוריה. 7 מכוניות כיבוי, בסיוע המשטרה, משמר הגבול ומתנדבים, נאבקו באש שעה ארוכה. נתגלו 10 מוקדים והדבר מצביע על הצתה.

אתמול בבוקר נופצו שמשות בית הדואר בכפר דבוריה, ועל הקירות נכתבו סיסמאות נאצה. המשטרה פתחה בחקירה.

הוצתת יער ליד אלפי מנשה

יער אורנים של הקרן הקיימת הוצת אתמול סמוך לאלפי מנשה, שליד כפר סבא.

האש פשטה בכמה מוקדים בעת ובעונה אחת, כוחי קק"ל מאלפי מנשה, ליד הכפר עסלי.

אחד מתושבי אלפי מנשה הבחין באש והז־עיק את מכבי האש. בכיבוי השתתפו ערבים מהכפר עסלי ואנשי אלפי מנשה, בסיוע אנשי משמר הגבול ומתנדבים.

הוצתת מטע זיתים בירושלים

שלשום בלילה הוצת מטע עצי זית ליד מנזר מר־אליאס בכביש ירושלים–בית לחם.

מכבי האש והמשטרה כיבו את האש. חקירה העלתה כי עצי הזית הוצתו.

2 יערות הוצתו ביקנעם ובוואדי ערה

דונם וחצי עצי אורן נשרפו בליל כיבוי יקנעם עילית ביום שישי אחה"צ. המשטרה קבעה שמדובר בהצתה.

אתמול אחר הצהריים פרצה דליקה ממערב לכפר מעוויה שבוואדי ערה. הושמדו בה שני דונם עצי אורן. היא כובתה בידי אנשי הקק"ל. גם כאן נקבע שמדובר בהצתה.

כתבת "הארץ" בשרון מוסרת: 3 שריפות ארעו אמש בשרון.

2 דונם שטח חקלאי נשרפו ממזרח לקיבוץ גבעת השלושה שליד פתח תקוה.

דונם שטח קוצים נשרף בצומת סירקין, בקריה המזרחית. מפתח תקוה, ובשעתיים לאחר מכן נשרפו 5 דונם קוצים סמוך לצור נתן.

מכבי האש של פתח תקוה השתלטו על השריפות.

חוק עזר להגנה

(עש"ת, למ"מ). ראש הממשלה ושר הפנים, יצחק שמיר, חתם על חוק עזר להגנה מפני דליקות. חוק זה נותן למפקדי שירותי הכבאות סמכות לנקוט בכל הצעדים למנוע דליקות, ובהן מתן הוראות לבעלי המפעלים הסמוכים לסלק משטחם ומסביב לשטחם גוש או צמחיה. העובר על הוראה זו צפוי לקנס של 600 ש"ח, ולכל יום נוסף של אי־סילוק – 24 ש"ח.

חייל מילואים הותקף בצומת מסובים; כנראה ע"י ערבים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

חייל מילואים מאור יהודה הותקף אתמול בלילה ע"י אלמונים, ככל הנראה ערבים, בצומת מסובים. חיים יוסף בן 38 נפצע בידו ובכתפו. בשעת מסירת הידיעה הוא שהה בחדר המיון בבית החולים תל השומר לקבלת טיפול. ב־11 בלילה לערך הוא הגיע לצומת מסובים ומחקירה ראשונית התברר כי ארבעה אנשים ירדו מרכב וניסו לתקוף את בישקו. הוא התגונן מפני תקפיו ונמלטו מהמקום ברכב שהמתין להם. הוא פנה במהירות למשטרת מסובים הנמצאת מרחק כמה עשרות מטרים מהצומת המקשרת בין סביון קריאון אור יהודה ויהוד וכשהוא שותת דם מי־דיו סיפר את הקורות אותו. מיד הצבו מחסומים ובעצרו מספר חשו־דים.

הבוקר גזר הדין לבלאס

(ע). בבית המשפט המחוזי בתל אביב יינתן הבוקר גזר הדין במשפטם של איש העסקים דוד בלאס ועוזרו צבי אפרתי.

השניים הורשעו בקבלת דבר במירמה בכך שהונו את התקל"ם ב־29 מליון דולר.

הם זוכו מן הנסיבות המחמירות שיוחסו להם בתביעה באישום זה.

התובעת, עו"ד פנינה דבורין, ביקשה בשבוע שעבר מהשופטת ששנה ברנזון להטיל על בלאס מאסר בפועל ממושך יותר מזה הקבוע בחוק, ואילו סניגורו של בלאס, עו"ד יעקב ויינרוט ביקש לגזור על בלאס מאסר על תנאי בלבד, ולהסתפק ב־21 חודשי המאסר שריצה בלאס מאז מעצרו הראשון.

"סרט השיחזור שהביא להרשעת עמוס ברנס ברצח צולם ונערך במגמתיות"

טוען נצ"מ בדימוס עזרא גולדברג, המנהל שנים מאבק ציבורי למשפט חוזר, לאחר חוות דעת שנתן מומחה במכון ויצמן • גורמים במשטרה: אלה ענינים טכניים שוליים ולא משמעותיים

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

קצין המשטרה לשעבר נצ"מ בדימוס עזרא גולדברג טוען כי בידיו ראיה חדשה ומשמעותית המעידה על מגמתיות ואפילו ביום "שיבוצקי" של השיחזור וסרט השיחזור שעל פיו הורשע באמצע שנות השבעים עמוס ברנס ברצח החיילת רחל הלר. עזרא גולדברג, המנהל זה שנים מאבק ציבורי לקיום משפט חוזר לעמוס ברנס אף סייע לברנס לקבל חנינה שבעקבותיה השתחרר ברנס מהכלא בשנת 1983 לאחר כשמונה וחצי שנות מאסר, טוען כי הראיה החדשה שבידיו שהיא חוות דעת של מומחה ממכון וייצמן למדע ברחובות מחייבת את היועץ המשפטי לממשלה להגיש בקשה לקיום משפט חוזר לעמוס ברנס, המבקש לדרוש את קיום המשפט החוזר מאז הורשע ונדון למאסר עולם לפני כ־13 שנים.

חוות הדעת החדשה, שעשויה להיות לה השלכות כבדות משקל על פרשת ברנס ועל משפטו, הוכנה על ידי שמואל אבגלשטיין מנהל מחלקת הצילום במכון וייצמן. הוא בדק העתק של סרט השחזור של רצח רחל הלר על ידי ברנס, על פי בקשתו של עזרא גולדברג. הבדיקה נערכה לפני כשנה במעבדות מכון ויצמן. חוות הדעת המבוססת על הסברים ומראי מקום בסרט השיחזור, מגלה מימצאים חמורים ביותר לכאורה. בין השאר נכתב בחוות הדעת כי סרט השיחזור היה מבויים וערוך, תוך הזזת הסרט לאחור, מחיקת קטעים וצילום מחדש של הקטעים הקודמים שנמחקו.

עוד נקבע בחוות הדעת כי תמליל סרט הקלטה של השיחזור (שהוגש לבתי המשפט המחוזי והעליון שדנו בשעתו בעניינו של ברנס) אינו תואם

(סוף בעמוד 4)

שרים בעבודה מתרעמים על מינוי וייצמן למ"מ יו"ר הבחירות

(עמ' 3)

שרה דורון – גם במפ"ם

(עמ' 3)

עתירה לבג"ץ להקים בית קברות רפורמי

(עמ' 5)

תוקם רשות למלחמה בסמים

(עמ' 5)

פראוודה: סטאלין היה מטורף

(עמ' 7)

בגליון זה 14 עמודים

אדריכל!
הרעיון שלך. התפוקה של Drawbase
טלפן למילון 03-7515115

מזג האוויר

התחממות נוספת בהרים הבהיל במישור החוף.

ירושלים: 18—30.
תל־אביב: 22—30.
חיפה: 23—31.
באר־שבע: 18—34.
רמת־הגולן 18—33, צפת 17—28, טבריה 21—36, עפולה 20—34, השומרון 19—32, נתב"ג 20—31, יריחו 22—38, עזה 22—29, אילת 25—40.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6122	+0.0042
נוסעים	1.9162	+0.0050
שחור	1.7000	–

שער הסל

יציג	1.7163	+0.0004

ערכה את העמוד: אדוית גליל

אם יש לך 5000 ש"ח או יותר אתה יכול לקבל ריבית של מליונר.

פק"מ משופר – אתה מרוויח מהמכרז

הבנקים מתחרים מדי שבוע בשיטת המכרז, על הלוואות מוניטריות של בנק ישראל. הריבית במכרזים אלה גבוהה במיוחד. פק"מ משופר של הבינלאומי מעניק לכם לתקופה של 3 חודשים ריבית השווה ל־95% מריבית המכרז. ריבית זו מקבילה בדרך כלל לריבית הגמבו המוענקת רק לפקדונות של מליוני שקלים, אבל הבנק הבינלאומי בצעד יוצא מהכלל מעניק זאת לפקדונות בסכומים החל מ־5000 ש"ח ועד 250,000 ש"ח.

פק"מ משופר – אתה מוגן כל שבוע מחדש

מדי שבוע תרשם לזכותך הריבית הגבוהה שבין ריבית המכרז הנ"ל לבין ריבית הפריים (כיום 15%). בדרך זו כאשר ריבית הג'מבו עולה מעבר לריבית הפריים – אתה מרוויח. כאשר ריבית הג'מבו יורדת – אתה מוגן, כי לזכותך תרשם לפחות ריבית הפריים.

בתום 3 חודשים תשולם לך הריבית הגבוהה ביותר.

פק"מ משופר – ל־3 חודשים

ההשקעה היחידה קצרת מועד. המקנה לך רווח בטוח וסיכוי גבוה לרווח נוסף.

פרטים מלאים בסניפים.

הבנק הבינלאומי הראשון. יוצא מהכלל.

קצין בשגרירות מצרים בארה"ב חשוד בקשר להבריח חומר לייצור טילים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). קצין מצרי בכיר המשרת בשגרירות מצרים בוואשינגטון הואשם בניסיון להבריח מארה"ב חומר מתוחכם המשמש לייצור טילים. הוואשינגטון פוסט שירותו על החשד מוסר כי הקצין, סגן אלוף מוחמד מוחמד, איש חיל האוויר המצרי יחד עם עוד ארבעה חשודים, בהם מומחה מצרי לטכנולוגיה של טילים בשם עבד אלקאדר חילמי קשרו קשר להבריחת החומר המתוחכם תוך הפרת חוקי העברת הטכנולוגיה האמריקאים. חילמי, שהוא אזרח אמריקאי, מועסק בחברה אמריקאית בקליפורניה ומחזיק באישור בטחוני מטעם הפנטגון, קיבל עבור "שירותיו" מיליון דולר שהועברו אליו מבנק בשווייצריה והמבצע כולו תואם ונוהל ככל הנראה מזלצבורג על ידי קצין מצרי אחר, קולונל חוסאם יוסף.

על פי כתב האישום המשתרע על 36 עמודים, עולה כי הקשר נחשף בעקבות מידע חסוי שנמסר לשלטונות המכס האמריקאים על אורח מצרי אחר, פואד אלגמאל, אשר הגיע לסקרמנטו בקליפורניה וניהל מגעים שוטפים עם מומחה הטילים חילמי. סוכני מכס שעקבו אחר השניים גילו שחילמי ואלגמאל העבירו קופסאות ותמונות אל בניין השייך לשגרירות מצרים ובמבלי האשפה של חילמי העלו ניירות סיוטה בהם הנחיות כיצד לעבוד עם החומר המתוחכם המשמש בבניית ראשי טילים, וכן תיאורה של מערכת אנטנות טלמטריה בגלים קצרים. מגוון המסמכים הביא את המומחים האמריקאים למסקנה כי מדובר בהבילת מידע מושלמת שתסייע לבניית או שיפור מערכות טילים טקטיים.

(מצרים מתפתחת יחד עם ארגנטינה ועיראק טיל בליסטי שיגיע לטווח של כ-750 ק"מ. נראה כי מדובר בשיפור הטיל הארגנטינאי הדו שלבי קונדור 1 והפיכתו לטיל דו שלבי שיגוע בחלק מוצק. החומר אותו ניסה הקצין המצרי להבריח (כ-200 ק"ג) ידוע בשם קרבון-קרבון והוא משמש כשכבת הגנה על ראשי נפץ של טילים כדי למנוע השפעת חום עליהם ובכך משפר את דיוקם. ארה"ב משמשת בחומר זה בייצור הטילים הגרעיניים מסוג אם אקס וטריידנט די-5.)

עראפת רמז ביוגוסלוויה שגם הוא תומך ביוזמת יועצו המדיני לשיחות עם שמיר

עיתוני בריטניה: היוזמה החדשה של אש"ף נתקלת בחשדנות גדולה בארה"ב

מאת שאול צדקא,
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). יאסר עראפת אמר שלשום בבלגראד כי הוא מוכן לפגוש בנציגים אמריקאים רשמיים כדי לדון עמם על הדרך לפתרונה של הבעיה הפלשתינית. יו"ר אש"ף רמז גם כי הוא תומך ברוח דבריו של באסם אבו שריף, יועצו המדיני, אשר קרא לשיחות ישירות עם שמיר ולעריכת משאל-עם בשטחים. יחד עם זאת הוא לא הביע תמיכה מפורשת בדברים אלה, וגם תשובה לשאלה אם המאמר מייצג את העמדה הרשמית של הארגון, הוא השיב: "אני אומר זאת לנציגים האמריקאים".

על פי ידיעות שהגיעו ללונדון יש בהבהרה האחרונה של עראפת ביוגוסלביה משום סטייה מהתנגדותו הנחרצת בעבר לפגישות בין נציגים פלשתינאים לבין הממשל הבריטי כל עוד מתמידה ארה"ב בתוכנית שולץ. מאידך ברור כבר עתה כי דבריו של אבו שריף, אשר ככל הנראה נכתב בברכתו האילמת של עראפת, נתקלו בעוינות רבה מצד קבוצות פלשתינאיות שונות, בעיקר אלו הפעולות מסוריה.

בבירה האנגלית סבורים כי עראפת מבקש לבנות על התגובה החיובית, ההיררכית, בה התקבלו דברי יועצו בוואשינגטון. העיתונות הבריטית מצטטת מקורות ב"סטייט דיפרטמנט" המגיבים בחשדנות רבה על ה"יוזמה" החדשה של אש"ף, תוך איזכור כי לא יפתעו אם עראפת יחזור בו מאותם דברים ברגע האמתי כפי שנהג בעבר.

פעיל "כך" כיום תושב ישראל חשוד ברצח יו"ר הוועד הערבי אמריקאי בקליפורניה

רוברט סטיוונס מאנינג, לשעבר אזרח ארה"ב, הוא אחד מארבעה חשודים – כולם תושבי ישראל – בחיסולו של אלכס עודה ● רעייתו נעצרה ביום ד' בחשד למעורבות ברצח אחר

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). רוברט סטיוונס מאנינג, 36, אמריקאי שהיה מפעילי הליגה להגנה יהודית וכיום תושב ישראל ומאנשי הרב כהנא, תואר פה ביום ו' החלף כחשוד העיקרי ברצח אלכס עודה, ראש השלוחה הקליפורנית של הוועד הערבי-אמריקאי נגד אפליה. עודה נהרג באוקטובר '85, לאחר שמטען חבלה שהוטמן במשרדי הוועד התפוצץ בעת שפתח את דלת המשרד. מקורות עלומים טענו פה, כי מאנינג חשוד בכך שהיה מעורב בשנה של מעשי רצח וחבלה שאירעו במהלך '85.

רעייתו, רושל אידה מאנינג, 48, נעצרה ביום ד' בנמל התעופה הבינלאומי של לוס אנג'לס, מיד לאחר בואה מישראל. היא נחשדה במעורבות במעשה רצח שאירע לפני שמונה שנים במנהאטן ביץ', דרומית ללוס אנג'לס. אתמול דיווח ה"לוס אנג'לס טיימס", כי מקורות המקורבים לחקירה טענו, כי מאנינג הוא אחד מארבעה החשודים – כולם תושבי ישראל – בחיסולו של אלכס עודה. הם סירבו לזהות את החשודים האחרים וסירבו לומר אם הוגשה נגדם תביעת הסגרה. עד כה לא הוגש כתב אישום רשמי בפרשה.

לטענת אותם מקורות, מסרבת ישראל, מזה שנים אחדות, לאשר לסוכני הבולשת הפדראלית לאסוף הוכחות נגד אנשי מאיר כהנא בישראל. לפני שנתיים סירבה ישראל לשתף פעולה באיסוף חומר טלפוני ומיסמכי נסיעות, שמהם ניתן היה ללמוד על באים וצאתם של אנשי כהנא לארה"ב וממנה.

רוברט מאנינג, שעבר קורס חבלה בעת שירותו בצבא האמריקאי, הורשע ב-1972 בהנחת מטען חבלה שהתפוצץ בביתו של פעיל ערבי בהוליווד. לטענתו, הוא קורבן להאדרות חוזרות ונשנות של הבולשת הפדראלית. סמואל עבאדי, עורך דינו של מאנינג, טען כי הוא מואשם ברצח, סוחטה והתנכלות מתשלום מס הכנסה. "אין להם שום הוכחות נגדו," אמר העו"ד. הוא גם האשים את הבולשת בתזמון מעצרה של רושל מאנינג במגמה לכפות על בעלה לשוב לארה"ב.

לטענת הבולשת, נמצאו טביעות אצבעותיה של רושל מאנינג על עטיפת חבילה ששוגרה לפני שמונה שנים בדואר למשרד במנהאטן ביץ' והתפוצצה לאחר שהוחזרה לקו המתת. כתוצאה מהפיצוץ נהרגה אחת מעובדות המשרד, פאטרישה ווילקרסון. לא ברור מה היה המניע לרצח ואם יש לו קשר כלשהו לישראל.

ממשלת בריה"מ הגישה תביעה בעניין נכסים שלה בירושלים

(ע). ממשלת ברית המועצות הגישה שלשום תביעה ראשונה מסוגה נגד גורם ישראלי על הסגת גבול בשטח שבבעלותה בתחום ישראל.

הממשלה הסובייטית הגישה ביום ה' תביעה אזרחית לבית משפט השלום בירושלים נגד מלון "סירת בת שבע", ונגד קרן מרדכי ובת שבע בן חיים.

את ממשלת בריה"מ מייצג עו"ד יעקב מירון, שקיבל ייפוי כוח חתום בידי בוריס צ'פלין, סגן שר החוץ הסובייטי.

בכתב התביעה נאמר כי הנתבעים פלשו לכ-200 מ"ר קרקע הממשלה הסובייטית, בתחום החניה של המלון ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים.

הרוסים טוענים כי החלקה הנדונה רשומה בפנקסי המקרקעין בירושלים על-שם ממשלת בריה"מ, ואף מצרפים לכתב התביעה העתק צילום מ-1969 להוכחת טענותיהם.

לטענת עו"ד מירון, המשלחת הקונסולרית הרוסית, השוהה זה כשנה בארץ, גילתה באחרונה להפתעתה כי חלק מהנכס שבבעלות ממשלת בריה"מ, נתפס בידי הנתבעים.

במקביל, הגישו הסובייטים לבית משפט השלום בירושלים בקשה, בדרך המרצה, למצל סעדים, כדי שהנתבעים יהיו רשאים להגיש גם תביעה כספית בגין הסגת גבול ושימוש ברכוש בלא זכות.

מתנדב מדרא"פ נעצר לאחר שעבר הגבול לירדן ושב

(ע). המשטרה ביקשה שלשום מבית משפט השלום בבאר-שבע להאריך מעצרו של מתנדב דרום אפריקאי במושב חצבה, שחצה יום קודם לכן את הגבול לירדן, וחזר לישראל. המתנדב הסביר לשופטת: "הייתי שיכור מאד ולא ידעתי שאני חוצה את הגבול".

סמוך לשעה 04:30 ביום ה' לפנות בוקר הורגשה תנועה בגבול עם ירדן, ליד מושב חצבה בערבה. בדיקת העלו, שהיה זה מתנדב ממושב חצבה, פרפיק שרוור, בן 26 מדרום אפריקה, שעשה דרכו מכיוון ירדן וחצה את הגבול בחזרה לישראל.

הוא נעצר לחקירה והמשטרה ביקשה להאריך את מעצרו, בשל חומרת העבירה וכדי שניתן יהיה לחקור אותו ביסודיות.

המתנדב העיד באוזני השופטת, כי שתה לשוכרה וכשהיה בגילופין עבר את הגבול בלא משים. רק כשהתקרב לכביש, חש שהוא מצוי בירדן וחזר על עקבותיו לישראל. הוא העריך ששהה כשעתיים בירדן.

השופטת רות אבידע אמרה, שגירסת המתנדב על חציית גבול מתוך שיכרות, נראית לה סבירה. אולם, כדי לאפשר את סיום חקירת המשטרה, ציוותה השופטת להאריך את מעצרו של המתנדב בעוד 4 ימים.

המועדון החדש בשקף יוקם לזכרו של אלי כהן

מאת איתן רבין

חברי מושב שקף מתכוננים לקרוא למועדון החדש שהולך ונשלם במושב על שמו של חברם אלי כהן שנרצח לפני מספר ימים. בתוך כך הכיוון העיקרי הנחקר עתה ברציחתו של אלי כהן הוא לאומני חבלני, כך מסרו מקורות צבאיים.

אתמול הוארך מעצרם של 18 החשודים שנעצרו בליל הרצח.

אתמול סיירו קציני צה"ל מפיקוד המרכז באיזור המושב ועמדו מקרוב על סידורי הביטחון במקום.

מוקד ההתקוממות – לירושלים

(סוף מעמוד 1)

המוקד – לירושלים

בצד הפרות הסדר בגדה, ניכרת בימים האחרונים מגמה להעביר את מוקד ההתקוממות לירושלים.

כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול ירוכזו השבוע בירושלים עקב הידיעות כי מארגני המהומות קראו לתושבי השטחים ומזרח ירושלים להכריז שביתה כללית מחרתיים, 28 ביוני, יום השנה להחלטת הכנסת על איחוד ירושלים.

שלשום ואתמול כבר ניכרה בירושלים תסיסה רבה, עקב הפצת "כרוז 20", שבו נקראו התושבים להגביר את המהומות וההפגנות בבירה. אתמול לפנות בוקר נעצרו 10 ערבים, אחרי שהועלתה באש מכונית של יהודי המתגורר בשכונת אבו-תור בבירה, שבה מתגוררים יהודים וערבים.

ביום ששי בערב הוצתה חורשה של קק"ל בהר חומה, סמוך למנזר מר-אליאס בדרום ירושלים. כבאי ירושלים בסיוע המשטרה ואנשי קק"ל השתלטו על האש.

תפילות יום ששי במסגדי הר הבית התנהלו בלא הפרעות. כ-6000 מתפללים שהגיעו לתפילות, יצאו מהמסגדים בצהריים בסדר מופתי. כ-500 שוטרים ואנשי משמר הגבול איבטחו את הסדר. הם בדקו בקפדנות את המתפללים בגלאי מתכות.

נאטמו 8 חנויות בעזה

כוחות הבטחון ברצועת עזה אטמו בהלחמה 36 חנויות ברחוב הראשי של עזה, שמאמר אל מוכתר, ולאחר מכן חזרו בהם, ופתחו 28 מהן. כך מסרו מקורות ערביים.

עקב זריקת בקבוק התבערה בסוף השבוע שעבר ברחוב זה, ופציעת 2 חיילי צה"ל, הוחלט בדרג הבכיר של צה"ל לסגור חנויות, לאטום מיבטאות ולהרוס את המרפסת שממנה נזרק בקבוק התבערה.

בבית לחם נזרק בקבוק תבערה אל ביתו של תושב העיר החשוד בשיתוף פעולה עם השלטונות, וברמאללה היה נסיון להצית את משרד הרישוי. בהפרות סדר שהיו אתמול בשכם נפצע צעיר מקומי ברגלו. בקסבה של שכם היו כמה נסיונות לתקוף את חיילי צה"ל באבנים. צעירים הקימו מחסומי אבנים והניפו דגלי פלשתין. הפגנות דומות היו גם ברמאללה, אל בירה וחברון.

באל-בירה התכנסו סוחרי העיר והסביבה לישיבה במסגד ג'מל עבד אל נאצר, וקיבלו החלטה שלא לשלם מסים עד שתוקם מדינה פלשתינית. מקורות ערביים מסרו כי בכפר אדיק שבשומרון ערך צה"ל פשיטה, וביצע מעצרים.

בתי החולים בדרום שובתים

(סוף מעמוד 1)

עמוק שלא ניתן יהיה לגשר עליו. היחידים שיכולים לעשות זאת הם השרים שאמורים להתכנס שוב הערב או מחר בבוקר לקבל החלטה חד משמעית עם איזה תוכנית נבחרים ללמר"ם עם ההסתדרות הרפואית וארגוני הרופאים להיחלץ מידי של מצוקת התורים לשישלים ותיתוחים. לישיבה הבאה של צוות השרים זומן מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' לס את נציגי ההסתדרות הרפואית.

בדיוני הצוות מקפיד נציג האוצר שלא תתקבל כל הצעה שבה יוצרו יחסי עובד מעביד בין בתי החולים לעובדים ביום לעבודה הנוספת, ואת מתוך חשש שתוספת שכר כאלו יפרצו את מסגרות השכר במשק הציבורי. באוצר מדגישים שהדרך לפתרון היא יצירת ביטוח רפואי משלים באמצעות חברת ביטוח עסקית.

לדבריהם על מנת להקל על ההסתדרות מוכן האוצר אפילו שביטוח זה יבוצע באמצעות חברת ביטוח שבבעלות חברת העובדים, או כל חברה עסקית אחרת של ההסתדרות. במשרד האוצר הביעו אמש פסימיות עמוקה ביחס לסיכויי הצלחת הצוות לגבש הצעה מוסכמת. לדברי אותם גורמים באוצר, כל מי שמשתתף בצוות זה מעוניין רק בדבר אחד: תוספת שכר באלפי אחוזים.

התוכנית שהציג מנכ"ל האוצר מדברת רק על קיצור תורים ל-18 אלף ניתוחים ו-7000 טיפולים פרטיים לשנים (כמו ניתוחים ריסוק אבני כליות וכדומה). התגמול לצוות המנתח יהיה בין 60% ל-70% ממחיר שקופת חולים משלמת עבור ניתוח בבית חולים פרטי, ההצעה היא להלק מהמחיר מאחר ואין במקרה זה על הון ועודף מוסף. עוד מוצע להקים תאגיד של קופת חולים, ולהפקיד בידי גוף זה את ההתחשבנות עם הצוותים בבתי החולים.

התוכנית שהציג מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס מדברת גם היא על 18 אלף ניתוחים ו-7000 פעולות פולשניות, אולם בנוסף על 120 אלף פעולות אבחוניות ויעוצים. לדבריו " פעולות אבחון, כמו לדוגמא איתור מומחים קרדיולוגים אצל ילדים, חשובה לא פחות מבדיקות, לכן לא ניתן לצמצם בשעה שיש לחוץ על המערכת את הפתרון לשיעור אוכלוסיה מצומצם ביותר".

על פי הצעת מנכ"ל משרד הבריאות שנתמכת על ידי מנהלי בתי החולים, נציגי קופ"ח היועץ הכלכלי של מרס ראש הממשלה, התגמול לצוות יהיה בשיעור של 150% מחיר ניתוח בבית חולים ציבורי, על פי הצעה זו מחיר ממוצע לניתוח לא יוכל להיות פחות מ-2000 שקלים, סכום כמעט כפול ממה שמציע האוצר.

על פי הצעת מנכ"ל משרד הבריאות המימון של תוכנית זו יבוא מהממשלה ומהסכומים במסגרת תרבית ביטוחית של ביטוח משלים או הסדר אחר. הממשלה תקבל עליה תשלום עבור אוכלוסיות חלשות שמקבלות קצבאות מהמדינה. אולם לדבריו, כל הסדר כזה יוכל להתבצע רק לאחר שיבצעו הדיון על תקציב קופת חולים הכללית. כל השתתפות הממשלה במבצע לקיצור תורים לא תוכל לבוא על חשבון השתתפותה בתקציב קופת חולים. כמו כן יש במסגרת הסדר למצוא פתרון אשפוז מבלי להתייחס למעיד 1300 מרפאות הקהילה של קופת חולים הכללית.

ועדת החקירה לנושא הבריאות תתכנס ביום ה' בפעם הראשונה

מאת כתבי "הארץ"

ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת המצב במערכת הבריאות תקיים את ישיבתה הראשונה ביום חמישי, 30.6. יו"ר הוועדה, שופטת בית המשפט העליון שושנה נתניהו, מינתה את סגן ראש בית המשפט העליון, השופט אלון גילון, לשמש כמרכז הוועדה. השופט גילון יחל בביצוע הסידורים הסבביים שיאפשרו לוועדה לקיים את דיוניה.

הישיבה הראשונה של הוועדה, שתתנהל בדלתיים סגורות, תוקדש לקביעת נוהלי וסדרי עבודתה.

"אריה הזהב" של הביאנלה – לג'ספר ג'ונס

ונציה (ע"צ). הצייר האמריקאי, ג'ספר ג'ונס, זכה בשבת בפרס "אריה הזהב" בביאנלה הבינלאומית ה-43 של ונציה. על כך מסר חבר השופטים הבינלאומי ערב הפתיחה הרשמית של הביאנלה. השנה משתתפים בביאנלה 280 אמנים מ-25 מדינות.

"מפירי הסדר בשטחים יודעים שהמילואימניקים 'כבדי הרגליים' מתקשים להשיגם"

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

הסבר משכנע ביותר לכך, שמפירי הסדר בשטחים בטוחים יותר כשחיילי מילואים, ולא סדירים, נמצאים בשטח, היה לקצין החינוך של פיקוד הדרום, סגן אלוף הגן רובין, כשהרצה בסוף השבוע בכנס סגל של קציני חינוך של כל פיקוד הדרום.

סגן אלוף רובין אמר לאנשי היחידה, כי מפירי הסדר בשטחים יודעים בדיוק מתי מגיעים אנשי המילואים ומתי מגיעים החיילים הסדירים. הם יודעים גם, כי חיילי המילואים הם כבדי רגלים ולכן כשהם נמצאים במקום אפשר להתפרע וליידות אבנים ולברוח – מכיוון שהללו לא יצליחו להשיגם. לעומת זאת, החיילים הסדירים הם קלי רגלים, צעירים יותר ושטותיים. מפירי הסדר חוששים כי הם יילכדו בידיהם ולכן הם מרגישים בטוחים יותר כשחיילי המילואים נמצאים בשטח.

שמיר סירב לגלות מדוע סוכני המוסד שגורשו לא הוקיעו על הרשת הפלשתינית ומחסן הנשק

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). יצחק שמיר דחה בסוף השבוע את הטענה כי העובדה שסוכני "המוסד" בבריטניה לא דיווחו לשירותים הביטחוניים המקומיים על רשת החבלה הפלשתינית בלונדון מצביעה על כך שישראל לא מילאה את חובתה כלפי המלחמה בטרור העולמי. "איני מקבל זאת, הממשלה הבריטית יודעת היטב כי ישראל לוחמת בטרור, אולי יותר מכל מדינה אחרת בעולם. אנו עושים הכל לשתף פעולה עם מדינות אחרות".

בראיון ל"אינדיפנדנט" סירב ראש-הממשלה לגלות מדוע לא סיפרו סוכני ה"מוסד" על הרשת הפלשתינית ועל מחסן הנשק שהיה ברשותה והביע צער על צעדה של לונדון בגירושו של ה"דיפלומט" הישראלי. יחד עם זאת הוא ביטל את האפשרות כי התקרית תעיב על יחסי שתי המדינות.

בעניין אחר הביע שמיר תקווה כי הבחירות הקרובות יביאו פעם נוספת להקמתה של ממשלת איחוד לאומי.

שיא חום במערב התיכון בארה"ב

שיקגו (ע"צ). שיא חום נשבר בשבת במערב-התיכון של ארה"ב, אם כי החזאים ניבאו ירידה בחום בימים הקרובים, אך לא את הפסקת הבצורת.

ג'יימס מילר, מנהל לשכת התקציבים של ארה"ב, אמר כי הבצורת – החמורה ביותר מאז השפל הכלכלי לפני 50 שנה – עלולה לגרום עלייה בשיעור האינפלציה.

הטמפראטורה בשיקגו הגיעה ל-37.7 מעלות, שיא שנקבע ב-1954. החום הורגש בכל המערב-התיכון, אולם החזאים מסרו, כי התושבים יכולים לצפות מעט לירידה בחום, אם כי הם אינם צופים גשמים לפי שעה.

חקלאים בקליבר, מדינת אוהיו, שכרו בשבוע שעבר קבוצה של שישה אינדיאנים משבט סיו, כדי לנהל פולחן גשם. חקלאים אחרים במערב-התיכון שילמו למומחים כדי לגנות ולהוריד גשמים מן העננים המעטים המופיעים בשמים.

גשם ירד ביום שישי בלילה בדרום מערב מקסיקו והודות לכך עלה במקצת מיפלס המים בנהר המיסיסיפי.

היום: מפגש להפגת המתח בין תעשייה אווירית וחיל אוויר

תוקדש לליבון הוויכוח על עתיד פרויקט הבי-3

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

נסיון ליישב חלק מחילוקי הדיעות בין התעשייה האווירית לבין חיל האוויר ייעשה היום בבוקר בפגישה מתוכננת בין צמרת התעשייה האווירית והפיקוד הבכיר של חיל האוויר. הפגישה, שנקבעה לפני מספר שבועות, היא פגישת עבודה, אך לאור ההתפתחויות בימים האחרונים נראה כי חלק מהפגישה יוקדש לליבון הויכוח הנוקב בין שני הגופים.

המחלוקת בין חיל האוויר לתע"א נעוצה ברצונו של מפקד חיל האוויר האלוף אביהו בן-נון, להביא לביטולו של פרויקט אב הטיפוס השלישי של הלביא (הבי-3). במסגרת המחלוקת קת זו ניסה צוות של חיל האוויר להעביר מהתע"א אל בסיס חיל האוויר מטוס אף-15 שנמסר לתע"א לצורך ביצוע פרוייקט מתוכנן של השבחת מערך מטוסי האף-15 של חיל האוויר.

בחיל האוויר טוענים כי אין החיל צריך לממן פרוייקטים אשר אין לו צורך בהם, בעוד שחסרים לו משאבים בביצוע פרוייקטים חיוניים אחרים. הכוונה של מפקדי חיל האוויר היא לפרוייקט הבי-3, שעלותו השנה היא 25 מיליון דולר, והממומן מתקציב של חיל האוויר. בשלב זה אין שר הבטחון מוכן להורות על הפסקת פרוייקט הבי-3, ובדיון האחרון שהתקיים לפני כשבוע הוחלט כי ההכרעה על הפסקת הפרוייקט בכך שחיל האוויר יציג רשימת פרוייקטים חלופית בעלות כוללת הדומה לזו שמופנית לבי-3.

למרות המתחים הגדולים בין שני הגופים, תתקיים היום הפגישה בין מפקד חיל האוויר ומנכ"ל התע"א משה קרת. בתע"א מקווים כי הפגישה היום תביא להפחתת המתח שעלה בשבוע האחרון ותוביל להבנות שיאפשרו לפתור את המחלוקת בנושא הבי-3.

הפסד פרוייקט ה"אסטרה" של תעשיה אווירית: 270 מיליון ד'

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

ההפסדים המצטברים של פרויקט מטוס ה"אסטרה" של התעשייה האווירית, מגיעים לכ-270 מיליון דולר. כך עולה מסיכום נתונים של השנים האחרונות, שנעשה לא מכבר.

ה"אסטרה" הוא מטוס המנהלים שמייצרת התע"א מתחילת שנות ה-80.

לדברי מקורות בתעשייה האווירית, שיווק המטוס נקלע לקשיים רציניים ועד היום נמכרו רק 16 מטוסים מדגם זה. בנוסף להפסד הגדול ישנם ליקויים בתהליכי קבלת ההחלטות במהלך השנים האחרונות בשיווק.

בתעשייה האווירית מבקשים שלא לתת פומבי לנתונים הקשורים להפסדים בפרוייקט ה"אסטרה" מפני שיש שהדבר עלול לפגוע בהיערכות של החברה לבניית מערך שיווק חדש.

עד כה ייצגה החברה האמריקאית "אטלנטיק אוויאשן" את התע"א בתחום מטוסי המנהלים, ולאחרונה הוחלט להפסיק את הקשר עמה ולפנות לחברה אמריקאית אחרת, "ג'נס קורפוריישן".

גורמים פוליטיים הביעו תרעומת על בקשת התעשייה האווירית שלא לתת פומבי למימצאים המפורסמים וטענו כי אין לכך כל הצדקה.

מקורות בתעשייה האווירית לא הכחישו את גודל ההפסד וטענו כי ההפסד אינו בא לידי ביטוי בתקציב השנה הנוכחית משום שההפסדים נוכו מתקציבי השנים הקודמות בכל שנה בהתאם.

עריכת העמוד: אורית גלילי

אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי'			הטמפרטורות אתמול
אמסטרדם	14	21	מעונן	14	17
אתונה	21	27	מע.חל	17	30
בוקרשט	14	23	ממטרים	14	18
בזל	13	20	מעונן	–	–
וינה	13	20	ממטרים	14	17
ז'נבה	13	21	ממטרים	14	24
לונדון	14	25	מע.חל	–	–
ליסבון	16	24	מע.חל	18	20
מדריד	12	24	ממטרים	13	26
ניו יורק	20	27	מע.חל	16	27
פאריס	13	19	מע.חל	14	28
פרנקפורט	13	19	מעונן	12	15
ציריך	13	21	ממטרים	–	–
קהיר	22	34	בהיר	28	32
קופנהאגן	15	24	ממטרים	18	25
רומא	15	29	ממטרים	17	28
שטוקהולם	16	24	ממטרים	20	23

EL AL אל על

שיחת היום עם דרור זייגרמן

דרור זייגרמן היה חבר הכנסת ה-10 מטעם הליברלים ולא נבחר על ידי מפלגתו לרשימתה לכנסת ה-11

הליברלים בדרך ללא מוצא

אותה שבע רצון מתוצאות הבחירות הפנימיות במועצת המפלגה הליברלית?

אני ציפיתי לכך שיהיו ברשימה יותר פנים חדשות. לדעתי העובדה שגדעון פת ושרה דורון לא נענשו, מצביעה על בגרותה של המועצה. עם זאת קשה לומר שהרשימה שנבחרה היא רעה, בכל זאת יש בה 25 אחוז פנים חדשות במקומות ריאליים (פרוז, גולדברג ורפי פרבר).

אין זה סוד שהמתחות בתוך המפלגה הם שהכתיבו את רשימות המועמדים ולא יכולת העשייה של החברים.

אני מכיר שמה שהרס את המפלגה הליברלית, הם המחנות. לצערי מיד אחרי שנודעו תוצאות ההצבעה, התחדש המאבק בין השרים העומדים בראש המחנות, שהביאו לפני הבחירות הפנימיות על שלום בית. אין לי ספק שזהו דבר שיפגע גם בעתיד במפלגה ויביא להמשך ההידרדרות שלה.

יש לך הסבר מדוע חברי"ם בשורת דורון, אלי קולס ובני שלומאי נדחקו למקומות די שוליים ברשימה?

הם היו קורבן לנסיון להביא פנים חדשות לרשימת הנבחרים לכנסת הבאה. לדעתי שרה דורון שילמה על כך שהפגינה עצמאות יתר בנושא מיזוג יהודי ואלי קולס על תמיכתו בשינוי שיטת הבחירות. שמעתי שהפעלו איומים על כמה מן המועמדים ע"י חוגים קיצוניים בתנועת החרות והמפלגות הדתיות, שהפציצו בחברי המועצה שלא להצביע עבורם.

האם המפלגה הליברלית, היא עדיין ליברלית, או שנותר ממנה רק השם?

אני חושב שהליברלים שומרים היום במידה פחותה מאשר בעבר על העקרונות הבסיסיים שהינחו את המפלגה הליברלית בעבר. למעשה נמשך התהליך, שהחל עוד בעת בחירת המועמדים לכנסת ה-11 כשאני לא נבחרתי בשל העמדות הליברליות שהבעתי, כלומר הרוקתם של חברים שהצביעו בעד עמדות ליברליות עקרוניות.

בזמננו היית מהמתנגדים החריפים לליכוד הליכוד, מחשש שהליברלים ייטמעו בתוך תנועת החרות. האם שינית את עמדתך?

נכון שכליברל, התנגדתי לאיחוד עם חרות, אבל עכשיו שיניתי את דעתי ואני סבור שהמתרון היחיד הוא ללכת לליכוד הליכוד, אולי צעד זה יאפשר להקים גוף ליברלי בתוך הליכוד שיורכב מחכי"ם מתונים וליברלים בתנועת החרות ובחטיבה הליברלית. אני מאמין שזהו המוצא היחיד משום שהמפלגה הליברלית כבר איננה ממלאת את תפקידה.

אומרים שאולי המפלגה הליברלית היתה הולכת לבחירות ברשימה עצמאית, היא בקושי היתה זוכה בשני מנדטים. גם אתה סבור כך?

זוהי בו זמנית גם בעייתה וגם מזלה של המפלגה הליברלית. שכן העובדה שיש לליברלים "שריון" של 12 או 13 מקומות ברשימת הליכוד לכנסת, מבטיחה למועמדים שנבחרו במועצה לשרת בכנסת הבאה, אבל מאידך "השריון" הזה מונע התקדמות של המפלגה לקראת צעדים נרחיקי לכת ולכן היא נמצאת למעשה בדרך ללא מוצא.

מאת גדעון אלון

דרור זייגרמן (40) היה חבר הכנסת ה-10 מטעם המפלגה הליברלית. הוא לא נבחר לרשימת המפלגה לכנסת ה-11

המועצה שלא להצביע עבורם.

ראיתי שמעתי

סוואגארט, המטיף שסרח למסע היטהרות בירושלים

בימים הקרובים יגיע ארצה המטיף השנוי במחלוקת ג'ימי סוואגארט, שהתפרסם בעולם כולו לאחר שהודה בקיום יחסים עם יצאנית. יודעי דבר בירושלים אומרים כי סוואגארט החליט כי עלייה לרגל למקומות הקדושים היא פתיחה טובה לחזרה בתשובה ולתנופה מחודשת בקרב ציבור מאמיניו.

בירושלים שוקלים עדיין איך להתייחס אל האורח, אשר שותפיו להנהגת הקהילה ניזו אותו ובארה"ב מטילים עדיין רבים ספק ביושרו.

א. לם

חמש ארוחות צהרים ביום

מאמץ הריצה אחר חברי המרכז, שגרם לח"כ דן תיכון לאובדן הכרה, ביום הבחירות למפלגה הליברלית, אינו פוסח גם על מועמדים פחות מפורסמים – בעיקר אלה שפוליטיקה היא לא המקצוע הראשי שלהם.

אחד מהם, עו"ד משה ישראל (37), שרץ לבחירות למועמדי חרות, מספר כי ביום אופייני שלו הוא קם בחמש וחצי בבוקר, לקול צלצול טלפון מאחד מחברי המרכז, המגיב על דבריו בערב שלפני. אחר כך עוד כמה טלפונים ועיתוני הבוקר. בשבע הוא מגיע למשרד, שהפך למעשה מטה בחירות, המזכירה ממתינה עם סדר היום והודעות אידסופיות מחברי המרכז. אחר כך פגישות עם פעילים, התייעצויות, חמש ארוחות צהריים – וחוזר חלילה, עד ליום רביעי השבוע.

נפתלי משעול

שימוש מעשי לתזה אקדמית

הדובר החדש של משרד החוץ, ד"ר אלון ליאל, זכה ביום שישי לעשות שימוש מעשי בעבודת הדוקטורט שלו. התידרוך שנתן לכתבי החוץ לקראת ביקורו של שר החוץ היפאני, סוסקה אונו, שיגיע היום לישראל, התבסס על פרק בעבודה. ליאל קיבל את תואר הדוקטור על תזה בנושא השפעת משבר הנפט על כמה ממדינות העולם, בהן גם יפאן. פרק זה כולל את השתלשלות היחסים בין ישראל ליפאן וכך לא נותר לדובר אלא לצטט מדברי עצמו.

א. לם

* * *

שר החוץ היפאני ופמלייתו יתפרסו על פני ארבעים חדרים במלון המלך דוד בירושלים. כדי להדגיש את מידת הרצון הטוב שבה מקבלים בארץ את פניהם טרחו במלון ותרגמו את כל הניירת והתכתובת הרגילה ליפאנית. מערכות תה מיוחדות הותקנו ובכך יוגש לאורחים תה בחדריהם. למלון אף הובא במיוחד טבח יפאני שיבשל לאורח מארץ השמש העולה אוכל יפאני וסיני.

פיצוי על ירח הדבש שנקטע

שר הביטחון, יצחק רבין, קיבל באחרונה אזרחות כבוד של נהריה מידי ראש העיר, חיים לבב. רבין סיפר על הפעמים שבהן שהה בנהריה בעבר, בין מבצעים של הפלמ"ח, אחר כך בתפקידי פיקוד שונים וגם – על ירח הדבש שלו, בפנסיון כהן בנהריה, שאותו נאלץ לקטוע לאחר יומיים, משנקרא למבצע בגבול הדרומי.

באותו מעמד הוענק לתשעה מתושבי נהריה תואר יקיר העיר. בשם מקבלי התואר הודה בן ציון מוזרי, מחנך ומפקח חינוך שפעל באצ"ל והוגלה לאריתריאה וללוב. רבין לחץ את ידו מושכות. השנים עשו את שלהן.

יהודה אריאל

דיין לעזרת דיין

רות דיין, מן הפעילות הבולטות באגודה הישראלית לטרשת נפוצה, חיפשה דרך לגייס כספים לקופתה המדולדלת של האגודה. לעזרתה בא בנה, אסי דיין, שיגייס את ההכנסות מהקרנת הבכורה של הסרט "הינשוף", בביכובו, לפעילויות האגודה.

הפעילים, כמו השחקנית חנה מרון, מוכרים כרטיסים במאה ש"ח להקרנה שתתקיים ביום רביעי בקולנוע פאר.

הכינור סלל את הדרך

הכנר מיזל רוזניק חגג השבוע את צאת תקליטו הראשון "כינור הקסם של מיזל רוזניק". רוזניק, המוכשר במוסיקה צוענית, עלה מרומניה לפני שנים אחדות ולאחר קשיי הסתגלות בעולה חדש הצליח להשתלב היטב בעולם הבידור בארץ.

לכבוד באו כלת פרס ישראל, ליה קניג, הזמר דודו פישר, ביטריס הפלמנקו באלגרי אלפי יור, יו"ר אגד"י משנקי אלקלעי ומ"מ ראש עיריית תל-אביב יגאל גריפל. רוזניק הופיע באחרונה בערב התרמה של המגבית היהודית במיאמי ביץ', שם הצליח להמיס את לבם וכיסם של היהודים ועזר בגיוס מאה מיליון דולאר.

אמש התקיימה ההצגה הראשונה של "המלכיש" בתיאטרון הבימה. הצגה המשיבה לבמה את שמעון פינקל בן ה-83. "העבודה היא המנוע", הסביר פינקל את מקור כוחו לעמוד בחזרות תובעניות ובהופעות שאחריהן. לצדו מופיעים שלמה בר-שביט ואהובה יובל (בתמונה). ביום היי קילום.

בעריכת עירית רוזנבלום

אמש בקונצרט / הרי גולומב

לא כדאי

קונצרט מיצירות היידן, בביצוע המקהלה הפילהרמונית תל-אביב והתזמורת הקאמרית הקיבוצית. בניצוח סטיון סלוזן, באודיטוריום רוזל בשכונת התקווה, תל-אביב.

בביצוע של יצירה בעלת ערך – ובייחוד מן התקופה הקלאסית – חייבת פרשנות להיבנות על בסיס איתן של טקסט נקי ומדויק. בסיס זה היה רעוע ביותר בביצוע "סימפוניית השעון" אמש. חמור במיוחד היה חלקם של הכינורות הראשונים, שלא הצליחו להפיק כמעט צליל נקי והוא הדין בכמה וכמה מצלילי הקרן. שאר כלי-הנשיפה היו טובים יותר (במיוחד החליל והפאגוט), אך הכינורות נושאים בעיקר האחריות המלודית והרגש סבל לאחריות.

במרכז "מיסת נלסון" עמדו, כמובן, המבצעים הקוליים: הביצוע בין לאומי של סולנים והמקהלה הפילהרמונית. בין הסולנים הבטיח במיוחד מבחינה קולית הבאס הנרשים, קווין ריאס מארה"ב. לעומתו הסופרנית היפאנית, אנזוקי מוזוקי, הטנור הישראלי יותם כהן והאלטית הגרמנית, אנגלה קיליזינרייך, היו רחוקים מלהלהיב. אין כל הצדקה להעדיף יבוא כזה על תוצרת הארץ.

אתגר גדול, היאה למקהלת סולנים, הציג המנצח בפני המקהלה, כשהחליט לערבב את זמרי הקולות השונים ולא להעמידם בקבוצות, כמקובל. ההצלחה היתה חלקית: לצד רגעי קסם ואפקטים מרשימים, שהעידו על עבודה מקהלתית מעולה (בעיקר בקטעים הרישיים), נשמע צליל המקהלה לא פעם עייף וחסר ביטחון ולעיתים אף לא נקי. העניין הבריק לא הוגן בביצוע זה, שלא שיבע לקיומן של תמונות אלה גם ביצירה. קשה היה להשתכנע גם בעצם הבריאות שבהשקעת מאמצים המושקעים בביצוע זה.

אלון בכות

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של האשה המסורה

מרת טובה (גוסטה) אטלסוביץ ע"ה

בת ר' יוסל ז"ל

אשת יבלחט"א ר' יעקב פרץ הלוי הי"ו

הלוויה תתקיים היום, יום ראשון י"א בתמוז תשמ"ח (26.6.88) בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר חיפה

נפגשים ליד השער הראשי אוטובוס ייצא בשעה 2.30 מבית המנוחה רח' גבעון 9, חיפה

המתאבלים מרה: בעלה ומשפ'
גיסותיה: שולמית גוריה ומשפ'
רבקה יורגראו ומשפ'
שרה עוז ומשפ'
חיה הומש ומשפ'
וכל בני המשפחה

השבעה בבית המנוחה

המומים וכואבים את מותו הפתאומי של יקירנו

וולפגנג לצרוס

הלוויה תתקיים היום יום ראשון י"א תמוז תשמ"ח 26.6.88 בשעה 14.00 בבית העלמין החדש כפר סמיר בחיפה

רעייתו: רחל לצרוס
בנו: מיכאל ויעל לצרוס
בתו: שלי ויעקב זיגל
נכדיו: נמרוד, אסף, דפנה, תמר ואודר

שרים בעבודה מתרעמים על המינוי למ"מ יו"ר מטה הבחירות

"תדמיתו של עזר וייצמן כשמאלן המקורב לאש"ף – מזיקה למפלגה"

שביעות רצון בליכוד: המינוי מעיד שהעבודה היא מפלגה יונית־שמאלנית

מאת אילן שחורי

שרים במפלגת העבודה מתרעמים על ההחלטה למנות את עזר וייצמן למ"מ יו"ר מטה הבחירות בעבודה. בסוף השבוע שעבר פורסם כי ההחלטה על כך נתקבלה ביום ד' בפורום "שינוי", ואולם מתברר כי הנושא לא הועלה כלל בפורום זה.

שר בכיר במפלגה טען אתמול כי ההחלטה למנות את וייצמן היא בגדר שערורייה, אפילו מדובר בכמה ימים בלבד. לדבריו, דמותו של וייצמן מזיקה כעת למפלגת העבודה, הוא מצטייר בעיני הציבור כשמאלן המקורב לאש"ף, בשעה שהמפלגה משתדלת להתרחק מדימוי זה. שר זה הוסיף כי אין לסבול את ההתפרצויות הילדותיות של וייצמן ואת התבטאויותיו האומללות, בעיקר בעת לחץ, והדבר צפוי שנה, ביתר שאת, במערכת הבחירות. השר גם אמר כי יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, לא הביא את המינוי לאישור "שינוי" מחשש להתנגדות תקיפה.

דוברת מפלגת העבודה, מיכל כהן, מסרה אתמול כי מינויו של וייצמן לא היה טעון אישור של פורום "שינוי", מאחר שגם מינויו של עוזי ברעם, שוייצמן מחליפו, לא קיבל אישור כזה. לדבריה, ברעם הוא שביקש מוייצמן להחליפו לזמן קצר, עד שיתאושש מכאבי הגב שתקפו אותו בשבועות שלפני.

בליכוד הובעה אתמול שביעות רצון ממינויו של וייצמן ליו"ר מטה הבחירות בעבודה. בהודעה שפרסם הליכוד נשלחה ברכה להנהגת העבודה על מינוי זה, שכן הוא יקל את עבודת הליכוד.

יו"ר מטה הארגון במטה הבחירות של הליכוד, ח"כ מיכה רייסר, אמר אתמול כי העמדת וייצמן, המצדד בשיחות ישירות עם אש"ף, בראש "מטה השוטר", מעידה כי המערך הוא מפלגה יונית־שמאלנית. "כעת ברור כי מול הגישה הלאומית־ביטחונית של הליכוד, יוצב שר שעיקר מעייניו הם החזרת חלקים מארץ ישראל", אמר רייסר.

חמישה יתמודדו על המקום הרביעי ברשימת רצ לכנסת

הבחירות הפנימיות במועצת התנועה – היום אחה"צ

אילן שחורי
סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

מועצת תנועת רצ מתכנסת אחר הצהריים לבחור את מועמדיה לכנסת.

לשלושת המקומות הראשונים ברשימה לא הוגשו כל מועמדים, ובהם יוצבו בלא בחירות חברי הכנסת שולמית אלוני, יוסי שריד ודן כהן. על כל אחד מהמקומות האחרים יהיה סיבוב הצבעה נפרד.

על המקום ה־4, יתמודדו בנוסף על מזכ"ל רצ דדי צוקר, גם נציג אברדקיה, עו"ד אברהם גל, האדריכל דן דרין, ונועם פעיל, בנו של הח"כ לשעבר מאיר פעיל.

על פי חוקת רצ, אם אין אחד המועמדים מקבל יותר מ־50%, מתקיים עוד סיבוב בחירות, ומגבר מגפים את המועמד שהגיע למקום הראשון.

דדי צוקר הודיע בסוף השבוע כי אם לא יזכה בסיבוב הראשון, יראה בכך אי־אמון של חברי תנועתו, ולכן יפרוש, ולא יתמודד ביתר סיבובי הבחירות.

בנוסף על ח"כ מרדכי וירשובסקי, יתמודדו על המקום ה־5: עו"ד ישראלה גיפלין, מתמיד זהבי, ד"ר בני טמקין, קיטר ציטא קבהא, רות רגניק, מנהלת המוסד לנשים מוכות בהרצליה. על המקום ה־6 יתמודדו: פרופ' רחל אלבוים, ליאה בלום, ד"ר אפרים בלומנפלד, ד"ר רינה גורן, רני ואלה, עבד־אל־חלים זועבי, ויירן, אומר טיבי ועדינה מרקס.

יו"ר תנועת רצ, ח"כ שולמית אלוני, אמרה אמש כי היא מקווה שבבחירות הקרובות תצליח תנועתה להשיג 8–9 מנדאטים ותהיה שותפה בכירה בהרכבת ממשלת מערך.

אלוני עצמה הרגישה כי תהיה מעוניינת בתיק המשפטים או הפנים בממשלה כזאת.

מזכירות רצ עומדת לאשר השבוע את המצע המדיני של התנועה, ובכלל זה דרישה שלא הושמעה כמותה בשום מפלגה אחרת. והראה עצמה כציונית: לפתוח במו"מ עם אש"ף עוד לפני שיצהיר על הפסקת הטרור ויכיר במדינת ישראל.

ועד ביתא מגייס כספים בעולם לסיוע לאנשי הכפר

מאת לילי גלילי

בפעולה חסרת תקדים, פתח "ועד ביתא", המורכב מאנשי שמאל ישראליים וקבוצה של עורכי דין שלא עסקו עד כה בפוליטיקה, במסע התרמות בעולם, לגייס מאות אלפי דולרים לשיפוץ הבתים שנפגעו בכפר ביתא ולתושבי הכפר.

בהתרמות בארה"ב, ישתתפו רבנים, אישי ציבור ועיתונאים אמריקאים בכירים. בגרמניה, מתוכננים קונצרטים שהכנסתם תיועד לתושבי ביתא. בארץ כבר נאספו כמה אלפי דולרים למטרה זו.

במקביל, פתח הוועד במסע שנועד לספק הגנה משפטית לתושבי הכפר העצורים, לתגבר את ההגנה המשפטית על מוניה ראוד, הנאשמת בהשלכת אבן על רוסם אלדובי, ובמימון הליכים משפטיים לביטול צווי ההריסה של הבתים שפוצצו בכפר.

הרבי מוויז'ניץ יצא לפולין כדי להשתטח על קברי אבות וצדיקים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

הרבי מוויז'ניץ, הרב משה הגר (72) מבני־ברק, יצא לפנות בוקר לפולין להשתטח על קברי אבות וצדיקים.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

נציגת משמרות המחאה של נשים בשחורים בחיפה:

המשטרה סירבה להגן על מפגינות נגד הכיבוש מאלימות אנשי כהנא

יש הוראה לא לשלוח ניידת למקום – השיבה, לדברי מפגינה, שוטרת שענתה לקריאה טלפונית

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

על פי הוראת מפכ"ל המשטרה, ייאסרו מיום ו' השבוע משמרות המחאה של נשים בשחורים נגד הכיבוש.

כ־20 נשים מפגינות מדי שבוע ביום ו' בצומת חלפין ליד תחנת אגד בחיפה. מולן מפגינים אנשי "התחיה".

לפני ההפגנה ביום ו' שעבר הודיעו אנשי "כך" לעיתונאי חיפה כי יבואו להפגין מול הנשים בשחור. אף שהמשטרה ידעה על כך, לא התייצב בשעה היעודה שום שוטר.

20 הנשים באו להפגנה ומולן התייצבו אנשי "התחיה". 10 מאנשי כהנא הגיעו, נדחקו ביניהן, תוך כדי גידופי אלימות וקריאות: "זונות, אוהבות ערבים, כהנא לשלטון". אחת המפגינות, רות גור, סיפרה שאנשי כהנא גם קראו אל חברותיה, מוכבה צוה: "חבל שלא שרפו אתכן בשואה".

לאחר שגברו איומי אנשי כהנא, פנתה רות גור למשטרה מטלפון ציבורי, ב־13.15, וביקשה עזרה. שוטרת ושמה אליס ענתה, לדברי גור: "יש הוראה לא לשלוח ניידת למקום". כשאמרה לשוטרת שחובת המשטרה להגן עליהן, ענתה השוטרת: "זכותם של אנשי כהנא להפגין כמו שזכותכן להפגין". גור ענתה שאינה מערערת על הזכות להפגין, שהרי גם אנשי התחיה עומדים מולן תמיד. היא מבקשת הגנה מפני איומים על חייהן.

רק ב־13.45 הגיעה ניידת, שעברה במקום במקרה. רב פקד יצחק ליפשיץ הודיע למשמרת הנשים כי להבא אסור להן להפגין במקום, משום שהן מיפגע בטיחותי. הוא הציע להן שלושה מקומות אלטרנטיביים למשמרות מחאה, שמתוכם תבחר המשטרה ותאשר אחד. בכך ישתנה מעמדן של המפגינות, כיוון שעד כה לא נדרשו לעבור בהליכים כלשהם של בקשה לרשיון הפגנה.

"איננו רוצות להגיע לעימות עם מישהו. נפנה לאגודה לזכויות האזרח לבירור השקר הצעירים", אמרה רות גור.

דוברת משטרת מרחב חיפה, אהובה תומר, מסרה שעל פי הוראת מפכ"ל המשטרה מן השבוע שעבר, יועברו משמרות הנשים בשחורים – גם ביתר הערים – להעתיק את ההפגנה השבועית שלהן למקום אחר, כדי לא להפריע לתנועה.

צופים שיתוף פעולה בין לוי ושרון במאבק על ראש השביעיה הראשונה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

שיתוף פעולה בין השרים דוד לוי ואריאל שרון צפוי לקראת הבחירות בתנועת החרות, השבוע והשבוע הבא.

שני השרים הצהירו כי יתמודדו על המקום הראשון בשביעייה הראשונה, אך ככל הנראה יפעלו לבחירת לוי ראשון, שרון שני, ויחד יתמודדו נגד השר משה ארנס.

מחנות לוי ושרון קיימו בימים שחלפו מגעים רצופים, עקב החשש שנוצר כי הולכתם להיאבק זה בזה יוביל לנצחונו של ארנס.

ההכנות לסיבוב הבחירות הראשון בחרות, ביום רביעי, הגיעו בסוף השבוע לשיאם. 104 מתמודדים על "סאגל" של 35. מי שיבחרו בסיבוב הראשון, יתמודדו ביום רביעי בשבוע הבא על הדירוג ברשימת הליכוד, ב־3 סיבובי בחירה בשיטת השביעיות.

ד"ר בני בגין, מ"כוכבי" מערכת הבחירות של הליכוד, מגיע היום לארץ לאחר שנעדר כשנה. הוא יצטרך להתמגן רק 3 ימים. הערב יקיים ה"כוכב" השני, בנימין נתניהו, כינוס בחירות מסכם ב"גני אורנים" בתל אביב, ורבים מצפים חרות כבר הודיעו על בואם.

יו"ר מטה הבחירות של חרות, השר ארנס, פירסם אתמול איגרת לחברי המרכז, ובה ביקש מחברי חרות להתגייס לבחירות.

בחרות היתה בסוף השבוע הערכה כי נוכח תוצאות הבחירות במפלגת העבודה, התחזק כוחם של הצעירים בין המתמודדים. בין היתר, הוזכרו סיכוייהם של צחי הנגבי, שאול עמור, ישראל כץ, מיכאל רייס וליבור ליבנת, כבר שכשבגלים להיות התשובה לנבחרים הצעירים במערכות העבודה.

הקושי העיקרי בפני 104 המתמודדים הוא המספר הגדול של חברי מרכז חרות – 2084. רבים מהמתמודדים ויתרו מראש על פגישה עם כל חברי המרכז, והתרכזו בהפעלת לחץ ותעמולה על האחרים.

מרכז מפ"ם יתכנס מחרתיים לאשר הרשימה לכנסת

שרה דורון (מפ"ם) מחיפה תחליף כנראה את ח"כ סרטני

מקומו של ח"כ יאיר צבן בראשות הרשימה כנראה מובטח

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מרכז מפ"ם יתכנס מחרתיים בקיבוץ שפיים לאשר את רשימת מפ"ם לכנסת. המפלגה מתמודדת ברשימה עצמאית זו פעם ראשונה אחרי 23 שנה.

למרכז מפ"ם תוגש המלצה של ועדה מיוחדת, בראשות המזכ"ל ח"כ אלעזר גרנות, להרכב הרשימה. רק אם יצליחו מועמדים אחרים להשיג רוב של 25% המערערים על ההמלצה, יהיו במרכז בחירות חשאיות מחודשות.

בימים שחלפו גברה המתיחות במפ"ם, בעיקר בעניין ייצוג הנשים. בצמרת מפ"ם יש כוונה להחליף את ח"כ אמירה סרטני מקיבוץ להב, שכיהנה רק קדנציה אחת, בנציגה של העיר – שרה דורון מחיפה. דורון, בת 42, הנדסאית ארכיטקטורה במקצועה, נחשבת לכוח עולה במפ"ם. היא הצטרפה לתנועה לפני כ־4 שנים, לאחר פירוק המערך עם מפלגת העבודה. בבחירות הקודמות עזרה ללובה אליאב לנסות להיבחר לכנסת, והיתה פעילה בתנועות מחאה, גופים שפעלו נגד הכיבוש, שלום עכשיו ואגודות לזכויות האזרח. היא השתלבה כפעילת מפ"ם, ועד מהרה עמדה בראש סניף מפ"ם בחיפה. היא ממונה כעת גם על תיק ההשכלה הגבוהה במועצת הפועלים.

מקומו של ח"כ יאיר צבן בראש רשימת מפ"ם לכנסת מובטח, ככל הנראה, והוא יהיה גם המועמד של הוועדה הפרסונאלית.

חוקת מפ"ם קובעת כי בין 3 הראשונים ברשימה חייבים להיות עירוני, חבר קיבוץ וערבי. קרוב לוודאי שבמקום השני ברשימה יוצב מזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון (ג'ומס), חבר קיבוץ להב. מולו מתמודד חגי ארז, מזכיר מרכז מפ"ם. 12 מועמדים מתחרים על המשבצת הערבית, לאחר פרישתו של מוחמד חוגר, ובהם: חסין פארס מכפר מגאר, וליד צאדק שהיה ח"כ מטעם של"י, יוסף חורי מחיפה, ומוסטפא סלאמה מבית ג'אן.

במה מחברי הוועד המנהל ברשות השידור:

"המשך עבודתו של לב ארי ברדיו יהיה גורם מתסיס"

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

הנהלת רשות השידור בודקת את ההיבטים המשפטיים של פיטורי מנהל הרדיו לשעבר, גדעון לב ארי, מרשות השידור.

המנכ"ל אורי פורת וכמה מחברי הוועד המנהל, הגיעו למסקנה כי המשך עבודתו של לב ארי ברדיו – יהיה גורם מתסיס במערכת. יו"ר הוועד המנהל, אהרון הראל, אמר בעניין זה: "השארותו ברדיו אינה טובה למערכת, ואינה טובה ללב ארי עצמו. אדם שהיה בפסגה, והפך לעובד זוטר, לא עושה זאת בנסיבות יתר. על כן, זה שיקול מוסדי מצידו של לב ארי". חוות הדעת המשפטית תימסר להנהלה עד ישיבת הוועד המנהל מחר. ישיבה זו אמורה להכריע בגורלו של לב ארי.

בפגישה עם שר החינוך, יצחק נבון, טען לב ארי כי החליט שלא להתפטר מן הרשות, אלא להישאר עובד בן השורה ברדיו. הוא אף דחה את הצעת היו"ר הראל לפרוש מרצון.

בישיבה ממושכת ביום ו' החליט הוועד המנהל שלא להשעות מהעבודה ברשות השידור את שלום קיטל, שהתפטר מתפקיד מנכ"ל מערכת "קול ישראל". זה, לאחר שקיטל התנצל בעל פה ובכתב על נוסח הראיונות שהעניק עם התפטרותו, ובהם מתח ביקורת קשה נגד ההנהלה.

אף שגם דוד מרגלית, שהתפטר מתפקיד ראש מערכת תל אביב, הביע התנצלות בעל פה, לא העביר, עד לרגע זה, ליו"ר הרשות את נוסח ההתנצלות בכתב, כמוסכם. אם לא יימסר נוסח ההתנצלות הכתובה, ידון מחר הוועד המנהל שוב בעניין השעייתו.

בדיון ביום ד' יכנס הוועד המנהל הוראה ראשונה מסוגה, ועל פיה כל עובד של הרשות שיעניק ראיון, ימסור מידע או יפרסם מאמר בעיתונות, בארץ ובעולם, יועמד לדין משמעתי ויושעה מעבודתו עד תום ההליכים.

בו בזמן נמשכים ברשות המערכות הפוליטיות המהלכים למינוי מנהל חדש לרדיו. אורי פורת, התומך במועמדותו של מנהל הרשות בפועל, אמנון ברנע, מקדם את מועמדותו בליכוד. אהרון הראל תומך במועמדותו של מפקד גלי צה"ל, נחמן שי. עם זה, הביע הראל עמדה הגורסת כי חייב להתמנות מועמד מוסכם, והתהליך עשוי להידחות עד לאחר שובם של פורת והראל מכינוס של איגוד השידור האירופי בסלוניקי, בעוד 10 ימים.

ועדת "החופש לכתוב" של פא"ן קראה לישראל להפסיק צנזורה על סופרים ועתונאים בשטחים

שירות "ניו יורק טיימס"

ועדת "החופש לכתוב" של השלוחה האמריקאית של איגוד הסופרים הבינלאומי פא"ן שיגרה ביום ו' מכתב אל ממשלת ישראל, וקראה לה להפסיק את הצנזורה על סופרים ועתונאים פלשתינאים בגדה המערבית ובעזה.

המכתב, שנוסח לאחר חודשים של ויכוח להט, עורר חילוקי דעות בקרב כמה מן הסופרים הבולטים בארה"ב.

המכתב מכוון אל ראש הממשלה, יצחק שמיר, והוא קורא לישראל "לשים קץ למדיניות של מעצר עתונאים פלשתינאים וישראליים, להרשות את חידוש פעולתו של שירות העתונות הפלשתינאי ולחדול מן הפראקטיקה של צנזורה על ספרים, על חומר קריאה בבתי ספר, על עתונים ועל טקסטים ספרותיים המופצים בגדה ובעזה".

המכתב נשלח על פי הצעת המשורר, אלן גינסברג, סגן נשיא המרכז האמריקאי של פא"ן. גינסברג אמר, כי ראה במו עיניו את ההגבלות, כשביקר בישראל בתחילת השנה.

החתומים אחרים הם: סוזאן סונטאג, נשיאת המרכז האמריקאי של פא"ן; פייג' סייל ורוז סטאירון, העומדות בראש ועדת "החופש לכתוב" והליאנה סטאירון וגרייס פיילי.

הגב' סייל, שדיברה בשם ועדת פא"ן, אמרה: "המכתב אינו הצהרה פוליטית. זה מכתב על צנזורה, והוא חלק מן המסגרת של פא"ן".

המכתב עורר תגובות מידיות מקבוצה אחרת של סופרים ובהם סינתיה אוזיק, רבקה גולדשטיין, ברברה פרובסט סולומון ויהודית קשרנסק.

במכתב נפרד אל ראש הממשלה, שיגרה לאלס רטבאר, חבר הוועד המנהל של פא"ן, אומרים סופרים אלה, כי אין הם מתנגדים כדי להתווכח עם תוכן מכתבה של ועדת "החופש לכתוב", אלא כדי להבהיר שהוועדה הביעה את דעותיה בלבד ולא את דעת חברי פא"ן.

הגב' אוזיק, אשר חזרה בשבוע שעבר מביקור בישראל, כתבה: "הנוסח המוצע של אלאן גינסברג הוא קריאה להגדלת התופעה של העקרונות המגונים באמנת אש"ף. יתכן שהעקרונות האלה אינם מוכרים די הצורך. יתכן שמעולם לא קראתם אותם. אם קראתם, הנוסח המוצע של גינסברג אולי יזכיר לכם תוכן ב"קו קלאקס קלאן" המתלונן שהממשלה הפדראלית מתנגדת לו, האויל והיא מתנגדת כי הקלאן לקדם את תכניתו לשרוף צלבים בגינותיהן של משפחות שחורות".

ביזנס. נשים. שותפים.

היום אתה חייב להיות ערוך.

האם אתה מוגן?

• חקירות מסחריות
• חקירות כלכליות
• חקירות נזיקין
• חקירות פליליות
• חקירות אישיות (גירושין)

לשם חקירות

ת"א, אחד העם 93, 03-292871

האם אתה עדיין עובד עם הפק"מ הישן?

פק"מ

חדש

בכל רגע שהריבית עולה אתה מרוויח יותר

חדש בבנק המזרחי - פק"מ חדש. פקדון קצר מועד ל־3 חודשים עד שנה המאפשר לך להרוויח יותר. פק"מ חדש הוא היחידי המבטיח לך יתרונות בלעדיים:

• רק בפק"מ חדש הריבית ניידת כלפי מעלה כבר במהלך תקופת הפקדון הראשונה.

• בפק"מ חדש הריבית נזקפת לזכותך מהרגע שעלתה והיא תשולם במועד הפרעון.*

• בפק"מ חדש, גם במקרה של ירידת ריבית הפריים במהלך תקופת הפקדון, מובטחת לך הריבית הגבוהה שנקבעה מראש.

• בפק"מ חדש ריבית מינימלית של 16% (פריים + 1).

• בפק"מ חדש סכום ההפקדה המינימלי הוא 2,000 שקל.

תכל'ס - עם פק"מ חדש אתה יכול רק להרוויח יותר. אם אתה עדיין עובד עם הפק"מ הישן, הכנס לכל אחד מסניפי בנק המזרחי ובצע הפקדה לפק"מ חדש.

* נכון ליום הפרסום.

תכל'ס בנק המזרחי

פוגל לוין בורוש

هكذا من الأصل

صكنا من الاحل

שנאי הענק, שמשקלו 167 טונות ושאורכו הכולל 50 מטרים, שהועבר אתמול במבצע מורכב ממפעל "אלקו" ברמת-השרון אל תחנת הכוח "רוטנברג", הדומית לאשקלון. השנאי הוא אחד מתוך סידרה של ארבעה שיועברו במרוצת החודש לתחנת הכוח הנבנית (תצלום: יעקב בין)

שנאי במשקל 170 טונות מתוצרת ישראל הועבר מ"אלקו" לתחנת הכוח רוטנברג

● המטען התריג הועבר אתמול לפנות-בוקר, במהירות 10–2 קמ"ש בשתי משאיות וגרר מיוחד את סדרת השנאים שיופעלו בתחנת הכוח הפחמית החדשה מייצרים "ג'נרל אלקטריק" ו"אלקו"

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

שנאי (טרנספורמטור) ענק במשקל של יותר מ-170 טונות, שיוצר לראשונה בארץ, הועבר אתמול במבצע מיוחד ממפעל "אלקו" ברמת השרון לאתר תחנת הכוח החדשה הנבנית מדרום לאשקלון. להסעתו נדרשו שתי משאיות גדולות מאוד שנרתמו מלפנים ומאחור לגרר מיוחד שעליו הונח המטען התריג.

המבצע יצא לדרך הזה אתמול בשעה 4:00 לפנות בוקר. בראשיתו הונע המטען התריג במהירות של כ-2 קמ"ש, כשלפניו הולכים עובדים מיוחדים של חברת החשמל, שלהם באנשי משטרה, ומגביהים בעזרת מוטות ארוכים מיוחדים קווי חשמל וטלפון, כדי לאפשר את מעבר המטען ללא ניתוק הקשר. בהמשך, כשיצאו המשאיות מתחומי גוש דן, התנהל המסע בקצב של כ-10 קמ"ש. לקראת המבצע הופעל מטה תכנון מיוחד יחד עם אנשי מע"צ ונתיבי איילון, חוזקו גשרים, נבנו מעקפים ולעיתים התנהלה התנועה נגד הכיוון, מאחר שלא ניתן היה להסיע את המטען התריג בנתיבה חדות מדי.

השנאי הוא אחד מסידרה של שבעה (אחד מהם לעתודה) שיופעלו בתחנת הכוח הפחמית החדשה הנמצאת בשלבי הקמה מתקדמים באתר רוטנברג, ושמקווים כי תופעל לקראת סוף השנה הבאה.

עד כה יוצרו השנאים הראשיים בשל חוסר הידע המתאים בארץ על-ידי חברות גדולות בחו"ל, דוגמת "וסטינגהאוס" ו"ג'נרל אלקטריק".

לקראת הזמנת השנאים הראשונים לתחנה באשקלון התנתה חברת החשמל כי היצרן הזר שיזכה במכרז יתבקש גם להעביר את הידע הדרוש למפעל "אלקו" הישראלי. במכרז זכתה "ג'נרל אלקטריק" שייצרה שלושה מהשנאים במפעליה, והם הועברו בדרך הים לאתר, בעוד "אלקו" אחראי לייצור ארבעת השנאים האחרים. אתמול הועבר השנאי הראשון, שנבדק קודם לכן על-ידי חברת החשמל, מייצור אלקו. השנאים האחרים יועברו במהלך החודש. כל שנאי הוא בשווי של יותר ממיליון דולר.

השנאים לתחנת רוטנברג שונים מהשנאים הראשיים שסופקו עד כה לתחנות הכוח בארץ ושהיו תלת פאזיים. בגלל גודל יחידת הכוח (550 מגוואט) הוחלט לתכנן לה שלושה שנאים חד-פאזיים. במרכז עוסקים באלקו בייצור 11 שנאים נוספים במשקל 110 טונות כל אחד, גם הם במסגרת הסכם הידע עם היצרן האמריקאי, והן יועברו בדצמבר במקביל החשמל החדש של 400 קילווולט, שהוחל בהקמתו מאתר רוטנברג צפונה לכיוון מרכז הארץ.

דירקטוריון חברת החשמל לא אישר שכירת משרדים בחיפה

מאת אלי אלעד

מועצת המנהלים של חברת החשמל החליטה בסוף השבוע שלא לאשר את בקשת הנהלת החברה לשכור שטח של 6,000 מ"ר במגדל הנביאים בחיפה, לשם העברת חלק מהמשרדים הראשיים של החברה, הסובלים כיום מצפיפות רבה ביותר, למקום.

הנימוק העיקרי להחלטה שלא לאשר את הסכם השכירות במגדל המשרדים החדש, השוכן במרכז חיפה, הוא הכוונה להמתין ולראות אם יהיה צורך בכל השטח המבוקש. הדבר מותנה בעיקר בשאלה אם תאושר לחברת החשמל הקמת תחנת הכוח החדשה הבאה במדינה (אחרי התחנה המוקמת באתר רוטנברג, מדרום לאשקלון) בחיפה.

במקרה שיוחלט על חיפה, יהיה צורך לפנות משרדי המטה המוקמים כיום באתר הכוח הוותיק בחיפה, ושבהם יהיה צורך לתחנה החדשה, אם תאושר.

אושרה הצעת יעקבי למנוע תעמולת בחירות בטלוויזיה פירטית בכבלים

(עש"ת). ועדת השרים לענייני חקיקה קיבלה את הצעתו של שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי ואישרה שורה של התמרות בחוק "בזק", המיועדות להרתיע את שידורי הטלוויזיה הפירטית בכבלים.

בין התיקונים לחוק נקבע במפורש, כי פירסום בשידורים בלתי חוקיים אלה, לרבות שידורים המוזמנים בידי מפלגה וגופים אחרים לתעמולת בחירות, מהווה עבירה שהעונש עליה זמני שנה מאסר או קנס של רבע מליון שקל. התיקון לחוק יובא בקרוב לאישור הכנסת כדי שיקבל תוקף עוד לפני הבחירות.

התיקונים לחוק הגדילו את העונש המירבי למי שמסייע לתחנות פירטיות והגדירו מפורשות מי צפוי לעונש זה. עקב כך, עם קבלת החוק, צפויים לעונש כל מי שהשתתף בשידורים בכבלים לרבות קריינים, נגנים, שחקנים, כותבים עבור השידור, מספקי תשדירי פירסום או מידע, בעלי עסקים שנועדו לאפשר שידורים מתחנת השידור, מימון פעולות התחנה, עזרה טכנית לתחנה וכן מתווכים בין התחנה לבין ספקי חדשות או פרסומת.

התיקון לחוק קובע עתה גם כי "לא יתקין, לא יפעיל ולא יקיים אדם או תושב בישראל או מחוצה לה, שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין הנקלטים בישראל, אשר מיועדים בעיקר לציבור בישראל או לחלק ממנו, מבלי שיקבל רשיון לכך וכן לא יסייע אדם או תושב ישראלי להפעלתם או קיומם של שידורי לווין".

שר התקשורת הדגיש כי הוא מקווה שקבלת החוק תביא להרתעה ותצמצם משמעותית את נגע שידורי הטלוויזיה הפירטים בישראל, כדי שניתן יהיה להתחיל לרשת את הארץ בתחנות כבלים חוקיות.

משרד התקשורת פותח היום במיתקפה הסברתית על תופעת השידורים הלא חוקיים שבתחנות הטלוויזיה הפירטיות. מסע ההסברה יכלול תשדירי שירות בטלוויזיה ומודעות הסברה בעיתונות, שיתמקדו בסיכון הבטיחותי שבהפעלת התחנות הלא חוקיות בכבלים.

המשכים מעמוד 1

רבין מגיע

(סוף מעמוד 1)

הישראלית. עם זאת, יוחלפו שנים אחדות עד שניתן יהיה להכניס את "היהוד" לשימוש מבצעי.

גורמי מודיעין מערביים טוענים כי המידע על הכנסת הטילים ארוכי הטווח לערב הסעודית והעסקה הסודית המתוכננת "תמסור את ישראל עם המכבסים למטה". לדבריהם, הפתעה ישראל מהצעד הסיני ובעקבותיו מהרהרים גורמים במערכת הבטחון על מהות ואופי המשך הקשרים עם סין.

בנאום בוועידת הנשיאים, שהוגדר על ידי מאזיניו "מבריק ומרשים ביותר". אמר שר הביטחון יצחק רבין כי הוא מכיר בהחזרת שטחים תמורת שלום, אך "אסור לנו לחזור לעקרון של כל השטחים תמורת שלום". שר הביטחון הופיע בפני המנהיגים היהודים מיד לאחר הגיעו לניו יורק, ביום ו' בבוקר, ואחדים מהם הפליגו בדברי שבח על הופעתו של רבין, שהיתה, לדבריהם, משכנעת ביותר. רבין ציין כי הוא מוכן לפשרה טריטוריאלית, אבל לאלימות אסור להיכנע. כניעה לאלימות תחיש את המלחמה, אמר והוסיף: יש לי התפקיד הבלתי נעים להתמודד עם האלימות. "מי שאומר שכל השטחים נחוצים להגנה, מדבר שטויות", אמר שר הביטחון.

סרט השיחזור

(סוף מעמוד 1)

את הקלטה. קטעים ודברים מסויימים שנאמרו בשיחזור הוקלטו, אינם מופיעים בתמליל. במקומם הרי כנסו לתמליל קטעים אחרים (מילים המשפטים) שאינם מופיעים כלל בהקלטה של השיחזור.

בין השאר כותב המומחה ממכון וייצמן כי המימצאים מבדיקת סרט השיחזור "מביאים לידי מסקנה כי הסרט הוסרט במגמתיות". יצויין כי במשך כל השנים שבהם נאבק עזרא גולדברג למען של עמוס ברנס הוא טען כי סרט השיחזור, שהיה גורם חשוב בהרשעתו של ברנס, הוא מבויים ו"מפוברק", לא צולם לפי כללי השיחזור המקובלים והוא צולם תעוד במגמה ברורה מראש להביא להרשעתו של ברנס. "סרט השיחזור קטוע. עשוי טלאים טלאים, חסרים בו קטעים שלמים ואין לדעת איך נערך, מה הוצא מתוכו, או איזה קטע בשיחזור שהיו חייבים לצלמו לא צולם כלל".

הטענות האלה ואחרות לא שיכנעו בשעתו את היועץ המשפטי לממשלה ואת בית המשפט העליון כי יש ראיות חדשות המצדיקות לערוך לעמוס ברנס משפט חוזר.

עתה לטענה חוות הדעת החדשה של המומחה ממכון וייצמן טוען עזרא גולדברג כי לו המימצאים הכלולים בחוות הדעת, האות היו ידועים לבתי המשפט היה הדבר יכול בהחלט לשנות את הכרעת הדין במשפט ברנס, והחובה מוטלת עכשיו על היועץ המשפטי לממשלה, שהוא שהגיש בשעתו את כתב האישום נגד ברנס, לתקן את המעוות ולהגיש מטעמו בקשה למשפט חוזר. יצויין כי הרשעתו של ברנס התבססה בשעתו על הודאתו ברצח רחל הלר, שנמצאה הושלכה ליד קיסריה, ועל השיחזור המצולם בוידיאו שהוא ביצע לאחר שמסר את ההודאה ברצח, שאחר כך חזר בו ממנה. השיחזור המצולם הוא שסיפק לשופטים את החיזוק הנוסף שנדרש להרשעת ברנס מלבד הודאתו ברצח.

בשיחה עם סופר "הארץ" אמר אתמול עזרא גולדברג כי הוא הביא את מימצאי חוות הדעת החדשה לפני שמונה חודשים לידיעת אישיות מרכזית במשרד המשפטים, ואף שוחח איתה פעמיים והעביר לה את כל החומר הנוגע בדבר מתוך מגמה שהיועץ המשפטי לממשלה יגיש בקשה למשפט חוזר מטעמו, כמתבקש על פי כללי הצדק, אך עד עכשיו לא קבל תשובה ממשרד המשפטים.

גורמים במשטרה המצויים בפרשת חקירת עמוס ברנס ובביצוע השיחזור המצולם טוענים כי חוות הדעת של המומחה ממכון וייצמן מצביעה רק על "עניינים טכניים שוליים ולא משמעותיים" שיש להם הסברים הקשורים לאילוצים בתיפעול המצלמה בעת השיחזור.

דוברת משרד המשפטים אישרה בתגובה כי חוות הדעת של המומחה אכן נבדקה במשרד המשפטים, אך אינה יכולה לשמש כראיה חדשה המצדיקה משפט חוזר לעמוס ברנס. הדירוש בחומר שהעביר גולדברג הוא שיש כאן חוות דעת מטעם מכון וייצמן, אבל עיקר הטענות שמובאות בחוות הדעת הוו היו גם בפני בית המשפט שהרשיע את ברנס וכן בערעור בבית המשפט העליון ובבקשה למשפט חוזר של ברנס שנדחתה על ידי בית המשפט העליון. למרות שהיו פגמים בשיחזור, התקבל סרט השיחזור כראיה בבית המשפט, ואם בית המשפט לא פסל את השיחזור אין מה לעשות. מבחינה המשפטית ברנס כבר מיצה את כל הדרכים המשפטיות האפשריות.

ערבי-ישראלי דן עם אש"ף

(סוף מעמוד 1)

מקורות בישראל ובאש"ף, טוען כי המשא ומתן התקיים בהשתתפותם של יאסר עראפת ושל אבו ג'יהאד, והיתה זו הפעם הראשונה שהידברות מן הסוג הזה מתקיימת במגרשו הביתי של אש"ף.

ההצעה המקורית הופנתה לישראל ביוזמת אש"ף והשיחות החשאיות החלו כבר בחודש נובמבר האחרון. אש"ף יצר קשר עם טיבי ואמר לו, כי יש בידו מידע על גורלם של אנשי צוות הטנק, שנעלמו לאחר אותו קרב שממנו שב רק חזי שי, במסגרת עיסקת השבויים עם ג'בריל. טיבי הביא את הדברים לידיעתו של שמיר באמצעות עזר וייצמן והעניין נדון על ידי כמה שרים נוספים שהעניקו לו היתר להמשיך במגעים.

שמיר העניק היתר מפורש לטיבי לנסוע לטוניס ולהיפגש עם אנשי הארגון הפלשתינאי בחודש ינואר הוא נפגש עם עראפת ואבו ג'יהאד בגן יתר. אולם הישראלים גילו עד מהרה כי אש"ף דורש את שחרורם של 20 מאנשיו הכלואים בארץ תמורת העברת מידע על גורלם של שלושת החיילים. בשלב זה באמר לטיבי, כי הארגון דורש מחיר גבוה מדי.

הירצחו של אבו ג'יהאד בחודש אפריל הפסיקה את ההידברות בין שני הצדדים, אך זמן קצר לאחר שטיבי היה סבור כי העניין הגיע לסיום, הוא נתבקש בחודש שעבר על ידי מתווך של אש"ף להמשיך ביזמה. הוא העביר את הבקשה לידיעתו של וייצמן, אך מאז לא זכה לתגובה.

מספר המדיני של "הארץ" מוסר, כי יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פזנר, הכחיש כי הממשלה אישרה מגעים עם אש"ף ואמר, כי ישראל איננה מקיימת קשרים ישירים או עקיפים עם אש"ף ואם מישהו קיים מגע עם אש"ף – הוא עשה על דעת עצמו. השר וייצמן הודיע, כי הוא מסרב להגיב עד אשר יקרא את הידיעה והפנה את סופר "הארץ" ללשכת ראש הממשלה.

קולק: למסור עבודות בממילא לחברות ישראליות, רצוי מי-ם

מאת סופר "הארץ" בירושלים

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, קורא להקפיד על כך שעבודות הבינוי וההקמה של פרויקט מיתחם ממילא בבירה יימסרו לחברות ישראליות, שמתוכן יש להעדיף במיוחד גורמים ירושלמים. קולק, שדיבר שלשום בישיבת הנהלת העירייה, שדנה בנושא מיתחם ממילא, הדגיש כי בירושלים נמצאים קבלנים, אדריכלים, מהנדסים וגורמי תכנון רבים, היכולים להתמודד מקצועית עם התוכנית. לדבריו, מסירת ביצוע הפרוייקט לגורמים ירושלמים תתרום לפיתוח כלכלת העיר.

קולק בירך את סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, שבמשותף עם עיריית ירושלים מפקח על חברת "קרתא" (החברה האחראית לביצוע תוכנית הפיתוח של מיתחם ממילא) על ההתקדמות שחלה באחרונה בהקמת הפרוייקט.

יו"ר מועצת המנהלים של "קרתא", נסים אבולוף, מסר פרטים על חוזה ההתקשרות שנחתם עם הקונצרן הבינלאומי בראשות איש העסקים, פריל שטיין. אבולוף הדגיש כי חברת "קרתא" קיבלה את העיקרון לבחור יזם אחד, שיקבל על עצמו את ביצוע והפעלת הפרוייקט, תוך כדי השקעה עצמית, במקום לפצל את התוכנית בין כמה גורמים.

בחולון, בת-ים ואשדוד ניתן לקבל קווי טלפון במהירות

תור הממתינים כיום לטלפון בכל רחבי הארץ – כ-100 אלף איש

מאת צבי זרחיה

תושבי חולון, בת ים, אשדוד, גן יבנה, קריית מלאכי וגדרה יוכלו לזכות בקו טלפון כמעט סמוך להזמנת הקו בחברת "בזק".

באחרונה יצאה החברה בקריאה לציבור התושבים באזורים אלה להזמין קווי טלפונים שיותקנו בלא המתנה. אזרח שיבקש קו טלפון באחד מהאזורים הללו יקבל, כבר בעת ההזמנה, מועד להתקנת הטלפון בביתו.

"בזק" סיימה באחרונה עבודות פיתוח נרחבות באזור, שהקטינו את תור הממתינים לטלפון במקומות אלו והן מאפשרות התקנה מיידית של קווים חדשים.

בארבע שנות הפעלתה התקינה "בזק" למעלה מחצי מיליון קווי טלפון חדשים. תור הממתינים לטלפון בכל רחבי הארץ נע כיום סביב 100 אלף איש.

הזוג אטיאס מאריאל המואשם בסחיטה מינית יישאר במעצר

הבעל – עד תום ההליכים; האשה – עד דיון נוסף היום

(עס). בית המשפט המחוזי בתל אביב קבע שלשום כי בני הזוג אטיאס מאריאל, המואשמים בסחיטה באיומים מגברים אמידים שקיימו יחסים עם אילנה אטיאס יישארו במעצר.

השופטת שרה סירוטה החליטה לעצור עד לתום ההליכים המשפטיים את הבעל יוסף אטיאס, ואילו אשתו אילנה תיעצר עד היום, בו ייקבע אם תיעצר עד תום משפטה.

בכתב האישום נגד בני הזוג אטיאס טוענת התביעה כי הנאשמים יצרו קשר עם גברים נשואים באמצעות מודעות שפרסמו בעיתונים. התביעה טוענת, כי לשם סחיטת כספים מהגברים שקיימו יחסי-מין עם הנאשמת נעזרו שני בני הזוג בסיפורי מירמה, במסמכים מזוייפים ואף באיומים.

אחד המתלוננים מסר לשניים 25,000 שקל, לאחר שהנאשם איים עליו כי יאונה לו רע אם יוודע לבעלה כביכול של הנאשמת, שהוא אדם מסוכן, דבר קשריו של המתלונן עם הנאשמת.

השניים נעצרו לאחר שאחד הגברים אותו ניסו הנאשמים לסחוט פנה לעזרת המשטרה.

תמורת 500 ש"ח ליחיד או 750 ש"ח לזוג יוענק דו"ח אישי:

הטכניון יעניק שירות התאמה פסיכולוגי – למחפשי דירות

מאת ירח טל
סופר "הארץ" בחיפה

שירות ראשון מסוגו בארץ בתחום תכנון הבניה יונהג החל מהשבוע בטכניון. עיקרו של השירות, המכונה "בית אישי", הוא התאמת בתי המגורים לצרכים הפסיכולוגיים ולאישיותם של הדיירים. השירות ניתן על-ידי המעבדה לאקולוגיה (סוף – קיצור המלה אקולוגיה (סביבה) ואבולוציה (פיתוח)) בפקולטה לארכיטקטורה, בניהולו של ד"ר אריה פלד. הייעוץ הניתן במעבדה מתבסס על מחקרים בתחום הפסיכולוגיה של הארכיטקטורה שנערכו בארץ ובחו"ל.

ד"ר פלד מסר כי המעבדה מציעה כמה סוגי ייעוץ בתחום התאמת מבנים לצרכי דייריהם. האחד הוא סדנא בת ארבע פגישות, שבה צוות המעבדה מביא את המשתתפים להיכרות ולמודעות עם הצרכים הפסיכולוגיים של האדם מהסביבה המגורית. מחיר הסדנא – 150 ש"ח ליחיד (250 ש"ח לזוג). כמו כן ניתן לקבל ייעוץ על בסיס אישי.

באמצעות מבחנים פסיכולוגיים שפותחו במעבדה ושיערכו לנבדקים יחידים, זוגות ו/או משפחות, ייקבע הצוות מה יהיה התכנון האופטימלי של הבית שיענה לצרכים הפסיכולוגיים ולאופיים של כל אחד מן הדיירים האמורים להתגורר בו – אם זה בעל, אישה ו/או ילדים. השירות מיועד הן לתכנון בית חדש, שיפוץ בית קיים, ריהוט בית ובחירת דירה חדשה. מחיר הבנת דו"ח אישי – 500 ש"ח ליחיד או 750 ש"ח לזוג.

את הבדיקות יכלו הנבדקים להגיש לקבלנים ולמתכנני דירותיהם ולדרוש מהם לתכנן ולבנות על-פי ממצאי הדו"חות.

מנהלי בתיה"ס חוששים מקבלת אוטונומיה פדגוגית וארגונית

מאת גילי מגדלור
כותבת "הארץ" לענייני חינוך

רוב מנהלי בתי הספר בישראל שמרניים ואינם מוכנים לקבל אוטונומיה פדגוגית וארגונית, ותחת זאת הם מעדיפים להישאר כפופים למשרד החינוך.

דברים ברוח זו אמר יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך רוד פור, בישיבת ועדת ההיגוי בנושא האוטונומיה הפדגוגית, שהתקיימה בבית הספר לחינוך באוניברסיטת תל-אביב.

פור ציין כי התפישה המנחה את ועדת ההיגוי היא שבתי הספר בישראל בשנות ה-80 וה-90, צריכים להיות אוטונומיים ומשרד החינוך חייב להיות פתוח ליוזמה, ולהתאים את עצמו אליהם. "ההתפתחות היא איטית, ואנו נתקלים בהרבה מאוד קשיים ומעצורים המעידים על כך שהחברה בישראל, כולל מערכת החינוך, היא מאוד שמרנית ולא בשלה לתפישות כאלה", אמר פור בישיבה.

עוד אמר פור שכדי לעודד את הצטרפות בתי הספר לתוכנית האוטונומיה, שוקלת המזכירות הפדגוגית לשחרר את בתי הספר מכפיפות-המסורתית למפקחים, להעניק תקציב נוסף כ"בונוס" ומתן אפשרות להמיר שעות תקן לכסף שיעמוד לרשותם. עד כה הצטרפו לתוכנית האוטונומיה החינוכית 85 בתי-ספר בלבד.

בבתי ספר אלה מפתחים תכניות לימודים עצמאיות, יוצרים סוג חדש של הערכה לתלמידים ולמורים, ומארגנים את צוות ההוראה בדרך שונה. בישיבת ועדת ההיגוי אתמול התברר עוד שארגוני המורים אינם ששים לתת יד לפרוייקט האוטונומיה ובמקרים אחדים אף מכשילים אותו.

ערך את העמוד: דוני ענבר

הוארך מעצר מפקח המס מחיפה

מאת נורית בהגא

מעצרו של מפקח מס ההכנסה מחיפה הוארך ביום ו' בבית משפט השלום בחיפה לשבעה ימים. השופט אסר לפרסם את שמו.

מפקח המס (בן 39) חשוד בכך שנהג לקבל כספים, שוחד וטובות הנאה מנישומים, במסגרת תפקידו בין השנים 1982–1988. יחד עם אחרים נהג להקטין את תוכנותיהם של נישומים למס הכנסה תמורת כספים וטובות הנאה אלה, או שדאג שדו"חותיהם יתקבלו ללא בדיקה נוספת.

נציג המשטרה, רס"ל אלי עדי, טען שמפקח המס חשוד במעשה שבוצע באופן שיטתי ושגרם להוד ציבורי רב. צוות מיוחד מאגף החקירות של נציבות מס הכנסה מונה לחקירת הפרשה. עד כה נחקרו חמישה מקרים של מעורבים בפרשה, אך כיוון שטרם נתפסו כל המסמכים, והחשש שהחשוד ינסה לשבש ראיות, ביקש נציג המשטרה להאריך את מעצרו ל-15 יום. בכוונת המשטרה להעמידו לדין תוך תקופת מעצרו.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

שרה (אושה) הסל

לבית הלפרן

הלוויה תצא היום יום ראשון י"א תמוז תשמ"ח 26.6.88 בשעה 14.30 מבית ההלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל אביב לבית העלמין בחולון

האבלים:
בעלה: יוסף הסל
בנה וכלתו: דוד ורחל הסל וב"ב
בתה וחתנה: דליה ונחמן סנדרס וב"ב
וכל המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של

זלמה ברזילי

אלמנתו של אליעזר (אישטוואן) ברזילי ז"ל

ההלוויה תתקיים היום, יום א' 26.6.88 בשעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין דרום בגבול חולון בת-ים.

המתאבלים:
בנה וכלתה: אמנון ורותי ברזילי
נכדותיה: שרון וענת
אחיה ואחיותיה ומשפחותיהם

עובדי נשיונל סמיקונדקטור – ישראל

משתתפים באבלו של

מיכה לצרוס

על מות

אביו ז"ל

דהפון
שרות הודעות מלבשי של רזקי
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

לאמנון ברזילי

אתך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

הנהלת ועובדי לעבודה בשגרירות ארה"ב בישראל

קואופרטיב דן
אבל על מות העובד

אהרון צביקל ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים
משתתפת באבלו של

ד"ר דניאל גת

במות **אמו**

טכס אזכרה
לציון יום השנה העשירי לפטירתה של

אדיס דהפיליפ ז"ל

עליה לקברה בבית העלמין בקרית שאול ביום רביעי, י"ד בתמוז תשמ"ח (29 ביוני 1988), בשעה 10 בבוקר
נפגשים בשער בית העלמין
אוטובוס יצא מרחוב אלנבי פינת הירקון בשעה 9.20 בבוקר בדיוק
ערב זכרון ומפגש חלוקת פרסים מטעם

"קרן אדיס דהפיליפ"

יתקיים בו ביום בשעה 6.30 בערב בבית ציוני אמריקה, באודיטוריום ע"ש מרציגר
רחוב דניאל פריש מס' 1, תל-אביב
דברי פתיחה: עו"ד נפתלי בן-יהודה, יו"ר הנהלת "קרן אדיס דהפיליפ"
חלוקת פרסים ● תכנית אמנותית

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

עובדיה אנג'ל ז"ל

יתקיים
טכס אזכרה וגילוי מצבה
ביום שלישי י"ג תמוז תשמ"ח 28.6.88
בשעה 5 אחה"צ בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים
נפגשים ברחבת הכניסה להר המנוחות

המשפחה

אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובעל-פה.

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

איסר בורי ז"ל

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי, י"ג תמוז תשמ"ח (28.6.88) בשעה 5.00 אחה"צ בהר המנוחות בגבעת שאול בירושלים
נפגשים בכניסה להר המנוחות
תודתנו נתונה לכל אשר השתתפו באבלנו

משפחת בורי

דרעי אסר על רישום נישואי בני הזוג שנישאו בטקס פרטי

(עתים). מנכ"ל משרד הפנים, הרב אריה דרעי, הורה לפקידי הרישום במשרד הפנים שאין לרשום את הזוג רני מורזי ואילנה ברדור שנישאו בטקס נישואין פרטי.

דובר משרד הפנים מסר כי סעיף 19 ב' לחוק מרשם האוכלוסין קובע ששינוי בפרט רישום של תושב (למעט שינוי מען) יירשם אך ורק על סמך תעודה ציבורית המעידה על השינוי.

לצורך רישום נישואין של יהודים שנישאו בישראל, יכולה לשמש כתעודה ציבורית כגון אך ורק התעודה הרשמית של משרד הדתות, שאותה ממלא רב שמועצת הרבנות הראשית נתנה לו כשירות לכהן כרב רושם נישואים לפי פקודת הנישואין והגירושין (רישום).

לפיכך, כל עוד לא תומצא לפקיד הרישום תעודה כזו, או לחילופין פסק דין הצהרתי של בית משפט, או בית דין מוסמך, הקובע כי בני הזוג הנ"ל הם נשואים – אין אפשרות על־פי החוק לרשום כל שינוי במצב האישי של הצדדים לנישואין אלה.

וירשובסקי מגיש הצעה לסדר היום בנושא החמרת דרישות הכשרות

"עוד חוליה בסחטנות הרבנות"

מאת חיים הנדוורקר, כתב "הארץ" בתל־אביב

ח"כ מרדכי וירשובסקי (רצ) הגיש הצעה דחופה לסדר יומה של הכנסת בנושא החמרת הדרישות להעדות כשרות במסעדות בתל־אביב.

בשבוע שעבר פורסם ב"הארץ" כי מסעדות שיפעלו מבוקר ועד ערב יזוקקו לשני משגיחים בשכר. לדעת וירשובסקי, זו הוספה חמורה ביותר, המטילה נטל בלתי נסבל על בעלי מסעדות, וזו חוליה נוספת בסחטנות מצד הרבנות, תוך ניצול סמכותה הבלעדית בהענקת תעודות כשרות.

וירשובסקי אף פנה בעניין זה לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, וביקשו להעלות את הנושא על סדר יומה של מועצת העירייה.

חרדים פיזרו בשבת זוקרנים על כביש בר־אילן בירושלים

(ע). זוקרנים פוזרו על כביש בר־אילן בירושלים במהלך הפגנת השבת של החרדים נגד חילול השבת בכביש.

כמה עשרות חרדים התקהלו אתמול אחר הצהריים ברחוב בר־אילן בירושלים וקראו "שאבעס" לעבר כלי הרכב שעברו במקום. כמו כן השליכו זוקרני ברזל על הכביש, שגרמו לנקרים לשני כלי רכב שנסעו בכביש.

בשבועות האחרונים היה רחוב בר־אילן שקט ולא ארעו בו הפגנות, אף בעבר היה כביש בר אילן מוקד להפגנות השבת של החרדים נגד חילול השבת בכביש.

אל רחוב בר־אילן הגיעו בשעות הצהריים כוחות משטרה ומשמר הגבול, שכיתרו הגילים משמשים ככוח תיגבור של המשטרה לשמירת הסדר במרכז העיר.

טבע במקווה בבני־ברק

(ע). זאב מרידה, בן 35, מבני ברק, טבע שלשום בבוקר בעת שרחץ במקווה בעיר מגוריו.

סמוך לשעה 9 בבוקר התגלתה הגופה על־ידי אחד המתרחצים כשהיא צפה מעל פני המים. אמבולנס הוזעק למקום, אולם לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותו של האיש.

נראה כי הסיבה למוות היא איבוד הכרה, שבעקבותיו הוליך הגבר לקרקעית המקווה ונחנק למוות.

טבע בחוף שדות־ים

גופתו של גבר אלמוני נפלטה אתמול בחוף המרכז הימי שליד שדות־ים. נראה כי האיש טבע בשעות הבוקר. גופתו הועברה לבית החולים הלל יפה בחדרה.

רן כהן תובע לכנס הוועדה לביקורת המדינה

"איש מינהל מקרקעי ישראל מהליברלים חילק טובות הנאה"

החשד לפעילות לא־חוקית במינהל: משה ליפקה מסר את "אי האהבה" בנהריה למקורביו – תמורת תמיכתם בו בבחירות הפנימיות במפלגה

מאת צבי זרחיה

ח"כ רן כהן (רצ) תובע מיו"ר הוועדה לביקורת המדינה לדרוש הגעת דו"ח פרידמן, שבדק את החשדות לפעילות בלתי חוקית ולהרחבת של ראשי מינהל מקרקעי ישראל, משה ליפקה האליהו בבאי, בכל הנוגע להענקת טובות הנאה, במהלך מסע הבחירות הפנימי של ליפקה במפלגה הליברלית.

כהן טוען שדו"ח הביניים שהגיש הבודק, שמונה לפני כשבוע על־ידי שר החקלאות, מאשר את כל החשדות שהועלו, ובכללם מסירת "אי האהבה" מול חוף נהריה לידי מקורבים, בתמורה לתמיכתם הפוליטית. לדבריו, מימצאי הדו"ח מעידים על הענקת שוחד בחירות שהעניק מינהל מקרקעי ישראל בצפון וממ"מ ראש המינהל על־ידי הדאוותו המפורשת של ליפקה לידי אנשי המפלגה הליברלית בצפון.

"איך למינהל ישראל אלף 'אי אהבה', הגנת יזם, בכדי שכל מנהל יספורים באלקטורים... לישים ומשתכת הכנסת הרשות החוק לעצור את. השתוללות המקורבים הבחירות בעורף באיגוד" – טען ח"כ כהן.

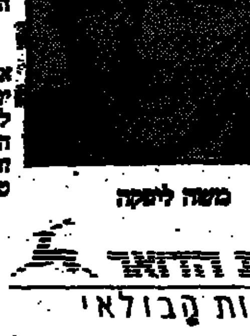

משה ליפקה

משרד התקשורת
רשות הדואר
השירות הבולאי

מודיעים על הנפקת בולים חדשים

יום ההופעה:
יום שני יב' בתמוז התשמ"ח (27.6.88)

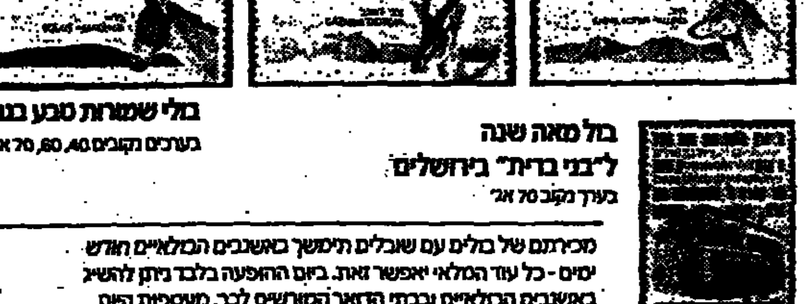

בולי שמורות טבע בנגב
בערכים נקובים 40, 60, 70 אג'

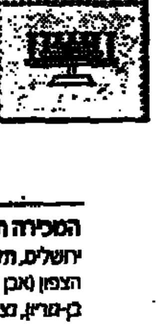

בול מאה שנה "לבני ברית" בירושלים
בערך נקוב 70 אג'

מכירתם של בולים עם שובלים תימשך באשנבים הבולאיים חודש ימים - כל עוד המלאי יאפשר זאת. ביום ההופעה בלבד ניתן להשיג באשנבים הבולאיים ובבתי הדואר המורשים לכך, מעטפות היום הראשון מבוילות ומוטבעות בחותמת המקורית.

להלן החותמות המיוחדות:

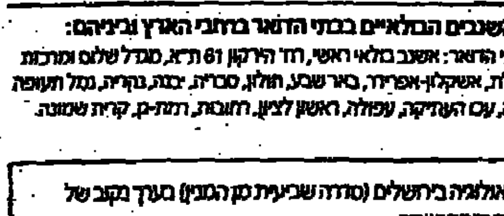

המכירה תערך ב-96 האשנבים הבולאיים בבתי הדואר ברחבי הארץ וביניהם:
ירושלים, תל אביב-יפו - סניפי הדואר: אשנב בולאי ראשי, רח' הירקון 61 ת"א, מגדל שלום ומרכז הצפון (אבן גבירול 108), אילת, אשקלון-אפרידר, באר שבע, חולון, טבריה, יבנה, נהריה, נמל תעופה בן-גוריון, נצרת עילית, נתניה, עם העתיקה, עפולה, ראשון לציון, רחובות, רמת-גן, קרית שמונה.

הופעתו של בול ארכיאולוגיה בירושלים (סדרה שביעית מן המנין) בערך נקוב של 35 אג', נדחתה למועד מאוחר יותר.
על תאריך ההופעה החדש, תפורסם הודעה בנפרד.

מספר הטלפון החדש של השירות הבולאי הוא 03-815566

היכונו לאירועי אל הנגב 5-10/7

התנועה ליהדות מתקדמת עתרה לבג"ץ: להקים בירושלים בית קברות רפורמי

העותרים: פניות רבות לשר הדתות לקבל רשיון קבורה, אחרי שמולאו כל התנאים לפי חוק שירותי הדת והתקנות לחברות קבורה – לא נענו; ועיריית ירושלים עונה בצורה מתחמקת

(ע). עמותת "מנוחה נכונה" מיסודה של התנועה ליהדות מתקדמת עתרו שלשום לבג"ץ נגד שר הדתות ועיריית ירושלים.

שני הגופים מבקשים מבית הדין הגבוה לצדק להוציא צו על תנאי שיורה לשר ולעירייה לנמק מדוע לא יועמד לרשות העמותה ולשימושה קרקע ורשיון להקמת בית קברות בירושלים.

באמצעות עורכי הדין אברהם גל ויהושע שופמן אומרים העותרים כי בכוונת העמותה לקיים שירותי קבורה לא אורתודוקסיים וחופשיים בהתאם לרצון המשפחות או הנפטרים שיהיו מעוניינים בטקס קבורה שאינו דתי.

בעתירה מפורטת מסכת המגעים בין העמותה, שהוקמה לפני כשנתיים בירושלים, לבין הרשויות. העמותה פנתה כבר כמה פעמים לשר הדתות שהתבקש להעניק לה רשיון קבורה אחרי שמילאה את כל התנאים לפי חוק שירותי הדת והתקנות לחברות קבורה. בעתירה מציינים העותרים כי כל הפניות לשר הדתות לא נענו כלל. הפניות לעיריית ירושלים נענו בצורה מתחמקת – טענו.

מועצת בתי העלמין בירושלים הפועלת בחסות משרד הדתות השיבה לעותרים שאין צורך בעיר בחברת קבורה נוספת.

הנימוק המרכזי המונח בבסיסה של העתירה הוא שבמדינת ישראל מובטח חופש דת, ולכן אין בידי הרשויות סמכות למנוע הקמת חברת קבורה לא אורתודוכסית שתיתן שירותים למעוניינים בכך. "כשם שלא יעלה על הדעת למנוע מיהודי דתי כל שהוא לקיים טקס קבורה עפ"י המנהג וההלכה היהודית, כן לא יעלה על הדעת לכפות על אזרח שאינו חפץ בכך לקיים טקס או תפילה דתיים כאלה או אחרים", אומרים העותרים בעתירה.

עוד נטען שהעמותה מסתייגת מכמה מנהגי קבורה הרווחים בארץ, כמו קיום טקס קבורה כשהגופה אינה מונחת בארון מתים סגור, או מהאיסור שהמת ילווה למנוחתו האחרונה ע"י נשים. העותרים אומרים שאם וכאשר יתנו להם רשיון להקמת בית עלמין, יקפידו על זכויות בני המשפחה להיקבר בסמיכות אחד לשני ללא גביית תשלומים מיוחדים – כפי שנהוגות היום רבות מחברות קדישא.

העתירה הועברה לעיון של השופט התורן שלמה לוין.

מפקח ניסים ועקנין ממשטרת ישראל ליד שקי סם הקוקאין שנתפסו (תצלום: רשף / משטרת ת"א)

7 ק"ג קוקאין בשווי 1.5 מיליון דולר נתפסו קבורים במבנה נטוש בקריית־שאול

זו הכמות הגדולה ביותר במשלוח אחד שנמצאה בארץ וניתן להפיק ממנה 7,000 מנות

מאת ראובן שפירא, כתב "הארץ"

כמות הקוקאין הגדולה ביותר במשלוח אחד שנמצאה אי פעם בארץ, נתפסה שלשום על־ידי בלשי מיפלג הסמים של היחידה המרכזית במשטרת תל־אביב.

מדובר בכמות של שבעה קילוגרמים קוקאין טהור, בשווי כמיליון וחצי דולר, שהתגלו במבנה נטוש בקריית שאול בתל־אביב. כמות עצומה זו של קוקאין, שממנה ניתן להפיק כ־7000 מנות לצרכנים, נתפסה לאחר מציאת 800 גרם קוקאין, לפני שלושה שבועות, בדירה בגבעתיים. הכמות הסרת התוקפים של הקוקאין הובאה לארץ כנראה במשלוח אחד מבוליוויה, על ידי רשת מאורגנת שפעלה בשנה האחרונה, ושלפי החשד ייבאה לארץ כמויות גדולות של סמים קשים. עד כה נעצרו בידי משטרת תל אביב תשעה חשודים בהשתייכות לרשת הקוקאין. שבעה מהם עדיין יושבים במעצר. המשטרה מחפשת חשוד נוסף שלפי המידע שבידיה היה הבלדר שהביא את הקוקאין לארץ.

חשיפת רשת הקוקאין הגדולה החלה לפני כמה חודשים. לאחר עבודת מודיעין ובילוש ממושכת פרצו ב־6/6/88 בלשי מיפלג הסמים לדירה בגבעתיים. הם עצרו במקום את בעל הדירה, דני כוכבי, עבריין מוכר בן 37, ואת בת הזוג, ... המנונית, אלי אלמגור, בן 37. השניים הופתעו בעיצומו של שימוש בקוקאין, בקופסת עוגיות שהיתה לידם נמצאו 800 גרם קוקאין. בהמשך למעצרם נעצרו השותפים נוספים בהשתייכות לרשת במקומות שונים בארץ. בין העצורים גם נגן במועדון לילה ביפו ובעל המועדון.

בהמשך לחקירה ולפעילות המבצעית בפרשה, הגיעו בלשי מיפלג הסמים ביום שישי בצהריים לביתו של אחד החשודים בהשתייכות לרשת שעדיין לא נעצר – האיש חשוד בכך שהיה הבלדר, ליד בית הקברות בקריית שאול בתל־אביב. בחיפוש במקום מצאו במבנה נטוש, ששימש בעבר כמחסן, את "אוצר" הקוקאין הגדול ביותר שנתפס אי פעם בארץ. הקוקאין הוסתר בשמונה חבילות ניילון, בתוך צידנית שנקברה בעומק חצי מטר בתוך האדמה. למרות שהסם היה קבור באדמה ניתן היה להריח את ריחו העז בסביבה. בכל הידוע, היה הקוקאין מוכן להפצה לסוחרי סמים, שכבר המתינו לקבל את הסם ולהפיצו לצרכנים. כיום נמכרת מנת קוקאין לצרכן, שמשקלה כגרם אחד, במחיר של 120–200 דולר.

שני אבובי חשיש

משטרת "הארץ" מוסרת כי שני אבובים, שהכילו כמה עשרות קילוגרמים חשיש, התגלו ביום שישי בבוקר, האחד בחוף גבעת אולגה והשני בחוף קיסריה. בשבוע שעבר התגלו שני אבובי חשיש בחוף נתניה ובחוף ימה של דור. האבובים שהתגלו שלשום הם ככל הנראה "המשך המשלוח" שנפלט בחופי ישראל.

תוקם רשות למלחמה בסמים

ב־87' מתו 50 משימוש בסמים קשים

מאת עדנה אייזור

רשות למלחמה בנגע סמים תתחיל לפעול בתוך חצי שנה. תפקידה יהיה לגבש מדיניות לשיתוף פעולה בין משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופים אחרים הפועלים נגד השימוש בסמים. עד תחילת 1989 תוקם מועצה, ובה 43 חברים שימנה ראש הממשלה באישור הממשלה.

מזכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין, מסר כי הכנסת אישרה לפני שבועיים חוק המאפשר את הקמת הרשות. בין השאר, תפעל הרשות לפתח שירותים לשיקום מתמכרים לסמים ולטיפול בהם, וכן לאכוף את החוק נגד שימוש בסמים, להכשיר כוח אדם מקצועי, ולקיים קשרים עם גופים בינלאומיים למלחמה בסמים.

פעילות הרשות תמומן מתקציב המדינה, מתרומות ומהחרמת רכוש הקשור לעבירות סמים. ועדת השרים לחקיקה אישרה באחרונה הצעת חוק המסמיכה בתי משפט להחרים מקרקעין, מטלטלין וכספים שהושגו מביצוע עבירות סמים. במקביל, תוקם קרן שתשמש לרכוש שירותים. בניהול הקרן ישתתפו האוצר ומשרד המשפטים.

על הקמת הרשות החליטה הממשלה באוגוסט 87', עקב ריבוי הדיווחים על מימדי התפשטות הנגע.

מתברר שגיל המשתמשים יורד, והשימוש בסמים קשים גובר. בארץ יש כ־15 אלף מכורים לסמים, כ־30 אלף המשתמשים בסמים בדרך קבע, וכ־200 אלף שהשתמשו בסמים באופן חד־פעמי או מזדמן. ב־1987 מתו 50 משימוש בסמים קשים.

ערך את העמוד: דוני עגבר

הודח קצין חינוך בכרמיאל: הבסיס היה מלוכלך ומוזנח

קצין חינוך ראשי: אסור שחיילי צה"ל ירגישו שהם "חיים בזבל"

מאת איתן רבין, כתב "הארץ"

קצין חינוך ראשי, תת־אלוף נחמיה דגן, שהודיע על פרישתו מצה"ל, הדיח באחרונה את קצין החינוך של בסיס צה"ל בכרמיאל, מאחר שהבסיס היה מלוכלך ומוזנח. דגן גילה זאת בעת שנשא דברים בפני קציני חינוך וחיילי מילואים.

הוא אמר כי המושג בצה"ל של "חיים בזבל" אינו מקובל עליו, הוא שמע כי חיילים משתמשים במושג הזה יום יום.

בעת ביקור שערך בבסיס חינוך של צה"ל בכרמיאל, התברר לו כי הבסיס מוזנח ומלוכלך. הוא העיר זאת לקצין החינוך במקום, ונתן לו אפשרות מספר פעמים לשפר את פני הבסיס – ומשזה לא עזר, הוא הדיח אותו.

"מוראל החיילים, תיפקודם, כושרם ודימוים המקצועית תלויה בראש וראשונה באיכות החיים שלהם בבסיסי צה"ל, וחשוב להרגיש שעל הפיקוד הבכיר לתת את הדעת לאיכות חיים בבסיסי צה"ל, ולהעביר את המושג של חיים בזבל לעולם הבא", אמר תת־אלוף דגן.

10% מהמים בתל־אביב דולפים מצינורות פגומים ומתבזבזים

מאת חיים הנדוורקר, כתב "הארץ" בתל־אביב

דלף המים (כמות הדליפה מהצנרת) בתל־אביב־יפו מגיע ל־10% מכמות המים המסופקת לעיר – זאת אמר באחרונה דוד ג'קמן, הממונה על מערכת המים בתל־אביב בכנס מקצועי.

תל־אביב צורכת מדי שנה כ־40 מיליון מ"ק מים. כמות מים זו מסופקת ל־320 אלף איש באמצעות כ־150 אלף מודדי מים ובצנרת חלוקה באורך של כ־830 ק"מ.

לדבריו של ג'קמן, יש בסך הכל כ־500 הודעות על דליפות מקווי מים בעיר מדי חודש. הדליפות נובעות מריקבון קווי חיבור הבתים לרשת האספקה, מפיצוצים בקווי האספקה, מהיווצרות סדקים בקווי יציקה ומחורים בקווי פלדה.

מגמת מחלקת המים בעיריית תל־אביב היא להחליף מדי שנה כ־30 ק"מ צינורות.

תוקם רשות לשיקום הירקון והכשרת הנחל לקיט ונופש

מאת חיים הנדוורקר

"רשות נחל הירקון", שתתכונן ותבצע פעולות למניעת זיהום הנחל, לשיקומו ולהכשרתו לצורכי קיט ונופש, תוקם בקרוב.

על הקמת הרשות החליטו ראש הממשלה, בתוקף תפקידו כמ"מ שר הפנים ושר החקלאות. לרשות הירקון יינתנו סמכויות על פי שורה ארוכה של חוקים הבכללם בתחומי ניקוז, רישוי עסקים, תברואה, הוצאת חוקי עזר ומינוי מפקחים לאכיפת החוקים הללו.

ברשות יהיו חברים נציגי משרדי הממשלה, רשויות מקומיות ונציגים שעוסקים בתחום זה. מנהל השירות לאיכות הסביבה במשרד הפנים, הד"ר אורי מרינוב, אמר כי הפעולות להקמת הרשות נמשכו שמונה שנים.

AX-10 – מכונת הכתיבה האלקטרונית הניידת של BROTHER. בעלת תכונות מתקדמות של עריכה וכתיבה: זכרון מחיקה, מחיקון אוטומטי, טבולטור ועוד.

brother
העתיד בקצה אצבעותיך
התשלומים הינם בריבית שנתית של כ־36%

לפרטים אודות הסוכן הקרוב:
אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת. טל' 03-9225921
סניף תל אביב ואולם תצוגה: המלך כורש 62 טל' 03-287102 סניף חיפה ואולם תצוגה: רח' הבנקים 16 פינת המגינים חיפה טל' 04-523812 סניף באר־שבע ואולם תצוגה: כפר' אוניקו, טל' 057-36833 ת"א: פוקס – יהודה הלוי 20 טל' 656693
ירושלים: גבאי, ינאי 1 טל' 02-240054

בית שמואל
Beit Shmuel
"כסף קטן"
מפגש ספרותי עם הסופרת יהודית הנדל
מנחה: עירית המאירי
מחר יום שני, 27.6.88 שעה 20:30
מחיר: 5 ש"ח
רח' שמאע 6 מאחורי היכל יוניון קולג
טלפון: 02-203456-9
אוטובוסים: 5, 6, 16, 18, 21, 30

דוחק

חתני פרס משה הלוי – לאמנות הבמה של עיריית תל־אביב־יפו לשנת תשמ"ח – 1988
הם:
1. להקת הגשש החיוור
על הישגיהם בעשרים וחמש שנות פעילות על הבמה הישראלית ותרומתם לתרבות הישראלית
2. השחקן יוסי גרבר
על מכלול תפקידיו בתיאטרון הקאמרי בתל־אביב בשלוש השנים האחרונות
כמו כן יוענק פרס כבוד
לארכיון הישראלי לתיאטרון – אוניברסיטת תל־אביב
ולמנהלו שמעון לב־ארי
חברי ועדת השופטים הם:
ד"ר דוד אלכסנדר
ד"ר שמעון לוי
מר גד קינר
טקס חלוקת הפרס יתקיים ביום ד' י"ד בתמוז תשמ"ח 29.6.1988 בשעה 5.00 אחה"צ באולם שבבית יד לבנים, רח' פנקס 63, תל־אביב

איגוד לשכות המסחר בישראל
לשכת המסחר תל־אביב־יפו
מברכים את
מר עמידם שור חבר הועד המנהל
ומר אריה שמש
מייסדיה ומנהליה של חברת
מל"ל תעשיות תוכנה ומחשבים בע"מ
עם קבלת פרס קפלן
על קידום והחדרת המיחשוב בישראל
דני גילרמן, נשיא
חבריכם בנשיאות ובועד הפועל

במה לבירורים מדיניים חברתיים
ע"ש משה דיין
כנס העיון המסכם
במסגרת סידרה לבירור עמדות בשאלת יו"ש ועזה
הנושא:
"יו"ש ועזה — ההיבט המדיני והבטחוני"
המרצה: ראש הממשלה מר יצחק שמיר
הפותח והמנחה: פרופ' דניאל אלעזר, נשיא המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.
דברי סיכום: זלמן שובל, יו"ר ה"במה"
הכנס יתקיים ביום שישי, ט"ז תמוז תשמ"ח (1.7.1988) בין השעות 11.00 – 13.00 במלון "רמת אביב" – רמת אביב, הכניסה לפי הזמנות.
ניתן להשיג הזמנות לפי טלפונים 653310 – (03), 652111/50 – (03)

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

אומרים שיהיה טוב

יומן אירופי

מאת יחיאל ארדי

מינכן (מיוחד ל"ספורט הא־רץ"). אחרי יותר משבועיים של מסע דילוגים בן אלפי ק"מ כש־מונה ערים ברחבי גרמניה – אין לך דבר מרגיע ומשעשע יותר מבילוי של שלוש שעות במלון הילטון במינכן, ביום שישי בבוקר, בעת דיוני הקונגרס ה־19 של איגוד הכדורגל האירופי. הכל כה שקט ותינות, בהשוואה לאווירה הסוערת של מגרשי הכדורגל, כאילו אין שום מכנה משותף ביניהם.

על סדר היום 13 סעיפים, שאת רובם המוצגו. היינו מעוני־ינים בעיקר בסעיף ה־12, שכ־מובן עוד נשוב אליו. בינתיים מבקים כאן על כסא נוסף בוועד הפועל של אופ"א, ועל סבך הרציונות המופרות בה מנהלים הארגונים הנכבדים מרחבי היב־שת את המאבק. אין מנוס מהמסקנה, כי שום דבר אחר אינו מטריד אותם. ההתרגשות מגיעה לשיאה אחרי הצבעה חשאית, כשמתברר כי הנציג האנגלי נבחר, כי האוסטרי הודח וכי השכן הקפריסאי שלנו קיבל 6 קולות בלבד.

רק הבעת פניהם הזעומה של שלושת נציגי ההתאחדות הישר־אלית – היו"ר שאול סוידי, ממלא מקומו עוזיקס מילצ'ן, והמנהל יעקב אראל – מסגירה את המטרה האמיתית של הבי־קור הזוטר והמסקרן שלנו. ההסתודדויות הבלתי פוסקות באו־למות הסמוכים ובמסדרונות המ־לון מבהירה היטב את משמעותה של פוליטיקה ספורטיבית. כולם חביבים, לוחצים בחיוכים רחבים את ידי הישראלים, וכמעט כולם אומרים, כי יהיה טוב. אבל מי שהתנסה בקונגרסים דומים בע־בר, צריך בעצם להיות שבע רצון שהסעיף הניצחי של קבלת ישראל כחברה קבועה באיגוד האירופי – אינו כלול הפעם בסדר היום.

אף על פי כן, ולמרות שעל הפרק רק נבחרת הנוער שלנו עד גיל 18, מתוחים מאד נציגי ישראל. יעקב אראל אומר בגלוי, כי "מוציאים לנו את הנשמה". סוידי ומילצ'ן אינם מעודדים כלל, לאחר שנשיא אופ"א, הצרפתי ז'אק ז'ורז', לוחץ את ידיהם ומעיר כלאחר יד: "קה טרה דיפיסיל" (זה קשה מאד).

הוא מספר לנו כבר שנים רבות מתדפקת ישראל על שערי אירופה, וכמעט בכל פעם נשא־רת בחוץ בתירוצים שונים ומשונים. אמנם הפעם ההצבעות ממשיות יותר, הוגשו לא פחות מארבע הצעות ביוזמת שוודיה (בתמיכת פינלנד ואיסלנד), מע־רב גרמניה וצפון אירלנד. אבל לך תסמוך על הגויים האלה. כולם גמורים טובים, אבל משפ־עים לעיתים מ"הגוש הגדול" במזרח – ובגלל ישראל אינם מוכנים להיכנס לעימות גלוי עם הגוש הקומוניסטי.

מגיע תור הסעיף הישראלי. שלושת נציגי ההתאחדות שלנו מתבקשים על ידי היו"ר לצאת את האולם, כדי לאפשר דיון חו־פשי. ואז, נשמע לפתע ברמקול קולו של ז'אק ז'ורז': "מר רו־טבילד, אנא דאג, שגם נציגי העיתונות הישראלית יעזבו למ־שך הדיון". ומר רודולף רו־טבילד המנומס, קצין העיתונות של אופ"א, ידידי הטוב ורעי משכבר הימים, ניגש אלי במבו־כה ומושך בכתפיו כמתנצל – בטרם הוא מלווה אותי לדלת יחד עם נציג "ידיעות אחרונות", איתן עמית. מילא, סוידי, מי־לצ'ן ואראל – אני עוד מבין. אבל אותנו, שני ה"מרגלים" מישראל, רק כדי שלא נגלה את הסוד השמור ביותר של אופ"א?

בתום חמש דקות שמענו מחיאות כפיים והותר לכולנו לחזור לאולם הדיונים. אבל השמחה פג בהדרגה. נציגי ישר־אל, נרגשים וחיוורים, מלקטים פירורי ידיעות סותרות. רק משתמו דיוני הקונגרס, לאחר סעיף נוסף, הולו ראשי ההתאחד־יות ידידותיות נוהרים מכל עבר ומברכים את סוידי ומילצ'ן. אנחת הרווחה האמיתית נשמעה רק כשניגש אלינו ז'ורז' בכבודו ובעצמו, כדי לבשר באורח רשמי – במסיבת עיתונאים מאולתרת – כי הוחלט לאחד את כל ההצעות והושג הסכמה כללית לשיתוף נערי ישראל עד גיל 18 בטורנירים הנערכים באיזור ה־אירופי.

אבל גם המעט הזה, מסתבר, הושג רק אחרי מאמץ בלתי פוסק מאחורי הקלעים. ערב קודם לכן היו ויכוחים נוקבים וחילוקי דעות לא רק בין הגושים האירופיים השונים, אלא גם בתוך הגושים עצמם. הרוסים הסכימו לנוסחת־פשרה, לא מא־הבת מרדכי, כמו מתוך המידע שורם אליהם, כי גם חלק מאנשי שלומם, תומך בצירוף הנוער הישראלי למסגרות אירופיות. לא אלאה אתכם בפרטים, ומוטב שלא אנקוב בשמות, אבל הדאי היותם מופתעים כמוני למראה פולנים, יוגוסלבים, הונגים, צ'־כים, הנגרים ואפילו מזרח גרמני, שכיבדו את הישראלים ודמוו בגלוי, כי יש להם חלק נכבד בהחלטה שנתקבלה בלא התנגדות.

עכשיו, כשהרווח לכולנו הור־געגו, יכולנו לגמוע בנחת מהמזקה הרוסית במיץ תפוחים שהוגשה על ידי מלצרים מיד־מנים ובאירופי התאחדות הכדו־רגל האירופית. אבל יהיה זה מגוחך לומר, כי השגנו אירופים לכל דבר. לפי שעה, אחרי שה־תנסינו זמן לא רב ב"גן ילדים" לגיל 16, ניתנה לנו עתה דריסת רגל ב"בית ספר" "עולי" לבני 18. עדיין לא עמדנו בבחינות הבגרות, והדרך לאוניברסיטה נראית רחוקה כמו תמיד.

הולנד הכניעה 0–2 את בריה"מ וזכתה בתואר הראשון שלה

נצחון התפוז הטוטאלי

אם יש צדק בכדורגל – הצדק ניצח ● הולנד, הנבחרת הטובה כיום באירופה, זכתה אתמול בתואר הראשון שלה מעולם, כשניצחה בגמר אליפות אירופה את ברית המועצות 0–2 ● מה שלא עשו יוהאן קרויף ויוהאן נייסקנס לפני 14 שנה באותו איצטדיון, כשהפסידו 1–2 בגמר הגביע העולמי למערב גרמניה – עשו אתמול רוד חוליט ומרקו ואן־באסטן ● שני כוכבי מילאן האיטלקית הבקיעו את שני השערים שסגרו את המעגל עבור ריינוס מיכלס, המאמן בן ה־60, החוט המקשר בין הגמר של '74 לגמר של '88 ● לחוליט היה זה שער ראשון באליפות לואן־באסטן החמישי ● הולנד נבחרת גדולה, ועוד שנתיים בגביע העולמי באיטליה היא יכולה להיות עוד יותר גדולה

השוער הסובייטי רינאט דאסייב (מימין) עוקב אחר הכדור השני שנחת אתמול ברשתו, הפעם ברגלו של מלך שערי האליפות, ההולנדי מארקו ואן־באסטן שאינו נראה בתמונה. (צילום אי־פי)

הולנד – בריית המועצות 0–2 (0–1)

■ השערים: רוד חוליט 33, מרקו ואן־באסטן 54.

● הולנד: האנס ואן ברויקלן; ואן טיגלן, ר. קומאן, רייקארד, ואן ארלה; ווטרס, מיוהן, א. קומאן, ואנבורג; חוליט, ואן־באסטן.

● ברית המועצות: דסאייב; דמיאננקו, חידיאטולין, אלייניקוב, ראטס; מיכאליצ'נקו, ליטובצ'נקו, זוואריב, גוטסמאנוב (בלטאצ'ה, 68), בלאגוב; פרוטאסוב (פאסולקו, 71).

★ שפט מישל ווטרו (צרפת). 72,308 צופים, האיצטדיון האולימפי במינכן.

ראינו את הולנד האמיתית – מר־הבת, שוטפת ומלהיבה – ודומה כי לא היה עוד כוח בעולם שיכול למנוע ממנה ניצחון. שני חילופים של המאמן הסובייטי לובאנובסקי (בלטאצ'ה במקום גוטסמאנוב ופ־אסולקו במקום פרוטאסוב, בדקות 68 ו־71) לא השיגו מה שהיו אמורים להשיג: הגברת המוח, תוך ניסיון להבקיע ואולי להשוות. אלא שדוקא או תלה הנסיגה הרוסית הגדולה, בלי שום סיכוי "להיכנס עם הראש בקיר". התרגילים היו שקופים והמבוכה גברה, כאשר מגנד מגנים ופרס המעלתן והכלם רונאלד קומאן בעיטות מטווח רחוק. בדקה ה־88 היה רייקארד על סף שער שלישי, אבל מה זה כבר היה חשוב? דסאייב זינק לרגליו באומץ, ואולי כדי להוכיח שגם כי שוערים ותיקים אינם מתים לעולם, הם פשוט מוציאים כדורים מרשת ותורים הביתה בידיים ריקות.

הסימן הטוב ביותר

גם כדורגלנים חזקים ומשמעתיים כמו הרוסים יתקשו לעכל הפסד, יהיה "צודק" ככל שיהיה. נחמתם היתה אולי העובדה, כי שלושה ממבצעיהם במשחק המכריע: ואן באסטן, חוליט ורייקארד – נבחרו לשחקנים המצטיינים של הטורניר. ואן־באסטן הוכתר גם כמלך השע־רים.

וזה אולי הסימן הטוב ביותר לכך, בניגוד להרבה עובדות סותרות, כי הפעם ניצחה הנבחרת הראויה ביותר לכבוד. היתה זו גם מתנת־פרידה נפלאה למאמן ההולנדי מיכלס, שיאמן בעונה הבאה את באייר לוור־קוזן בליגה הגרמנית. עם שריקת הסיום, הניפו אותו אתמול על כפיים, ואחרי כן אילצו אותו להקיף את האיצטדיון עטוף בדגל הלאומי – ברגע המאושר ביותר בחייו.

מלך השערים

כל המבקיעים באליפות אירופה:

● 5 שערים – מרקו ואן־באסטן (הולנד).

● 2 שערים – אולג פרוטאסוב (בריה"מ), רודי פלר (גרמניה).

● שער אחד – אנדריאס ברהמה, יורגן קלינסמאן, אולאף תון, לותאר מתיאוס (גרמניה), וים קיפט, רונאלד קומאן, רוד חוליט (הולנד), ג'אנלוקה ויאלי, רוברטו מאנציני, לואיג'י דה־אגוסטיני, אלסנדרו אלטובלי (איטליה), מיצ'ל, אמיליו בוטראגניו, רפאל גורדיליו (ספרד), מיכאל לאודרופ, פלמינג פובלסן (דנמארק), ריי האוטון, רוני וילאן (אירלנד), ואסילי ראטס, גנאדי ליטובצ'נקו, סרגיי אלייניקוב, אלכסיי מיכאליצ'נקו, ויקטור פאסולקו (בריה"מ), בריאן רובסון, טוני אדאמס (אנגליה).

אירופה '88

מאת יחיאל ארדי

שליח "הארץ" למערב גרמניה

מינכן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הגייסות ההולנדיים הולו סוגרים על מינכן למן השעות המוקדמות של יום שישי בערב. הפריצה הראשונה של "חומות הקרמלין" בשבת היתה ב־16.05 באיצטדיון האולימפי, והכבוד שעה קלה – בדיוק ב־17.19 שעון מינכן – יכול היה המצביא הראשי ריינוס מיכלס לבשר לאזרחי מדינת־התפוז המאושרת, כי "המבצע השלם סר־פית האירופה בידינו".

ההמון ביציעים סירב לעזוב את היציעים גם דקות ארוכות, אחרי שהיה ברור סופית כי הולנד היא האלופה החדשה של אירופה. הניצחון 0–2 על בריית־המועצות, בגמר מרתק שסבל יותר מדי מעליות וירידות מבחינה איכותית, היה גמול הולנדי מתוק ופרעון חוב, ברבית דרבית, על ההפסד (1–0) בשלב המוקדם, והנבחרת שהיתה ראויה מכל לכתר האירופי, במשחק הגמר הראשון שלה, אמנם זכתה בו בצורה משכנעת שאינה ניתנת לערעור – בזכות כדורגל אטרקטיבי רב השראה וכישרון נדיר של יחידים. היא גם הבהירה, למי שעדיין היה זקוק לכך, כי המיגבלות הטכניות של הרוסים מוסיפות להיות להם לרועץ במיבחנים החשובים. עבורם זה היה גמר רביעי של בריה"מ, ההפסד שלישי ברציפות, אחרי תואר אירופי יחיד לפני 28 שנה.

להתיש את הרוסים

הולנד ניצחה אתמול בגמר מפני שהפיקה את לקחי המיפגש הקודם: היא מצאה את הדרך להתמודד עם המהירות של הרוסים, למנוע מהם את המעבר המסוכן מהגנה להתקפה, להתיש אותם בנשקם הם – ולהפעיל מנגד, ביתר יעילות, את שחקני המפתח שלה לשם השגת הכרעה. הרוסים ידעו, כי "לא כל יום פורים" וניסו לכפות על הולנד מערך טאקטי שונה. זה פעל זמן מה תיאורטית, כשבריה"מ פתחה למעשה עם שלו־שה חלוצים – איגור בלאגוב, אולג פרוטאסוב וסרגיי גוטסמאנוב – שלי־חצו ללא הרף על הליברו רונאלד קומאן ועל הסטופר פרנק רייקארד, ושיבשו ומבית את תיכנון ההולנדי. זה מנע מהרוסים להיות נתונים שוב להתקפות היריב, נותחים מול עדיפותו הטכנית, וגם הציל את השוער דסאייב מעוד "הרעשה כבדה". אבל השערים שספג שימשו בכל זאת עדות ליתרון הולנדי, שהיה אולי הפעם פחות בולט, אבל הרבה יותר יעיל.

הולנד התקשתה בשלבים מסויי־מים לפצח את המערך הטאקטי של הרוסים, וחלפו יותר מ־30 דקות עד שהגיעה למסקנה, כי ואן־באסטן לבדו בחזית לא יוכל להשיג תוצאות חיוביות. הוא נזקק לסיוע, שאמנם בא בעוד מועד, לאחר שגם האוהדים ביציע הולו מגלים סימני עצבנות ו"תבעו" משחקני הולנד לעשות משהו.

מהלומה הולנדית

למזלם של ההולנדים, הגיבו בדיוק בעיתוי הדרוש והולך את ההופך כמו על פי "הזמנה מיוחדת". בדקה ה־31 שלח לפתע איגור בלאגוב, האומלל והמאכזב בשחקני רוסיה, את גנאדי ליטובצ'נקו, שכמעט־כמעט ניצל את ההזדמנות. ואז הולמה הולנד מנגד: השופט הצרפתי הקפדן מישל ווטרו, קצת תיאטרלי מדי לטעמי, שלף כרטיס צהוב לאנטולי דמיאננקו כאשר החומה רוסית סרבה לסגת. רוד חוליט בעט, ומצא את המושחת של דסאייב לקרן. ארווין קומאן העלה את כדור הקרן מימין, ההגנה הסובייטית נעה כולה קדימה כדי להשאיר את החלוצים ההולנדים בנבדל, אולם ליווי מולם נותר ליטובצ'נקו מאחור, צמוד לואן־באסטן, ושיבש את כל המהלך: חוליט נגה לאחור, הכדור נחת מן ההגנה לרונאלד קומאן, ממנו לואן־באסטן שהמסיט בראשו חזרה אל חוליט – הכוכב ההולנדי נגח בראשו המתולתל והביס את דסאייב חסר האונים.

השער בדקה ה־33 נגד עצבנות רוסית, צהוב שני (לליטובצ'נקו בדקה 36), מיד אחריו גם לווטרס ההולנדי (37). ההולנדים "שיחררו קיטור", נראו קלילים ומשוחררים יותר. בלאגוב התמיד, ואובדן העשתונות של חבריו גרר צהוב נוסף (לחידיאטולין בדקה 42). או תרם גם דסאייב משנה משלו, ביציאה פזיזה על חוליט המתיר את רייקארד לבדו – אך ניסיון ההבקעה סוכל.

כמו במחצית הראשונה, כשהולנד "היכתה בברזל בעוד חם", כך גם לאחר ההפסקה. לכאורה, פתיחה רוסית מסוכנת וצהוב גם לואן־ארלה (50), אבל בסך הכל טעות אופטית. ולחיכום ההולנדי הוציא את הרוסים מתוריהם וחשף נקודות־תורפה. בדקה ה־54 אינר אלכסנדר זואריב כדור גבוה לארנולד מיוהן, הקשר ההולנדי בן ה־36, במשחקו האחרון בנבחרת – ניצל היטב את המישנה הגנה. הוא זינק משמאל, ראה את מארקו ואן־באסטן אץ לעמדה הר־פשית. הקשית אליו כדור נפלא, הכדור קיפץ, ואן־באסטן צ'יפה לו ובעט ברו־דייעי מזווית קשה, שלא הותיר סיכוי לדסאייב כשנחת כפינה הנגדית.

גיבורי הניצחון

דווקא בשלב קריטי זה, מבחינתם, בפיגור מדאיג של 2–0 והמיצו הרוסים סיכוי כפול למיפנה. תחילה בעט בלאגוב לקורה (58) ואז שנה גם השוער האנס ואן־ברויקלן, אך אולי השב שווה מה שעליו לעשות, כאשר דילק אחרי גוטסמאנוב ו"דמס" אותו בקצה רחבת העונשין. בעיטת 11 מטר מוצלחת היתה מחזירה את בריה"מ לתמונה, אבל כשלא הולך – לא הולך. עד המקוק בלאגוב חמר הבינותו בעט – השוער זינק בדיוק למקום הנכון, כדי להדוף ולהיכנס להיסטוריה כאחד מגיבורי הזכיה באליפות האירופית הראשונה של הולנד.

רק עכשיו, 30 דקות מהסיום,

לנדל ניצח בקושי רב, התפרץ, והגיע לפרלמנט

המדורג ראשון בעולם צעק על שופט המשחק ובפרלמנט הבריטי דרשו להשעותו מהאליפות

ווימבלדון

מאת פרג'יו ליברינסקי

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). איוון לנדל, המדורג ראשון ניצח ביום ששי את ההולנדי מיכאל סטאופרס לאחר קרב מפרך בן כמעט ארבע שעות, שכלל שלוש מערכות שהוכרעו בשובר־שוויון, 6–7, 7–6, 6–4, 6–7, 6–1, אולם לא הניצחון הוא שהעלה את לנדל לכותרות הראשיות של העיתונים ואף להזכרת שמו בפרלמנט הבריטי.

לנדל הירבה להתווכח עם השופט הראשי ופעם אחת אף אמר לו "איזה עוד חדשות רעות יש לך בשבילי? אולי תגיד לי גם שהבית שלי נשרף? אני שונא אותך!".

הערותיו של לנדל הגיעו עד לפרלמנט בו דרש אחד החברים מהמפלגה השמרנית להשעות אותו לאלתר מהאליפות. הוא טען שדיבורים שכאלו מקלקלים את הנוער.

מילוסלאב מצ'יר היה המדורג הראשון אתמול שעלה לסיבוב הרביעי, סיבוב שמינית הגמר. הצ'כי גבה־הקומה, המדורג תשיעי, עצר באצילות האופיינית לו את הצ'יליאני ריקרדו אקוניה ומנע ממנו לנסות ולחזור על הישגו, כשהגיע לרבע הגמר בווימבלדון ב־1985. מצ'יר המשחק כשהוא חבוש בחלק התחתון של גבו ניצח 6–3, 6–4, 6–2 וייפגש בסיבוב הבא עם מנצחו של ג'ון מקנרו, האוסטרלי וואלי מאסור. מאסור בן ה־25, יליד אנגליה, ניצח אתמול אמריקאי נוסף, רוברט סגוסו 6–4, 6–4, 6–7, 1–6.

המדורג שני, השוודי מאטס וילאנדר, שזכה השנה בשתי תחרויות הגראנד־סלאם הראשונות, באוסטרליה וברולאן־גארוס, ניצח בקלות את ההולנדי מנו אוסטינג 6–1, 6–4, 6–4. אבל בסיבוב הרביעי מחכה לו המכשול הקשה ביותר בחלק התחתון של ההגרלה – היוגוסלאבי הענק סלובודאן ז'יווינוביץ', שהוביל נגדו 2–5 במערכה החמישית לפני שוילאנדר הצליח לגבור עליו.

ז'יווינוביץ' ניצח אתמול את הגרמני אריק יילן (מנצחו של גלעד בלום בסיבוב הראשון) 6–3, 6–3, 6–7, 3–6. ב־1985 העיף היוגוסלאבי את וילאנדר בסיבוב הראשון. שנה לאחר מכן הפסיד לנדל בחצי הגמר ואשתקד לשטגרס ברבע הגמר. לוילאנדר זו הפעם השמינית שהוא משתתף בווימבלדון ועד השנה שעברה נכשל כליל. רק אשתקד הצליח להתברג לרבע הגמר.

סטפאן אדברג, השוודי השני שנותר מבין ה־13 שהתחילו את האליפות גבר על האמריקאי קן פלאק 6–2, 7–5, 6–2, 7–5. בסיבוב הרביעי הוא יתמודד עם האוסטרלי סימון יול, מכר ותיק מתקופתם כשחקני נוער כשאדברג היה הראשון בעולם ויול שלישי. האוסטרלי, המדורג רק במקום ה־153 בעולם ניצח את הצ'כי בן ה־20 פטר קורדה 6–4, 7–6, 6–0.

המדורג ששי הצרפתי אנרי לאקונט ניצח את בארי מויר מדרום אפריקה 3–6, 6–1, 7–6, 6–1. טים מאיוט מארה"ב (מדורג 10) ניצח את ג'ואקים ניסטרום משוודיה 6–4, 6–2, 6–4.

ג'ימי קונורס בן ה־36 עמל קשה כדי להכניע את דריק רוסטאנו מארה"ב 7–5, 6–4, 6–4, 6–2, 7–5. יריבו בסיבוב הבא יהיה הגרמני פאטריק קונן שניצח את היהודי אמריקאי ג'ים גראב 6–1, 6–4, 6–4.

השוודי יונאס סוונסון, שהיה מדורג 12 נכנע בבע לאמריקאי פול אנאקון 6–4, 6–2, 6–3, 6–4. פאט קאש, אלוף השנה שעברה, שלחם חמש מערכות בסיבוב השני מול הארגנטיני גוויליירמו פראנה ניצח הפעם בקל את בן ארצו ג'ון פיצג'ראלד 6–1, 6–2, 6–4. כריס אברט ניצחה את סאמי ג'יאמלווה מארה"ב 6–7, 6–4, 4–6 והוא היחיד בין הגברים שהעפיל לסיבוב הרביעי מבלי לשמוט מערכה.

בין הנשים הפתיעה האוסטרלית אן מינטר כאשר ניצחה את בת־ארצה האנה מנדליקובה (שקיבלה אזרחות אוסטרלית לפני כשנה) 6–4, 6–3. מנדליקובה טענה לאחר המשחק כי למרות ההפסד היא עדיין "הטניסאית מספר 1 של אוסטרליה".

לסטפי גראף לא היו כל בעיות לנצח את האמריקאית טרי פלפס, 6–3, 6–1. פאם שרייוור, המדורגת שלישית ניצחה את סטפאני רי מארה"ב 7–6, 7–6. הפתעה היתה בניצחונה של האמריקאית בת ה־19 קטרינה אדאמס על סילוויה האניקה מגרמניה 6–3, 6–3. האניקה מדורגת 15 בווימבלדון בעוד שאדאמס מדורגת רק 123 בעולם.

מרטינה נבראטילובה ניצחה את קארין שימפר מדרום אפריקה 6–0, 6–4, כריס אוורט ניצחה את אקיקו קיג'ימוטה מיפאן 6–4, 6–0 וגבריאלה סבאטיני גברה על קתרין טאנבייה מצרפת, 6–2, 3–6. המדורגת עשירית, לורי מקניל מארה"ב נכנעה לרוזלין פיירבאנק הוותיקה 6–4, 7–6.

הולנד רוצה לבקר בארץ

מאת יחיאל ארדי

שליח "הארץ" למערב גרמניה

מינכן (מיוחד ל"ספורט הא־רץ"). ראשי ההתאחדות הישראלית ניהלו במינכן מגעים למישחקי ידידות בין ארצים עם צפון אירלנד, הולנד, פורטוגל, מערב גרמניה (רק ב־1990), הונגריה, יוגוסלוויה ובולגריה. קיים סיכוי גם לביקור של נבחרת ארוגוואי באפריל או מאי 1989, במסגרת מסע אירופי משלה.

● משה הר נעמן סופר "ספורט הארץ" מוסיף: נבחרת הולנד, שזכתה אתמול באליפות אירופה בכדורגל, מעוניינת לבקר בישראל בשנה הקרובה – כך מסרו ראשי ההתאחדות השבים כבר מגיה, לאחר שיחות עם עמיתיהם מההתאחדות ההולנדית.

בסוף השבוע, ב־30 ביוני בציריך, בקונגרס פיפ"א, יתכנסו נציגי ישראל עם אלה של אוסטרליה וניו זילנד לקביעת מועדי המישחקים בשיטת בית וחוץ במוקדמות הגביע העולמי, בחודשים הראשונים של 1989. ועדת אוקיאניה תחליט סופית. המגמה היא, אחרי שמיעת חוות דעתם של שניאור וגרונדמן. שני המאמנים מעדיפים לקיים את המיפגשים האוקיאניים במהלך עונה אחת, לפתוח בארץ מול ניו זילנד, לצאת אחר למיפגש גומלין עם ניו זילנד ולשחק באוסטרליה, ואחר כך להביא את האוסטרלים למשחק הכרעה בארץ.

הנוער הישראלי (עד 18) התקבל לזירה האירופית

כדורגל

מאת יחיאל ארדי

שליח "הארץ" למערב גרמניה

מינכן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). "זה צעד חשוב מאד בדרך לקבלתנו לאירופה. העובדה שאופ"א הגיעה בעניין זה להסכמה מוחלטת, כמעט פה אחד, מרמזת שלא ירחק היום בו יאפשרו לנו ליטול חלק בקביעות גם במסגרות אירופאיות אחרות בכדורגל", מילים אלו אמר בהתרגשות יו"ר הנהלת ההתאחדות הישראלית שאול סוידי, ביום שישי בצהריים במלון הילטון במינכן, דקות אחדות לאחר שנמסר רשמית, כי הקונגרס ה־19 של האיגוד האירופי אימץ את הצעת ההחלטה, לפיה ישותפו מעתה גם נבחרות הנוער של ישראל עד גיל 18 באיזור האירופי בטורנירים הנערכים בחסות פיפ"א.

נראה שהמיבחן הממשי הראשון במסגרת זו יהיה בשנה הבאה, כאשר הנבחרים בשלב הקדם אירופי, המשמש גם מיבחן מוקדם לגביע העולמי לנוער. עד כה התנסתה ישראל במתכונת זו לגילאי 16.

סוידי, כמו גם ממלא מקומו עוזיקס מילצ'ן, עשו בימים האחרונים מאמצים רבים, כדי שלא לחזור בידיים ריקות מקונגרס זה. הובהר, כי להצבעות שקיבלו מנציגים אירופים חשובים היה הפעם כיסוי. שלוש ההצעות, שאחת מהן כללה שני סעיפים, לא הועלו כלל להצבעה. נשיא אופ"א, הצרפתי ז'אק ז'ורז' אמר לאחר הישיבה, כי הוחלט לאחד את כולן והעבירן בלא התנגדות של מישהו מנציגי 35 ההתאחדויות (סן מארינו נתקבלה לאופ"א במושב זה). ההנחה היא, כי נציגי הגוש המזרחי "לא עשו מזה עניין", מפני שהגיעו למסקנה, כי בלאו הכי ישיג המערב רוב בנושא הישראלי. שדלנם הגדול למענו היה נשיא התאחדות הכדורגל הגרמנית ד"ר הרמן נויברגר, אחד האנשים החזקים גם בהתאחדות הבינלאומית (פיפ"א). הוא שבישל את התכנית מאחורי הקלעים: השפיע על שוודיה, איסלנד ופינלנד שלא לכרוך בהצעתם גם את צירוף ישראל לאירופה עד גיל 21. גם צפון אירלנד, שהגישה הצעה משלה לגבי הנוער שלנו (עד גיל 18), ויתרה עליה. וכך נתאפשר לז'אק ז'ורז' להעלות הכל בלא חשש את "התבשיל המוכן", ולהיכנס להיסטוריה כמי שפתח בפנינו – כמו שהבטיח – עוד פתח צר לאירופה.

הגישה הדיפלומאטית המקצועית, בה נוקט הנשיא הצרפתי של אופ"א, בלטה גם בנושאים אחרים שנתבקש להגיב עליהם. "אני אוהב מאד כדורגל אנגלי, אבל שמח שהקבוצות האנגליות לא הוחזרו לפי שעה לאירופה, בגלל התקריות האלימות שבהן היו אוהדיהן מעורבים גם בימים האחרונים", אמר ז'ורז'. כשנשאל, אם בדעת אופ"א לחזור ולדון בעניין חזרת האנגלים לגביע אירופה, השיב בחיוך: "הכדור שוב אצל האנגלים. הם והוליגנים לחזור בהם מהבקשה להחזירם. הם יחליטו מתי תהיה לדעתם השעה כשרה לכך. שום מיפנה לא יחול ביוזמה שלנו".

ז'ורז' הודה, כי אלימות בכדורגל אינה "פטנט אנגלי", וכי גילויים דומים קיימים גם בקרב אוהדים בני ארצות אחרות.

● בהיעדרו של יחיאל ארדי נערך "מוסף הארץ" בידי יהושע שגיא.

בעיטה חפשית

מיכלס: אני מאושר; למדנו את הרוסים מהמשחק הראשון

מוסיף המאמן ההולנדי: בהתחלה היו הרוסים טובים יותר, אך הבקענו שער במזל, וגם המזל הוא חלק מהמשחק כשרוצים לזכות בגביע אירופה ● המאמן הרוסי האלוף לובאנובסקי: במישחק כזה מנצחת הקבוצה שעושה פחות שגיאות בהגנה. לדאבוני עשינו שתי שגיאות וקיבלנו שני שערים. לא היה לנו מזל

האיש המאושר: ריינוס מיכלס, המאמן שהוביל אתמול את נבחרת הולנד אחרי שהובילה להיות באליפות אירופה. מניף את הגביע ומחייך. בריקע כתובת ענק על שמו הנצחות: אלופת אירופה – הולנד. (צילום אי־פי)

מה הם אמרו

מאת זיגמונד שפיגלר

מינכן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ריינוס מיכלס יתחיל בשבוע הבא לאמן את מחזיקת גביע אופ"א, קבוצת באייר לוורקוזן מהבונדס־ליגה המערב גרמנית. מישחק הגמר האירופי, אתמול באיצטדיון האו־לימפי במינכן, היה עבורו יותר מסתם פרידה. הוא נפרד מנבחרת "האורנג'" כאלוף אירופה. הניצחון 0–2 הפך אותו למאושר. כך העיד על עצמו, כשנכנס לחדר מסיבת העיתונאים: "לפניכם יושב בן אדם מאוד מרוצה ומאוד מאושר", הצהיר זה בפני אנשי התקשורת והוסיף: "היום סיימתי את תפקידי בהתאחדות לכדורגל ההולנדית. להיפרד עם תואר ולהתחיל לאמן קבוצה כבאייר לוורקוזן, זה יתן לי שאיפה חדשה ואומץ לעבודה חדשה".

מיכלס הרגיש כמו בבית, עם המספר העצום של ההולנדים שבאו לעודד את נבחרתם – 40 אלף. "שתי הקבוצות שיחקו כדורגל טוב, ושונה ממה ששיחקו עד כה. למדנו את המישחק של הרוסים מהמשחק הראשון. לזכותנו עמדה העובדה ששיחקנו כמו בבית".

"ב־30 הדקות הראשונות שיחקה ברית המועצות טובה יותר", מודה מיכלס ואינו שוכח להודות בפרט נוסף: "בפרק זמן זה הבקענו שער במזל. אבל מזל הוא דבר שצריכים אותו כשהולכים לזכות בגביע אירופה. לנו היה חשוב שמרקו ואן־באסטן ישחק את מישחקו הרגיל וכך היה. בשער האדיר שלו ידענו שאנו קרובים להיות אלופי אירופה". ומיכלס מציין שוב: "אי אפשר לנצח מישחק גמר בלי מזל. הפעם המזל עמד לצידנו".

מרקו ואן־באסטן, שסיים כמלך השערים של האליפות עם חמישה שערים, אמר על השער השני של המשחק: "זה היה מפרשעה. לא יכולתי להאמין למראה עיני". המאמן מיכלס אמר על השער: "ואן־באסטן הבקיע שער ששחקן יכול להבקיע אולי פעם אחת בקאריירה שלו".

הקפטן רוד חוליט, מבקיע השער הראשון אמר על הרגע בו נקבעה בעיטת 11 מטר לזכות בריה"מ: "ממש פחדתי באותו רגע. עלינו ליתרון 0–2 וחמש דקות לאחר מכן ספגנו פנדל מיותר, שיכול היה לשנות את גורל המשחק כולו. אבל ואן־ברויקלן הציל אותנו".

המאמן הסובייטי, ואלרי לובאנובסקי, ציין כי השאיפה של בריה"מ היתה להופיע במישחק הגמר. "אבל כשהגענו, רצינו להיות אלופי אירופה. זה לא הצליח", אמר באכזבה. לדעת לובאנובסקי מישחק הגמר היה מעניין ולקבוצתו ניתנו כמה הזדמנויות טובות. "לנו היה יותר", הוא מציין ומפרט את הסיבות להפסד: "במישחק כזה מנצחת הקבוצה שעושה פחות שגיאות בהגנה. לדאבוני אנחנו עשינו שתי שגיאות וקיבלנו שני שערים. לא היה לנו מזל. לא הבקענו את הפנדל, כדור אחר פגע בקורה ולא ניצלנו עוד הזדמנות אחת גדולה".

בעיית הכרטיסים הצהובים הורה ללובאנובסקי. ביחוד כאבה לו העובדה שכוכב ההגנה שלו אולג קוזנייצוב נעקר מהמישחק בגלל שני כרטיסים צהובים שספג: "בשמונת המישחקים המוקדמים לאליפות הוא קיבל צהוב אחד. במישחק חצי הגמר נגד איטליה, בבעיטה הראשונה שלו בכדור הוזהר בצהוב והוצא מהמשחק כי קוזנייצוב שני אין אפילו לבריה"מ".

טרוניה נוספת יש לו על אירגון המישחקים: "להולנדים היו 24 שעות מנוחה יותר מאשר לנו. כששתי קבוצות מגיעות לגמר, יש לאפשר להן תנאים שווים". על המישחק אמר: "הקבוצה ששיחקה טוב יותר מבחינה טאקטית ניצחה".

במישחק נכח גם הרומני יון טיריאק, המנג'ר של הכוכב המערב גרמני בוריס בקר. טיריאק, למרות המישחקים בווימבלדון, ראה כמה מישחקים באליפות, בהם שני מישחקי חצי הגמר. על המישחק אתמול אמר ל"ספורט הארץ": "מישחק הגמר היה יפה. הקבוצה שניצחה כן היתה ראויה לכך".

שיגעון המוני נפלא

מאת יחיאל ארדי

שליח "הארץ" למערב גרמניה

מינכן (מיוחד לספורט "הארץ"). כולם התחננו בפניהם שישארו בבית, אבל 40 אלף הולנדים לא אבו לשמוע ודחו בביטול את כל ההצעות. למרות שרק בידי כ־4000 מהם היו כרטיסים לגמר האדיר ופי, חצו רבבות הולנדים את הגבול והפכו את מינכן לכרך עליז הצבוע כולו תפוז. מאז יום ששי חיפשו לשווא חדרי מלון, התנפחו על לינה־מאולתרת על מדשאות העיר, ועשו כל מאמץ להשיג בכל מחיר את המיצרך המבוקש ביותר של השנה כרטיס לגמר בין הולנד לברית המועצות.

ב"מאריין פלאץ" בלב מינכן ולאורך המדרחוב המוביל לכיכר זו התנהל מסחר ער בכרטיסים מעטים, כאשר המחיר עולה מאות מונים על המחיר הרשמי. ראיתי המוני הולנדים, נושאי כרזות ושלטים, שעדיין גילו אופטימיות, ובפרשנו "זוג כרטיסים". אחרים, שהבינו נואשו, היו מוכנים להסתפק בכרטיס אחד...בעיתונים נאמר, כי יש המוכנים לשלם 1,000 מארק (כ־1,000 שקלים). איש לא הציע לי מחיר כזה ובכל מקרה היותי עומד בפיתוי, כי לא היה לי כרטיס מיותר. אבל כמו אחרי שמעתי, כי מישהו מוכן לשלם 500 דולר (כ־850 מארק) בעד הזכות לשבת ביציע המרכזי. אפילו לפני גמר הגביע העולמי של 1974, לפני 14 שנה, לא זכורה לי מהומה כזו במינכן – למרות שאז שיחקה הולנד נגד גרמניה, עם רבבות אוהדיה.

השגעון ההמוני הנפלא הזה המשיך קצה אמיתות בקרב הישראלים והאדרים שבאו לכאן, לא פסח אפילו על ... אוהדי ברית המועצות. הם מעטים כאן, יחסית, אבל כאשר בעיתוני מינכן ראיתי אתמול צילום של נושאי־כרזה באותיות קיריליות, המבקשים שני כרטיסים – בלי לנקוב בתמורה.

להוציא כמה אלפי מאושרים, נשארו אלפי הולנדים מחוץ לשערי האיצטדיון האולימפי של מינכן – שרועים על הדשא, משקיפים מגבעות הסמוכים, מתגודדים במסעדות המובילות לאיזור, נקלעים לתיגרות עם שוטרים, שאלפים מהם נקראו ל"מבצע מינכן". לקראת השעה 3 החלו מגלים ההולנדים חוסר סבלנות וסימני יאוש מובהקים. בתחפושות נוסח־הוליווד עם תלתלים, דגלי הלאום והתופים, הכובעים והצעיפים באורנג', הפנים הצבועות... נאלצו לבסוף, רובם ככולם, לעקוב אחר הנעשה מבחוץ, באמצעות הטלוויזיה או הרדיו, או הדי הצעקות שנשמעו גם מעבר לחומות האיצטדיון.

לוא היה לי כרטיס מיותר, הייתי מוותר עליו ומציל בשמחה נפש הולנדית מיסורים מיותרים.

לב יאשין, קטוע רגל, על קביים בגמר במינכן

מאת יחיאל ארדי

שליח "הארץ" למערב גרמניה

מינכן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מבין כל המיזומי של עולם הכדורגל שנוהרו לאליפות אירופית זו, בלטה הדמות הטראגית של לב יאשין, השוער האגדי של נבחרת ברית המועצות נטל, בין היתר, חלק בגמר ראשון שהיה ב־10 ביולי 1960 בפאריס, בו ניצחה בריה"מ את יוגוסלוויה 1–2 לאחר הארכה. כעבור ארבע שנים, במאדריד, היה בצד המפסיד כאשר ספרד ניצחה את בריה"מ 1–2 בגמר.

פגשתי בו גם במינכן, בסוף שבוע זה – עדיין אותה דמות תמירה, עם "כפפי הרוסי" הסולל, אבל מתנהל בכבדות בסיוע שני מקלות־הליכה. בעקבות נמק, שנגרם בשל הרעלת־ניקוטין, נאלצו רופאים לקטוע את רגלו. מקורביו אומרים, כי גם רגלו השניה בסכנה, והכל מתפללים לשלומו ועוקבים אחריו בחרדה גלויה.

יאשין, בן 56, בא לגרמניה כאורח כבוד, משתדל להשיב לכולם באדיבות ולהעלות חיוך על שפתיו. אבל ניכר בו שהוא מתייסר, חש שלא בנוח והיה מעדיף להתבודד. במהלך אליפות אירופה בכדורגל זה כמעט בלתי אפשרי, אם שמך הולך לפניך ומעליליך הספורטיביים רשומים דפים מהודרים בהיסטוריה.

לב יאשין הגלותי נשכח היה ויישאר כזה לעולם.

ואן באסטן נבחר לשחקן המצטיין

קיבל 1,250 קולות לעומת 578 לחוליט

מינכן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מרקו ואן־באסטן הוכתר אתמול לא רק כאלוף אירופה. ההולנדי בן ה־24 של מילאן, שזכה עימה השנה באליפות איטליה, הוכתר אתמול בתום משחק הגמר גם כמלך השערים של אליפות אירופה, עם חמישה שערים, וגם כשחקן המצטיין בטורניר.

ואן־באסטן קיבל 1,250 קולות מ־3200 העיתונאים שכיסו כאן את האליפות. הוא הקדים בהפרש ניכר את חברו לנבחרת ולקבוצה, רוד חוליט, שקיבל 578 קולות. גם במקום השלישי נבחר שחקן הולנדי – פרנק רייקארד, עם 498 קולות – שגם הוא ישחק בעונה הבאה במילאן.

עשרה עיתונאים ניחשו נכונה את תוצאת משחק הגמר והגורלה ביניהם עלה שמו של עיתונאי שוויצרי שזכה בפרס מכובד.

הולנד: ניצחון בכדורסל לנכים

נבחרת הנכים של הולנד בכדורסל פתחה את סידרת משחקי המבחן שלה בניצחון ראשון על נבחרת ישראל 52–65 (27–33) בבית הלוחם. המחצית הראשונה נפתחה ביתרון הולנדי 3–10 ו־11–17. בהמשך ולאחר סידרה של 6 נקודות, שקלע עופר צור, צימצמה ישראל את הפער בהפסקה ל־5 נק'.

אברהם תשובה

המאמן הלאומי יעקב גרונדמן בשובו מאליפות אירופה:

בנבחרת לא יהיה לוקסוס לתפקיד – כולם יעשו הכל

לא נתפשר בנושא זה ומי שלא יסתגל לא יהיה בסגל הלאומי • הכיוון בנבחרת יהיה הסגנון הלאטיני של נבחרות איטליה או ספרד, כפי שנתגלה באליפות אירופה, כמובן שלא באותה רמה

כדורגל

מאת משה הר־נגש
כתב "ספורט הארץ"

"כל שחקן ימלא כל תפקיד", זו המסקנה העיקרית של יעקב גרונדמן, מאמן נבחרת ישראל בכדורגל באליפות אירופה שהסתיימה אתמול. גרונדמן חזה באליפות בצוותא עם עמיתו לצוות הלאומי יצחק שניאור, אך הקיים שבו לארץ ושלשום – בלובי של מלון הילטון בתל אביב – סיפר על הרשמים והלקחים הראשונים שלו מועידת הפיסגה של הכדורגל האירופי.

"לא היתה אפילו נבחרת אחת שלא היתה מוכנה פיזית למישחקים. רוב הנבחרות שיחקו צמוד מאד בהגנה, אך בצורה גמישה. כאשר הכדור עבר ליריב כל השחקנים התגוננו. לא היו חידושים מבחינת שיטה, או סגנון, כי למעשה הכל תלוי בשחקנים שעומדים לרשות המאמנים. "כצפוי שהתצוגה הגדולה ביותר היתה מההולנדים, אך אני לא מאמין שאיזו שהיא נבחרת מערבית מסוגלת לחקות את הרוסים. הם שונים בגישה שלהם, ברקע ובתנאים שיש להם במולדתם. המערב הרבה יותר חופשי. הייתי מגדיר את הנבחרת הרוסית בשלוש מילים: עבודה, עבודה ועבודה. הם מביאים את היריב למצב נחות ויוצרים את הרושם, כאילו בהרכבם 15 שחקנים. יש להם מהירות עצומה והם מתמידים 90 דקות בקצב של אצן ל־100 מטר. כמובן שגם את הולנד האטרקטיווית, המוטאלית, אי אפשר לחקות, אם אין את השחקנים המתאימים. אנגליה נכשלה בגלל שיטה מיושנת בהגנה. אצל האנגלים אם עברת מגן אחד עברת את כל ההגנה. עובדה שאנגליה לא מצליחה בלי בלם אחורי. התרשמתי מאד מהבלמים של הולנד קומן ורייכרד שמתפקדים גם כחלוצים, אך לא היה שחקן אחד ברמה של מאראדונה, שהגיע לשיא באירוע הגדול ביותר, גמר הגביע העולמי.

"ישראל כמובן רחוקה מהקלאסה הזו. הן מבחינת יכולת גופנית, אהבת מישחק, יכולת אישית וטכניקה גבוהה. התברר שאין מקום במגרש לשחקנים שלא נעים ולא משנה באיזה תפקיד מדובר. אין לוקסוס לתפקיד מסויים. כל אחד צריך לעשות כל דבר. גם החלוץ צריך למלא תפקיד הגנתי. נשתדל למצוא את השחקנים המתאימים. מי שלא יסתגל לא יהיה בסגל, כיוון שלא נתפשר בנושא הזה. האליפות לא שינתה את הדיעות שלי ושל עמיתי איציק שניאור. להיפך. היא חיזקה אותן. הכיוון יהיה הסגנון הלאטיני של נבחרות איטליה או ספרד, כמובן שלא באותה רמה. מזג האויר דומה לשלנו, המישחק יותר איטי כאשר אחד מהאמצעים הוא טיפל טוב בכדור, אך לא על חשבון כושר גופני. רוב שחקני הסגל הקודם יקבלו הזדמנות להוכיח את עצמם. הדגש העיקרי יהיה על מוטיבציה. אני רוצה שכאשר ינוגן ההמנון הלאומי השחקנים ישירו את התקוה ולא יסתפקו בהאזנה בלבד. אני מאמין שהליגה תשתפר בעונה הקרובה. גם בזכות האליפות וגם בזכות כמה מאמנים שחוזרים לליגה – יוסף מירמוביץ', אמציה לבקוביץ', צבי רוזן ושלמה שרף", מסכם יעקב גרונדמן באופטימיות אופיינית.

ביום שישי בצהריים, שעות מעטות לאחר שחזר לארץ, כבר נפגש המאמן גרונדמן עם בני שפייזר, הישראלי תושב סידני, שהבטיח לגרונדמן לערוך אותו בכל הקשור בנבחרת האוסטרלית. שפייזר מיודד עם אדי תומפסון עוזרו של פרנק אריק ועל כן הוא בעל ידע רב במתרחש בנבחרת האוסטרלית.

המאמן הנבחרת יעקב גרונדמן (משמאל) שואב מידע על נבחרת אוסטרליה, יריבת ישראל בטורניר הקדם עולמי, מפיו של בני שפייזר, ישראלי המתגורר בסידני ובעל מהלכים טובים שם. הפגישה נערכה במלון הילטון בתל אביב. (צילום: עוזי קרן)

לתשומת לבם של שניאור־גרונדמן

אתלטיקה

לואיס קפץ לרוחק 8.43 מ'

לוזאן (אי־פי). קארל לואיס, אלוף העולם והאולימפי בקפיצה לרוחק, קפץ כאן, בתחרות אתלטיקה קלה, 8.43 מ', זמן הנופל בארבעה סנטימטרים בלבד מהתוצאה הטובה ביותר שקבע עד כה השנה. דניס מיטשל מארה"ב השווה את שיא השנה בטורין ל־100 מ', כשקבע 10.03 שניות.

קאלווין סמית, אלוף העולם, הגיע שלישי ב־200 מ' ב־20.36 שניות. המנצח, רובסון דה סילווה היה מהיר ממנו ב־100 מאיות שניה. אוולין אשפורד, האלופה האולימפית ב־100 מ', סיימה רק במקום השלישי ב־200 מ'. זמנה נפל בחצי שניה משל המנצחת גרייס ג'קסון מג'מייקה, 22.17 שנ'. הרוסי סרגיי בובקה, שיאן העולם בקפיצה במוט, קפץ 5.85 מ' וניצח בתחרות.

בשעה שכוכבי האתלטיקה האמריקאים התחרו בלוזאן, השתתפה בבירמינגהאם, אנגליה, נבחרת אמריקאית אחרת בתחרות נגד הנבחרת האנגלית, שלא התקשתה לנצח 130–90. האנגלי לינפורד כריסטי ניצח ב־200 מ' ב־20.37 שנ'. סטיב קראם (אנגליה) ניצח ב־800 מ', 1:47.66 דקה.

ניו זילנד ניצחה 3–2 את נבחרת ערב הסעודית

כדורגל

מלבורן (אי־פי). נבחרת ניו זילנד, יריבת ישראל במוקדמות הגביע העולמי, ניצחה ביום ששי את נבחרת ערב הסעודית 3–2. המשחק היה באיצטדיון מידלפארק במלבורן, אוסטרליה.

הניו זילנדים הובאו למלבורן ע"י הסעודים – ששילמו כמובן את כל ההוצאות – כדי שיהוו יריב מבחן עבורם לטורניר הבין לאומי היוקרתי שיהיה כאן בין ה־6 ל־17 ביולי. בטורניר ישתתפו אלופת העולם ארגנטינה, ברזיל, אוסטרליה וערב הסעודית.

ביום שלישי, במפגש הראשון ביניהן ניצחה ניו זילנד 2–0. במשחק השני הובילו ה"קיווים" 3–0 בתוצאה משערים של גארי לונר (דקה 20), בילי רייט (43) ומייק מקגארי (פנדל, בדקה ה־45).

ערב הסעודית, שהיא אלופת אסיה, הבקיעה פעמים במחצית השניה על ידי הכוכב הגדול שלה מאג'ד עבדוללה. כשרבע הבא ישחקו הסעודים פעמיים גם נגד נבחרת הונג קונג שגם היא הוזמנה על ידם למלבורן. שם, כל ההוצאות על חשבונם.

ניגריה הפתיעה 1–2 את עיראק

סיאול (אי־פי). הנבחרת האולימפית של ניגריה בכדורגל הפתיעה שניצחה כאן את נבחרתה האולימפית של עיראק 1–2 ברבע גמר גביע הנשיא.

לחצי הגמר העפילה גם נבחרת יוגוסלביה שניצחה את הקבוצה המכסיקאית אטלס 2–3 לאחר שכבר פיגרה 1–2. הנבחרת האולימפית של בריה"מ ניצחה נבחרת ייצוג הונגרית 0–2 לאחר 120 דקות. הנבחרת הרביעית שתשחק בחצי הגמר היא הנבחרת האולימפית של דרום קוריאה שניצחה את ולן מוססאר מיוגוסלוויה 0–1.

היום בחצי הגמר תשחק ניגריה עם בריה"מ ויגוסלביה תפגוש את דרום קוריאה. שני המשחקים ייערכו באיצטדיון האולימפי של סיאול.

אורן שמר נפצע וחסך לקליין את לבטי הניפוי

מור ינופה שחקן נוסף מסגל הנבחרת שתצא ביום רביעי לטורניר הקדם אולימפי בהולנד

כדורסל

מאת אילן מישו
כותב "ספורט הארץ"

רגלו של אורן שמר, חבר סגל נבחרת ישראל בכדורסל, הושמה בגבס לאחר שנפגע באימון ערב שקיימה הנבחרת ביום חמישי במכון וינגייט. בעת האימון סובב שמר את קרסולו וקיים חשש לקריעה ברצועות. שחקן נוסף שנפגע באותו אימון הוא איציק כהן שנפל על גבו. לאחר שנח מאימונים ביום שישי, חזר אתמול כהן לפעילות. עם פציעתו של שמר מונה כעת הסגל 13 שחקנים. השחקן העודף ינופה מחר והסגל ישאיר 12 שחקנים שיסעו השבוע להולנד לטורניר הקדם אולימפי.

נבחרת הכדורסל, המשלימה הכנותיה לטורניר שיתחיל ביום חמישי בהולנד, שינתה מעט מתוכניותיה. על פי התכנון המקורי אמורים היו השחקנים להינות ממנוחה ביום שלישי. אולם הרצון לקיים רצף אימונים עד למישחק הפתיחה, הביא להחלטה להעניק את החופשה היום. מחר יקיימו השחקנים שלושה אימונים, ביום שלישי אימון בוקר. וביום רביעי אימון בהולנד, זמן מה אחרי הנחיתה.

המישחק הראשון של ישראל בבית ג' (בטורנהובט), יהיה נגד אלופת אירופה יוון. ביום שישי נגד יוגוסלביה ובשבת נגד נורווגיה. שתי הראשונות יעלו לבית הגמר בו שמונה נבחרות. בטורניר הקדם אולימפי משתתפות 18 נבחרות. שלוש מהן ישחקו בספטמבר בטורניר האולימפי בסיאול.

בובליל – הפועל ת"א: החתימה היום

מאת אילן מישו
כותב "ספורט הארץ"

אם לא תהיה התפתחות שלילית של הרגע האחרון, צפוי להיחתם היום ההסכם בין הקבלן משה בובליל למועצת פועלי תל־אביב – מסר אתמול מחזיק תיק הפועל במועצת הפועלים, אלי מילר. בובליל אמור לנהל עצמאית את מחלקת הכדורסל, שנקלעה בסיום העונה לקשיים כספיים. אם יחתם היום ההסכם, יכנסו המוסדות הנוגעים בדבר במועצת הפועלים, כדי לאשר, ואת עד יום שלישי.

החתימה על ההסכם תשים קץ לחודשי חיפוש אחר משקיעים, שיוכלו להעמיד את הקבוצה על הרגליים ולמנוע את התפוררותה. על פי ההסכם אמורה מועצת הפועלים להעביר סכום של 350 אלף שקל. מרכז הפועל הבטיח בשעתו להעביר סכום נוסף של כ־100 אלף דולאר לזכות הקבוצה.

אלוף העולם הטרי: "חיפה – המקום הטוב ביותר לגלישה"

גלישה

הגולשים הצרפתים זכו אמש בארבעת המקומות הראשונים במשקל קל, באליפות העולם שהסתיימה בחיפה. היה זה בתום השיקלול הכללי שנעשה אחרי השיוט השביעי.

רוב פייגלין זכה באליפות למרות שלא סיים את השיוט האחרון. במקום השני סיים הצרפתי קוריסין, שלישי הגיע רוכב נאג'י והרביעי הצרפתי אריק בלו. דירוג הגולשים הישראלים: רן עבבי מקום 29, עמיר ארד 32, עמית עבר 40, אברהם גד 54, עמיר מיפל 55 ואיתי סאאיי 58.

במשקל כבד ניצח האיטלקי לוקה דה־סאנטיני, שסיים ראשון גם ביום ששי. אחריו הגיע האיטלקי מאקו הדיו (שני גם בסוף השבוע) ושלישי קלוד מולאק הצרפתי (כב"ל). בין הנשים ניצחה הצרפתיה האלדי קאפר, סגניתה היא הצרפתיה אן פרנסואה ושלישית השוודית פסקאל ג'ינג.

בסיום האליפות אמר האלוף הטרי, רוב פייגלין: "חיפה היא המקום הטוב ביותר שראיתי עד כה לגלישה. הרוחות, המים החמים ומזג האויר הנפלא עזרו לי לזכות בתואר, שבו עמלתי להשיגו".

אברהם ציבין

חדשות חוץ

האפיפיור בביקורו במאוטהאוזן: היהודים ואחרים שמתו במחנות ריכוז העשירו את העולם בסבלם

ביום ו' נמנע האפיפיור מאיזכור מפורש של סבל היהודים • הקונגרס היהודי העולמי הביע זעזוע

(ע"ר וע"צ). האפיפיור יוחנן פאולוס השני אמר אתמול בעיר לורך שבאוסטריה, כי היהודים והאחרים שמתו במחנה הריכוז במאוטהאוזן "העשירו את העולם בסבלותיהם".

הוא נאם לפני 70,000 אוסטרים, יום לאחר שמנהיגים יהודיים מתחו עליו ביקורת על שלא הזכיר את היהודים בביקורו באתר מחנה הריכוז מאוטהאוזן ביום ו'.

"לא הרחק מכאן שכנה מאוטהאוזן, שבה סבלו נוצרים, יהודים וגם אחרים בגלל אמונתם. הסבל שלהם העשיר את העולם" – אמר.

בווינה הגיב אחד מחברי מועצת הקהילה היהודית ואמר: אם אמר זאת האפיפיור באמת, זו התקדמות ראויה לציון.

בתשובה לשאלות כתבים במטוסו של האפיפיור בדרך ללורך, טען הדובר הראשי של הוואתיקן, נאוארו ואלס, כי ראש הכנסיה הקתולית הזכיר את סבל היהודים בביקורו במאוטהאוזן. כאשר בנק האפיפיור ליד הלוח לזכר יותר מ־14 אלף הקרבנות היהודיים – השמיע כמה וכמה פעמים את המלה "יהודי". גם בשיחה עם ניצולי המחנה, להרזיג סוסינסקי, השמיע האפיפיור שלוש פעמים את המשפט "לעולם לא עוד", והרי משפט זה הוא סיסמתו של הציבור היהודי שנועד לומר שלא להרשות הישנות השואה הנאצית.

האפיפיור במאוטהאוזן

ביום ו' – היום ה־2 לביקורו באוסטריה, שימשך 5 ימים – נפגש האפיפיור באתר מחנה מאוטהאוזן, שליד העיר לינץ, עם 10 מניצולי המחנה שבו נרצחו 100 אלף בני אדם.

בפנייה אל המתים במחנה הריכוז, אמר האפיפיור: "איפשרו לנו, האם לא מיהרנו יותר על המידה לשכוח את יסורי הגיהנום שעבר עליכם?".

בניו־יורק פירסם הקונגרס היהודי העולמי הודעה, ובה נאמר כי הציבור היהודי מזועזע ביותר מהעובדה שראש הכנסיה הקתולית לא הזכיר בפירוש את סיבלם של היהודים.

"זה, האירגונות האפיפיור להתעמת עם האלוהים בקשר לעבר הנאצי, הם כשלונות, המהווים החמצה טראגית של הזדמנות להעלות בעיות מוסר".

עם מלווי האפיפיור במחנה מאוטהאוזן נימנו קנצלר אוסטריה, פרנץ ורניצקי, שר החוץ אלויס מוק, ושר הפנים קארל בלכה.

קבוצה של שישה יהודים אחרים מארה"ב, לבושים בבגדי אסירי מחנות הריכוז, עוררו את זעם המשטרה. הם מיחו על ביקור האפיפיור במחנה יום אחד לאחר שנפגש עם הנשיא ואלדהיים. במקום פרצה קטטה בין המפגינים לבין המשטרה.

הרב הראשי של יהודי אוסטריה, הרב חיים אייזנברג, שהשתתף בפגישה בין בכירי יהדות אוסטריה עם האפיפיור, בווינה ביום ו' בבוקר, אמר: "ביקור במאוטהאוזן, בלא להזכיר את המלה יהודי אפילו פעם אחת, לא יכול להביא את הרשע בעולם לקץ".

הוא הוסיף "היהודי היחיד שהאפיפיור מזכיר, כפי שנראה, הוא ישו הנוצרי, והוא לא סבל במאוטהאוזן". את הדברים האלה אמר הרב לכתבים בווינה, לאחר שהשמיעו להם את נוסח הנאום שהכין האפיפיור לביקור במחנה.

גינוי לאנטישמיות

בפגישה בווינה גינה האפיפיור את האנטישמיות, ואמר כי אין להטיל על היהודים את האשמות להשמדת היהודים בידי הנאצים. במקביל הדגיש כי הוא מצדד בזכותם של הפלשתינאים למולדת משלהם. זכות זו אינה פוחתת מזכותם של הישראלים למולדת, אמר.

בפגישה, בשגרירות הוותיקן בווינה, קרא פאול גרוש, ראש הקהילה, לכונן יחסים דיפלומטיים בין הוותיקן לישראל.

גרוש אמר כי היהודים מביעים צער עמוק על שהאפיפיור לא השמיע הבהרה על העבר הנאצי של אוסטריה, כשקיבל את ואלדהיים בוותיקן לפני שנה.

האפיפיור ייחד חלק עיקרי מדבריו לשואה: "לפני 50 שנה עלו בתי־הכנסת בעיר זו בלהבות. אלפי אנשים בארץ זו נשלחו אל מותם", אמר ראש הכנסיה הקתולית. "סבל זה, אותו הצער האיום ודמעות שקשה לבטאם במילים, עומדים לנגד עיני וחרותים עמוק בנשמתי".

ליד הבניין, הפגינה צייידת הנאצים ביאטה קלארספלד עם שתי נשים אחרות. הן הניפו כרזות שעליהן צוירו צלבי־קרס וצלבים ונאמר בהן כי האפיפיור וואלדהיים "נפגשו בצל הצלבים". המשטרה קרעה את הכרזות מידיהן ועצרה אותן לחקירה.

הקונגרס היהודי העולמי עשוי להחרים

(ע"צ) בהודעה שפירסם בסוף השבוע הקונגרס היהודי העולמי בניו־יורק, מתח ביקורת חריפה על האפיפיור, בציינו כי ראש הכנסיה הקתולית הוכיח "חוסר רגישות טראגי" כלפי קורבנות הנאצים, כאשר "לא דן בעבר הנאצי" של נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, בפגישה עימו ביום ה' בווינה.

בהודעה מביע הקונגרס היהודי ספקות אם ישתתפו נציגיו בפגישה המתוכננת בין נציגי ארגונים יהודיים כלל־עולמיים לבין האפיפיור על השואה ועל עמדת הכנסיה הקתולית בנושא זה.

מחנה מאוטהאוזן

מחנה מאוטהאוזן, שבו ביקר האפיפיור ביום ו', שוכן מדרום־מזרח ללינץ. נספו בו 100 אלף בני אדם בתאי הגזים, בזריקות קטלניות, בהרעבה ובעבודות פרך במחצבת שחם.

האסירים הוכרחו לשאת סלעים ענקיים לגובה של 186 מדרגות שנחצבו בצידי המחצבה. שומרי ס"ס הילקו אותם תוך כדי טיפוס.

מחנה מאוטהאוזן הוקם באפריל 1938, זמן מה לאחר שהנאצים סיפחו את אוסטריה. תחילה שימש המקום לכליאת אוסטרים שהתנגדו לנאצים. לאחר 1939 נהפך המחנה, שהיה קודם לכן סניף של מחנה דאכאו שליד מינכן, לגוף עצמאי, ולצדו 20 מחנות גלוחים ברחבי אוסטריה. במאוטהאוזן נתקבלו אסירים מכל חלקי אירופה הכבושה "ששובם אינו רצוי".

יהודים רבים הועברו לשם מהר לאחר תחילת המלחמה. ב־10 במארס 1944 נפגשו אדולף אייכמן ופיקודיו במאוטהאוזן לגבש תכנית לגירוש 750,000 יהודי הונגריה. אלפים מהם ניספו לאחר מכן במחנה זה.

מאוטהאוזן שימש גם לכליאת הומוסקסואלים, האנדרטה לזכרם הוקמה באחרונה באתר.

חיילי צבא ארה"ב שחררו את המחנה במאי 1945. מפקד המחנה פרנץ ציראייז נורה בידי סיור אמריקאי כשניסה להימלט.

נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים (משמאל) מועם לחם קודש מידי האפיפיור יוחנן פאולוס ה־2 ביום ו' במיסה מרכזית לביטת השמיים בנמל התעופה פראוסדורף בוינה (תצלום: אי־פי)

"אל תאורה":

אוכלוסיית סוריה: יותר מ־11 מיליון נפש

דמשק (ע"מ, ע"ד). בסוריה יש כעת 11,338,000 תושבים. 5,793,000 מהם גברים.

העתון הסורי "אל־תאורה" מוסר כי על פי סקר סטטיסטי, שנערך זה לא כבר, מתגוררים כעת בדמשק 1,326,000 נפש, ובהם 676 אלף גברים. בפריפריה של דמשק מתגוררים 1,168,000 נפש. מחוז חאלב גדול ממנה, ומספר תושביו 2,344,000. במחוז חמת יש 1,045,000 תושבים.

במחוז קוניטרה יש כעת 35 אלף נפש, ובהם 18 אלף גברים. צפיפות האוכלוסיה במחוז זה היא הגבוהה בסוריה: 14 נפש לקמ"ר.

יותר מ־100 מיליון בפקיסטאן

בפקיסטאן יש עתה 103.82 מיליון נפש. מאז מיפקד האוכלוסין ב־1981, גדלה אוכלוסיית המדינה ב־23.22%. כך נאמר בהודעה שפירסמה הממשלה בסוף השבוע.

סקר של האוצר מלמד כי מאז תחילת שנות ה־60 גדלה אוכלוסיית פקיסטאן ב־3.1% לשנה. מבחינת מספר התושבים, פקיסטאן עומדת במקום ה־4 בין 37 המדינות העניות בעולם, אחרי סין, הודו ובנגלדש.

שלוש הרפובליקות הבלטיות ידרשו עצמאות בקונגרס המפלגה בבריה"מ

הוועידה המיוחדת הנחשבת כמבחן לכוחו של גורבאצ'וב תיפתח מחרתיים במוסקווה

מאת אליהו הבר

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). ראשי המשלחות של שלוש הרפובליקות הבלטיות בבריה"מ – אסטוניה, לאטוויה וליטא – יתבעו ב"קונגרס המיוחד" של המפלגה שייפתח מחרתיים במוסקווה, לתת למדינות זכות לנהל מדיניות עצמאית בתחומי הכלכלה, החברה והתרבות, ובכלל זה זכות לייצוג עצמאי בארגונים בין־לאומיים.

בראיון שפורסם ביום ששי ב"אר־ חטסיה", אומר המזכיר הכללי של המפלגה באסטוניה, ואינו ויילאס, כי "התביעה לעצמאות הרפובליקה משקפת את דעתם של תושבי אסטוניה". פרטים על תוכנית הסובייט העליון של אסטוניה בעניין זה פורסמו קודם לכן בעתון "אסטוניה הסובייטית".

עצם הדיון בתביעה זו בשעה שבארמניה ובאזרבייג'אן נמשכת המתיחות על רקע לאומי – מגבירות במוסקווה "חוסר נוחות פוליטי". אם תתקבל תביעתן של שלוש הרפובליקות הבלטיות תיהפך בריה"מ ל"פדרציה של 15 רפובליקות".

ב"מירוץ המכשולים" שגורבאצ'וב עורך מאז נבחר לתפקידו במארס 1985, יהיה הקונגרס המיוחד – הראשון מסוגו אחרי 47 שנה – משוכה גבוהה שגורבאצ'וב חייב לעבור. אם יצליחו יריביו הפוליטיים לבלום את שני הנושאים המרכזיים בקונגרס – הרפורמה הכלכלית (ניהול עצמאי של מפעלים על בסיס רווחי) והרפורמה החברתית (מימוש עקרונות ה"גלאסנוסט") – בכישלון של פגיעה בשליטתה של המפלגה הקומוניסטית, יסמן ה"קונגרס המיוחד" את קיצו הפוליטי של גורבאצ'וב ואת בלימת ה"פרסטרויקה" וה"גלאסנוסט".

פראוודה: סטלין היה מטורף חסר עקרונות מוסר ונאמנות

פרשנים: הפרסום קשור במאבק נגד יריבי גורבאצ'וב המוצגים כ"ניאו סטליניסטים"

מאת אליהו הבר

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). במאמר המופיע ב"פראוודה", פרי עטו של מחבר הביאוגרפיה הראשונה שתפורסם בבריה"מ על סטלין, גנרל דימיטרי וולקוגונוב, כונה מי שהיה מנהיג בריה"מ מ־1924 ועד 1953 "מטורף". במאמר שולב התצלום הידוע של סטלין לוחץ בחום את ידיו של שר החוץ של היטלר, פון ריבנטרופ, בעת ביקורו במוסקווה לרגל חתימת חוזה הידידות בין גרמניה הנאצית לבריה"מ באוגוסט 1939. הביאוגרפיה על סטלין "ניצחון וטרגדיה" תפורסם בשלמותה רק ב־1989 בשני כרכים בני 1200 דפים.

ההתקפה על סטלין – שהוגדר כמטורף, איש חסר כישורים מדיניים, אדם הלוקה בחוסר עקרונות, מוסר ונאמנות – היא ללא תקדים בחריפותה ומהווה שיא בפרסומים בגנות סטלין, שפורסמו בחודשים אחרונים בעתוני בריה"מ.

פרשנים סבורים שאת הפרסום ב"פראוודה" יש לראות בקשר למאבק המתנהל לקראת פתיחת ה"קונגרס המיוחד" ב־28 ביוני. בקונגרס זה יתנהל מאבק על עתידה של ה"פרסטרויקה" ועתידו הפוליטי של גורבאצ'וב. מתנגדי הרפורמה וה"פרסטרויקה", בראשם חבר הפוליטביורו יאגור ליגאצ'וב וראש הק.ג.ב. מרשל ויקטור צ'בריקוב, מוגדרים כיום בפי יריביהם בכינוי "ניאו סטליניסטים". ההתקפה על סטלין ועיתוי פרסום המאמר ב"פראוודה" נועד כנראה לפגוע ביריביו הפוליטיים של גורבאצ'וב.

שתי נשים מתמודדות על נשיאות איסלנד

מאת אליהו הבר
כותב "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). תושבי איסלנד בוחרים היום בנשיא. המועמדות היחידות בבחירות הן 2 נשים: נשיאת איסלנד, ויגדיס פינבוגאדוטיר בת 58, שהציגה את מועמדותה לכהונה שלישית, ועקרת בית אלמנית – סיגרון טורסטיינדוטיר בת 46 – שהצליחה לאסוף 1500 חתימות, והחליטה להתמודד נגד הנשיאה הפופולארית.

סקרי דעת קהל צופים כי פינבוגאדוטיר תנצח ברוב מוחץ – 97%.

בכל איסלנד לא נמצא אף לא גבר אחד שיסכים להציג את מועמדותו נגד פינבוגאדוטיר.

ב־1980 התמודדה ויגדיס פינבוגאדוטיר עם 3 גברים, וזכתה ברוב יחסי קטן: 33.2%.

איסלנד היתה המדינה הראשונה בעולם המערבי שבחרה באשה לנשיאה.

עיראק: איי מג'נון שוחררו באופן מוחלט מכיבוש איראן

(ע"צ, ע"ר, ע"מ). עיראק הודיעה אתמול כי בהתקפה הצליחו "לשחרר כליל" את איי מג'נון, שהיו תחת כיבוש איראן יותר מארבע שנים.

בהודעה של המטה הכללי העיראקי נאמר כי 2 האיים, השוכנים בביצות הוויזה, כ־50 קילומטר מבצרה, נכבשו בתום קרבות כבדים ביותר, שנמשכו 8 שעות.

איי מג'נון נכבשו בפברואר 1984 בידי האיראנים, ומאז הצליח צבא עיראק להחזיר לידיו את השליטה רק על חלק קטן מהם.

המיתקפה החדשה, שנסתיימה בשחרור האיים, החלה זמן מה לפני חצות יום ו', ונסתיימה ב־12.00 לפי השעון המקומי בשבת.

איראן הודתה, למעשה, כי עיראק הצליחה במיתקפתה. סוכנות הידיעות האיראנית דיווחה: "בגלל התקפות כבדות בנשק כימי של האויב, נאלצו לוחמי האיסלאם לתפוס עמדות הגנה חדשות".

הרעה בקשרי עיראק־טורקיה

בתוך כך מסרו מקורות דיפלומטיים טורקיים בלונדון כי הם צופים הידרדרות בקשרי טורקיה־עיראק בשל מצבה הכלכלי של בגדד.

טורקיה הגבילה בשעתה את היצוא לעיראק לאחר שבגדאד חדלה לפרוע את חובותיה. חובות עיראק לטורקיה מסתכמים כעת ב־2.7 מיליארדי דולרים.

הדבר ישפיע על יבוא המוצרים שעיראק זקוקה להם. יבוא זה נעשה, כדרך כלל, מאירופה דרך טורקיה, או מטורקיה עצמה. ייתכן מאד כי עיראק תנקוט צעד דומה, והדבר עלול לתת את אותותיו ביצוא הנפט העיראקי דרך טורקיה.

לעומת זה, שיפרה טורקיה את קשריה הכלכליים והפוליטיים עם איראן.

שוטרים בדרום קוריאה גוררים נזיר בודהיסטי לאחר שסירב לפזר התקהלות שבמסגרתה פרץ עימות חריף בין סיעות יריבות בשאלה מי ינהיג את אחד המקדשים בסיאול (תצלום: אי־פי)

הסכם שיתוף פעולה בין קהילת אירופה לקומקון

האנס דיטריך: פתחנו פרק חדש בתולדות אירופה שלאחר המלחמה

לוכסמבורג (ע"צ וע"ר). נציגי השוק האירופי המשותף ונציגי הגוש הכלכלי המקביל בגוש המזרחי – קומקון, חתמו אתמול בלוכסמבורג על הסכם ליחסים רשמיים ביניהם.

"פתחנו פרק חדש בתולדות אירופה שלאחר המלחמה", אמר שר החוץ המערב־גרמני האנס דיטריך גנשר לאחר טכס החתימה. הוא הוסיף: "הנורמליזציה של היחסים בין הקהיליה האירופית לקומקון היא עתה עובדה שרירה וקיימת".

על המסמך חתמו גנשר ווילי דה קלארק בשם הקהיליה האירופית, ומזכיר קומקון ויאצ'סלב סיצ'וב והסגן הראשון לראש ממשלת צ'כוסלובקיה, רודולף רוהליצ'ק, בשם הקבוצה הקומוניסטית.

הסכם זה סולל את הדרך לקשירת יחסים דיפלומטיים גלויים בין השוק לקומקון.

"החתימה על ההסכם היא עוד הוכחה שעם רצון טוב, תוך גילוי גישה ריאליסטית, יכולות מדינות בעלות משטרים חברתיים שונים להגיע לידי הסכם על בעיות בין לאומיות חשובות, כשהן דבקות בעקרונותיהן הבסיסיים", אמר השר הצ'כוסלובקי.

2 הצדדים הודיעו על כוונתם להגביר את שיתוף הפעולה הכלכלי ואת הסחר בין שני הגושים. בקהיליה האירופית 320 מיליון תושבים, ואילו "קומקון" מספק שוק פוטנציאלי של יותר מ־400 מיליון צרכנים.

הוקפאו מחירי התוצרת החקלאית בשוק

ביום ו' באו שרי השוק המשותף לידי הסכם על מחירי התוצרת החקלאית הנשה. ההסכם שם קץ לחודשים של קיפאון במשא ומתן בין מדינות השוק.

ההסכם קובע שמחירי התוצרת החקלאית במדינות השוק יוקפאו בעונת '89 – 1988. צעד זה נועד לבלום את הגידול בהוצאות שמדינות הקהיליה חייבות לשאת בהן כדי לסבסד את החקלאות בתחומיהן. השרים אישרו את ההסדר, לאחר שיוון, האחרונה שהתנגדה לו, הסכימה לפשרה.

אוסטרליה דנה ברכישת שתי צוללות משוודיה

מאת אליהו הבר
כותב "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). שר ההגנה של אוסטרליה, קים ביזלי, ביקר בשבוע שחלף במספנת "קוקומס" בעיר מאלמו שבשוודיה, לרגל רכישת עד שתי צוללות.

לפני שנה זכתה שוודיה ב"עסקת המאה": חוזה למכירת 6 צוללות לאוסטרליה, ב־2.5 מיליארד דולר. על קבלת ההזמנה התחרו בריטניה, ארה"ב, צרפת, מערב־גרמניה ושוודיה. לאחר שיקולים ממושכים נותרו בתחרות רק מספנה במערב גרמניה ומספנת "קוקומס" בשוודיה.

הצוללת המערב־גרמנית הוגדרה "מעולה" בטכנולוגיה לעומת הצוללת השוודית. מערב גרמניה היתה מוכנה להעניק לאוסטרליה פיצוי כלכלי נרחב – אם תזכה בהזמנה. שוודיה הבטיחה לתת לאוסטרליה ידע לייצור הצוללת, וזכתה בהזמנה.

שוודיה זכתה בהזמנה, בין היתר, בזכות פיתוח מנוע "סטירלינג", הפועל על חמצן נוזלי ומאפשר לצוללת לשהות שבועות ממושכים מתחת למים בלא צורך לצוף, כדי לטעון מצברים. מנוע זה נותן לצוללות יתרון שיש כעת רק לצוללות גרעיניות.

לא מכרת
לא שילמת
לוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00–20.00
03־371261

ערכה את המהדורה: עזה אושרי

صكنا من الأهل

חדשות כלכלה

יעקבי: אי הוודאות הפוליטית וההתקוממות גרמו מיתון חלקי

מאת דן מגיר

"המשק סובל בימים אלה ממיתון חלקי שנובע מאי הוודאות הפוליטית, וכן מההתרחשויות בשטחים. מגמות אלו הן מסובכות לטווח ארוך, ואין להתעלם מהם.

את הדברים אמר בסוף השבוע שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי. לדבריו, יש גידול מהיר בצריכה הפרטית, וזה ממומן בחלקו ע"י הירידה בחסכון הפרטי. תופעות מדאיגות אחרות שעליהן הצביע יעקבי, הן ההגירה השלילית מהגליל והנגב, והירידה ברווחיות היצוא.

כפתרון לבעיית רווחיות היצוא מציע יעקבי שינוי שער החליפין של השקל מול הדולר, במסגרת הסכם בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים. הסכם כזה יאפשר לדבריו ניטרול השפעות האינפלציוניות של הפיחות.

יעקבי קרא להיערך כבר היום לתקופה שלאחר הבחירות בנושאים כלכליים שונים, ובראש ובראשונה הציע גיבוש מסמך הבנה חברתי כלכלי בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים — שיכלול את מרכיבי השכר, המחירים, שער החליפין והמדיניות התמיכות.

"מועדון הים התיכון" שוקל הקמת כפר נופש שלישי בארץ

ירידה של 17% בתפוסת "קלאב מדיטרנה" בארץ השנה, בעיקר באילת

מאת ירח טל
סופר "הארץ" באירופה

רשת מועדוני הים התיכון, שמרכזה בפאריס, מבקשת להקים בישראל מועדון שלישי, נוסף על השניים הקיימים כבר בארץ — באילת (650 מיטות) ובאכזיב (450 מיטות) — על כך מסר ברסי ארי (42), מנהל מועדוני הים התיכון בישראל, בסיור עיתונאים שנערך בכפר הנופש באכזיב בסוף השבוע.

ארי מסר כי הוחל במשא ומתן עם הגורמים בישראל בעניין הקמת המועדון השלישי, ואף אותר שטח מתאים להקמת כפר הנופש.

מנהל מועדוני הים התיכון בישראל, שהגיע לישראל לאחר ששימש במשך חמש שנים מנהל אזורי של מועדוני הים התיכון ברחבי אפריקה, מסר כי בשנה זו נרשמה ירידה של 17% בתפוסת מועדוני הים התיכון בישראל, בעיקר באילת, הנובעת מירידה במספר התיירים עקב האירועים בשטחים. עם זאת, לא פגעה כמעט הירידה במספר התיירים במועדון באכזיב, שבו כ־90% מהנופשים הם ישראליים.

ארי מסר כי המועדונים בישראל נחשבים בין עשרת מועדוני הים התיכון הטובים בעולם ותפוסתם היא בין הגבוהות ביותר.

ב־1987 הגיע מחזור העסקים של רשת מועדוני הים התיכון בעולם ל־1.2 מיליארד דולר, עם מניות הנסחרות בבורסות הגדולות בעולם. במפת התיירות בעולם מדורגת הרשת במקום ה־12, עם 110 כפרי נופש, 113 אלף מיטות, 1.5 מיליון תיירים לשנה ו־25 אלף עובדים.

מועדון הים התיכון בשלוחה, אזה"ב, הכריז על מבצע "ילדי העולם" בחודשים יולי־ספטמבר 1988, שבו מוזמנים ילדים בגילאי 13–8 לבילוי חופשה בת שבועיים, בלי הוריהם, עם ילדים ממדינות שונות, ובכך יוצרים גרעין של ילדים הממשיכים להיפגש מדי שנה בכפר אחר של המועדון ברחבי העולם. ההרשמה כבר החלה במשרדי הרשת בת"א.

אור־יהודה היא עיר, ותשקיע 230 מיליון דולרים בפיתוח

● כשתושלם תוכנית החומש עתידים להתגורר בה 27 אלף איש
● ב"לב אור יהודה" יוקמו בתי קולנוע וקומות משרדים ומסחר

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

230 מיליון דולר יושקעו בתוכנית חומש מגובשת, שנועדה להפוך את אור־יהודה למרכז מגורים יוקרתי משולב במרכזים קהילתיים ברמה גבוהה, כמרכזי תעשייה עתירת ידע, מרכזי בילוי, פארקים ועוד. פרטים אלה נמסרו ימים אחדים לפני הכרזתה של אור יהודה לעיר, בסוף השבוע שעבר.

במסגרת תוכנית החומש ייקלטו ביישוב כ־6000 תושבים ב־1500 יחידות דיור חדשות. ראש המועצה המקומית אור־יהודה, עו"ד יצחק בוכבזה, מסר שבשנה האחרונה חלה עליה של כ־50% במחירי נכסי דלא־ניידי במקום: מחיר של דונם לתעשייה כיום מסתכם בכ־190 אלף שקל, ומחיר של קוטג' בן ארבעה חדרים למגורים — בכ־220 אלף שקל.

בעיר החדשה מתגוררים כ־21 אלף תושבים, מהגיעם ילידי הארץ והיתר יוצאי רוסיה, לוב, טורקיה, עיראק ורומניה. כשתושלם תוכנית החומש עתידים להתגורר בה כ־27 אלף איש.

בקרוב תחל בניית 22 קוטג'ים ברובע "נווה אור" שבגבול גוהה־מונוסון־אור־יהודה, בהשקעה של 3.3 מיליון דולר. הבנוי מגורים אשר יוקם בבנייה הצפוף מרוחי של העיר ויכלול 749 יחידות דיור. יוקם גם רובע נוסף ובו 650 יחידות דיור. כ־20 מיליון דולר נוספים יושקעו בסלילת רשת הכבישים ובשיפוצם, בתאורה ובחידוש גנים קיימים ובן בהוספת כיתות לימוד. ב"לב אור יהודה" יוקמו בתי קולנוע, קומות משרדים וקומה מסחרית. ההשקעה הכללית בפרוייקט זה תסתכם בשלושה מיליון דולרים. כן יוקמו במקום גם אודיטוריום ודיש, בריכת שחייה ומרכזי ספורט.

ההסתדרות והמעסיקים יעצרו החקיקה לקיצור שבוע העבודה אם יושג הסכם

שיחות ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים הן פתיחת הדיונים על הסכם השכר במיגזר היצרני
● דנון: הסכם תוספת יוקר יקדם השיחות עם איגודים מקצועיים במיגזר הציבורי־ממשלתי

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

עסקה בלתי רשמית הושגה בין ההסתדרות לבין המעסיקים הפרטיים, לפיה המנכ"ל קיסר יפעל בסיעת המערך בכנסת לעצור את יוזמת החקיקה לשבוע עבודה מקוצר, בתנאי שהצדדים יגיעו להסכם.

עם זאת, בדיון שנערך ביניהם בסוף השבוע, התגלעו חילוקי דעות על אי ההסכם העקרוני בין קיסר לדב לאוטמן, האיל והאיגוד המקצועי מבקש עתה מהמעסיקים לוח זמנים מפורט ביחס לקיצור מיכסת השעות השבועיות מ־45 ל־40 במהלך שבוע עבודה בן חמישה ימים.

ח"כ אורה נמיר, יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אמרה אמש כי עקרונית היא מעריכה הסכם על־פני חקיקה, אך במצב הנוכחי של הדברים ברצונה להביא מחר לקריאה טרומית את הצעת החוק, המהווה תיקון לחוק שעות העבודה והמנוחה. 49 חברי כנסת מסיעות שונות חתומים על היוזמה בתחום זה. ח"כ נמיר אמרה, כי זה אבסורד ישראלי טיפוסי, שבשירותים יש כבר הסכם לקיצור שבוע העבודה, ושר האוצר הודיע על כוונתו ליישמו, בעוד שאין הסכם במיגזר היצרני, שכל משלמים מס שפתיים בדברם על הצורך לעשותו יותר אטרקטיווי.

בשבוע שעבר הודיעו במפתיע מנכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ודב לאוטמן, נשיא לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, שיש ביניהם הבנה לגבי קיצור שבוע העבודה במיגזר היצרני ולהפחית את מיכסת השעות השבועיות מ־47 ל־45. הצדדים הודיעו, כי פרטי ההסכם ומועדי ביצועו ייקבעו במשא ומתן.

יוסי גמניו, ראש אגף עבודה ומשאבי אנוש בהתאחדות התעשיינים, אמר אמש כי עדיין עובדים כ־30% מהמפעלים למעלה מ־45 שעות בשבוע, כך שההסכמה העקרונית בין הצדדים משנה ביחוד יסודי. נודע, כי בדיון בין ההסתדרות למעסיקים, בהשתתפות בן פורת, יו"ר ועדת העבודה בלשכת התיאום של המעסיקים, חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ויוסף גבניה, תבע תבע לוח זמנים מפורט ביחס למעבר המעבר לשבוע עבודה מקוצר, בעוד המעסיקים סבורים שדי בהגדרה כללית של הכוונות מבלי לנקוב בלוח זמנים.

השיחות שנפתחו בסוף השבוע בין ההסתדרות למעסיקים הפרטיים הם הלכה למעשה פתיחת החלק הרשמי בדיונים על הסכם שכר במיגזור היצרני ומבוא לדיונים על הסכם תוספת יוקר, אך נודע כי המעסיקים הפרטיים מתנים את ההתקשרות בדיונים על תוספת יוקר בכוונות מצד האוצר לבצע שינויים המתחייבים לדעתם בשער המטבע, כדי להגביר את רווחיות היצוא. שכן בלעדי תיקון זה, טוענים המעסיקים, לא יוכלו לעמוד בתשלום תוספת יוקר.

יעקב דנון, הממונה על השכר במשרד האוצר, קשר לעומת זאת את ההתקשרות בשיחותיו עם נציגי האיגודים המקצועיים במיגזור הציבורי־ממשלתי על הסכם שכר חדש בהשגת הסכם תוספת יוקר.

דב לאוטמן

יוסי גמניו

הבנק לפיתוח התעשיה יגייס השבוע עוד 10 מיליון שקל

מאת אריה לביא

הבנק לפיתוח התעשיה יגייס ביום רביעי הקרוב 10 מיליון שקל נוספים, לאחר שהצליח לגייס בשבוע שעבר 30 מיליון שקל בהנפקת איגרות חוב צמודות למדד. ההנפקה תהיה בשיטת המכרז, כפי שגויסו 30 מיליון השקל הראשונים.

להנפקה שהיתה בשבוע שעבר התקבלו 359 הזמנות בסכום כולל, המהוות התימת־יתר של פי 4.6.

תנאי התשקיף קבעו מחיר מינימום של 92% וכן שהוצע מטענה בהתאם למחירים שיציע הציבור, עם כמות מינימום של 20 מיליון שקל.

הבנק מכר, כאמור, 30 מיליון שקל כשמחיר גיוס הכסף היה 6.2% מחיר זה הושג אף שבשוק הצמודים קיימות אלטרנטיבות הנסחרות בתשואה גבוהה יותר של 6.5%־6.4%. על־פי תנאי התשקיף יפורסם כעת מכרז נוסף ליתרת הצמודים שלא נמכרה, בסך 10 מיליון שקל.

סכנת שיבושים בנתב"ג עקב סכסוך בתוך ועד העובדים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

מחלוקת פנימית ומאבקי כוח חריפים בוועד עובדי רשות שדות התעופה מאיימים לשבש כבר השבוע את תנועת הנוסעים הסדירה לישראל וממנה דרך נתב"ג.

נקבעה פגישה להיום בדרגה השישית של ההסתדרות במעמד שני הצדדים הניצים, כדי לדון בבקשה לצו מניעה שהגישו נציגי עובדי חטיבת הביטחון. נציגי שני המחנות בוועד, בראשותו של היו"ר פנחס עידן מזה, ונציגי חטיבת הביטחון מזה, איימו כי ישביתו את העבודה בנתב"ג אם תתקבל עמדתו של הצד השני. נציגי חטיבת הביטחון בוועד דורשים בצו המניעה למנוע את עריכת הבחירות המוקדמות לוועד באמצע השבוע, הם טוענים על פגיעה בייצוגם בוועד ותובעים לבטל את תוקפות ההצבעה באסיפת העובדים הכללית שהתקיימה בתחילת השבוע שעבר.

באותה ישיבה הוחלט, כי בחירות הנציגים לוועד העוש תיעשה על בסיס סקטוראלי. לטענתם, החלטה זו מפלה לרעה את נציגות חטיבת עובדי הביטחון אשר יוגבלו, למרות מספרם הגדול יחסית בכלל עובדי רשות שדות התעופה, בקביעת המועמדים לוועד.

46% ממובטלי אופקים אינם טורחים כלל לחפש עבודה

מאת איתן רבין

סקר חדש, מטעם המכון למחקר כלכלי חברתי של ההסתדרות, קבע כי שני שלישים מהמובטלים בעיירה אופקים שבנגב הם נשים.

הסקר העלה כי בני פחות מ־30 — מועסקים פחות מהמבוגרים מהם. רבים מהמובטלים ביישוב הם בוגרי תיכון ובעלי הכשרה טכנולוגית מתקדמת, שאין תעסוקה המתאימה לכישוריהם.

הסקר הקיף 1,000 נשאלים, בני 18–44, ובהם חיילים. הוא קבע כי באופקים יש כוח אדם זמין במגוון רחב של מקצועות. עורכי הסקר ממליצים ליצור עוד מקומות תעסוקה ביישוב, בעיקר תעסוקה לנשים.

הסקר מצא כי 46% מהמובטלים בעיירה אינם טורחים כלל לחפש עבודה, משום שלדבריהם אינם מעוניינים לעסוק בתחום שלא הוכשרו לו.

מוכיר מועצת פועלי אופקים, סעדיה אילוז, מסר כי במשרד נרשמו כ־340 מובטלים, לעומת 256 בחודש הקודם.

ביישוב יש מקימים בעת כמה מפעלים, וכן מתכננים להקים בו פארק לתעשיות טכנולוגיות מתקדמות.

הדולר עלה

לונדון (ע"ה). שער הדולר עלה ביום ו' עם התחלת המסחר באירופה. שער המטבע ה־אמריקאי עלה ב־1.5 ין לעומת שער הנעילה ביום ה' בלונדון. הדולר נסחר אתמול ביותר מ־130 ינים והגיע ל־1.7845 מארקים.

איש עסקים מפרנקפורט הביע את הדעה שהדולר עשוי להגיע לשער של 1.80 מארקים, מבלי שהתפתחות זו תדאיג את ה־בנקים המרכזיים. כמה סוחרים סבורים כי הבנקים המרכזיים יאפשרו למטבע האמריקאי להגיע עד לשער של 1.85 מארקים ו־135 ין.

אף שאיגוד הבנקים החליט עקרונית:

בבנקים מתלבטים אם ומתי לעבור לשבוע בן 5 ימים

מאת אריה לביא

במערכת הבנקאות מתלבטים בכל הקשור למעבר לשבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים, אף שאיגוד הבנקים קיבל החלטה עקרונית, התומכת במעבר לשבוע עבודה מקוצר וגם בנק ישראל תומך בה.

הנטיה היא להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים, שבמסגרתו יהיו סניפי הבנקים סגורים ביום ראשון, מועד שבו סגורים גם הבנקים בחו"ל. ביום זה לא נעשות עסקות במטבע חוץ. בבנק לאומי כבר הנהיגו חמישה ימי עבודה בחלק ממחלקות ההנהלה המרכזית ובכלל זה באגף עסקות חוץ.

בבנק המזרחי מעריפים ששבוע העבודה המקוצר יונהג כשיום שישי יהיה היום שבו ייסגרו הסניפים, אך רעיון זה עלול לפגוע בציבור שכבר עובר חמישה ימים בשבוע ויומו החופשי הוא יום שישי — כך שמי שירצה להסדיר עניינים בבנקאים ביום זה לא יוכל לבצעם.

חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות פועלת לזירוז המעבר לשבוע עבודה מקוצר. אלקנה לבקוביץ, העומד בראש חטיבת עובדי הבנקים, שנפגש עם כמה מהבנקאים והתריע בפניהם על העיכובים במעבר, שמע מפיהם שדווקא בנק הפועלים עדיין מתנגד למעבר. הבנקאים הציעו ללבקוביץ לשכנע את בנק הפועלים ובתמורה יעבדו לחמישה ימי עבודה.

בבנק הפועלים הכחישו את טענות הבנקאים האחרים ואמרו שהבנק תומך באופן ברור בשבוע עבודה מקוצר. עם זאת, אמרו אמש בבנק הפועלים כי יש לשקול היטב את הדרך שבה תעבור מערכת הבנקאות לחמישה ימים, שכן אחת ממטרות מעבר זה היא להגיע לייעול מירבי של המערכת.

חברות יגייסו הון באיגרות דולריות

בעקבות התעוררות הדולר והמחסור באפיקי השקעה דולריים ואפשרות של פיחות השקל

מאת יהודה שרוני

התעוררות הימים האחרונים בשער החליפין ופריון המניות הבנקאיות באוקטובר 1988 מביאים לכך שגדולות של חברות עסקיות שוקלות מחדש את האפשרות לגיוס הון באיגרות דולריות, ויש שכבר החלו בכך.

הקפאת שער החליפין של השקל לעומת הדולר פגעה מאוד באטרקטיוויות הדיסקון באפיקי ההשקעה הדולריים, וחלק הארי של גיוסי ההון בוצע באיגרות־חוב צמודות־מדד.

גם בנק ישראל, שהנפיק בעבר איגרות־חוב דולריות, מסוג "גלבוע", חדל מלהנפיקן כבר באוקטובר 1985. היצע המוחזרות של אגרות אלה יורד, והסיבה העיקרית לכך באפיקים [...]

הדולרים היא אפשרות ביצוע של פיחות תד־ מעמי של השקל לעומת הדולר, בחודשים הקרובים (בכל הנראה מיד לאחר פריון הבנקאיות באוקטובר 1988). כלכלני "אילנות דיסקונט" חישבו ומצאו, כי נכסי קרנות הנ־ אמנות המתמחות בהשקעה במט"ח הצטמקו בשנתיים האחרונות ב־17.5%.

מניות הבנקים שכהמרו שימשו עד כה כאחד מאפיקי ההשקעה העיקריים, שאיפשרו למשקיע להתגונן מפני פיחות, ולגרום לכך שכספם יהיה בו יחסית. הפריון באוקטובר עלול להביא למחסור של אפיקי השקעה [...] הון באיגרות דולריות, הוא יעשה כך בכל הנראה בין לקראת אוקטובר.

הנפקת אג"ח דולריות בשבועות הקרובים עשויה לספק פתרון חלקי לבעיית המחסור באפיקים הדולריים.

התחזקות הדולר בימים האחרונים בשוקי העולם תרמה להגברת התעניינות המשקיעים באפיק השקעה זה, ובשבוע שעבר נרשמו לו ביקושים מוגברים. החברה הראשונה שתצא בתוקפה הקרובה באיגרות דולריות תהיה הבנק לפיתוח התעשייה. בנק זה גייס עד כה הון באיגרות־חוב צמודות־מדד, ולהערכת מנהליו מוכחר הנפקת איגרות החוב הדולריות תהיה בהצלחה [...]

ישיבה דחופה בתע"א על כוונת פיטורים ואי מסירת עבודות

כדי למנוע העברת "אף 15" לתח"א הלחימו העובדים דלתות מוסך

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

מועצת העובדים של התעשייה האווירית תתכנס מחר לישיבה שלא מן המניין, כדי לדון בכוונה לפטר כמה מאות עובדים קבועים נוספים ובאי־מסירת עבודות במסגרת חלופת צה"ל לפרוייקט מטוס ה"לביא" שנגנז.

בהוראת שר הביטחון יצחק רבין — כפי שהובטח לראשי נציגות עובדי התעשייה האווירית בפגישה עימו בכנסת — ימשיך להישאר מטוס המתולקת מסוג "אף־15" במוסך חטיבת "בדק", לפחות עד שובו של השר מארה"ב.

בסוף השבוע הסשיכו נציגי חיל האוויר, למרות הבטחת שר הביטחון, במלאכת הפירוק של חלקי המטוס לצורך העברתו. עובדי התעשייה האווירית, בהוראת נציגיהם, לא מנעו מהם את העבודה, אך נקטו צעדים מעשיים — כגון הלחמת דלתות המוסך, שמו ניצב אחד המובילים של הצבא — כדי למנוע יציאתו בגורל.

אחר מראשי ועד העובדים אמר אמש, כי למועצת העובדים שתתכנס מחר לא יהיה מנוס מהחלטה על חידוש ההפגנות במחאה על המצב שנוצר בתעשייה האווירית. "בצעדך לצאת להפגנות ולהביע את כאבנו. לא ייתכן שיורקו כמה מאות עובדים החוצה ולא יספקו עבודה כמובטח במסגרת חלופת הצבא", אמר.

בסוף השבוע העביר ועד העובדים להנהלה את רשימת החברים שנקבע עד לאייש את הוועדה המשותפת לעובדים ולהנהלה, לבדיקת מצבה הכלכלי של החברה. על הוועדה המשותפת לגבש דרכים מעשיות לקיצוץ בהוצאות מרכיבי השכר, כדי להביא להיסכון. עדיין לא נקבע מי יהיה הגורם היוצבי שעליו יוטל לבדוק ולנתח אובייקטיווית את מצבה הכלכלי של התעשייה האווירית על סמך המאזנים.

בשיחה עם ראשי ועד עובדי התעשייה האווירית, אמר רבין, בהמשך לדברים שנשא במליאת הכב־ סת ערב יציאתו בסוף השבוע לארה"ב, כי על פי המוסכם ניתן לבטל בתוך התראה של חודש ימים בלבד את המשך פיתוח וייצור אב־ הטיפוס האווירי ה"בי־ג" של מטוס ה"לביא", אם יוחלט על כך, ובתנאי שצה"ל יגיש חלופת באותו סדר גודל. לדבריו, עומד משרדו בהתחייבותו להעמיד 100 מיליון דולר לשנה במקום הפרוייקט שנסגר, אולם סכום בסף זה נשחק. כוח הקניה ירד לדבריו ב־30 אחוז בשנתיים האחרונות, בשל המשך עלות ההוצאות בשקלים והיעדר פיחות.

הוא גילה כי פרוייקט מטוס ה"אסטרה" של התעשייה האווירית גרם להפסדים של 80 מיליון דולר. לדבריו, התעשייה הצבאית מתחילה להתגושש מהמשבר, כיוון שהיא מייצאת יותר למדינות אירופה ולא לארצות הדולריות. הוא עמד על תופעת האבטלה הסמויה בתעשיה האווירית ועל הסיכויים שהיא לוקחת בשיווק במדינות כמו דרום אמריקה. לדבריו, על התעשייה האווירית לנקוט גם צעדי שיווק ביעדי היצוא.

פרס קפלן לממ"ן ותמ"ם

מאת זוהר בלומנקרנץ

מפעל תמ"ם למכשירים מדידקים, חברה־בת של התעשיה האווירית ביחד וחברת ממ"ן — מסוף מטענים בנתב"ג, נמנות על שתי החברות בתחום התעופה אשר זכו לקבל היום (א') את פרס קפלן לעבודה. אמש, הוחר לפרסום, כי מפעל תמ"ם יקבל את הפרס על תר־ כנון פיתוח וייצור מערכת ניווט יבשתית לכוחות הקרקע. חברת ממ"ן מצידה זכתה בפרס על התייעלות מתמדת בתיפעול מסוף מטענים מודרני.

אפריקה־ישראל שוקלת צעדים משפטיים למימוש עסקת נדל"ן

מאת אריה לביא

חברת אפריקה־ישראל קיימה אמש התייעצויות דחופות במטרה לנקוט צעדים משפטיים שמטרתם למנוע עיסקת מקרקעין גדולה בין חברת הבנייה "צווהאר" לבין קבוצה גדולה של בעלי מקרקעין המיוצגים על־ידי עו"ד שרגא בירן.

ההתייעצויות קיימו בעקבות ידיעה שפורסמה ביום שישי ב"הארץ", שלפיה עומדת "צווהאר" לרכוש ביר־ ושלים שטח קרקע בגבעת בית־ הכרם, בשטח של 70 דונם, לצורך הקמת שכונת מגורים מפוארת.

מנכ"ל חברת אפריקה־ישראל, שלמה גרופמן, אמר ל"הארץ" שחברתו הגיעה למעשה להסכם עקרוני לרכישת הקרקע בעיסקת קומבינציה על בסיס ממוצע של 40%. לדבריו, יש כבר חליפת מסמכים, שלפיהם אמורה היתה העיסקה להתבצע על־ידי חברת אפריקה־ישראל. "לדעתנו", אמר גרופמן, "הגענו לידי סיכום עקרוני של העיסקה".

גרופמן הופתע מהידיעה, שלפיה מתכוונים למכור את הקרקע לחברת הבנייה "צווהאר", בבעלות הקבלנים אריה ברנוביץ, אבי אירגמן ושמשון פרייבר. מנהלי חברת "צווהאר" נמסר, שהעיסקה אכן עומדת לצאת לפועל בימים הקרובים.

16 גורמי תיירות יקבלו מהרצוג תואר "תיירן מצטיין"

התקבל ערעור מלון "דן" לעבור מדירוג "תיירן מוכר" ל"מצטיין"

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יעניק מחר במעמד חגיגי, במשכן נשיאי ישראל בירושלים, את תואר "תיירן מצטיין בכיר" ל־16 גורמי תיירות שונים. על המועמדים לתואר, הנ־ חשב לגבוה והיוקרתי ביותר בענף התיירות, החליטה ועדה ציבורית, בראשותו של ראובן ויטלה, במסגרת מיבצע הוקרה ארצי ועל סמך קריטריונים אובייקטיוויים, שכללו, בין השאר היקפי הכנסות, רמה וטיב שירות.

לדרישתו של שר התיירות, אברהם שריר, החליטה הוועדה הציבורית להגדיל את מספר המוע־ מדים לתואר בתחום מגזר מוכבי התיירות, וכך נוספה לרשימת הזו־ כים בתואר הבכיר ביותר חברת הנ־ סיעות התיירות "דיונהדו", שפיגרה בעקרוב אותו בלבד עצרי חברת "פלתורס", שיחד עם חברת התיירות "יונהורס" הבטיחו את זכייתן עוד קודם לכן.

במעמד נשיא המדינה יוכרז גם איש השנה בתיירות — ראובן בר־ דורי, נשיא חברת התיירות "מיללי הגליל", על בפעל חייו בתחום התיירות.

ועדת הערעורים לקביעת הזוכים, בראשותו של אברהם בריר, קיבלה את ערעורו של מלון "דן" בתל־ אביב, שיועבר מהדירוג "תיירן מוכר" לתואר "תיירן מצטיין".

תארים אלה יוענקו לכמה עשרות גורמי תיירות ע"י שר התיירות, אברהם שריר, במעמד נפרד, שית־ קיים אף הוא מחר במלון המלך דוד.

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון

המבחר הגדול ביותר של:
★ מקרצפות בכל הגדלים
★ שואבי אבק
★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים
מבחר גדול של ציוד עזר וחמרים לנקיון
מעבדה לתיקונים מורשת

מחצ

מיכון, חמרים, ציוד לתחזוקה ונקיון
מקבוצת "השמירה" בע"מ
חדר תצוגה מרכזי: תל־אביב, אזור התעשיה, רחוב 1274 מס 12
טל. 378473, 370121, 374113
ירושלים: טל. 242865
חיפה: טל. 674814
אשדוד: טל. 595764

בדוק והשווה... ותרוויח!

לקוחות בנק לאומי מרוויחים את האשראי הזול ביותר -
שיעורי ריבית מירביים ליום 26.6.88

סוג ההלוואה	תקופה	לקוחות מסחריים	לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
		ריבית חודשית	
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת עוקץ" – צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3 – 6 חודשים	1.75%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3-6 חודשים 7-12 חודשים 6-12 חודשים	2.2% 2.4%	2.4% 2.6% *2.1%
חח"ד/משיכת יתר בשקלים לא צמודים בריבית משתנה	פריים עמלת הקצאה עמלת סיכון תוספת על הריבית	1.25% 0.4% עד 1.65% 0.85%	עד 2,000 2.0% 5,000-2,001 2.5% תוספת על הריבית 0.85%

* לבעלי תעודת זכות "הלוואה כל רגע".
פרטים מלאים וגובה סכומי האשראי – בסניפי בנק לאומי.

האם גם אתה מרוויח?

בנק לאומי - רווח יומי

ונוס - שרותי ליווי ואירוח בתנופה!

נערות צעירות ונאות ברמה גבוהה דוברות שפות ואינטליגנטיות לאנשי עסקים ותיירים, בביתך/או במלון לארוחות עיסקיות, סופי שבוע, וליווי לחו"ל.

טלפונים: 03-815830-1-2-3-4-6-7

חמישה כוכבים בלילה חינם

מבצע קיץ במחירים קרירים!
חמישה כוכבים ב-85 ש"ח ללילה. והלילה הרביעי - בחינם!
עבור לילה במלון קרלטון הבינלאומי באמת שווה לשלם יותר...
המבצע לישראלים בלבד.
ליחיד בחדר זוגי. ללינה וארוחת בוקר. לא כולל מ.ע.מ.
המבצע בתוקף עד 15.7.88. צלצלו - ונכין לכם את הפינוקים.

קרלטון תל-אביב
מורד הירקון 10, טל: 291291 (ליד כיכר אתרים)

טלנופש חופשה בחיוג ישיר - הזמנות: צ.ב.ר טלנופש טל: 5102080

California State University, Los-Angeles.
המכון לפריון העבודה והייצור

AMERICAN ISRAEL
Chamber of Commerce & Industry Inc. / Western Region

Executive Seminar in International Business Development

המקום: אוניברסיטת לוס־אנג'לס, קליפורניה. המועד: 15–26 באוגוסט 1988

המטרה: לקדם ולהעמיק את הידע והמיומנויות בדרג הבכיר של ניהול התכנון עסקים, בנושאי פיתוח, ייצוא ועסקים בינלאומיים, כגון ארגון מערכות יצוא, ראשי בינלאומי, שיתוף פעולה תעשייתי ותכנון עיסקי לטווח קצר וארוך.

משתתפי הסמינר, יפגשו עם נציגים של חברות המובילות בארה"ב ובמזרח אסיה, לחילופי ידע מעשי ובמטרה לטפח קשרים עסקיים בין החברות והמפעלים.
(לכל משתתף תותאם תוכנית מפגשים בהתאם לצרכיו).

לפרטים נוספים המעוניינים יש לפנות אל: מר מרדכי אהרוני, המכון לפריון העבודה והייצור, שדי יהודית 30 תל־אביב 67016.

טלפונים, ישיר- 03-332494, מזכירה- 03-330071, להרשמה: 03-338201

מספר המקומות מוגבל

סידורי הטיסה ירוכזו ע"י יואפר טורס ויבוצעו ע"י חברי אל-על נתיבי אויר לישראל.

אופיר טורס

המכונית תעלה לך החל מ-66* ש"ח ליום.
לשרות שתקבל אין מחיר!

* המבצע לשוכרי רכב לימים מינימום. כולל ביטוח ומע"מ.

מיוחד ארצי בכל הסניפים

סניפים:
תל־אביב, ככר אתרים, רחוב הירקון 167 (ליד מרינה/לאגנה) טל. 284585, 291112/3/4, 03-295819
ירושלים, המלך דוד 8 טל. 223249, 02-221588

swift rent a car
השכרת רכב סוויפט
סוויפט. לשכור ולחזור

הארץ

יום א', י"א בתמוז התשמ"ח
26 ביוני 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001; מברק 610012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב התבלת 2, טל' 02-224245, ת"ד 273 י"ם 91002; מסק' 02-224249
חיפה: רחוב גורדון 20, טל' 04-661166, ת"ד 5259 חיפה 31052; מסק' 04-670715

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
סגן עורך: גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת כלפיהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel. P.O.B 233. Tel. 5121212

סכסוך טאבה – כדאי להסתדר ללא בוררים

"פורום ראשי הממשלה" – שמיר, פרס, רבין – החליט לפני כשבועיים כי רצוי לבקש מחבר הבוררים הדוגרים על פסק הבוררות בעניין סכסוך טאבה, מתוך כוונה לפרסמו בחודש ספטמבר, שיקפיאו את תהליך הבוררות. זאת כדי לתת שהות נוספת לישראל ולמצרים לשאת ולתת על הסדר של פשרה. כשם שצדדים במשפט אזרחי מסכימים לעתים ליישב את הפלוגתא ביניהם מחוץ לכתלי בית־המשפט.

בעקבות ההחלטה הנ"ל יצא היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל לוואשינגטון, כדי להיפגש שם עם ד"ר נביל אל־ערבי, הדיפלומט המצרי המרכז את הטיפול בנושא. בירושלים היה ברור כי אין סיכוי לפנייה ישראלית חד־צדדית אל הבוררים. רק אם שתי המדינות כאחד רוצות בהקפאת ההליך, עשויים הבוררים להסכים להשהות את עבודתם ולעכב את מועד פרסום הכרעתם – או, אם תושג פשרה בין קהיר וירושלים, להפסיק את פעילותם לחלוטין.

והנה חזר רובי סייבל מוואשינגטון ובשורה בפיו: אם תהיה התקדמות ממשית בשיחות על הפשרה, "תשקול מצרים את פניית ישראל לבקש מהבוררים להשהות את הליך הבוררות" – כך אמר לו ד"ר נביל אל־ערבי. המשתמע הוא שמצרים לא סגרה את הדלת לפני הצעות ישראל. ד"ר נביל אל־ערבי התבטא ככל הנראה בז־הירות רבה – "ממתינים להוראות מקהיר" – אבל אין יסוד שלא להאמין כי השליח שלנו אכן התרשם נכונה, שמצרים עדיין נכונה לפשרה, חרף השמועות כי פסק הבוררות יהיה לטובתה.

היו סימנים מסוימים עוד לפני צאתו של סייבל לוואשינגטון כי המצרים אינם מתנים את קיומן של שיחות פישור רשמיות בהסכמה מוקדמת של ישראל לריבונות מצרים על טאבה. זה הודיע שמנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, השיג בביקורו בקהיר. יש בכך משום הישג, אף בני שיחו הבהירו לו כי מצרים תעלה, כמובן, את תביעת הריבונות במשא ומתן ותעמוד עליה בכל תוקף.

אין להשתומם על כוונתם זו של המצרים. המודעות לעובדה כי יהיה עליה להתמודד עם תביעה זו, אינה צריכה להרתיע את ישראל מלבוא לקראת המצרים במידה שתקל עליהם להצטרף לפנייה הישראלית אל חבר הבוררים.

כל הסדר שיושג בעניין טאבה על פי הסכם חופשי, בין מצרים וישראל, עדיף על פסק בוררים. היה פרק זמן שבו אכן היה מקום להשתכנע כי העברת הסכסוך לבוררות מוסכמת תסלול את הדרך לשיפור היחסים בינינו ובין מצרים. אבל ככל שהזמן הולך מתחזק החשש כי פסק בוררות לאו דווקא ישים קץ לסכסוך אלא יספק דלק להמשכתו והחרפתו. ידידינו האמריקאים התחילו לחוש זאת מזמן. לכן שלחו אלינו את אברהם סופר עם הצעת פשרה משלהם לפיה תכיר מצרים כריבון על השטח, אבל מלון אביה סונסטה ינוהל למעשה על ידי ישראלים, ותהיה גישה נוחה אליו מישראל, לישראלים ולתיירים זרים.

הסדר מסוג זה נראה גם עתה כפתרון היכול להתקבל על דעתה של ישראל. אין בו כדי לסכן את בטחוננו, או לגרוע מיוקרתנו, כגורם כוח באיזור. בין שהנשיא חוסני מובארק עשה בחוכמה, כאשר הניח לסכסוך על טאבה להעשות עניין של יוקרה לאומית, בעיני עמו, ובין אם שגה, – לנו יש עניין כי מעמדו של מובארק בדעת הקהל המצרית לא יתערער. ישראל תימצא משרתת את האינטרס הלאומי שלה אם תעשה מאמץ רציני כדי להסיר את אבן הנגף ששמו טאבה מעל הדרך להעמקת השלום עם מצרים.

בשני נתיבי התנגשות

מאת עקיבא אלדד

בנושאי הוועידה הבין־לאומית וטאבה נמשכים החיכוכים בין שמיר והממשל האמריקאי

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, איש מאופק המורגל בלשון המעטה, הפך את אחד מביקוריו בירושלים ל־ מסיבת עיתונאים מתמשכת שנועדה לפנות לישראלים מעל ראשו של ראש ממשלתם. שולץ עשה זאת כדי להפריך את נימוקיו של יצחק שמיר נגד הוועידה הבין־לאומית. המזכיר טען למעשה שראש הממשלה מטעה את אזרחיו ביחסו לתוכנית ה־ אמריקאית תכנית מסולפת. שמיר משך בכתפיו ושלח את שולץ לש־ כנע את המלך חוסיין ואחריו ירדן. כאשר הנשיא רונלד רייגן הזמין את הבית הלבן גינו מנהיגים סרבנים במזרח התיכון שישאו באחריות כלפי בני עמם, ידע יצחק שמיר להיתמם, כאילו לא כוונו הדברים אליו. אחרי ביקורו האחרון של שולץ באיזור נשכו האמריקאים את לשונם נוכח דברי הרהב של שמיר בניו יורק לאמור – שולץ אפילו לא הזכיר בשיחתנו את הוועידה הבין־לאומית. איש השגרירות האמריקאית בתל אביב היה מוכן רק לומר לי בתגובה כי אמנם בשיחה רבת המשתתפים נדונה תוכנית שולץ באופן כללי. ומה באשר לשיחה בארבע עיניים? – על כך, כמובן, אין הדיפלומט מתל אביב יודע מאומה. ואולם, יודעי דבר ביר־ושלים מעידים כי היחסים שבי־ ריהם מלמדים שהנושא עלה על שולחן הדיונים, ועוד איך.

באוזני של עוזר המזכיר, ריצ'רד מרפי, במועצה ליחסי חוץ, פרסו כי האמריקאים למדו לקח. סוף, כי בישראל של עידן ה"כסאור" צריך לדבר "דוגרי". הם תפשו שדברי נועם ותוכחה מרומזת מתורגמים בפי שמיר לתולשה הנדר נחישות, והוא משדר לציבור מסר שעיקרו – "האמריקאים רוצים להרגיע את הערבים. לא צריך להתרגש מזה. היחסים איתם נשארו טובים כשהיו". מרפי דיבר בנשימה אחת על אש"ף השבוי בהחלטות החלוקה מתוך אמונה שניתן להחזיר את השעון אחורנית ל־1947 ועל "ישראלים מסוימים" הדבקים בקמפ דייוויד בה־ אמינם שניתן להחזיר ל־1978. עכשיו אין מדובר כבר על "מנהיגים סרבניים באיזור". מרפי מיקד את הביקורת כלפי ישראלים מסוימים – חסידי קמפ דייוויד. עשר שנים אחרי שהתנגד להסכם, כאשר ברור בעליל כי אין שום סיכוי למצוא לו פרטנרים, שמיר הוא זה שיוצא חוצץ נגד זה שכופר בשימושו.

ביום פרסום דבריו של מרפי בע־ תונות הישראלית ניצל שמיר את הפגישה הראשונה שהוקדשה לו (משלחת פרלמנטרית מאוסטרליה) כדי לתקוף את הפקיד האמריקאי שהעז לכפור בהסכם שחתימת נשיא ארה"ב מתנוססת עליו. ברם, אין זה ויכוח בין ראש הממשלה לפקיד. הדברים המפורשים, לרבות משפט הקובע שקיפאונו משני הצדדים מובילים לעימות צבאי ואחר, וכי המתנה לתנאי מו"מ אידיאליים בולמת כל סיכוי למו"מ – כל אלה נכתבו עבור מזכיר המדינה עצמו ג'ורג' שולץ. אם הבין מישהו שמרפי הביע את דעתו הפרטית ועתיד אולי לספוג על כך מקלחות צוננים, הרי מקור אמריקאי מוסמך העיד באוזני, כי הנאום הוכן בידי דן קורצר, יועצו של שולץ וכותב הנאומים שלו. ברגע האחרון, בגלל סיבות טכניות כלשהן, הוחלט לשים את הדברים בפיו של העוזר הנאמן מרפי.

שמיר צועד לבטח בנתיב התנג־ שות עם האמריקאים גם בסיכסוך טאבה. תרגילי ההשהיה סביב שיחות הפישור הרמזים כי הליכוד משת־ עשע ברעיון להתחמק מכיבוד פסיקתם של הבוררים, מוציאים את האמריקאים משלוותם. לאחר שרווח להם כי הבוררים עתידים לקבל ברוב גדול (ארבעה מול הנציגה הישראלית רות לפידות) את עמדת מצרים בקשר לאבן הגבול 91 בטאבה, מבינים ראש הממשלה והמנכ"ל, יוסי בן אהרן, מחסה מפני נסיגה מהשטח בעיתוי כה רגיש – פחות מחודשיים לפני הבחירות. הם מקדימים רפואה למכה וטוענים כי כל פסיקה שתחרוג מהקביעה היכן מצויה אבן הגבול הזאת תהווה סטייה מהסמכות של הבוררים. ה־ שנים מעכבים את חידוש שיחות הפשרה בתרגילי השהייה מגוונים, ביודעם כי אין פשרה בלי מסירת הריבונות למצרים.

במשרד החוץ האמריקאי, כמו גם בישראלי, יודעים היטב כי קו הגבול מאבן 91 יכול להיות רק הקו הישר המוביל אל אבן גבול פיקר שהיתה על שפת הים. בהסכם השלום צוין שהגבול הקבע הוא הגבול המנ־ דטורי ולא גבול שביתת הנשק. הטיעון המצרי מבוסס על המפות המנדטוריות וכך גם גירסתם לגבי מיקומה של אבן 91 והקו המוביל ממנה אל הים ומעביר לידיהם את המלון וכפר הנופש. לפיכך, לא יכול להיות ספק שפסיקת הבוררים לטובת המצרים בעניין האבן השנויה במחלוקת סוגרת ממילא את הוויכוח על מיקומו של קו הגבול. כך, למעשה, נקבע במרומז גם בשטר הבוררות.

וכאן מגיעים שוב לארה"ב, זו שתיווכה בין ישראל ומצרים במשא ומתן המייגע שהביא בסיומו ל־ חתימה על שטר הבוררות ופתיחת התהליך. היא התגייסה או התגייסת היום למאמץ לחסל הסיכסוך הגורדי הזה מתוך הרה אמיתית לעתיד היחסים בין ישראל למצרים. שמיר ובן אהרן משחקים באש והיא עלולה לפשוט לא רק ליחסים עם מצרים, אלא גם ליחסים עם ארצות־הברית. האמריקאים חוששים שהפרת הסכם השלום תפגע ב־ אינטרס אסטרטגי מובהק שלהם. הסכם השלום שימש בסיס לכינון קשרים אסטרטגיים בינם לבין מצרים, לרבות אפשרויות להשתמש בבסיסים צבאיים על אדמתה. בניגוד לישראל, שלא ידעה להפוך את הש־ לום לגשר מדיני, השכילה ארה"ב לנצל אותו לצרכים צבאיים והיא לא תשלים עם עיוותו.

שולץ הביע דאגה באוזני שמיר ופרס נוכח השמועות שנודעו לאוזניו בדבר נסיון ישראלי להתחמק מ־ ביצוע פסק הבוררים. האמריקאים עדיין מקווים שברגע האחרון ינבור תחושת האחריות ורוח ההגיון על מורא מרכז חרות והתוהו, ושמיר יורה לפתוח בשיחות פשרה ללא די־ חוי על בסיס ההצעה האמריקאית המקובלת על מצרים ועל מחצית ממשלת ישראל. גם כי משיקולי בחירות גם שמעון פרס נמנע מעי־ מות עם שמיר בנושא זה. לא היה צורך להפריח את היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל לארה"ב כדי להיווכח שזו ההצגה היחידה בעיר.

אפשר שדבריו של מרפי בעניין בעלי ההלומות בישראל היו רמז לכך שהאמריקאים יודעים לדבר גם בסגנון אחר. שמיר יודע שהאמריקאים לא יבליגו על סטירת לחי למובארק. אולי הוא חושב שדווקא התנגשות עם "יריב" אמריקאי תחזק את מעמדו במרכז חרות. אם זה כך, המשמעות היא שראש הממשלה פוגע באינטרס מדיני־לאומי בשל שיקולים מפלגתיים.

טילים סובייטיים בסוריה. ההידרדרות במלחמת המפרץ מוטטה את מערכת הבלמים העדינה

כללי־משחק חדשים

יש להכיר בכך שקיום מאגרים של טילי קרקע־קרקע ארוכי־טווח ומדוייקים בידי סוריה, עיראק וסעודיה, משנה את פני אזורנו

מאת ראובן פדהצור

אין כל חידוש במידע המתייחס לשאיפתה של סוריה להמשיך ולהצ־ טייד בטילי קרקע־קרקע (טק"ק). לסורים מאגר מכובד של טילים כאלה, שראשיתו בתחילת שנות השבעים. אפילו השימוש המבצעי בטילי קרקע־קרקע במלחמות ישראל–ערב אינו חידוש מפליג. כבר במלחמת יום הכיפורים שיגרו הסורים טילי פרוג לעבר בסיס חיל האוויר ברמת דוד, ואילו המצרים בשלביה האחרונים של המלחמה, שיגרו טילי סקאד לעבר מטרות בסיני.

חשיבותם של הפירסומים, לפיהם מתכוננת סוריה לרכוש מסין טילי קרקע־קרקע מדגם מ־9, שטווח פעולתם האפקטיווי 600 ק"מ, היא בעיקר בעיתוים. ההצטיידות הסורית המתוכננת באה על רקע שינוי מוחלט ב"כללי המשחק" של שימוש בטק"ק במלחמות המזרח התיכון.

"כללי משחק" לא כתובים אלה גובשו בתחילת שנות השבעים, לאחר שמדינות ערב החלו בהצטיי־ דות בטילים סובייטיים המסוגלים לפגוע בעורף הישראלי. אלה היו מקובלים על מדינות הסכסוך, ועיקרם התמצה בשלושה תחומים:

● אין מפציצים מטרות אזרחיות מן האוויר או בטק"ק.
● הפצצת מטרות אזרחיות לגי־ טימית, אם היא נעשית בתחומים.
● הפצצת שדות תעופה, ובמידה מסויימת גם מטרות צבאיות נוספות, בעומק המדינה המותקפת היא לגי־ טימית גם מן האוויר וגם בטק"ק.

"כללי המשחק" הועמדו במבחן פעמיים מאז שגובשו, במלחמת יום כיפור ובמלחמת לבנון. טילי הפרוג הסוריים כוונו באוקטובר 1973 לעבר שדה תעופה צבאי בישראל, ופגיעתם בישובים אזרחיים סמוכים אירעה בגלל מנגנון ההנחיה הפרי־ מיטיבי שלו. גם התגובה הישראלית להפעלת הטילים על־ידי הסורים כוונה לעבר מטרה צבאית – מיפקדת חיל האוויר הסורי בדמשק. צה"ל טרח להבהיר בשעתו כי אין הכוונה לתקוף אוכלוסיה אזרחית, אלא מטרה צבאית השוכנת לרוע המזל בקירבת שכונות אזרחיות.

מה שגרם לשינוי הכללים, ובכל הנראה גם להתמוטטות מערכת הבלמים העדינה שמנעה שימוש מסיבי בטילים לצורך פגיעה בעורף במלחמות האזור, הוא ההידרדרות במלחמת המפרץ, ובעיקר המהלכים שהחלו בפברואר השנה במסגרת מה שמכונה "מלחמת הערים". שני הצבאות החלו לשגר טילי קרקע־קרקע לעבר ערים, והרחבת המלחמה מהחזית אל העורף היתה לאקט "לגיטימי".

ההיבט החמור יותר בהשפעתה המצטברת של מלחמת המפרץ על מדינות האיזור הוא השימוש הנרחב בלוחמה כימית. בשלביה הראשונים של המלחמה הקפידה עיראק לתקוף בגזים רק את כוחות הצבא האיר־ אניים. בתקופה האחרונה תקפו העיראקים בנשק כימי גם אזרחים כורדים ששיתפו פעולה עם איראן. התגובה הרפה של מדינות המערב על מותם של כארבעת אלפים אזרחים מהפצצות גז, מהווה הכשר לשימוש בנשק זה בעתיד גם במלח־ מות אחרות במזרח התיכון.

החשש שמביעים גורמים בט־ חוניים בישראל הוא שהצירוף של נוכחות טילים ארוכי טווח בסוריה, שניתן לציידם בראש נפץ כימי, ושל האווירה הסלחנית כלפי המשת־ משים בנשק כימי, עלול לעודד את המנהיגות הסורית להפר במלחמה הבאה את "כללי המשחק" שהיו מקובלים במלחמות קודמות. כך, עלול אפילו מנהיג זהיר ומפוכח כחאפז אסד להחליט על שיגור טי־ לים נושאי ראשי נפץ כימיים גם לעבר מטרות אזרחיות בעורף הישראלי.

טילי קרקע־קרקע, גם כשהם מצויידים בראשי נפץ כימיים, המשוגרים לעבר ישובים אזרחיים, אינם בשום פנים ואופן נשק המכריע מלחמות. עיקר נזקם הוא בפגיעה המוראלית באוכלוסיה האזרחית. העורף הישראלי, שלא נפגע מאז מלחמת העצמאות, לא ערוך לנ־ פילתם של טילים בלב כרך הומה, ונראה כי מלאכת הגברת המודעות וההתכוננות של האזרחים לפגיעה אפשרית כזו – לוקה בחסר.

אולם מעבר לפגיעה המוראלית באוכלוסיה האזרחית, יש גם היבט מבצעי להצבתם של טילים שטווחם 600 ק"מ לאורך החזית של הצבא הסורי. אלה מסוגלים לפגוע ברדיוס סביר בכל המטרות האסטרטגיות בתחומי ישראל. מהלך פתיחה סורי מפתיע שבו ישוגר מטח טילים לעבר שדות התעופה של חיל האוויר, ימ"חים, תחנות כוח וריכוזי כוחות צבאיים, עלול לגרום שיבוש רציני בהיערכות צה"ל בשעות הקריטיות של תחילת המלחמה. אם טילים אלה יהיו חמושים בראש נפץ כימי, תגבר המהומה והמבוכה, ויח־ לוף זמן רב יותר עד לביטול השפעת פגיעתם.

בעקבות הצטיידותה, לפני כש־ לושה חודשים, של ערב הסעודית בטילים סיניים מדגם CSS2 שטווחם כ־3,000 ק"מ, השיפורים שהכניסה עיראק בטילי הסקאד, שהאריכו את טווחם עד לכ־800 ק"מ, הושלמה הקמתו של מערך טילים ארוכי־טווח בחזית המזרחית. הטילים שבידי שתי המדינות האלה מאפשרים להן להשתתף בריכוך מטרות בעומק העורף הישראלי בלי לשגר לחזית חילות משלוח.

על אף הצהרות ההרגעה שהושמעו בימים האחרונים, לא נמצא עדיין הפתרון ליירוטם של טילי קרקע־קרקע בעת מעופם. בת־ עשייה האווירית מפתחים, בעקבות הזמנה של הממשל האמריקאי, את הטיל "חץ" שנועד למטרה זו. יחלפו עוד מספר שנים עד שיסתיים פיתוח זה וה"חץ" יהיה לנשק מבצעי. שר הבטחון, יצחק רבין, ידון השבוע עם מארחיו בארה"ב בנושא איום הטק"ק, ונראה כי יבקש סיוע אמריקאי במציאת פתרונות מבצע־ יים לבעיה.

אחד הפתרונות המבצעיים של צה"ל לטק"ק הוא השמדתם עוד לפני שיגורם. תפקיד זה מוטל על חיל האוויר שאמור לתקוף את בסיסי השיגור של הטילים. הבעיה היא שהצבת הטילים ארוכי הטווח בעומק השטח הסורי, ותחת מטריית מערכת טילי נ"מ צפופה, תעמיד בפני חיל האוויר אתגר מבצעי לא־ פשוט. גם העובדה שהטילים הסור־ יים מדגם SS21 הם ניידים מקשה על היכולת לאתרם ולפגוע בהם.

לכל אלה יש להוסיף את ההכרח להקדים את הצד השני, ולמנוע את שיגור מטח הטילים הראשון. נסיון העבר מלמד שלא תמיד מצליח המו־ דיעין הישראלי להתריע מפני הפתעות, מה גם שמדובר בהכנות המתמצות ברובן במתן הוראה ללחוץ על כפתור הפעלה. לכן, בכל שעולה מספר הטילים שבידי מדינות העימות וגדל טווחם, גוברת הסבירות למכה מקדימה ישראלית, שיעדיה הם פגיעה בטילי האוייב. יש להכיר בכך שמאגרי טילי הקרקע־קרקע שבידי מדינות ערב שינו את פניו של המזרח התיכון. מלחמותיה הבאות של ישראל עלו־ לות להתנהל בצל מעופם המאיים של טילים אלה.

המהומה הליברלית האחרונה

מאת אילן שחורי

התוצאה העיקרית של ליל הבחירות בליברלים: מודעי רחוק ממימוש חלומו להיות שר־החוץ של הליכוד ונסים מתבסס כשר האוצר של התנועה

המפלגה הליברלית, שבחרה בסוף השבוע שעבר את מועמדיה לכנסת, סיימה למעשה את תפקידה כמפלגה עצמאית. מי שראו עצמם כממשיכי דרכם של הציונים הכלליים ישתלבו בקרוב בתנועת הליכוד ויתגמדו לכדי אגף ליברלי קטן בחרות. ביום חמישי שעבר הושמע פרק הסיום בקונצרט הליברלי הצורם שהיה בשנים האחרונות אחת התופעות המוזרות בפוליטיקה הישראלית.

למרות כל התכונות, התככים, הבריתות והסיכומים, לא העניקו תוצאות הבחירות לאיש מהצמרת הליברלית את הכוח להשתלט על התנועה. הבחירות לא הצליחו לשנות דבר ביחסי הכוחות הפנים־מפלגתיים והולידו רק שינויים קלים בייצוג הליברלי המיועד בכנסת. אולם לתוצאה אחת, ברורה וחד־משמעית, אכן הובילו בחירות אלו. הן הרחיקו את השר משה נסים הב־ דילו את סיכוייו להחזיק בתיק האוצר גם בממשלה הבאה, אם הלי־ כוד יזכה בבחירות. במקביל הרחיקו התוצאות את השר יצחק מודעי מהגשמת חלומו: תיק החוץ בממ־ שלת הליכוד.

מאבק האיתנים בין השרים ה־ ליברלים נערך תוך פזילה ברורה להקמת תנועת הליכוד ולחלוקה של הנציגות הליברלית במוסדות המ־ שותפים. כל אחד מהשרים ביקש לקנות לעצמו עמדת זינוק טובה יותר, כחלק מההיערכות החדשה לתנועה המאוחדת. לקראת הבחירות הבאות לכנסת יבוטל השריון הלי־ ברלי ברשימת הליכוד וכל הנציגות כולה לליברלים וחרות, תיבחר במרכז המשותף.

תוצאות הבחירות הפנימיות וכש־ לונם של השרים להבטיח לכמה ממקורביהם מושב בכנסת הבאה, הביאו אגפים שונים במפלגה לקרוא לדחיית איחוד הליכוד ולקיום ועידה נוספת – לאחר הבחירות לכנסת – כך שיהיה ניתן לבחור מחדש את 1,200 הנציגים הליברלים שישולבו במרכז הגדול עם תנועת החרות.

השר אברהם שריר העלה רעיון זה מפורשות, יצחק מודעי עדיין לא השמיע התנגדות, אך ליוזמה מה־ כבת וסבוכה זו אין עתה כנראה כל סיכוי. ברור שהליברלים מעדיפים להישאר גוף עצמאי, בעיקר כדי לזכות בכמה שיותר תפקידים ותא־ רים מתנועת החרות. זאת תוך מו־ דעות לעובדה שלאחר האיחוד, כחלק אורגני בתנועה, יפחת כושר המיקוח שלהם במידה ניכרת.

ה"דילים" הנפרדים

כשינתחו ראשי הליברלים את תוצאות הבחירות לא יוכלו להתעלם מההסכמים החתומים שהופרו, מת־ כבים של ראשי הקבוצות, הסיעות והפלגים במפלגה. במקום שיקדמו את המועמדים השונים פעלו נגדם וניסו לחבל בהצלחת אחרים מהם.

בחירתו של דן תיכון בראשון בר־ שימה הפתיעה רבים. היו שפירשו זאת כפופולאריות הגדולה שלו במפלגה כתוצאה מהשגיו בכנסת. אולם האמת היא כי תיכון, שמ־ אחוריו קבוצה של 35 חברי מועצה, רובם ערבים, ערך הסכמים עם קבוצות רבות במפלגה שהיו אמורות להצביע עבורו והוא מצדו התחייב להצביע עבורן. ניתוח התוצאות גילה כי שותפיו של תיכון מילאו את ההסכם אולם חברי המרכז שלו העדיפו, מאחורי הפרגוד, להפר את ההסכמים ולהצביע עבור אלו שלא סיכנו את מעמדו של תיכון. דרכו לראשות הרשימה היתה, בשל כך, קצרה ביותר.

גם בסיעתו של השר אברהם שריר אירע מקרה דומה. שם התחייבו ראשי הקבוצות, כמו פסח גרופר, אלי קולס, יהודה פרח ורפי פרבר להצביע זה עבור זה. אולם החלטתו של שריר להצביע ברגע האחרון את רפי פרבר לרשימת מועמדיו סיכנה את מקומם של יתר חברי הקבוצה. אלו, למרות ההבטחות, לא הצביעו עבור פרבר. התוצאה היתה שנדחק עד למקום ה־13, שאינו ריאלי. עכשיו שוקל פרבר לפרוש ולצאת לארצות־הברית, כנציג משרד ה־ תיירות.

סיכומים בכלי התקשורת נסו להציג תמונה של ניצחון גדול, שב־ חלו שלושת השרים הבכירים במפ־ לגה. אולם האמת היתה אחרת: השר מודעי הגדיל אמנם את כוחו בהד־ גוסף: יוסי גולדברג, ראש מועצת מטולה, אולם כאשר לוקחים בחשבון את יומרותיו, נחל מודעי כשלון גדול.

בשנים האחרונות עשה מודעי מאמצים גדולים להשתלט על המפלגה, באמצעים שונים, מכינוסי מוסדות התנועה שחוקיותם הועמדה בספק, ועד פניות לבית־המשפט. מו־ דעי השכיל אמנם לבחור צוות מועמדים מוצלח ביותר, אך הבטחון המופרז בנצחונו ופיזור כוחו על מספר רב של מקורבים היה בסופו של דבר בעוכריו. עד שעה קלה לפני פרסום התוצאות היה משוכנע שיצליח להכניס לרשימה חמישה ממקורביו, כוחו יתעצם ותיק החוץ יתקרב אליו. לאחר התוצאות הת־ הלך חפוי־ראש.

נסים והתחזק

השר אברהם שריר שמר לכאורה על כוחו. בסוף השבוע טען כי הוא המנצח העיקרי, אך למעשה שניים שתמך בהם, בני שליטא ואלי קולס, הוצאו אל מחוץ לרשימה. רפי פרבר נבחר במקום לא ריאלי, ויהודה פרח ואוריאל לין כבר הבהירו כי כלל לא ודאי שיבקשו את חסותו של שריד בכנסת הקרובה.

נראה איפוא שהשר נסים הוא שזכה בקופה. נסים זקף לזכותו את כיסאם של גדעון פת ושרה דורון, שמודעי ושריר ניסו להסלק, והבטיח את בחירת מקורבו אריאל ויינשטיין למקום נכבד ברשימה. היו במפלגה שטענו כי נסים מתהדר בנוצות לא לו, אך לא יהיה ניתן עתה להתעלם מכוחו – מה עוד שגדעון פת ושרה דורון הבהירו כי יהיו חייבים לו ולין ופרח ציינו כי לא יפעלו נגדו. הדעה הכללית היא שתוצאות הבחירות ביססו את תיק האוצר בידיו של נסים.

שאלת השאלות תהיה עתה האם תנועת החרות, שהתאכזבה מתוצאות הבחירות בליברלים, תקצץ במספר המקומות הריאליים לליברלים בר־ שימת הליכוד לכנסת. עד עתה היו לליברלים 13 מקומות בטוחים, בליברלים מוכנים להתפשר ב־12. נראה כי לתוצאות הבחירות הפנימיות בחרות עצמה, בימים הקרובים, הן שיקבעו את גודל הנציגות הליבר־ לית. השפעה גדולה תהיה למשל למספר הנשים בחרות שייכנסו לרשימה. בחירתה של שרה דורון במקום ה־12 עשויה למנוע מחרות לקצץ ייצוג זה, אך אם ברשימת חרות ייכנסו שתיים או שלוש נשים, מקומה של דורון אינו מובטח, ואף עשוי גם פסח גרופר, שנבחר במקום ה־11, למצוא עצמו בחוץ.

הודאות בנוסח ימי־הביניים

מאת אמנון רובינשטיין

פרשת עזריה חושפת נוהגים פסולים של המשטרה ושיטות חקירה בלתי נסבלות

כאשר קראתי את הדו"ח מיו־ השינה של עזרא גולדברג, אחד מסובי החוקרים שהיו במשטרה, על פרשת הרצח של הנער ישראל גולמן ז"ל, חלפה בראשי מחשבה אחת: בעצם, כל מה שאנו, המשפטנים, לומדים ומלמדים באוניברסיטאות, נסתר על־ידי המציאות הישראלית. זכות השתיקה של נאשמים; הכלל נגד הפללה עצמית; הכלל שאדם מוחזק זכאי עד שהוכח היפוכו; חובת המשטרה בחקירת עדים ונאשמים, מדע הרפואה המשפטית – כל אלה בולטים בהעדרם מפרשה זו.

כה הרבה פגמים ועיוותים מצויים בתהליך "הלבשת" ההודאה של משה עזריה, עד כי אי־אפשר כלל למנות את עיקרי הדברים במאמר אחד. עניין אחד מוטם את כל מי שבוחן את השתלשלות הדברים: ישראל גולמן, כמו קורבנות אחרים, נרצח סאדיסטי וברוטאלי ובשיטה שיש בה סממנים ברורים של סידור מיני עם אלמנטים פולחניים מחרי־ דים. זו העובדה הבולטת. אך למרבית הפליאה אין בא זכרה בח־ קירה ובכתב האישום.

ואכן, לאדם הקורא את הפרשה, נדמה כי החקירה מתנהלת בימי הביניים – בימים בהם לא היו מעב־ דות ולא מחלקות לזיהוי פלילי. באותם ימים הרשעת של חשודים התבססה על הודאותיהם, ואלה הוצאו מהם בעינויי גוף ונפש.

איזו הודאה ואיזה שיחזור מר־ ציאה המשטרה מאותו אומלל חסר־ ישע החלוש גוף, שמנגנון החקירה אדיר העוצמה מתייצב מולו. אילולא דנו בדיני נפשות, אילולא נחמץ הלב, אפשר היה לפרוץ בצחוק גדול. הפרשה כולה מגוחלת בהודאת שווא של עזריה על מעשה מגונה שעשה כביכול, המשטרה מגלה כי אין שחר לכך. לאחר מכן, במהלך חקירה פנומה, נרשמת הודאה כביכול מפי הנאשם – בסגנון ובנוסח הזרים לו לחלוטין. מיד לאחר מכן הוא מכחיש מכל וכל הודאה זו וטוען שהוא חף מפשע, ואינו יודע דבר על הרצח. המשטרה עצמה אינה מאמינה להודאתו וממשיכה לחפש אחר חשוד אחר בעזרת קלסתרון שאינו דומה כלל לעזריה. הנאשם נשלח לבדיקת פוליגרף במטה המשטרה בירושלים כדי לבדוק טיב הודאתו. הבדיקה קובעת שמימצא זה "אינו מצביע על כך שהנבדק ביצע את המעשה, כפי שתואר על־ידי המכון לרפואה משפטית".

ואז, כאשר הלחץ הציבורי גדל והחיפוש אחר בעל הקלסתרון מעלה חרס, בא היום המכריע. ביום זה, קרוב לחודשיים לאחר "הודאתו" של עזריה, מובל העציר רפוי השכל לפוליגרף חדש – הפעם לתל־אביב, מתוך תקוה שהמבטן שם יוליד מימצא שונה מהנפל שנולד בירוש־ לים. בדיקה זו, שכביכול אורכת שעה, נמשכת קרוב ל־11 שעות. 11 שעות בנבדק־נחקר עזריה מבלי שאיש טרח להסביר או לרשום מה מתרחש במשך שעות ארוכות אלה. אך ראה זה פלא: הבדיקה המרתו־ נית – יום שלם על הפוליגרף – מו־ לידה הודאה. לא הודאה ברצח אלא הודאה בכך שעזריה עד לרצח. עדות זו, מוזרה על פניה, מבקשת המשטרה לחזק באמצעות שיחזור מוסרט. ואז מוליכה המשטרה, בהסכמת הפרקליטות, להוציא את עזריה לאחר חקירת הפוליגרף האישי ביותר בעולם, לשיחזור.

לאחר מהשקרי שיחזור, מולי־ כים החוקרים את עזריה ישר מיום שלם של שהות במכון הפוליגרף. השעה היא חצות. הם יוצאים לחיפה ומגיעים למקום בשתיים לפנות בוקר. עד כה ידענו על ה"סרט האפל". עתה נודע לנו על "השיחזור האפל".

שיחזור מרתים זה – ללא כל ני־ סיון לשחזר את הרצח הברוטאלי, למצוא את המכשירים, להסביר את האבנים שהונחו, בדרך פולחנית – הוא והפוליגרף אירי־הגגן הם העדות היחידה נגד עזריה, ובגללה הוא יושב בכלא, שפוט למאסר עולם.

ואולי הנורא מכל הוא זה: כללי המשפט נועדו להגן לא רק על חשו־ דים ונאשמים, אלא גם על החברה כולה. משטרה הבוקקת לסודיות הו־ דאות מפוברקות, ושיחזורים שאין בהם מתום חוטאת גם לתפקידה למצוא את האשמים האמיתיים. וכמה קרובה היתה המשטרה אילו נהגה כחוק למילוי תפקידה האמיתי. שלושה ימים לפני הרצח באותו איזור עצמו ניסה אדם לבוש מדי צה"ל לפתות נער אחר לרדת עימו לאותו הואדי בו נרצח ישראל גולמן. על־פי תיאור הנער שנמלט מאותו גבר חסן הרכיבה המשטרה את הקלסתרון, שאין שום דמיון בינו ובין עזריה.

מי שמחבר את שני הנעלמים – בעל הקלסתרון הנמלט והעובדה כי מעשי רצח סאדיסטיים ופולחניים זהים בוצעו לפני רצח גולמן ואחריו – יגיע בעצמו למסקנות הדרושות.

הנוהג המגונה – לכלוא אדם, לענותו, להשפילו, להבותו, כדי שבשלב כלשהו יוציא מלה מפלילה על עצמו ומשם והלאה אין לו עוד הצלה – מפקיר כל חשוד אפשרי ומפקיר גם ציבור שלם שעבריינים אמיתיים מסתובבים בקירבו. אני מקווה שהמפכ"ל הנוכחי, דוד קר־ ראוס, שבהזדמנויות קודמות הביע שאט נפשו ממנהגים אלה, והיועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, לא ישתיקו את הפרשה, יחקרו עד תום, וימצאו את הדין עם מי שמרה.

ואשר ללקחים המשפטיים מפרשה זו ומפרשיות אחרות – בהזדמנות אחרת.

מצב־רוח / ב. מיכאל

תראו מי שמדבר...

ראש־הממשלה מר יצחק שמיר אינו מן האנשים שראוי, או ניתן, להתווכח עימם. התפלמסות עימו דומה לניהול ויכוח עם מוכירה אלקטרונית שבקרביה הוקלטה אסופה ועפצית של הברות. (נדמה שאפילו שר־החוץ הסובייטי כבר יכול להעיד על כך). אך לעתים אוגר מר שמיר את שארית הבדר־ תיו, ועולה בידו לצרפן לכלל מענה כל־כך גרוטסקית, עד שאין מנוס מהתייחסות אליה. לא חלילה מתוך תקווה להאיר את עיניו הוא, אלא רק לצורך מילוי חובה עיתונאית ושיחרור לוחצים בנוריסרין.

להלן ציטוט דבריו של מר שמיר בהלווייתו של אלי כהן, החקלאי שנרצח באכזריות חייתית בידיהם של אלמונים: "הרצח האכזרי אינו מעשה של לוחמי־ חופש. לוחמי חופש לעולם אינם שורפים עץ וצומח, את הירוק וה־ פורח, ואינם רוצחים אנשים חפים מפשע." (כמעט כל העיתונים, 22.6.88). היסטוריוסוף ולינגוויסט בחייה מר שמיר, והנה נותן סי־ מנים ב"לוחמי־חופש": אלה הרוצ־ חים אנשים חפים־מפשע – אינם לוחמי חופש. גם אלה המתנכלים ל"עץ ולצומח, לירוק ולפורח", גם הם אינם לוחמי־חופש. יפה. ועתה ניטול את צמד הכללים האלה, ונייישמם גם על אנשים אחרים, גופים אחרים, אירגונים אחרים, כולם־כולם מתעקשים לטעון כי לוחמי־חירות המה, מגיני עמם, ארצם, אדמתם ומולדתם.

כמו, למשל, מר יצחק שמיר. מי שהיה בין מפקדיו של הצבאי, (ואולי רק השני בהצבאותו), מבין ארגוני־המחתרת שנלחמו על חירות־ישראל. מי שטוען עד עצם היום הזה כי הטרור של ארגונו, האחרים זה שתרם יותר מכל לגירוש הכובש הזר מאדמת המולדת. מי שארגונו שילח אל הרחוב חוליות־רצח, אשר רצחו באופן שירותי לחלוטין סתם עוברי־אורח. מי שתמך בכל ליבו בהטמנת פצצות בשווקים, בתי־ קפה, בתי־קולנוע, אף אם בין ההרוגים היו גם בני עמו־הוא. מי שרצח חפים־מפשע היה בעיניו כלי לגיטימי לחלוטין במסגרת מלחמתו לחרות־עמו. האם על־פי מר שמיר, ראוי זה הידוע בכינויו "מיכאל" לתואר "לוחם חופש"?

הבה נבדוק גם את כלל־ ההגדרה השני של מר שמיר: המתנכלים לצומח גם הם אינם לוחמי־חופש. אם כך, מה ייאמר על מר שמיר, (רק דרך משל, והפעם – לא בתוקף תפקידו בעבר כמנהיג הלח"י, אלא בתוקף תפקידו הנוכחי כראש־ממשלת ישראל.

מה ייאמר על מדינה, ועל מנ־ היגים, אשר עשו את עקירת־ העצים הברוטאלית לאחד מכלי הענישה החביבים עליהם ביותר, (הרבה־הרבה זמן לפני שתושבי־ השטחים החלו במסע הפירומאני נגד הצומח). כיצד תוגדר ממשלה אשר מצווה על כוחותיה לרסס שדות־תבואה ברעל. אשר עוקרת, מעשה־שיגרה, שדרות ארוכות של עצי־פרי בתירוץ קלוש של "מניעת מסתור". מה התואר היאה לראש־ממשלה, שבימי שלטונו מנהלים כוחותיו מלחמת הרמה בנוטעי עצי־זית, שמאות ואלפי עצים ושתילים נעקרו בפקודתו רק למטרת ענישה והתעמרות, שאפילו כמה שתילי־זית רכים שנשתלו בידי יהודים כמחווה של שלום בכפר ביתא – גם הם נעקרו ונרמסו ברגל ממלכתית גסה. על־ פי מר שמיר, גם ממשלה שכזאת, וראש־ממשלה שכזה, אינם ראויים להיחשב כמי שנלחמים על חרות עמם.

(נכון כמובן כי ממשלת־ישראל איננה שורפת את הצומח, אלא רק רומסת אותו בעזרת ציוד מכאני כבד. אך מה יעשו האינתיפאדיס־ טים, ואין הבולדוזרים מצויים תחת ידם בזמינות נוחה שכזאת).

ואם בעניין רוצחי החפים־מ־ פשע יש בדברי ראש־הממשלה רק מנה גדושה של צביעות, ומנה גדושה לא פחות של בורות – הרי בעניין ההתנכלות לצומח, חוששני שאני מסכים עימו בכל ליבי: אלה וגם אלה מנוולים.

משרד התקשורת
המועצה לשידורי כבלים

אזהרה לציבור

מערכות הטלויזיה הפיראטיות בכבלים הינן בלתי חוקיות ונפרסות בצורה חובבנית.
פריסה חובבנית זו, מתעלמת בדרך כלל מחוקים ותקנים המחייבים התחשבות במערכות אחרות, ועל כן מהווה סכנה למתחברים אליה.
סכנה זו נובעת מקירבה יתרה של כבלי הטלויזיה הפיראטית לכבלי החשמל.
מספר המיקרים בהם פוגעים כבלי הטלויזיה הפיראטית בכבלי החשמל הולך וגדל. בבנין מגורים ברמת־גן ניזוקו כל מכשירי הטלויזיה והוידאו כתוצאה ממגע בין כבלי הטלויזיה לכבלי החשמל ובדרך נס נמנע אסון כבד.

אזרח,
בהתחברך למערכת טלויזיה פיראטית בכבלים לא רק שהינך מסייע לעבור על החוק, הינך מסכן את רכושך ואת שלום בני ביתך.

משרד התקשורת/לשכת הדובר

صكنا من الاهل

ציור שופע במוח יחרת

בשבוע שעבר נפטרה, בגיל 88, ציונה תג'ר

ציונה תג'ר לא הגיעה לארץ ישראל מאירופה, לא נדהמה מהאור המזרח תיכוני, ולא התבשמה מן ה"מזרחיות". היא נולדה כאן והאקזוטיקה של ארץ ישראל היתה עבורה טבעית. לא היה זה מקובל שנערה מבית ארץ ישראלי שורשי ואמיד בראשית המאה, תרצה ללמוד ציור ואמנות, אבל היא השיגה את שאיפתה למרות התנגדות סביבתה.

היא למדה אצל קונסטנט בתל-אביב, בבצלאל בירושלים (נגדו התקוממה), ובאמצע שנות העשרים יצאה להשתלם בפאריס. דווקא היא, שנולדה כאן, הירבתה להכניס בציוריה את ההתפתחויות באמנות שבאו מאירופה, אם כי התעקשה שלא להיכבש לצורניות. בעיקר בציורי השמן שלה סירבה לאמץ את עקרון האחדת הדמות עם הרקע.

התערוכה הראשונה שהשתתפה בה היתה "מגדל דוד" בירושלים, ב-1924, עוד לפני שיצאה לאירופה. ב-1926 השתתפה בתערוכה המפורסמת בצריף ה"אהל" (ששהורה לא מומן בבית ראובן), ואחר כך נטלה חלק בשורה ארוכה של תערוכות יחיד, בדירי המעות(?), בגימנסיה הרצליה, בבית משפחת אוסישקין, ואז שבה לפאריס, הפעם כדי להציג שם בגלריה זאק.

פורטרטים מעשה ידיה הפכו למוכרים, עד כי אין ספק שיותר אנשים מכירים את התמונה מאשר יודעים מי צייר אותה. כך, למשל, דיוקנו של שלונסקי הצעיר. כך גם נופי ארץ ישראל שלה, ובעיקר תל-אביב, שבה גרה רוב ימיה, להוציא זמנים שבילתה בביתה בצפת. ציור שלה, של רכבת בנווה-צדק, מתנוסס על אחד מבולי אמנות ישראל.

ציוריה הארץ-ישראליים זכו לפופולאריות רבה אצל הקהל; אולי פחות מזה אצל המבקרים שנטו להמעיט בערך ציוריה אלה, אם כי העריכו את תרומתה לעיצוב האמנות הארץ-ישראלית. הם גם לא קיבלו את ניסיונותיה לחפש דרכי ביטוי אחרות.

היא המשיכה לצייר, כצורך נפשי, עד ימיה האחרונים, כשהיא אוהבת להתנסות בחומרים ובצורות חדשות: תבשיסים(?), פלקסיגלס ועוד, כשאינה מאבדת את חיוניותה ואף יצירתה משמרת את חיוניותה. היא היתה, כמובן, אחת הציירות הבולטות בתערוכת "שנות העשרים באמנות ישראל", עימם הגג מוזיאון תל-אביב את אחד מיבולותיו, אבל לא זכתה — למרות שמאוד רצתה — לתערוכה רטרוספקטיווית נוספת משלה במוזיאון זה.

ב-1960 התקיימה תערוכה רטרוספקטיווית ראשונה שלה בבית רובינשטיין של מוזיאון תל-אביב. "הארץ" הדפיס אז שנית את שירו של יהודה קרני, שהוקדש לה (והודפס ב"הארץ" לראשונה ב-1932): "ציונה תג'ר הציירת / נעשתה בגרת,/ נתחזקה ונתעצמה, / אך היא עצמה / מגלת עוד בים ילדות./ ולא לגנאי זה, כי אם לזכות, / מכאן גם לפרקים הבוסר־זנות / בצבעים; מכאן — שכל ציור אינו הנוס / כי אם חיות, שופע ובמוח יחרת; / כל ציור — להוציא רק הפורטרט. / הוי ימים שהיא ציירה לא ציורים / כי אם זרקה קריה, תהלות אי שירים; / עכשיו הכל מלא, ברור, פשוט — / התוכן והקישוט; הפלא ופלא. אשה אמנות / וכל כך ריאלית. כל כך מוכבתו"

תג'ר: דיוקן שלונסקי הצעיר. יותר אנשים מכירים את התמונה; פחות — את הציירת

גוונים במחול 88

אירוע שלישי של מחול לא ממסדי בת"א

מאת רונית לנר

זו הפעם השלישית מתקיים אירוע "גוונים במחול" (החל מ־1 ביולי), השם לו למטרה להציג בצורה מגוונת את פעולות מחול השוליים המתקיימות בישראל, ולנסות לשפת את היצירה המקומית. אירוע המתרחש בפעם השלישית אמור לגבש לו כבר שפה וקו מנחה משלו, המנסים לייצג את ההתרחשות האמנותית בתחום היצירה המקומית. אין ספק כי אירוע זה הוא מסגר(?) הפרוייקטים התלוי, למעשה, במה שמורגש לפניה. אין הוא יכול ליצור יש מאין.

ב"גוונים במחול 87" נחשפו לקהל בפעם הראשונה, בהיקף גדול, מספר כשרונות בולטים, מאלה הזקוקים לאפשרויות עבודה רבות ומגוונות, כדי להפוך ברבות הימים לכוריאוגרפים בשלים באמת. ביניהם היו ניר בן גל וליאת דרור, הפועלים במשך השנה האחרונה על קרקע פוריה — נחשפים בעבודתם לקהל מגוון בארץ ובחו"ל, ומגבשים אמירה חדשה, צעירה ומעוררת עניין רב.

מחול הוא בראש ובראשונה אמנות העוסקת באנשים. בלי הרמוניות יצירה הנותנת תמיכה כספית רחבה בתחום ההפקה והביצוע המקצועיים, לא תיתכן התפתחותה של כוריאוגרפיה ישראלית עכשווית בעלת משמעות לטווח ארוך. הכוונה להפוך את "גוונים למחול" לאירוע העיקרי בתחום היצירה המקומית מהווה הזדמנות הראשונה הניתנת ליוצרים צעירים, אך מגובשים דיים לומר את דברם.

הבחירה השנה נעשתה על-ידי ועדה אמנותית בראשותה של אלי־רע גרא, וחברים בה אנשי מחול (יוצרים ומבקרים) ועיצוב. התכנית, הכוללת כ־20 כוריאוגרפיות חדשות, נראית במבט ראשון מגוונת למדי. מעט מדי יוצרים מן השנה האחרונה חזרו אל המסגרת הזאת כדי להשוף את עבודתם בשנית, ברמה כוריאוגרפית והפקתית גבוהה יותר.

לעומת זאת, אנו פוגשים באמנים ותיקים יותר, שבחרו במשך השנים, מתוך שיקולים אמנותיים, לומר את דברם מחוץ לממסד המחול. ביניהם, מאלי אן פרילנדר או עלמה פרצ'פורט. להקות ממוסדות כמו בת-שבע, "קול הדממה", להקת המחול הקיבוצית, תמר או הבלט הישראלי, מעמידות עצמן לרשות יוצרים צעירים, כעמוס פוזנוב, נועה דר, גל אלסטר, ענת אסולין, יצחק ספירה, ארז עפנך האחרים ושמות חדשים כתמר בורר, אילן לשם, יונת רוטסקי, מרב זמיר, עדה ביילו, תמי בן האחרים, המשמשים כוריאוגרפים של עצמם.

עיריית תל-אביב אימצה את המפעל, המתקיים זו הפעם השנייה באודיטוריום רוזל בשכונת התקווה. לרשות "גוונים במחול" עומד השנה גם מנגנון הפקה ויעוץ מקצועיים (גרעין פו "ראוטים"), המאפשרים עבודה מגובשת לא רק מן האספקט היצירתי, מבלי לעשות פשרות ברמה תכנבית. העבודות החדשות, בחלקן, מרגישות את הצד החזותי ומערבות שימוש בחומרים שונים — החל מהטבע ועד למריום הקולנוע.

בארבעת ימי הפסטיבל יתקיימו גם סדנאות, מפגשים עם חלק מן היוצרים תוך שילוב מופעי הרצה, בימות פתוחות לסוגי מחול שונים, וגם חשיפת עבודתם של תלמידים מתקדמים.

לרוקדי כרמון הידד

כרמון. חזר עם הריקוד הישראלי הבוטח

פעם חגגו את המחול הישראלי המתחדש בתג המחוללת בדליה. מאז חלף זמן רב, וכיוון שהגיגות הארבעים הן מסגרת נוחה לגעגועים לכל מה שהיה יפה בעינינו בעבר, הצליח רעיון פסטיבל המחול בכרמיאל לקרום עור וגידים. אין ספק שגם להתלהבותו של ראש העיר המארחת, כרמיאל, לאמץ אל ליבה פסטיבל, היה כאן תפקיד נכבד.

ראשית, הוכשר בקרבת מקום אמפיתיאטרון טבעי, כדי שאפשר יהיה לחזות במחוללות בחיק הטבע ועל רקע הרי הגליל. שם, בערב הפתיחה שיתקיים מחר, יוכלו הבאים לצפות ב"2000 שנות מחול", בבימויו של יונתן כרמון, ובליווי תזמורת צה"ל, בניצוחו של יצחק גרציאני.

כרמון הוא שהוציא, בהתלהבותו, את שם המחול הישראלי מגבולות הארץ לחו"ל, ועתה הוא משיבו הביתה. בארץ יש מרקידים רבים וקבוצות רקודים ולהקות ריקודים ישראליים, המתמידות להגביש את זמנם של הרוקדים המצפים בהם. כיוון שהמרקידים והלהקות יהיו חלק מהמשתתפים בפסטיבל כרמיאל, וירצו להגיע למקום, בצעירי מחול, הרי ברור שהם יהוו את הגרעין הקשה למופעי המחול שיתקיימו בכל האולמות (היכל התרבות, היכל הספורט), אולם המתנ"ס, הסטודיו למחול במתנ"ס, איצטדיון, כיכרות ועוד.

את המקומות שלא יתפסו הרוקדים, ימלאו תושבי כרמיאל, ומה שישאר פנוי יתפס מן הסתם על ידי עיתונאים שיספרו לנו שמימי פסטיבל ישראל ועד לפסטיבל לתיאטרון האחר בעכו לא היה כפסטיבל הזה, להוציא אולי את פסטיבל "גוונים במחול 88" שייערך במקביל.

האירוע יתקיים ביום ג' וה' השבוע. בערב השני תופיע באמפיתיאטרון להקת "להורה פסטיבל בלט" של רוברט כהן, המשמש גם יועצה האמנותי של להקת המחול בת-שבע. במהלך היומיים יופיעו גם להקתו של ירום מרגולין, להקתה של תמר בן עמי, להקת בת-שבע, להקת המחול הקיבוצית, ענבל, תיאטרון המחול של רינה שהם, תיאטרון המחול של אושרה אלקיים ולהקת תמר, וכן הופעות של בנב כהן, אנה סוקולוב, רינה שהם ושרה לוי-תנאי.

העיקר, הריקוד. ביום שלישי בשש בערב, באולם מופת, תתקיים תכנית הוקרה לזכר גורית קדמן, גרטרוד קראוס, זאב הבצלת ושולמית בת דורי, שהיו חלוצי אמנות המחול העממית. בשאר האתרים תתקיים הרקדה בכל שעות היממה — על שפת הבריכה גם הרקדה רטובה.

עוד לא שוברים את הקובייה

מאת זיוה שטרנהל

תערוכת "הבית התל-אביבי — כיוונים עכשוויים" והסימפוזיון שבא בעקבותיה

בגדולות שמתה כמו "שוברים את הקובייה" ו"תחיית הבית הישראלי" קיבלה התקשורת את תערוכת "הבית התל-אביבי — כיוונים עכשוויים". אולם חזיתות הדעת היא בדיוק התחושה האחרונה שהאדריכלים הישראלים זקוקים לה כעת.

הבית המשותף התל-אביבי הפך נכס צאן ברזל בהוויה הישראלית, שלא לדבר על מקומו בתולדות האדריכלות המקומית. הקובייה הסטנדרטית המשעממת צמחה מתערובת מרוה של אדריכלות אליטיסטית (מנגמלים... ציונליזם), שיובאה מאירופה, ופעילות נמרצת של קבלנים ויזמים שידעו לנצל היטב את היבטו החיסכוני של האדריכלות החדשה. התרבות הישראלית, בעזרת התרבות האנטיתית, השקיעה במלחמה על תנאים חומריים ראשוניים, והתפקה במשך שנים בסטנדרטים נמוכים.

רק כאשר תרבות השפע הצריכה החלה להשפיע גם על איכות המגורים, התעוררה רגישות לשאלות אסתטיות. אדריכלים שהושפעו ע"י המגמות הפוסט-מודרניסטיות, שיחררו אותם מה־פונקציונליזם המתמיד, ומעודדים ע"י קבלנים שביקשו להעלות את מחירי הדירות תוך כדי התאמתן לדרישות הלקוחות המפונקים, מצאו כר חדש לפעולה.

אולם אין המדובר כאן במהפכה אלא ביצירת מעטה חיצוני מגוון ועשיר יותר. שימוש באלמנטים כמו קשתות ומרפסות מעוגלות או שבירת המונוטוניות בבניין רב-קומות ע"י בנייה מדורגת ובלתי סדירה, אינם מהווים מתכון בטוח להצלחה, כפי שמעידים הבתים של עקיבא לומניץ ברח' זכרון יעקב, הבית ברח' הירקון של אורי בלדר מגלל ובית שתיכננו יעקב ואריאל רינפר ברמת השרון, המוצגים בתערוכה. השאיפה לתת ביטוי לרהפים יצירתיים, שהיא חיובית כשלעצמה, ושהגיעה לאקסצנטריות קיצונית בבית שתיכנן לאון בנייבה ברח' הירקון, אין פירושה בהכרח אדריכלות טובה יותר.

אחד הצדדים החיוביים של מה שמכונה העידן הפוסט-מודרניסטי הוא ההתייחסות לקונטקסט במובן הרחב ביותר, תוך הדגשת הקשר בין האדריכלות ובין התרבות הכללית. אצלנו, כרגיל, נתפס הפוסט-מודרניזם במימדיו הצורניים בלבד ואילו הקשרים המקומיים נבחנים רק במישור הפיזי.

גוש בגון אפור ומשעמם

עבור רוב האדריכלים תל-אביב היא עיר בעלת נתונים טופוגרפיים מסוימים, חוקי עזר עירוניים ומיצבור של צורות שנוצרו בשכונות הישנות. לדידם "העיר הלבנה" אינה אלא "סגנון" אופנתי ואין צורך להתייחס לרקע התרבותי והחברתי שהצמיח אותו ולדינמיקה שלו לשנות השמונים. כך למשל יכולה סימונה בר שגיא למצוא השראה בבנייניו של מנדלסון אך להכריז על עבודתה כ"פוסט-באוהאוס" מבלי להבחין בהבדל בין הממד הרעיוני של האדריכל היהודי הגרמני ובין הממד של בציגי הבאוהאוס בארץ. ואילו יהודה קירשנר, שתיכנן עם שמואל גילמן בית באה בשד' רוטשילד, מסביר שהמטרה היחידה של הפתחים הגדולים היא ליצור קשר בין הבית ובין השדרה.

רק במקרים בודדים (הבית של זייברט וקלוגמן בשד' חן) ניתן להבחין בגישה רצינית ומעניינת יותר. שני האדריכלים עוסקים כאן בדיכוטון הקלקטיווי. הם חילקו את הבית לשלושה חלקים עפ"י מסורת הבנייה הקלאסית כאשר כל חלק מייצג תקופה אחרת בתהליך ההתפתחות ההיסטורית של העיר. קומת הכניסה בנויה מאבן כורכר, זכר לימים הראשונים. החלק המרכזי מאזכר את הסגנון הבין-לאומי והכותרת היא סלט פוסט-מודרניסטי המשלב מוטיבים מזרחיים ומערביים.

אולם גם הם הגריפו להתעלם מן העיקר. תל-אביב האמיתית היא גוש של בטון אפור משעמם המשתרע לחופו של הים התיכון. מי שרוצה להתמודד עם הקשרים המקומיים אינו יכול להתעלם מכל מה שאינו נראה לו. הסגנון הברוטליסטי, למשל, המך אצלנו ביטוי בנאי ובאחד המאמרים בעיתונים אף הגדר "צואת בטון חשוף". רם כרמי מנסה אמנם בקטלוג התערוכה להסביר את הרקע המדוק של "הסגנון" המושמץ (בית אל-על שלו יכול לשמש כמקור השראה בדיוק כמו בתיה המתקתקים של תל-אביב הישנה).

סימפוזיון מדכא

אך דומה שאיש אינו מעוניין להקשיב. זהו "סגנון" שיצא מן האופנה ואין זה משנה אם הוא הותיר משקע דומיננטי בדמותה של העיר ואם הבסיס התאורטי שלו תואם להפליא את התרבות התל-אביבית של שנות השישים. הרי אותה תרבות הציאה מקרבה את אנשי "דלות החומר" וכמה מבכירי המשוררים (ויזלטיר, דביקרי, וכו') שאיש אינו חולק היום על מידת השיבות והאותנטיות של יצירותיהם.

חוסר העניין בהיבטים הרעיוניים של האדריכלות התגלה גם בסימפוזיון המדכא בערב פתיחת התערוכה. אמנם יעקב רכטר ואלדד שרון השיאו עצות מעניינות ותכליתיות במאמץ לשפר את התכנון בתוך העיר ובפרבריה, אולם הדיון כולו לא התעלה מעל המישור המעשי. גם התקווה שמרצה יוצא דופן כמו עמוס קינן ירחיב במקצת את היריעה, נכזבה. קינן הסתפק בכמה סיסמאות שרופות ובמלס מהמקום.

מובן מאליו שאדריכלות היא קודם כל עיסוק בצורות. איכותה של הבנייה תלויה יותר מכל בכשרונם של אנשי המקצוע. גם לנתונים באמליים, כמו תקציבים, חומרי בנייה, אחוזי בנייה וחלוקת המגרשים יש השפעה מכרעת. באחרונה התעוררה מודעות גם לשאלות מהותיות כמו האם יש לשמור על אופייה של העיר או שמא בכרך מודרני ודינמי, כמו ת"א, ניתן לפרוץ את קנה־המידה הקיים, כפי שאכן עשו אדם מזור ועדי גושן בבניסות המונומנטליות לבניינים שהם מציגים בתערוכה. אולם ההתמודדות עם שאלות אלה חייבת להעשות קודם כל במישור המושגי ובהקשר החברתי-תרבותי, ואז תיבחנה כניסות מופרעות כאלה לא רק במידת התאמתן למילון הצורות המקומי אלא גם למציאות התרבותית-חברתית של תל-אביב בשנות השמונים.

עז ומצמרר

מאת אורי אפשטיין

מבחר מתוך "שירת הבר־בור" ושירים אחרים של שו־ברט, בביצוע כריסטוף הה־מברגר — טנור, עם אולריך קואלה — פסנתר, במרכז למו־סיקה ע"ש מאירג בעין-כרם

לכריסטוף המברגר, זמר אורח משווייץ, קול טנור לירי רך וגם זוהר בצלילים הגבוהים ובעל עוצמה וגוון כהה־תוך בצלילים הנמוכים. בשירים בעלי נימה דרמטית או מטען טראגי מורגשת אצל זמר זה אמפתיה חזקה המביאה אותו למיצוי אינטנסיווי בהבעה ובעיצוב, וזוהי תופעה מפליאה אצל זמר בן 26. כך המחיש המוחשה מרשימה את אופיו המפוסל היטב של "המור", תוך הבגרתו לדמויות האוחרות של השיר ותוך הבלטת המקהל המאקאברי של אירועי השיר. את תחושת האימה התהומי ואימת הבדידות והמוות של "גהלך", ומשמעות "הלחם" ובעיקר "געגועי הקבורך" הביא לביטוי עז, מצמרר וחווייתי ברגעי השיא האמוציונליים של הערב.

דומה שבהתמודדות עם השירים הליריים, שתכניהם רגשיים מופנמים יותר, עדיין מגשש המבוגר במציאת דרכו. בולט הוא שופך יותר על הליטוש האסתטי של צבעי־קול וגוני דינמיקה, ועם נטייה להרמוניזציה באה אלה על חשבון הקשיות והעריכיות הרגשיות הידתה, כמו ב"געגועי אביב" ו"סרנדה". אלה נשמעו סתומים וחיוורים, יזר סית, באיכויות הקוליות, במידת המעורבות והבעה האמוציונלית.

אולריך קואלה היה שותף מלא בעיצובם המוסיקלי של השירים, בזר תיאוטות רקת־הרגשה ורבת־תבונה לתבניתם ולגלישם המבריק של התפקיד הפסנתרני. רק מדי פעם היה מקום למשאלות בדבר איזון הדינמיקה, ברגעים חולפים, שבהם הקול נשמע חלש לעומת הפסנתר, או הפסנתר חזק לעומת הקול.

ימי הביניים מתקרבים

מאת הרי גולומב

"קנטילנה" (האנסמבל הישראלי למוסיקה עתיקה, בהדרכת ד"ר שי בורשטין) בקונצרט יצירות מתקופת המעבר בין הרנסנס לימי הביניים.

התוכנית הורכבה ברובה משירים בשפות אירופיות שונות, שהושרו בפי זמרת הסופרן אלינועה מאצבינדאריס, בליווי נגני הלהקה, הנתפסים (כמקובל בעולם וכפי שהיה מקובל גם בתקופה שבה נתחברה המוסיקה) בגיוון כלים ולא בכלי אחד, וכמובן גם בסיגנון הנגינה שאיפיין, לפי ההשערה, את מוסיקאי הזמנים הם. רק מיעוטה של התוכנית היה להרכב כלי אחד.

בנסיבות הביצוע הנכונה הכל שגו היתה הפרפורציה. אלינועה מאצבינדאריס היא זמרת מוסיקלית מאד, בעלת הבנה סגנונית משכנעת, והגייה ברורה בששת השפות. יתר על כן: גוון קולה, הצקי הדל־הוויברציה, דומי זה כאמר כאן לחיוב, הולם מוסיקה זו. עם זאת, חסרה לה צלילות קולית, ובקריסטיון חיוני זה עמוד רק מעטים מן הצלילים הגבוהים. לכן, הרושם הכולל נמצא חסר מבחינת ברק המקצועיות.

לעומת זאת, הורכב הכלי היה מבריק ומקצועי לכל אורך התוכנית. כהרגלה, הצטיינה "קנטילנה" בחיורי סאוויות, במיוחד רובי הוד בחלילית, אך גם שאר חברי הלהקה הכלית — לימור נשר, יוסי שרון, וד"ר שי בורשטין, שהפגינו שליטה טכנית ומנגנית בכליהם העתיקים להפליא.

בבורשטין מתמזגים החוקר, המדריך, המסביר בעל הידע והחומר, והוא אף מבצע מיומן ומגוון בכל הקשור ביצירות מוסיקה עתיקה. הופעת "קנטילנה" מחיות, מרעננות ומקרבות לאוזנינו את אוצרות ימי הביניים והרנסאנס המוקדם — בלי אבק דורות, אך עם ניחוח קדומים.

פולצ'ינלה שמוט ראש

מאת אורנה לנגר

הסימפוניאטה הישראלית באר-שבע בקונצרט התשיעי בסדרת המנויים, ירושלים. אולם הנרי קראון. מנצח: אורי מאיר. סולן: מיכאל בוגוסלבסקי — פסנתר. בתכנית: מיצירות סטרווינסקי, מוצארט ופראנק

בתיזמורו החדשני של סטרווינסקי ל"פולצ'ינלה", אמור להופיע על הבימה, למרות כל התריקות והאקורדים הצורמים מכוון, בלט סטגוני חי של רמזיות המינצנת בכלי הנשיפה המעומעמים, והניגודים המרהיבים בין הפיקולו לקונטרבסים וכלי המיתר. הריקוד הרוקי בא יותר מהכרחי ביצירה מלאת הומור מקסטי זו. כאשר הבסוניסט המוכשר, מאוריציו פאו, טס במהירות מסנוורת בלי כל התחושות במעיה, ואילו המרכבים — פיתוחיהם ביום, התזמורת כולה מבנה בעייפת מורכבת, נשמע הבלט כבליל תריקות נטולות הקשר. רק בפינאלה התעוררה התזמורת לחיים, אם כי מנומנם עדיין.

אותה אווירה ישנונית שלטה גם בנגינת הרונדו הקונצרטי לפסנתר ולתזמורת של מוצארט (ק. 382). התזמורת הגיעה אמנם לגיבוש מוצארטי יפה. הפסנתרן, מיכאל בוגוסלבסקי, בחר בטמפו מוזר ותוך שאיפשר לו לעמוד בהצלחה ביראו שבין כלי הנשיפה לפסנתר, התעבע תומון מהירויך מתמלל התזמורת. מאחר שהיה שקוע בבעיות תיאום, הסתפק בחלוקה כמעט מתמטית של הדינאמיקה המרוגת, הכל זה בא, כמובן, על חשבון הלירית המוצארטית והשקיפות, שנעדרה כליל מתנליל האטום של הפסנתר. תנתם בא פרצי "ראג" סלאווי, שמקומם לא יכירם במגנון המוצארטי הקליל.

דווקא בוריאציות הסימפוניות של סזאר פראנק, כשהיה מקום ל"רוב דינוש", וכאשר התזמורת התחממה מקירסף והעניקה למלון גיבוי של צליל חם עם עומק תלת־ממדי, המיר בוגוסלבסקי חום ורוך באקצ'לרנדו. רק בדרך, הולם מתוך "ריקוד-הבובות" של שוסטקוביץ' התגלה במלוא גדולתו. בצליל קליל, שקוף וצלול, הבליט את ההומור האירוני הנפלא של המלחין.

לקינוח — ובאמת אין זה ברור מדוע גודשת התזמורות הגדולות תכניות כה עמוסות בערב אחד — התעוד המנצח על המורכבת הקשה מבין הסימפוניות של מוצארט — "יופיטר" (ק. 551). לנגינתה דרוש יותר מגיבוש של מוטי תזמורתי, שנעדר דווקא מביצוע זה. מעבר לאווירת הגינוחות המוצארטית, דרוש כאן רסן של מבנה שידע ללכד את כל הניגודים שבין פרקי הסימפוניה השונים, לכדי משמעות של שגב וגדולה. המבנה נטה להבליט בהפירה את משקלי הפעמות שבכל פרק, והסימפוניה היתה לפירורים: חלקם יפים, אפילו על בגד השלימות, וחלקם מרגיזים בגלל הנשפכים שגינו כל אחד בזמנו הנפשי. בחלק מהפראזות היתה בנייה יפה של דינאמיקה, אולם בלי שהללו יתלכדו לכלל שלם משמעותי.

זו יצירה שאי־אפשר לנגנה בשגבות של תזמורת עייפה, המגלת להרבה מעבר למה שהעניקה לקהל בערב זה.

אורגן חדש באתר חדש

מאת אורי אפשטיין

יצירות לאורגן מאת קלרמבו, באך, מנדלסון, ויירנה. בנגינת אליזבת רולף, באוניברסיטה העברית.

את האורגן החדש באולם האוניברסיטה העברית הציגה אליזבת רולף בפני הקהל, ביצירות העשויות להציג את יעודו ושפע אפשרויותיו.

לכלי הדגי — מלאכת-מחשבת של בוניי-האורגן ההולנדיים — 3,000 קנים המופעלים בשלוש מערכות קלידים ובארבעים רגיסטרים, שניתן לצרפם ל-256 צירופים שונים, לתאורת ההבטחויות של צליל-הנגינה באורגן.

היצירות נבחרו בתבונה רבה באופן שימושיהם בגה גדול כוחו של כלי מפואר זה. בסויטה במודוס השני של קלרמבו ניתן היה להתרשם מן ההוד וההדר של נגינת המערכת הבסיסית בשלמותה, וכן מן הקסם המעודן של קני החלילים האמבובים, בנגינת יחיד ובצירופים שונים. כשרו של הכלי בנגינה רב־קולית צלולה, היוצרת מירקם-צלילים שקוף למופת, בא לביטוי בטוקטה, אדג'ו ופוגה בדו מז'ור של באך. על האיכויות הקלסיות האלה עוד נוסף פוטנציאל עשיר לנגינה רומנטית סטגונית, בגווני-צליל מתחלפים, בסונטה מס' 6 ברה מינור של מנדלסון. הצללות מתמזגות, באמצעות "הקנים הספרדיים", המאונכים, שימשו כעין שיא דרמטי הרדושם, ב"קאריון של ווסטמינסטר" מאת ויירנה.

הצללות מורכבות וסבוכות, שאינן יוצרות תחושה של עומס או בלילי-צלילים, אלא נשמעות כבהירות מירבית, הן עדות להישג ברור של אקוסטיקה מעולה באולם חדש זה. ההאנשה מול החלונות הפנוראמיים הרחבים, המשקיפים על הנוף הקסום של העיר העתיקה, מוסיפה אף היא מימד משמעותי להוויה המוסיקלית.

אמנית בשיעור קומתה המוסיקלי של אליזבת רולף, בשליטתה הטכנית ובהגישתה המפותחת לאיכויות-צליל, היא שאיפשרה את מיצוי אפשרויותיו היחודיות של הכלי, להבאתו ולהתפעלותו של הקהל.

אוניברסיטת תל-אביב
הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
טקס הענקת תארים תשמ"ח
יתקיים ביום שלישי 28.6.88, יג' בתמוז תשמ"ח, בשעה 20.00, ברחבת בנין הפאקולטה לרפואה, קרית האוניברסיטה, רמת אביב.
הזמנות נשלחו
בוגר שלא קיבל הזמנה מתבקש להתקשר מיד למזכירות 03-5459661, 03-428869

האגודה הבינלאומית למדיטציה טרנסנדנטלית בישראל
מודיעה כי
האסיפה הכללית השנתית
תתקיים במצפה הררית ביום שבת 2.7.88 בשעה 13.00
לפרטים ובירורים להתקשר
לטלפון: 06-784179

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מפורטת

מכרז
1. למכירת זכויות בעלות בדירה בקומה א' בעורף מעל עמודים (51 מ"ר) ברחוב סוקולוב בחולון.
2. על המעוניינים לשלוח עד 1.7.88 הצעת מחיר בצירוף המחאה בנקאית בגובה של 10%.
3. אין הרוכש מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.
4. המכירה כפופה לאישור יו"ר ההוצאה לפועל.
דן בר-חיים, עו"ד
אלנבי 81 א' תל-אביב 65714
כונס נכסים
טלפון 03-298352

משרד החינוך והתרבות
המכללה לחינוך ולספורט
אוהלו
לחוף הכנרת
מפעל זכרון לברל כצנלסון
נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ט
א. מסלולי הכשרה להוראה
1. גננות
2. גננות ומורות לגיל הרך
3. מורים לכתות ג' – ו' התמחויות: א. טבע ב. מקרא ויהדות ג. מחשבים
4. מורים לחינוך גופני
5. מורים לחינוך טכנולוגי מדעי
ב. השתלמויות מורים
1. לתואר: א. מורה בכיר/ה ב. גננת בכירה ג. מורה בכיר לחינוך גופני ד. לימודי הסבה להוראה
2. לגמול: במכללה קיימים תנאי לימוד והעשרה רבים המקנים זכות לצבירת שעות גמול
פרטים נוספים במזכירות המכללה
* במוסד פנימיה מעולה
* לזקוקים מילגות ומענקים
* הסעות מבית שאן ועפולה לאוהלו
* עתודאים מתבקשים להקדים הרשמתם
* אפשרות לסידורי מגורים בקיבוצים הסמוכים
כתובתנו: המכללה לחינוך ולספורט
אוהלו ד.נ. עמק הירדן מיקוד 15110 טל. 06-752270, 750796, 750830

מלון ★★★ פרנק נהריה
44 ש"ח + מע"מ (לאדם בחדר זוגי)
לינה וארוחת בוקר עד ה־14 ביולי 1988
להזמנות טל. 04/920278 עד השעה 22.00
כשר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומית — גליל מרכזי — עכו

ב.ל.ת. מימון והנפקות (1985) בע"מ
הודעה
על תוצאות הנפקה במכרז ראשון של סדרה של אגרות חוב (סדרה 11) בערך נקוב כולל של 20 מליון ש"ח.
על פי תשקיף החברה מיום 15.6.1988, הוצעה לציבור בדרך של מכרז ראשון, סדרה של אגרות חוב רשומות על שם 1991-2001 (סדרה 11), נושאות ריבית בשיעור של 5.2% לשנה, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בערך נקוב כולל של 20 מליון ש"ח עם אפשרות להגדלת סכום זה בהתאם לפרטים שניתנו בתשקיף.
להלן תוצאות המכרז:
הוגשו 359 הזמנות בערך נקוב כולל של 91,569,200 ש"ח. המחיר שנקבע במכרז בהתאם לתשקיף הינו 94% — במחיר זה ומעלה התקבלו 133 הזמנות בערך נקוב כולל של 38,896,300 ש"ח. לפיכך, ובהתאם לתשקיף הוקצו אגרות חוב בערך נקוב כולל של 30 מליון ש"ח כלהלן: ל־70 מזמינים במחיר שלמעלה מ־94% הקצתה החברה את מלוא הזמנתם. ל־63 מזמינים במחיר שנקבע במכרז, הקצתה החברה 67.5341% מהזמנתם.
החברה מודה לציבור על האמון בה ועל ההיענות להצעת החברה.
ח' תמוז תשמ"ח
23 ביוני 1988

לא מכרת לא שילמת
קבלת מודעות ל"לוח העיר"
38 38 38
מודיעין

"בנעלי הפלשתינאים הצעירים"

מאת שלמה שמיר

הבן הראשון שנולד במחנה הריכוז ברגן בלזן לאחר שחרורו, הצטרף לוועידת הנשיאים היהודיים משנבחר כנשיא תנועת העבודה באמריקה

ניו־יורק

הצטרפותו לא מכבר של מנחם רוזנזאפט כחבר מן המניין לוועידת הנשיאים היהודים עוררה תשומת־לב רבה מהמקובל לגבי קבלת חברים חדשים לארגון. מאז שמנהיגים ועסקנים יהודים בארצות הברית התחילו לגלות מעורבות פעילה יותר מבעבר בנושאים המעסיקים את החברה בישראל, והם פתוח מגדר סנים בהבעת דעות בשאלות שלום וביטחון – רגישים חברי ועידת הנשיאים לפנים חדשות בכינוסיהם או בקבלות הפנים למנהיגים מ־ישראל. במקביל לביקורת הביקורת כלפי ישראל, הגוברת ומתחדדת בהתבטאויות של ראשי ארגונים יהודיים, ניכרת עצבנות בקרב ראשי ועידת הנשיאים. וכל תוספת כוח, שלפנים היו מקדמים בשמחה, מעלה את לחץ הדם ומעוררת חששות כי יתקשו לשמור להבא על הקונסנזוס, שהוא סוד קיומה של ועידת הנשיאים.

מנחם רוזנזאפט התקבל לוועידת הנשיאים לאחר שנבחר כנשיא תנועת העבודה באמריקה, ועל הצטרפותו הודיע יושב־ראש ועידת הנשיאים, מוריס אברם, בסוף דברי פתיחה שנשא במפגש מיוחד של הוועידה לכבוד שר החוץ שמעון פרס. החברים הוותיקים הגיבו במחיאות־כפיים מאופקות, שהיו יותר ביטוי של נימוס מאשר התלהבות. אחרי הכל, מנחם רוזנזאפט, שזה עתה מלאו לו 40, הוא צעיר חברי ועידת הנשיאים, ותיקיה ביקשו כנראה לרמוז לו שתם מקומים כי יתנהג בהתאם לגילו. הם גם זכרו כי בפגישתם עם ראש הממשלה, היה רוזנזאפט היהודי שהעז לקום ולהבהיר ליצחק שמיר כי קיימים בקהילה היהודית באמריקה חוגים וגורמים שאינם מסכימים עם מדיניות הליכוד בנושא השלום. למחרת דיווח "ניו־יורק טיימס" על הכנס עם שמיר ומכל המשתתפים ציין העתון את מנחם רוזנזאפט ואת השאלה הטורדת שהפנה לראש הממשלה. תקרית זאת לא במהרה תישכח בוועידת הנשיאים.

גם בפגישה נוספת עם ראש הממשלה, שהתקיימה בביקורו האחרון של שמיר בניו־יורק, היה רוזנזאפט היהודי ששב וחזר והבהיר ליצחק שמיר כי מימצאים של מישאל בין יהודים אמריקאיים העלה כי רובם נוטים לוויתורים טריטוריאליים תמורת שלום. הפעם נקטעו דבריו של רוזנזאפט בקריאות ביניים וזעמות מצד אחדים מראשי הוועידה.

בשיחה עמי הבהיר החבר הצעיר והחדש של ועידת הנשיאים כי הוא מתכוון להמשיך ולהצהיר על השקפתה המדינית של תנועת העבודה בפורום של ראשי הארגונים היהודים הגדולים בארה"ב. "מחובתנו לתמוך בישראלים המנסים לשבור את הקפאון המדיני", אומר רוזנזאפט.

הוא אינו דמות כריזמאטית, ולא מתיימר להקסים או לעורר התפעלות. אך יודעיו מזהירים כי הרושם של צעיר מפונק ורך שהוא מעורר, הוא מוטעה. "למנחם השקפות מוצקות והוא כבר הוכיח שאין הוא חושש להביען גם כאשר הוא יודע כי הן יעוררו מחלוקת", אומר מידידיו.

ירשנו מהורינו רגישות

מנחם רוזנזאפט היה הילד הראשון שנולד במחנה הריכוז ברגן בלזן לאחר שהמחנה שוחרר על־ידי יחידה של הצבא הבריטי. את סודות העסקנות הציבורית למד מאביו, יוסף רוזנזאפט, שהקים את ארגון יוצאי ברגן בלזן והיה ידוע בקשריו ההדוקים עם אחדים מראשי מפא"י, שנהגו להתארח בביתו במנהטן. רוזנזאפט, הדובר עברית רהוטה ושולט באידיש, השלים את חוק לימודיו במשפטים ומכהן כעורך־דין במשרד פרקליטים גדול בניו־יורק.

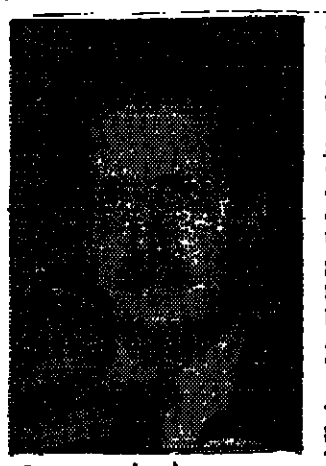

רוזנזאפט: "לויאליות בספק"

בעידודו של אביו נכנס לפעילות ציבורית, ולפני שנים אחדות הקים את ארגון צאצאי ניצולי השואה, בו, לדבריו, חברים כחמשת אלפים צעירים וצעירות. "לא עברנו את מוראות השואה ואין לנו שום זכויות מיוחדות", אומר רוזנזאפט, "אבל יש לנו מחויבות מיוחדת, כי ירשנו מהורינו רגישות רבה לשואה ועלינו להעבירה לציבור". מחויבות זאת דוחפת את רוזנזאפט לוויכוחים והתנגשויות עם ראשי ארגונים יהודיים וגם עם פקידי ממשל בכירים בוואשינגטון. במאמרים שפרסם ב"ניו־יורק טיימס", תקף עסקנים יהודים שלדעתו זנחו את המסר של השואה וקורבנותיה, והיקר קשות את הממשל האמריקאי על יחס סלחני לפושעי מלחמה ומשתפי־פעולה עם הנאצים שנחשפו באמריקה. במאמר אחר נזף בנשיא רייגן על ביקורו בבית הקברות הצבאי בביטבורג, גרמניה, ועודד עליו את זעמו של ביוקנן, לשעבר מעוזריו של הנשיא רייגן, שהשיב לו במאמר תקיף. מנחם רוזנזאפט גם הבריז מלחמה נגד מאיר כהנא והוא מרבה לתקוף מעל דפי העתונות האמריקאית את חבר הכנסת הקיצוני.

לא נזקק לשידולים

הוא מספר כי גדל באווירה של אהדה למפלגת העבודה, והיה זה טבעי כי יצטרף לתנועת העבודה הציונית בארה"ב. לפני חודשים אחדים ביקשו אותו עסקני התנועה להציג את מועמדותו לכהונת נשיא התנועה בארה"ב. הוא לא נזקק לשידולים רבים, והוועידה השנתית האחרונה של תנועת העבודה הציונית, שנערכה באפריל נבחר לתפקיד.

להערכתו, יש לתנועת העבודה הציונית באמריקה כ־50 אלף חברים ואוהדים. ברשימת התנועה רשומים כעשרות אלפים, נוסף לכך 25 אלף נשים חברות בתנועת הנשים נעמת וכ־15 אלף שייכים לארגון ידידי תנועת העבודה בישראל, שנוסד לפני שנה. בבחירות האחרונות לקונגרס הציוני זכתה תנועת העבודה הציונית באמריקה ל־15 מושבים, לעומת 13 שהיו לה בבחירות קודמות. מנחם רוזנזאפט סבור, כי התנועה באמריקה זכתה את המגזר הגדול של גילאי 30 ו־40 בקהילה היהודית, שרובם המכריע בעלי השקפות ליברליות המנים עם המצביעים כעד מועמדי המפלגה הדמוקרטית. הוא מתכוון להתרכז בפעילות בקרב מגזר זה, ושואף להפוך את תנועת העבודה באמריקה למרכז של צעירים וצעירות ליברלים.

למי שמקשיב להשקפותיו היוניות ברור שראשי ועידת הנשיאים לא ישבעו נחת מרובה מעמיתם החדש. "כבן של ניצול שואה, שנולד בברגן בלזן, לא יתכן שלא תהיה לי סימפטיה כלפי הפלשתינאים", אומר רוזנזאפט. "קל לי להיות בנעליהם. ואני מתכוון בעיקר לפלשתינאים הצעירים שנולדו במחנות פליטים. אינני מסכים עם האלימות שלהם, אך אינני יכול שלא לשאול את עצמי, מה הייתי אני עושה במצבם".

הוא מקמץ בהבעת מחמאות לראשי הממסד היהודי בארצות הברית. "ההנהגה היהודית חייבת לתמוך בישראל, אך עליה להיות נאמנה לאידיאלים שלה". מדוע, הוא תמה, "תמיכה ברב לוינגר נראית לגיטימית, אבל הבעת אהדה בשלום עכשיו נתקלת בתמהון? מדוע תמיכה ביצחק שמיר או באריק שרון נראית מובנת, אבל כאשר אני מביע אהדה לשמעון פרס, הלויאליות שלי לישראל בספק?"

לדבריו, שינדלר והרצברג עשו למען הציונות הרבה יותר ממנהיגים יהודים אחרים. "הם העניקו לוויכוח המתנהל היום ביהדות אמריקה אופי הקשר ציוניים", אומר רוזנזאפט.

כעת מבקר מנחם רוזנזאפט בישראל ובכוונתו להיפגש עם ראשי מפלגת העבודה ו"לרענן את מטען ההשקפות" שלו. אלה מבין חברי ועידת הנשיאים, המתקשים להסתיר את מורת רוחם לגלות בתגובתם לתעתועו של עמיתם הצעיר החדש, עלולים למצוא עצמם נאלצים להתמודד עם דעות שישמיע, שלא תמיד יתיישבו עם הקונסנזוס אותו הם נוצרים בקנאות כגורם המבטיח את אחדות הוועידה.

היסטוריון מצניע־לכת

לזכרו של ההיסטוריון אלכס ביין, 1903–1988

ד"ר אלכס ביין, הארכיונאי וההיסטוריון, שהלך בימים אלה לעולמו, זכה לפני כשנה בפרס ישראל, היה בכך משום הכרת תודה של מדינת ישראל לאדם שהקדיש את כישוריו המקצועיים, משך עשרות שנים, בעקביות ובחריצות, לחקר תולדות הציונות ומפעלה ההתיישבותי בארץ־ישראל, לאיסוף התעודות המעידות על התפתחותה ולסידורן השיטתי, וגם לאחד הנושאים החשובים של ההיסטוריה היהודית – דימוי היהודים בעיני העולם הנוצרי.

כשהתפרסם, בראשית שנות השלושים, היה ספרו הראשון – הביוגראפיה של תיאודור הרצל – ניסיון ראשון שנעשה על־ידי מי שלא היה בן זמנו של מייסד הציונות המדינית, להתחקות אחר התפתחותו של הציבור הלאומי. הניסיון נערך תוך הפעלת שיטותיו של המדע ההיסטורי. רק למעטים מאלה שהספר הגיע או לידיהם, בארצות אירופה התיכונה, היה שם המחבר מוכר. רבים אולי הופתעו לגלות כי הוא היסטוריון צעיר שזכה לכתוב את עבודת הדוקטוראט בהשגחתו של פרידריך מיינקה המפורסם, תמנה עם מגל העובדים המדעיים של הארכיון הממלכתי הגרמני "רייכסארכיב" בפוטסדם.

ביין היה היהודי היחיד במוסד זה, ולאחר השתלטות הנאצים היה עליו, כמובן, לעזוב. לאחר שעלה לארץ הצטרף, בתפקיד סגן מנהל, אל ד"ר גיאורג הרליץ, מנהל הארכיון הציוני המרכזי. הם עבדו בהרמוניה, למרות שהרליץ היה מבוגר מביין בשנים רבות. היה זה טבעי שכעבור שנים ימלא ביין את מקומו של הרליץ. הוא הוסיף לשמש את המוסד, והביא את היסוד להקמת גנזך המדינה, ועמד בראשו משך שנים רבות.

ד"ר אלכס ביין. דור של ארכיונאים בארץ חייב לו תודה

לצד פעילותו הארכיונית והמינהלית חיבר כשבע מאות ספרים, מסות ומאמרים. ההתיישבות היהודית ריתקה את התעניינותו, ורומנו של ארתור רופין קסמה לו במיוחד. המאגנום אופוס שלו היה הספר "שאלת היהודים – ביוגראפיה של בעיה עולמית", שהופיע בשני כרכים בשנת 1980, בהוצאת ספרים בעלת מוניטין בשטוטגרט. בחיבורו זה שירטט בהרחבה את דימוי העם היהודי כעם מתבודד ומוזר (בעיני הרומאים העתיקים), כעם המתכחש למשיחיותו של ישו הנוצרי (בעיני אבות הכנסיה), וכעם של מלווי כספים בריבית נשך (בימי הביניים), עד להופעת תורות הגזעים במאה הי"ט, שהפכה מכשיר בידי לשלול מהיהודים את האמנציפציה.

לאחר השואה פעל ביין רבות, כדי להציל ולהביא לארץ חומר תיעודי שהנאצים לא הספיקו לגלות או להשמיד. דור של ארכיונאים בארץ חייב לו תודה על הדרכתו.

ביין נולד כבן למשפחת חזנים באחד הכפרים של חבל פראנקוניה. בנעוריו הצטרף לתנועת הנוער הציונית "בלאו־וייס" (תכלת לבן), ונשאר נאמן לדרך זו כל ימיו. היה מצניע לכת והקפיד להתרחק מהזירה הפוליטית־מפלגתית. את תרומתו לציונות ולמדינת ישראל ראה בשקידתו על מחקר מדעי ושיכלול הכלים שיוכלו לקדם את המחקר. בזאת הצליח, והצלחתו זו מצא את סיפוקו.

ש.ג.

ערבים בישראל/עטאללה מנצור

ההתנשאות של שער העמקים

סימנים מובהקים בשטח מעידים כי ראשי המפלגות בישראל מתכוונים להסתער הפעם, באמת ובתמים, על הבוחרים הערבים. ביום ראשון, לפני שבוע, הטריח עצמו השר משה ארנס לנצרת, לפתיחת הסניף הראשון של תנועת החרות בבירת הערבים אוהדי ישראל. לפחות שני עיתונאים אמריקאיים נלוו לפרופסור ארנס כדי ללמוד על התהליך מקרוב, ולהעביר למיליוני קוראים בארה"ב את המסר שבפי הימין הישראלי לאוהדים הערבים.

אבל ארנס איכזב אותם. הוא לא נשא נאום פרוגרמטי, הוא הסתפק בכמה משפטים על שיוויון, אמון וידידות, וח"כ עובדיה עלי, אשר נלווה גם הוא לארנס והשתתף בטקס, הוצג על ידי השר כדוגמא ומופת לפעולה למען דו־קיום. הוא אשר מנע מהאספסוף בעירו, לפני שלוש שנים, מלבצע פוגרום בערבים אחרי רצח זוג המורים שטייל ביער.

האורחים האמריקאיים ניסו לעמוד על טיב האורחים בטקס הבלתי שגרתי, ויצאו מהאירוע הזה בשאלות רבות לגבי התהליך שעובר הערבים בישראל. בליכוד תומך גם ראש המועצה הבדואי הבכיר היחיד במדינה, מחמד עלי זביידאת. מה הביא את שכניו של קיבוץ השומר הצעיר, שער העמקים, לתמוך בתנועת החרות? זביידאת: דווקא היחס הנוקשה המתנשא של שכנינו הוא שהביא אותי לליכוד. הם, ואנשי הקק"ל, סגרו עלינו בבעלות הקרקע. לא היתה לי ברירה. פניתי לליכוד לקבל הגנה.

רבים הערבים המוצאים עצמם מתוסכלים ונתונים למבאים אותם לבקש סיוע מהליכוד, כמו צלאח חמוד, בעל בית קפה מכפר כנא וחבר המועצה המקומית אשר טרם החליט על שייכותו במחנות תנועת החרות. לפני חודש אירח בביתו את השר דוד לוי וערך לכבודו האפלה מלכותית.

טרנספר או שלום

מפלגת העבודה אינה מסתפקת בבעלי בתי קפה, נהגי מוניות, או סתם באנשים מהשורה. את פניו של שמעון פרס, שבא לכפר דיר אל אסד לחגיגה לרגל מינוי חבר מפלגה ערבי בפעם הראשונה כמנהל האגף למיעוטים במפלגת העבודה, הקבילו מאות פעילי ציבור, ראשי מועצות מקומיות ועשרות פעילי ההסתדרות וקופת חולים. החגיגה נערכה ברחוב, תחת כיפת השמיים. האירוע לא עורר התרגשות בקרב האנשים שלא הוזמנו.

בסמוך לחוגגים מצאתי ארבעה גברים ארוסים אשר המשיכו לשחק שש־בש במהלך כל הנאומים שנמשכו שעה ארוכה. גם דברי שמעון פרס הנרגשים אל הבוחרים הערבים "שלא לבזבז את קולותיהם" ולהצביע למפלגה לא עוררו תגובה מיוחדת. פרס לא שכח להתמקד את עיניי הביטחון. הוא הבטיח לוותיקי האבנים שיתקלו באוקדותם, ולמצליחי השרות – בודים. הצהרות האמונים שלו לחוסיין והתעלמות מהפלשתינאים לא עוררו התלהבות או מחאה. הקהל היה בדרך כלל אדיש. האורחים לא הופיעו, לא פרסמו כרוז, ולא ניסו להפריע.

פרס הסביר "למאזיניו" שאסור להצביע לקומוניסטים. הוא אמר להם כי על הבוחרים להכריע בין הסיכוי לשלום או פנייה לדרך ללא מוצא. ד"ר אפרים סנה, הממונה על ניהול מערכת הבחירות במגזר הערבי היה חריף יותר בדבריו. הוא קרא למצביעים הערבים לבחור בין דרך השלום או ממשלת טרנספר.

סנה: ממשלת שלום או טרנספר

בוגרים ללא מצטיינים

כאלף וחמש מאות סטודנטים סיימו לפני שבוע את לימודיהם באוניברסיטת חיפה. ביניהם היו כ־250 בוגרים ערבים. נראה כי זו פעם ראשונה שסיים את לימודיו מחזור סטודנטים שבו חלקם של הסטודנטים הערבים הוה לחלקה של האוכלוסיה הערבית באוכלוסיית המדינה – כ־17%. סקירת שמות הבוגרים, מעידה כי הערבים למדו בכל חוג ובכל מקצוע. אבל מספרם בקרב מקבלי התואר השני והשלישי הוא אפסי. בין המצטיינים לא נמצא שמו של ערבי. האם זוהי שפת הלימוד – העברית – הממשיכה להפריע לסטודנט הערבי לזכות בציונים גבוהים?

הערבי הראשון של רצ

היום עומדת רצ להצביע עבור מועמדיה. במפלגה הזאת גורסים שיוויון אבל ספק אם יצליח ערבי לקבל מספר קולות כזה שיאפשר לו לזכות במקום ריאלי. התנועה לא הצליחה לשכנע ערבי בעל מוניטין להציג את מועמדותו. ארבעה ערבים פעילים בתנועה יתמודדו על הכללתם ברשימת רצ. ביניהם שני עיתונאים – כתב הטלוויזיה בערבית, מחמוד חעבי, יליד כפר ליד עפולה. הוא עסק בהוראה, ולאחר מכן ניהל את מועדון התרבות העירוני. כיום הוא מנהל את מרכז ההסברה, לצד עבודתו העיתונאית.

העיתונאי השני הוא קיסר קבהא, כתב הרדיו בערבית, המציג עצמו כחבר הערבי הראשון בתנועה לזכויות האזרח. הוא בן למשפחה גדולה בארץ מהחמולה המאכלסת את הכפרים ברטעה, עין אל סהלה, וחלק ניכר מכפר קרע. קבהא, יליד 1955, הוא הילד העשירי, מתוך 15, שנולדו להוריו. אביו הוא מוכתר הכפר עין אל סהלה, אבל קבהא עצמו, הוא אב לילד אחד, דובר ערבית, עברית ואנגלית. מאחריו פעילות בקרב הסטודנטים, עבודה בהוראה וכתיבה בעיתונים בשפה הערבית, כיסוי משחקי ספורט, וכתיבה בעיתון "העולם הזה" של משה ריין ז"ל.

שני המועמדים האחרים הם נג'יב אבו־רקיה, פעל מכפר מייסר, וזידאן זידאן, איש האגודות השיתופיות החקלאיות באזור המשולש.

ירושלים הפרוזה

כמו היום, כך מצטיירת לנו ירושלים בימי הכנענים ובימי המלוכה המאוחרת, וגם אחר מכן בימי כל השליטים, כעיר בצורה עם חומות חזקות. ודאי שחומות נבנו וחזרו ונפלו. תוך כדי כך הוספו לכאן או הורחבו לאיזור נוסף. כל מימצא של חומות עתיקות ביותר, ניתן לקביעה מדויקת לתקופתה, כי שנעזרים במימצא הקראמי הבודד אף הוא לתקופתה. אך ככל שאנו מגיעים לתקופה מאוחרת, לימי הביניים ולתקופת הצלבנים, אנו נתקלים בקשיים רבים בקביעת התקופה ומי בנה את החומה, כשם שגם קביעת המימצא הקראמי קשה לזיהוי מדויק.

לזה מתוסף המיתוס של שנים רבות, שהחומות המבצרות של זמים סביב לעיר העתיקה בירושלים, בנויות על גבי חומות של צלבנים. כי הלא ברור שהצלבנים בנו בכל מקום ביצורים הידועים במוקם ובבניה היפה שלהם. אגדת חומות הצלבנים בירושלים טופחה גם בימי המנדט על־ידי ארכיאולוגים וחוקרי סודיותם שונים.

ארכיאולוגיה/ יהודה אריאל

עתה בא ארכיאולוג מתוך ירושלים של אגף העתיקות, דני בהט, ומעמיד בסימן שאלה את פאר החומות הצלבניות. בהרצאתו במסגרת יד בן צבי בחיפה אמר בהט: דרושה עבודת שיבוע רבה להוכיח קיום חומות צלבניות בירושלים. יחד עם זה, הכל עדיין בסימן שאלה. נכון שהצלבנים נאלצו להתגבר על חומה ראשונה בכיבושם העיר, לשהות בהפיד ורק לאחר זמן התגברו על החומה השניה. הם מצאו חומות חזקות ולא היה צורך לבנות נוספת. גם לא מוצאים ברישומי הצלבנים דבר על בניית חומה, אלא רק על איסוף כספים לביצור העיר.

החוקרים הגיעו למסקנה שחומת העיר של היום בנויה על גבי החומה הרומית־ביזנטית. אבל שוב, לא נמצאו שרידים ביזנטיים בגילוי החומות בידי פרופ' גתמן. אביגד ומגן ברושי שחפרו בחלקים שונים בדרום העיר העתיקה ומוצגה לה. זאת בהתחשב בכך שהחומה הדרומית הקיפה בזמנים שונים את עיר דוד והר ציון. בשנת 1033 פקד את הארץ אחד הרעשים הקשים ביותר, ורבות מערי הארץ נחרבו. השליטים הפאטמיים הזלו לשקם את חומות רמלה – העיר שהיתה אז הבירה בארץ – ואחר כך את חומות ירושלים, אך בלי לכלול את הר ציון ועיר דוד. העבודות נמשכו 30 שנה, מ־1034 עד 1064. הנוצרים נדרשו לסייע בבנין החומות. תמורת זאת קיבלו את הרובע הנוצרי שלהם לאחוז אותו קטע חומה.

לפי רישומים צלבניים יצאו אבירי הר הבית דרך אורוות שלמה לעיר דוד. כלומר, שם השטח היה פרוץ. לדברי בהט, אכן בנו שם הצלבנים חומות, שנתגלו בחפירות פרופ' מזר הבריבה. בשער שכם נראה שער צלבני מובהק, שער שבוצר בידי פרידריך השני. בעקבות כך פשטה ההנחה ברבר בנייה צלבנית גם בכל מקום אחר, אלא שאין בכך אמת.

אומר בהט: צאלח א־דין מצא בירושלים חומות כבות 150 שנה. במו ידיו הזל לבצר את החומות מחדש. נתגלו לפחות עשר כתובות, המתארות את צאלח א־דין כבונה החומות. גם אחרי מותו של צאלח א־דין ממשיך אחיו אלמלך אלעאדל את ביצור העיר האחרון בימים של השניים. מבניית החומות האיוביות נמצאו מהשנים 1212–1202 כעשר כתובות הקדשה. האיובים המשיכו בביצור, מחשש שובם של הצלבנים. אולם בשנת 1219 חל שינוי מפתיע במהלכם. סכנת כיבושים מצד המלך הצלבני ריצ'ארד לב־הארי פגה. האיובים חששו ממסע צלב חדש דרך רמלה לירושלים. שלושים שנות בניית חומות העיר היו לשווא. האיובים מתחילים להרוס את ביצורי ירושלים כדי שלצלבנים, במקרה ויכבשו שוב את ירושלים, לא יהיה מגן אפשר יהיה ללחום נגדם. למעשה, נקטו האיובים בירושלים אותה מדיניות של הריסת חומות המבצרים כמו בערי החוף בארץ, כדי למנוע שובם של הצלבנים למאחזים בטוחים. ירושלים נשארה עיר ללא חומות עד התקופה העותמנית, ואז נבנו החומות מחדש על גבי התוואי האיובי.

ביתן קרמן – פתיחה מחודש

ביתן קרמן למטבעות במוזיאון ארץ ישראל בתל־אביב, ייפתח מחדש ב־21 ביוני אחרי שינויים רבים במבנה ובתצוגה הגדושה במטבעות ארץ ישראל. החומר הנומיסמטי מוצג ב־40 ארונות ושולחנות, שכל אחד מהם מוקדש יחידה מיוחדת של נושא מסוים. בצד המטבעות מוצגים מפות ופריטים ארכיאולוגיים כגון כלים, פסלים וכו' בני תקופת המטבעות. כך מבקשים להציג את תמונת היום־יום ביחד עם אמצעות הטבעה של מטבעות.

בתל־קסילה, שבשטח המוזיאון, נפתחה באחרונה עונת החפירה ה־14 בראשותו של ד"ר עמי מזר. השנה מקווים להגיע לשכבה של העיר הפלישתית שנהרסה בידי דוד המלך בשריפה עזה. בחפירות נוטלים חלק מתנדבים ובני נוער. פרקים למתנדבים המעוניינים – בהנהלת המוזיאון.

רייגן ומאלרוני בטורונטו. פתח לחשבון־נפש ומודעות לנתונים חדשים

קץ עידן בטורונטו

מאת ז'אק אמלריק

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

טורונטו

האם הפסגה בטורונטו תיכנס להיסטוריה כיוון שהעמידה בחזית את בעיית חובותיהן של המדינות העניות המקופחות ביותר, אם גם לא פתרה אותה, כפי שטען ב־21 ביוני הנשיא מיטראן במהלך מסיבת העיתונאים שלו? אולי. אך לטווח הקצר יותר היא מסמנת בעיקר את קיצו של עידן ואת שינוי יחסי הכוחות בין שבע המדינות המתועשות ביותר. קיצה של תקופה פירושה פרישתו הקרובה של רייגן וסיומה של עליונות אמריקאית מסוימת שמיטראן לא פסק מלהתלונן עליה. יהיה מי שיהיה הנשיא הבא של ארצות הברית, לא תהיה לו אותה השפעה שהיתה לרייגן שכוחו היה בהתעקשותו על אי אלו רעיונות פשטניים או קבועים ואינם משתנים, שתנתת מימסד יעילה להם שימשה ידידתו ושותפתו, מרגרט תאצ'ר, "הכיבשה השחורה" של הקהיליה האירופית.

תאצ'ר יכולה להתפאר כרצונה לגבי העתיד, אך אין זה סביר שתמצא קשרי נשמה כאלו עם הנשיא החדש בבית הלבן. היא עלולה למצוא עצמה מבודדת עוד כפל כפליים בשירי ההלל שלה את "פולחן העבודה הפרט בו תלוי הצלחתה של אומה", מה עוד בעובדה שוועידת טורונטו עמדה בסימן שני מוקדי השפעה חדשים: הקהיליה האירופית כתור ישות אירופית ממשית ויפאן. ברכות הפרידה הנרגשות שהשמיעו לרייגן הן תאצ'ר הן ראש ממשלת קנדה מאלרוני, ברכותיו המרוחקות לאין שיעור יותר של מיטראן ("זה עניין של אדיבות. אין לבלבל בין כללי נימוסים של מחמנים ובין פוליטיקה. אין שום קשר בין השניים") אינם צריכים להטעות – הענק היפאני הפוליטי. נכח בטורונטו בכל כובד משקלו הכלכלי.

טאקשיטה (נוכחה, כיוון שמקובל בקרב ראשי שבע המדינות הנפגשות היא לפנות לזה בשמותיהם הפרטיים) אולי אינו מבריק כמו נאקאסונה, אך הוא מחונן בביטחון עצמי של מנהל שקיבל את כל יפוי הכוח הדרוש מהשותפים לו. בנוסף לכך זו הפעם הראשונה שיפאן, לא עמדה על ספסל הנאשמים ולא ניסתה להתנגד לכל יוגישו בה. בין אם הדובר על חובות העולם השלישי ועל סיוע פיתוח, בין אם הדובר על גידול פנימי ועל פתיחות השוק שלה, לטאקשיטה היה מה לענות.

יפאן, שהיא המדינה הנושה הראשונה במעלה בעולם, גם הרשתה לעצמה את המותרות להכריז לשותפותיה המערביות שהיא המנהיגה הטבעית של קבוצה אחרית שמן. הראשי בהולם לקחת אותה בחשבון.

בוועידת טורונטו השקטה והמשמימה, ש"המתח" היחיד שלה נוצר בנושא של דבר ע"י מלחמת המלים בשאלות סובסידיות חקלאיות, אולי נבחנו בלידתו של סדר כלכלי־פוליטי חדש של העולם המערבי, שללא ספק תואם יותר את המציאות. שכן מאחורי יפאן יש לראות לא רק את האזור הגדול הפיליפיני אלא גם את המדינות התעשייתיות החדשות – סינגפור, טייוואן, דרום קוריאה, תאילנד. יש להוסיף לתמונה זו את הפרספקטיבה לפתיחת שווקים פוטנציאליים, היינו בריה"מ ואותן מדינות בגוש המזרחי שמיטראן אמר כי יש "להחזירן ליבשת אירופה".

הפסגה בטורונטו לא התנהלה בדיעבד לשוא אם אכן תאפשר עריכת חשבון נפש ותיצור מודעות לנתונים חדשים אלה. אלו שציפו לדרמות התאכזבו. אדרבה, הם ראויים לכך. שכן הוסכמה ותמימות הדעים מיועדות יותר למציאה מאשר לדיפוי ואינן הולכות כליכך יד ביד עם אירועים סנסציוניים.

לא נותר אלא לחכות לפסגת 1989 שתיערך בפאריס, כדי לדעת אם אכן נקלטו לקחים אלה. הוועידה הבאה תיערך ב־14 או ב־16 ביולי, בו בבד עם יום השנה ה־200 למהפכה הצרפתית. בניגוד לפסגת 1982 היא לא תיערך בוורסאי... ללא ספק מסיבות של טאקט היסטורי.

בימה חופשית

דמוקרטיה אינה צריכה להתאבד

מאת תא"ל (מיל') פנחס לזב

הכותב הוא מנהל התוכניות העירוניות של תל אביב ד' שימש בעבר כדובר צה"ל.

במאמרו "נזקה של נורמת העינויים" ("הארץ" 22.6) מייחס לי פרופ' באואר כל מיני מחשבות לרעיונות שלא השמעתי ומנסה ללמדני מהו ויכוח תרבותי תמוסי. לא אמנגר על רמתו התרבותית, אך אתייחס לשאלות והשגות שעליהן הוא בחר לא לענות.

ראשית, טענה בפיו של באואר כי האשמתי את הרס להב בפשע שלא ביצעה. טעות בידו – לא האשמתי אותה בבצוע פשע. אך האנשים אינם מסוגלים רק לאשמים חופים מפשע. קיים גם סוג נוסף – חשודים ונאשמים. ואנו לא מדברים על החשד לאי ציות לתמרור חניה.

להב לא נחקרה כפרט – היא היתה אחת מחבורה שיתר חבריה נשאה במעצר עד לתום ההליכים לפי פסיקתו של שופט בית המשפט העליון אהרן ברק – משום שבשלב זה חשודות כבדים ומבוססים של פעילות נגד מדינת ישראל תלויים מעל לראשיה.

פרופ' באואר טרח להדגיש כי במאמרו הראשון שלא שמע על "דרך הניצוץ". עתה הוא מבשר שאינו מכיר את הרס להב. אני משער שכל זה נאמר כדי לשוות לדבריו אינטלה של אמת אקדמית הנאמרת ללא משוא פנים. אך אין חשיבות אם הפרופסור לא הכיר את החשודים. יש חשיבות להתייחסות לנושא עצמו.

מהיכן שאב פרופ' באואר את בטחונו כאשר הוא קובע כי אין כל אפשרות שחקירה של הרס להב לא עברו תוך חקירותיה תהליך של דהומניזציה כל עוד לא נעשה ניסוי אמפירי כדי לבדוק את אמינות התזה הזאת – לא נשאר לנו אלא לסמוך על היכרות אישית עם חוקרי השב"כ. אלה רחוקים מלהיות סאדיסטים, הם בחרו בתפקידיהם לא בגין היותם עגויים של הזולת אלא מתוך דחף פטריוטי. הם עושים את המוטל עליהם גם כאשר זה מסוכן, קשה ולא פופולרי. חוכים בהרבה ביקורת (להב מפסיה ולא מחבינה) ובמעט הוקרה.

פרופ' באואר חרד לקיום המוסר היהודי וחושב שאינני יודע לספוד דעתו. אני אינני חושש שהמוסר היהודי בסכנה – ובוודאי שלא בגין חקירות השב"כ. מי כמו חוקר השואה צריך לדעת שמוסר שלא לזה בכוח מתאים לא הציל את עמנו מהשמדה.

אחד ההבדלים בין חקר אנטישמיות לבין חקירת הנאשמים בטרור, בגידה ורצח – שמטרתם חיסול המדינה (ועם כאלה עוסק שב"כ) – הוא באמצעים החדשים לגילוי האמת. חקר תולדות האנטישמיות יכול להעשות בספריה ממוזגת ועל כוס קפה. שם חקירה משטרתית, גם בארץ דמוקרטית, אינה שיח חברים. השב"כ אמור לא רק להביא את האשמים לדין אלא קודם כל לסכל את הפעילות העתידה של אלה השואפים לחסלנו.

אם, למשל, ימצא חשוד ברצח של אלי כהן ז"ל – אני יש לחקור אותו גם בלילות וגם בלחץ – כל עוד הלחץ הנו במסגרת החוק. זאת לא רק על מנת להביאו לדין, אלא כדי למנוע ככל האפשר מעשי רצח נוספים. על רקע הרצון של השמרת ישראל. אם פרופ' באואר אינו מסכים לכך – זו זכותו, והוא גם רשאי לפעול לשינוי החוק. אבל הכל שביכולתו הוא מצא לנכון לתקוף בצורה כה קיצונית את השב"כ ואת אופן חקירותיו – וכל זאת על סמך עדותה של להב, שבשלב זה מותר להטיל ספק אם כולה אמת צרופה. אם כי ניתן לשער כי בחקירתה היתה נתונה בלחץ – במסגרת המותר, הסביר וההכרחי. רק בתום הדיון המשפטי יובהר אם ובאיזו מידה תרמה חקירתה של להב לגילוי האמת, להרשעת האשמים ולסיכול פעילות עוינת נוספת. עד אז אציע לפרופ' באואר שיתאזר בסבלנות ולא יחרוץ דין בטרם עת.

אל לו לדאוג כי אם ימשיך שב"כ בשיטותיו נתדרדר לרמה של צ'ילה או של מדינה קומוניסטית. שיטות השב"כ רחוקות ביותר משיטות הנהוגות בארצות אלה. פרופ' באואר ישמח ודאי לשמוע כי עיקר החקירות מתבסס על התמודדות אינטלקטואלית בין חוקרים לנחקרים. כן עובדה היא כי גם לאנשי השב"כ אינטלקט (נוסף על הנורמות המוסריות) הם משתמשים בו.

אין לקבול על השב"כ מפני שוועדה ממלכתית בראשותו של שופט עליון אפשרה לו ניהול חקירות תוך שמוש בלחץ מתון סביר ומוגדר. עם כל אי־הנוחות מכך – לדעתי אין אפשרות אחרת למדינה במצור. וכדברי השופט ברק – דמוקרטיה לא צריכה להתאבד כדי להוכיח את חיוניותה.

לפרופ' באואר נקודת ראות אחרת לגבי המותר והאסור בחקירה, אך מכאן ועד להשוואה האיומה לנאצים – רחוקה הדרך. עיקר תגובתי הוא על כך שפרופ' באואר משווה את השב"כ לשירותי הביטחון האכזריים הפועלים והפעלו במישטרים החשוכים ביותר, כולל המישטר הנאצי, השוואה שהתמסמצתו האקדמית נותנת לה גושפנקה של אמינות.

המשביר לצרכן
26.6.-1.7.88
חופש ונופש
מאות מוצרים לחופש, לנסיעות, לחוף ולפיקניק
שי
על קנייה מעל 100 ש"ח כובע מצחיה חינם!
עד אזילת המלאי
אהלים
ציוד ספורט
ציוד קמפינג
תרמילים
סירות מזרונים
גלגלי ים
מחבטים
וכדורים
מבחר מוצרי שיזוף
20% הנחה
לכל המשפחה
חולצות טריקו
מכנסיים קצרים
סנדלים וקבקבים
מגבות חוף
15% הנחה
כלל מוצרי האופנה
St Michael
MARKS & SPENCER
בגדי ים וחוף
לנשים גברים וילדים
20% הנחה
כלל מוצרי האופנה St Michael MARKS & SPENCER
מכנסיים ארוכים
לגברים
אופנת ג'ורג'י
20% הנחה
אביזרי אופנה
תיקי ים וקש
מטפחות
חגורות
כובעי קיץ
לנשים גברים וילדים
20% הנחה
יום המוצר
יום ראשון 26.6.88
חולצות בד
שרוול קצר
לנשים, גברים וילדים
יום שני 27.6.88
שמלות חצאיות
לנשים וילדות
25% הנחה
קניית השבוע
שמשיות לים ולגן 37.90
כסא לים "סופר" 27.90
כסא לפיקניק 21.90
רהיטי גן ומרפסת
4 תשלומים ללא ריבית
כל תשלום - מינימום 50 ש"ח
מזוודות ותיקי נסיעה
15% הנחה
בואו לתצוגת אופנה של המשביר לצרכן ב-28.6.88 בשעה 19:30
תערוכת ה-40 בביתן ההסתדרות.

"ההכרזה החשובה בתולדות יבמ"

AS /400 – המחשב הבינוני החדש של יבמ: תאימות ל־8/36, פוטנציאל גידול מרשים – והעיקר המחיר. הקרב יתנהל בין בתי התוכנה

להכרזה הזאת חיכו זמן רב. 300,000 משתמשי מחשבי 36 ו־38 ברחבי העולם (יותר ממספר ההתקנות של כל מחשבי דיגיטל לסוגיהם), 1,000 משתמשים בישראל – ויותר מכך – מאגר בלתי נדלה של עסקים בינוניים וקטנים, ציפו לראות כיצד תטפל יבמ בפלח השוק שבו – על פי הסקרים – קיים פוטנציאל הצמיחה הגדול ביותר. לא לחינם אומרת ההודעה הרשמית של יבמ כי מדובר בהכרזה הגדולה בתולדות החברה. לא לחינם אמר יהושע מאור, מנכ"ל יבמ, עם ההכרזה, כי היא חשובה אולי יותר מהכרזות סדרת ה־360, אי שם בשנות הששים.

שתי הנקודות העיקריות בהכרזה החדשה הן התאימות – והמחיר. במידה רבה, הפיגה יבמ את חששם של המשתמשים שראו עצמם עומדים בסופה של דרך ללא מוצא. מה שלא היה קיים בין מערכות ה־36 וה־38: נתיב הגירה הגיוני המאפשר מעבר ללא מהפכה – קיים ב־AS/400. זהו כמובן תכתיב עסקי: איש אינו מוותר בקלות על 300,000 לקוחות פוטנציאליים. התאימות הזאת היא גם שאיפשרה הצגה של מאגר בן 1,000 תוכנות ויותר מיד עם ההכרזה. אלה כמובן תוכנות 36 ו־38, העוברות הסבה באמצעות כלי תוכנה אוטומאטי. על פי הירוחים, הסבת תוכנות 38 אינה אורכת יותר משעות ספורות של בידוד מודרש. הסבת תוכנות 36 דורשת לעתים עבודה רבה יותר – אך גם היא ברמה של ימים בודדים, ולא של כתיבה מחדש. כל ציוד הקצה הקיים למערכות 38/36 תואם גם הוא.

אבל ההפתעה היותר גדולה היא המחיר. בפעם הראשונה אפשר לאמר את המילים "יבמ" ו"זול" בכפיפה אחת – ללא פרשנות או התנצלות.

בכנס בתי התוכנה, שנערך במקביל להכרזה הרשמית על AS/400, היתה ההתרשמות הכללית חיובית במיוחד. אחדים מהמשתתפים מדברים על "מהפך מחשבתי" העובר על יבמ, באמצעיה להישאר הגורם המוביל בשוק. הנוך אשרוב, שהציג את המערכת מטעם יבמ בפני אנשי בתי התוכנה, רמז על המהפך, כאשר פתח את ההכרזה בהדגשת מחירי המחשבים – ולא בתכונותיהם.

המחירים, אומרים כולם, אטרקטיביים במיוחד. יבמ תדגיש במסעי הפירסום ויחסי הציבור שלה בחודשים הקרובים, את המחיר הנמוך, וחשוב יותר, את היקף החבילה הבסיסית שהלקוח מקבל במחיר זה. לא עוד "תוספות שאינן כלולות", "אופציות" והגיליומכירות דומים, שכולנו התרגלנו אליהם.

29 אלף דולר מחיר כניסה

חבילה בסיסית כוללת, אם ניקח לדוגמה את המחשב הקטן B10 יע"מ בעל יכולת ביצועים של 6,750 העברות (טרנזאקציות) בשעה, במחיר (מרים) של 29 אלף דולר בלבד. מחשב 38 בעל ביצועים מקבילים נמכר עד עתה ב־80 אלף דולר. בחבילה הבסיסית כלולים: זיכרון מינימום 4 מ"ב, תקליט קשיח מינימלי של 630 מ"ב, קו תקשורת, מודם שיאפשר תחזוקה מרחוק, ובעיקר – מערכת הפעלה OS 400 משוכללת במיוחד, הכוללת בתוכה את כל כלי העזר שלהם יזקק האתר בעבודה סדירה: ניהול תקשורת, עברית, רוב שפות התכנות המקובלות מובנות למערכת ההפעלה בייצור, (שפת סי עדיין אינה זמינה אך יבמ הודיעה על מחויבות להתקנתה. אין מחוייבות לקודה), בסיס נתונים יחסי, קישור טרמינק/אסקי (אסקיי עדיין ללא עברית) ועוד. מערכת הפעלה כבדה זו "שוקלת" אמנם 300 מ"ב, אולם כל הכלים הכלולים בה מותירים למפתח ולמשתמש משימה אחת בלבד: לרכוש תוכנת יישומים ולצאת לדרך.

בחישובים קרוכוניים שערכו ראשי בתי התוכנה, גילו מהר מאוד כי במחיר שמשלמים הם ולקוחותיהם עבור מחשבי 36 בינוניים או 38, יוכלו לרכוש מחשב חדש, חזק בהרבה, והעיקר – מחשב שאמינותו בעיני יבמ כה רבה, עד כי היא מוכנה להעניק לו אחריות לשנה כלולה במחיר, ושירות מתמשך בתעריף נמוך של 223 ש"ח בלבד לחודש (לדגם B10).

נקודה נוספת הראויה לציון היא זו של התקשורת. שלא כמחשבי ה־36 וה־38, שהיו ידועים כמערכות שקשה להידבר עימן, מגיע ה־AS/400 עם יכולות תקשורת תפורות – לפי־אס (שוקרדינג), ל־38/36 – וכלפי מעלה. המודם וקו התקשורת הם חלק מן התצורה הבסיסית של המחשב, כמו גם הקשר לשוקרדינג.

מאחר ומשפחת AS/400 תואמת את ארכיטקטורת יישומי המערכות של יבמ (SAA) כל התוכניות שיכתבו עבורה לפי כללי הארכיטקטורה, יוכלו לפעול בעתיד על מערכות יבמ אחרות התומכות בארכיטקטורה זו.

הכרזתה של קבוצת המחשבים AS/400, היא בעלת משמעות רבה לכל השוק העסקי בישראל. ביבמ אומרים כי קו המחשבים החדש הוא בעל ביצועים העולים בהרבה על קו המוצרים הקרוב אליו ביותר – מחשבי דיגיטל וקס. יבמ שואפת להדגיש זאת, והצגת לגרוש את בתי התוכנה – הגורם השיווקי השירה שלה – בגרפים מתאימים, המבצרים את יתרון הגידול בשורה מחשוב למחשב. אגב, כל עובדי דיגיטל שהגיעו לבניין החברה בהרצליה בשבוע שעבר עברו על פניו של שלט הפניה גדול של יבמ, שכיוון להכרזת ה"מולטי מחשב", כפי שכינה ה־AS/400, שנערכה במלון אכדיה.

גידול זה אמנם אינו ליניארי. הוכרזו שישה דגמי מחשב B10 עד B60. הגידול בשורה בדגמים הקטנים הוא בין B10 ל־B20, שביהם נתונים במארזים קטנים במיוחד, המתאימים להתקנה מתחת לשולחן העבודה, ומותאמים לסביבת העבודה המשרדית.

הגידול העיקרי הוא בקו מחשבי B30 ל־B60, כשיבם דומות כמובן, כי הקו לא "יגנגר" במחשב B60. לבתי התוכנה נמסר כי משפחת AS/400 תתרחב, בקצב ההכרזות הרגיל של יבמ – אחת לשנה־שנתיים. על פי הערכות מסויימות, יתמזג בסופו של התהליך המרחב העליון של הסדרה עם זה של ה־370.

כלי העזר למתכנת, שעליהם תרחיב יבמ את הדיבור בימי עיון אינטנסיביים, משוכללים במיוחד. השימוש בבסיס נתונים יחסי, בשפת שאילתות מובנית SQL וכלים מובנים להגירת יישומים/ ותוכנות ממחשבי 3X, טוענת יבמ, יהפכו את שלב הפיתוח או השיכתוב של תוכנה קיימת למהיר במיוחד. עד הציגה יבמ את SYNON 2, שהוא מחולל יישומים מתקדם, שנלקח מסביבת יבמ 38.

אגב, במקביל להכרזות AS/400 הדגישה יבמ את המשך מחוייבותה למשפחת 36 – לפחות בקצה התחתון. יבמ הודיעה לבתי התוכנה על הכפלת עוצמתו של הדגם העליון 5363, בתוספת תקליט קשיח של 105 מ"ב, תמורת כ־3,500 דולר בלבד. גורמים בענף טוענים בתוקף, כי מחיריהם של מחשבי 36, המצויים עדיין במלאי, כבר ירדו. הודעה רשמית טרם נמסרה.

בתקופה האחרונה כמעט ולא נמכרו מחשבי 36 גדולים, ולבטח לא נמכרו מחשבי 38. השוק המתין להכרזה.

בגלל אי הוודאות הרבה, נמנעו גם בתי תוכנה רבים מלחתום על הסכמי השיווק בינם לבין יבמ. השנה (מאפריל) הונהגו בארץ שני הסכמים. ההסכם הרחב הוא הסכם GMA, ולבתי התוכנה הובהר כי מעתה הוא כולל את דגמי AS/400 B40-B10. שני דגמי המחשב הגדולים B60-B50, הכלולים במסגרת AMA, יחד עם מחשבי 9370. יבמ טוענת כי בהסכמים החדשים שופרו עמלותיהם של בתי התוכנה – בייחוד המצליחים שבהם. לא כולם מוכנים להסכים עם הגדרה זו, ולכן נמנעו רבים מלחתום על הסכמים אלו עד עתה.

בעת ההכרזה גילתה יבמ כי מחשבי AS/400 ראשונים הועמדו לרשות מאות בתי תוכנה ברחבי תבל כדי לאפשר פיתוח תוכנה, שתהיה מוכנה בעת הכרזת המשפחה החדשה.

תהליך דומה היה גם בישראל. בתי תוכנה רבים פיתחו והתאימו יישומים עבור AS/400 וביום ההכרזה נחשפו לראשונה, בפני מאות המוזמנים שבאו לארועי ההכרזה של יבמ ישראל, היישומים הראשונים שהוכנו בארץ.

רשימת התוכנות המוכנות, כבר עתה למחשבי AS/400 מרשימה – אולם אסור לשכוח: אלה הן במקורן תוכנות 36 או 38 – שאינן מנצלות את כל האופציות הגלומות במחשב החדש. בהקשר הזה צריך לציין, כי תוכנת המשרד הממוחשב של יבמ למחשבי AS/400 תהיה זמינה רק במהלך 1989 (ובוראנון היבמי מהלך 89 עשוי להיות גם 31.12.89). פירושו של דבר, כי לפני שנה יאלצו המשתמשים להסתפק כנראה בתוכנות המוכרות גם כיום.

הניסיון מלמד, כי בין מועד ההכרזה של יבמ ובין מועד האספקה קיים לא פעם פער זמנים של ממש. ה־9370 למשל הוכרז שמונה חודשים לפני שסופק. עוד שינוי מהותי במדיניות הוא איפה זמינות הציוד. על פי מומחים, מייצרת יבמ זה זמן ניכר מחשבי AS/400 למלאי. על פי השמועה, עובדים למעלה מאלף מחשבים כאלה במתקני יבמ עצמה. יבמ אומרת שהמחשבים הראשונים יגיעו לישראל כבר באוגוסט – והשאלה היא האם יספיקו הכמויות. יהושע מאור צופה ביקוש גדול למערכת, וחושש כי עד סוף 88 לא יוכלו אותו ההיצע.

מה יעשה ה־AS/400 לשוק בארץ? קודם כל – יחריף את התחרות. מי שמכר עד עתה תוכנה ל־38 במחיר תוכנה של 80 אלף דולר, יכול היה לתמחר את המוצר שלו אחרת מכפי שמוכר את אותה תוכנה למערכת של 30 אלף דולר. אותם בתי תוכנה יתחרו על פלח שוק אחד – שהיו מפתחים ל־36 ול־38 עתידים לעבור מעטה מול אותם לקוחות. בסופו של דבר, צופה תהליך התגבשות מסויים של הענף. יותר עסקים – בפחות ידיים. רק החזקים (והטובים) ישרדו. מי שעתיד להרוויח, על פי התחזיות האלה – הוא המשתמש.

AS/400: מומחי גרטנר אומרים כי אינו "מחסל האקסים" אבל ישפר את כושר התחרות של יבמ בשוק אליו מולת דיגיטל

מה אומרת דיגיטל

יבמ אינה מגיבה כידוע (לפחות לא באורח רשמי) על הכרזות מתחרים – מה שלא מפריע לדיגיטל להגיב על הכרזות של יבמ, בעיקר כאלה המתייחסות לשוק שבו היא מתחרה בו.

וזו תגובת דיגיטל, בציטוט מדוייק, "מזה זמן מה היה צפוי שחברה גדולה ורצינית כמו יבמ תכריז מוצרי המשך. דיגיטל שתמיד היתה חלוצה בהבאת שיא הטכנולוגיה אל לקוחותיה מקדמת בברכה כל התפתחות טכנולוגית. דיגיטל דוגלת בתחרות חופשית ומאמינה שהלקוח יוצא נשכר. עם זאת אין לצפות לשינוי בתחרות כתוצאה מההכרזה. יש לזכור כי המערכת החדשה היא המשך ל־36/38 ועל כן אלה חדשות טובות בעיקר למשתמשים במערכות אלה. העולם, ממשיכה דיגיטל, מכיר מזה מספר שנים בחשיבות השמירה על ההשקעה – ומכאן בחשיבות התאימות. משפחת הואקס מציעה תאימות כזאת זה עשר שנים. להערכתנו מראה ההכרזה על מאמץ של יבמ להשתלב במגמה הזאת".

גם אם דיגיטל אינה מודה בכך – קשה להסכים עם המשפט בהודעתה לפיו "לא חל שינוי בתנאי התחרות". מעבר לבסיס הלקוחות הקיים הבטוח, אליו פונה המכונה החדשה, תחריף עתה התחרות על התקנות חדשות בשוק המסחרי. יבמ אינה מציגה הפעם את שמה בלבד (ובמחיר מפולפל) – אלא מפשילה שרוולים וחותכת מחירים. הצרכנים, כפי שאומרים בדיגיטל, יכולים רק להיבנות.

בתי תוכנה ומשתמשים: מחמאות ושאלות ליבמ

אלי אלדואי, מנכ"ל יבם תעשיות תוכנה, אומר כי הפעם – לשם שינוי – "אפשר לתת מחמאות ליבמ בלב". ה־AS/400 יוצר פער מחירים של ממש מול מתחריו, מציע טכנולוגיה חדשה מול זו של הואקס, שהיא כבר בת עשור – ובעיקר – פותח אפשרויות גידול למשתמשי 38/36.

אלדואי חוזה כי בתוך חמש שנים תאוחד גם משפחת מחשבי ה־370 של יבמ לתוך אותה מערכת. אין הסבר או טעם אחר להרחבת מרחב הכתובות האפשרית ב־AS/400.

אמיר פסטרנק, מנכ"ל אמן מחשבים, המתמחה בחבילות פיננסיות ל־3, סבור שיתרון ה־38 הוא: "הסבת תוכנת 36 היא עניין לשבועיים עד חודש, שיכתובה של התוכנה, תוך ניצול בסיס הנתונים וכלי היא עניין לשלושה עד חמישה חודשים בלבד". פסטרנק צופה מכירות מוגברות בעתיד הקרוב, כיוון שאתרים רבים השהו את החלטתם עד לאחר ההכרזה.

מיגל הס, מנכ"ל אימגו תעשיות תוכנה, סבור כי יבמ הציגה מחשב "מהמם", כהגדרתו. "אפשרויות הגידול מעולות, השילוב של שתי מערכות ההפעלה של 36 ו־38 בתוך המחשב מעניק המשכיות בתוכנה למפתח וללקוח. זו הפעם הראשונה שיבמ הבנה בגמה כה מוצלחת על שתי מערכות כה שונות ושילבה ביניהן". בניסיון העברת התוכנות, גילו אנשיו שההשקעה הדרושה קטנה מאוד. כבר לפני שלושה חודשים נערכו באימגו לכתיבה מחדש של חבילות קיימות לסביבה המבוססת של AS/400 והכרזות צפויות בקרוב.

"כמובן שלבתי התוכנה הפועלים בסביבת 38 יתרון יחסי", אומר מיכה רוטהולץ, מנכ"ל מוגינס: "יישום שנולד ב־38, מנצל את בסיס הנתונים הטבעי של AS/400, וזהו יתרון חשוב. ברור לי כי יישומי 36 המועברים למחשב החדש, יוסבו בעתיד למבנה הטבעי של המחשב".

מחיר האחזקה והציוד המשומש

צבי גוזהוב, יו"ר משתמשי 3X אומר: "בהתרשמות ראשונה, זוהי משפחת מחשבים בעלת ביצועים גבוהים בעלות נמוכה. התרשמנו לטובה מן המאמצים שעשתה יבמ לשמור על השקעותינו בתוכנת 3X ובציוד היקפי. שמחנו לשמוע גם כי יבמ הכריזה כי לא תזניח את המחשבים הקיימים".

בשיחות עם מספר משתמשים, עולה, עם זאת, החשש האם לא יועלו הדרגתית מחירי האחזקה של מחשבים קיימים, והאם למרות ההבטחה, לא יוזנחו בעתיד השיפורים במערכות ההפעלה של 3x ותיקוני התקלות הידועות. משתמשים בעלי מחשבי 38 יתלבטו עתה האם להשקיע בהרחבה או לרכוש את המחשב החדש. מי שימכור עתה 36 או 38 ישן יקבל לבטח פחות ממה שקיווה לקבל ערב ההכרזה. צבי גוזהוב חושש ממפולת מחירי מחשבים משומשים, כפי שהיה בעת המעבר מ־34 ל־36, כאשר ירד מחיר מחשב 34 לאפס מוחלט.

שלמה מתיא, מראשי המועדון וראש יחידת המחשב בקראפט (אתר 38 גדול), מרוצה מאוד מן ההכרזה. לדבריו, אתרי 38 רבים הולכים להרגיש תקן מסוים. ההכרזה פותחת בפניהם אפשרויות גידול והתרחבות עצומות – במחיר זול בקנייה ובאחזקה. הוא מרגיש במיוחד את שקיפות התקשורת של המחשב לסביבת משפחות היתרונות הרבים הגלומים במערכת ההפעלה.

ואלה שמות

מי שצוראים למדיניות השמות של יבמ עשו הפעם דרך ארוכה. כאשר היה ה־AS/400 מלחם של כתבי תחזיות בלבד, דיברו המומחים על "סילברלייק". אמרו ש"אגם הכסף" יחליף – כשם – את שיטת המספרים החביבה כל כך על יבמ. אחר כך, חודשים לא רבים לפני ההכרזה, החלו לדבר על "אולימפיק". במו עיני ראיתי את השם הזה מופיע על נייר פנימי של יבמ, משמע שגם שם במעט שהתאוורה. בסופו של דבר, חזרו לשיטת האותיות המספרים. AS/400 למה כבה. כדי שנצטרך לזכור עוד שם קוד שאין לו כנראה משמעות מיוחדת.

אין משמעות אמרונו לא אצל אנשי נאס. יצרנית תואמי התקע לציוד יבמ גדול משתמשת זה שנים בצירוף האותיות AS לציון מחשביה. ה־AS של נאס מציין Advanced System, ובמקרה שלה הוא גם חלק משם החברה.

ההזמנה הראשונה – לתשלובת דלתא־גליל

יום אחד בלבד לאחר הכרזת ה־AS /400 על־ידי חברת יבמ, היתה תשלובת דלתא־גליל תעשיות לחברה הראשונה בישראל שהזמינה מחשב זה.

AS/400, שהוזמן על־ידי תשלובת דלתא, מיועד למפעל הגרביים החדש של התשלובת בכרמיאל, וישמש כמחשב המרכזי במפעל.

דלתא הזמינה מחשב מדגם B30, אליו יחוברו מערכות שונות במפעל, והוא יעבוד בתקשורת עם מחשבים אחרים בתשלובת. הוא יחליף מחשב יבמ/34 המצוי במפעל.

חיים יעקובוביץ, מנהל מערכות מידע של התשלובת, מסר כי החברה מתכוננת לפתח תוכנה חדשה לניהול המפעל. כמו כן, ציין יעקובוביץ, כי דלתא חיכתה מזה זמן מה להכרזה הגדולה של יבמ, ועל כן ההחלטה לרכוש את המערכת החדשה התקבלה מיד עם ההכרזה.

מהפך בבזק

יבמ תפסה את מקומה של קונטרול דאטה בחברת הבזק: 25 מיליון דולר השקעה בחמש שנים. עכשיו בודקים שם גם ציוד של נאס

אתה מגיע אל סניף חברת הטלפונים, ומבקש התקנת טלפון חדש. הפקיד מקיש על המסוף את פרטי הכתובת, מאתר קו קיים פנוי, עובר לבדוק את הערכות הקרובה ומאתר מספר. בתום תהליך של דקות ספורות, אתה מקבל לידיך החשבון, מתבקש לשלמו בקופה. עם התשלום, אתה מציין את היום והשעה לביקור הטכנאי הנוח לך. המחשב מוציא הוראת הקצאה לקו ולמספר, והוראת עבודה לטכנאי. הטלפון עובד בתוך 48 שעות.

מי שחושב שזהו ארץ ההימים הזה הוא מולתם של תושבי ארה"ב בלבד, מתמן כבר כיום לסניפים מסויימים של חברת הבזק, בחלקים של באר שבע האשקלון. כאן, התשתית כבר זמינה והקווים מוכנים למזמינים. אלא ששירות מעין זה אינו רק שאלה של תשתית. זהו גם שאלה של שליטה וניהול ממוחשב של משאבי התשתית האלה.

בחודש הבא יסתיים עידן בחברת הבזק. שני מחשבי סייבר שכורים מחברת קונטרול דאטה, שציוד מתוצרתה ליווה את רשת הטלפונים של מדינת ישראל משנות הששים, יוחזרו ליצרן, עם השלמתו הסופית של פרוייקט הסבת מערך המחשוב של חברת הבזק לציוד יבמ.

החלפת הטכנולוגיה היתה חלק מתוכנית המחשוב הראשונה של חברת הבזק. ראשית התהליך – במכרז פתוח, ב־1982. במסגרת המכרז, נבחרה יבמ כספק הציוד. החלטה מהותית נוספת היתה הבחירה במסד נתונים Ims. ב־1984 נרכש מחשב 2/4341 מיד שניה לצרכי פיתוח וב־1985 נרכש מחשב 3083. שנה אחר כך, נוסף מחשב 20/3090e, המסך הכל מדובר כיום בהתקנה הגדולה ביותר במגזר האזרחי במדינת ישראל. ההשקעה על פני חמש השנים האלה מתקרבת ל־25 מיליון דולר.

לאחר מכרז הציוד, יצא מכרז ההסבה. פורמולה, קונתהל ואסם התחרו על הכנסה של משהו מסביבת מיליון דולר. פורמולה זכתה. בשיא הפרוייקט, שנמשך 10 חודשים, העסיקה 22 עובדים. הגדרת הדרישות היתה "מערכת עובדת על ציוד יבמ". בדרג הבינוני של הבזק היו מי שהתייחסו במידה של ספקנות ליכולתה של החברה לעמוד בלוח הזמנים שלה. קליטת מחשב הסייבר השני בבזק ארכה כשנתיים, ולא היתה סיבה להניח כי ההסבה ליבמ תהיה מהירה יותר. ככל שהתקדם הפרוייקט, גילו גם אנשי הבזק יותר התלהבות.

עם ההסבה, נעשו שיפורים של ממש בשורות שמגישה יחידת ה' מערכות המחשבים לחברת הבזק. ראשית – העבודה לעיבוד מקוון, בזמן אמיתי. לצורך זה, גדלה פריסת הציוד מ־350 מסופים ל־900 כיום. שמעון בסיק, סמנכ"ל מערכות ומחשבים בחברת הבזק, חוזה כי עד 1989 יתמוך המחשב ב־1,500 מסופים. מספר הפעולות בקיזון ישיר גדל מ־30,000 ביממה באפריל 87 ל־240,000 כיום, ובסוף 89 הוא יעמוד על 380,000. כל המערכות נמצאות כיום על בסיס נתונים אחד – מה שמבטיח את הרמה הגבוהה ביותר של עדכון. תהליך הקליטה של הרישומים, שנוהל עד עתה בנפרד, חשף לעתים אוצרות של ממש. קודים שהוגדרו באופן בלתי מדוייק ברישום שהתנהל באחד משני קצותיהם היו בחזקת קודים תפוסים – מבלי שהשתמשו בהם בפועל. לפתע התברר, כי ניתן להקצותם לשימוש. מכאן בלתי צפוי עבודה שיטת ניהול התשתית החדשה כאשר היה צורך לתקן ארונות סעף.

יורם אלסטר: 25 מיליון ד' בחמש שנים

שהוצעו במהלך מלחמת הבזק בתחנות הכבלים הפיראטיות. כאורים שהעלאת המידע לגביהם השלמה, היה התיקון עניין פשוט יחסית.

המערכת החדשה מייעלת ביותר את תהליך הנפקה של חשבונות הטלפון. עם המעבר לעבודה מקוונת, ניתן להוציא חשבונות מעודכנים יותר – כאשר המערכת כוללת גם אלגוריתם לבדיקת חשבונות חריגים. עתה, מבסיסים לשימוש מערכת המפותחת על ידי יבמ ותדירן, שנועדה לענות לצרכי רישום המונים במרכזות האנלוגיות הוותיקות. המרכזות הדיגיטליות החדישות מעבירות כבר עתה את נתוני השיחות ישירות למחשב המרכזי. תשתית התקשורת מאפשרת העברה יומית של נתונים אלה – במקום 400 סרטים מגנטיים הנאספים כיום מדי חודש במרכזות ומועברים לצרכי ניהול החשבונות במוקד.

יורם אלסטר, יו"ר הדירקטוריון של חברת הבזק, מדבר עתה על אינטגרציה מיחשובית מלאה של המערכת. ניהול תחזוקת הרשת באמצעות המחשב מתקשר למערכת הטיפול בתקלות (שרות 16), העובדות שיפור של ממש באזורים שמחשובם הושלם. אלסטר צופה השלמת תהליך המחשוב הזה סבה בתוך שנה וחצי.

עם הוצאת מחשבי הסייבר של קונטרול דאטה משימוש, יש כבר בבזק מי שמבקש להבטיח כי לא תיווצר תלות מוחלטת ביבמ. בבזק אומרים, כי בשלב ההסבה העדיפו שלא להיכנס לעבודה מול ספקים רבים מדי – אולם עתה ניתן לבחון כל צעד ביותר רוחות. כך למשל, הוזמן כבר מחשב נאס 8073, האמור להשתלב ברשת היבמית, ולשרת בשלב ראשון מערכת דואר אלקטרוני ומשרד ממוחשב – על בסיס תוכנת פרופס של יבמ. אולם הדיסקים של הבזק – בקיבולת כוללת של 67.5 ג'יגהבייט, עודם על טהרת יבמ – אך גם כאן, אומרים, ייתכנו שינויים. אגב, הציוד מתוצרת נאס נלקח בשכירות – לעומת ציוד יבמ, אותו רכש הבזק ברכישה מלאה. בתוך כשנה צפוי כאן קרב של ממש, על הרחבה מתוכננת של מערך המחשב המרכזי.

דיגיטל ו"אראל" יתקינו מערכת תקשורת כוללנית ברשות הדואר

רשות הדואר רוכשת מחברת דיגיטל מערכת ניהול תקשורת מברקים, טלקס, דואר אלקטרוני ופקסימיליה. המערכת מבוססת על תוכנה שפיתחה חברת אראל, חברה בת של קונצרן ארגמן, שהתקינה אותה כבר במספר אתרים ברחבי העולם.

המערכת החדשה אמורה להוזיל מהותית בשרותי התקשורת הניתנים על ידי רשות הדואר.

מדובר במערכת כוללת של "דואר דואר" להודעות טלקס, פקסימיליה, דואר אלקטרוני ומברקים. המערכת מבצעת מיתוג של ההודעות, ומאפשרת התקשרות באמצעותה לכל מנוי על אחד מן השירותים האלה בארץ או בעולם.

בשלב הראשון, תותקן מערכת מרכזית לאחזור ומיתוג מברקים, תשדורות טלקס ופקסימיליה, אשר תכלול גם פונקציות של ניהול המערכת: אכסון, אחזור על פי דרישה וחיוב לקוחות. מספר עמדות שלה יותקנו בשרות 171 (שלוח המברקים הטלפוני).

דיגיטל היתה הזוכה, ואראל היתה אשר נגשה למכרז יחד עם חברת תוכנה ישראלית.

השווי הכולל של העסקה עומד על כמיליון דולר.

תמונות בתערוכה

לא כדאי היה להיות איש חברת חשמל ביום חמישי בשבוע שעבר – בעיקר לא ב"קומפיוטקס 88". היום האחרון של תערוכת המחשבים, במלון הילטון בת"א עבר בצילה של התקלה ברשת החשמל. רק מציגים ספורים, שמולם שיחק להם המזל, והמבקרים אליהם היו מחוברים ביותר בגנרטור הדרום של המלון, יכלו להמשיך בעסקים. יצרני מערכות אל־פסק חיכו ירוקים, ואמרו שלא צריך הוכחה טובה יותר לחיוניות מוצריהם.

לא ראינו חידושים מרהיבים בתערוכה – ובכל זאת היתה תנועה ערה של מבקרים. ההערכות לגבי האפקטיביות של ההשתתפות היו מגוונות. דוחן הרציקובין, מיקום תעשיות תוכנה", שהציגה לראשונה את מערכת קסם אופיס שלה, מערכת משרדית בריבוי משתמשים הפועלת תחת יוניקס וקסניקס, מדבר על הצלחה. ייתכן שלמיקום המעולה של הדוכן שלו – מול הכניסה – היתה השפעה מסייעת. משתתף אחר – ששכר שטח גדול למדי באולם התצוגה השני, רחוק מן הכניסה – החליט לוותר על השתתפות בתצוגה בכנס איל"א, בראשית החורף. "בכל תערוכה אני רואה את אותם פרצופים. אנשים שבאים לראות מה חדש ולא לקנות". רבים אומרים כי שלוש תערוכות בשנה – איל"א, פים וקומפיוטקס, הבציוק רשימה איך טופית של תצוגות ותערוכות קטנות יותר – הן הרבה מעבר למה שהשוק המקומי זקוק לו. "היחידים שמרוויחים מהתערוכות הם המארגנים", סכם באוזני מישהו.

גרטנר בישראל: 14 מנויים

14 מנויים רשומים בישראל לשירותיה של קבוצת "גרטנר". החברה האמריקאית – העושה עסקים מצויינים בכל העולם במכירת אינפורמציה אודות מחשבים: ניתוחי מוצרים, תחזיות שוק, הערכות מומחים. מחיר המנוי עומד על 12,000 דולר בשנה – ולמי שחושב שזה הרבה כסף מציעים אנשי "קומסט", נציגי גרטנר בארץ זה 14 חודשים, לעיין בדו"ח של חברת שירסון ליהמן, המדבר על חסכון של עשרות רבות של אלפי דולרים למנוי ממוצע של גרטנר. דוגמא קלאסית לחסכון כזה היא ניבוי של גרטנר אודות ירידת מחירים צפויה – העשוי לחסוך למי שמתבסס עליו לא מעט כסף.

בסוף החודש שעבר ערכה "קומסט" יום עיון, אליו באו מומחי גרטנר על מנת להציג אודות התחזיותיהם. כשבעים משתתפים – צמרת ענף המחשבים והחברות עתירות הידע – שמעו משך יומיים על העתיד על פי גרטנר.

מסר חשוב לקהל הלקוחות בארץ הוא הצורך בשינוי מושגי עלות המחשבים שלו. בארץ, מסתבר, מדברים עדיין הרבה במושגים של עלות חומרה או תוכנה. אנשי גרטנר לעומת זאת משתמשים במונח של עלות הבעלות – ובמדינה שבה המיסוי על מחשבים מגיע ל־40% והחברות מסגירות לעתים אחרי העולם (כלומר אורך חיי המוצר קצר יותר) – יש לכך משמעות של ממש.

מי שבוחן את רשימת מנויי גרטנר מגלה כי רובם נמנים על הסקטור הציבורי. מי שמאמינים בעתיד התעשיה המתוחכמת בארץ צריכים היו לשאול מדוע אין מנויים רבים יותר מן הסקטור הזה דווקא.

"קטנה כמות הפרת זכויות היוצרים של מיקרוסופט"

"כמות הפרות זכויות היוצרים של מיקרוסופט בישראל ירדה משמעותית". כך גורס עו"ד ד"ר שלמה כהן, אשר ייצג את מיקרוסופט בשורת הליכים נגד מעתיקים ומשכפלים של תוכנה באורח לא חוקי.

הד"ר כהן מרוצה על עשרות מעתיקים שטופלו על ידו. בחלק מהמקרים מדובר ביצרני תוכנה אשר השתמשו בקבצי מערכת ההפעלה דוס ללא הרשאה – ובאחרים בחברות ובמוסדות שרכשו עותק אחד של דוס בודד והשתמשו בו על גבי יותר ממחשב אחד.

מעתיקי הדוס שנתפסו התחייבו – במסגרת תביעה משפטית או בהסכמי פשרה – להפסיק את השימוש הבלתי חוקי בתוכנה.

יש לציין עם זאת, כי טיפולו של ד"ר כהן התרכז, מטבע הדברים, ברמת החברות והמשווקים. קשה להניח, כי היתה לו השפעה של ממש על משתמשים קטנים.

לרגו מידן משרתת את אתרי זיילוג בישראל

לרגו מידן קיבלה על עצמה להמשיך ולשרת את אתרי המחשב של "זיילוג" בישראל. אשתקד חדלה כפר תקשורת והתראה לייצג את זיילוג, לאחר שזיילוג חדלה לייצר מחשבים. בעקבות הסכם בין לרגו מידן לבין כפר תקשורת והתראה, רכשה לרגו מידן מחסן חלפים גדול וקלטה טכנאי זיילוג.

בישראל מצויים כארבעים אתרי זיילוג. המחשבים הפועלים במכונת יוניקס, נחשבו למחשבים המקדימים את זמנם. אולם, מבחינה שיווקית לא הצליחה זיילוג – שהתמחותה העיקרית בייצור מיקרו־מעבדים – להמשיך ולחדש את קו המחשבים המיושן.

תחנת עבודה חדשה לסוני מבוססת מעבדי מוטורולה

הפרוייקט המחשובי הראשון של סוני, מאז כשלונה של חברת הענק בתחום המחשבים האישיים לפני כשנתיים, הוא ככל הנראה ברור. המדובר בתחנת עבודה הנדסית מתקדמת, בעלת עוצמה מרשימה וביצועים גראפיים מתקדמים.

תחנת העבודה, הקרויה סוני 1850, מופעלת במעבד מוטורולה 68030, הפועל בתדר 25 מגה הרץ. באחרונה הציגה מוטורולה גירסה מהירה יותר למעבד זה, בתדר 33 מגה הרץ. במקביל למעבד הראשי, מפעילה תחנת העבודה של סוני גם מעבד מקביל, דגם 68882, המיועד לביצועים מתימטיים בנקודה צפה. מעבד שלישי, דגם 68030, מפעיל את ביצועי הקלט/פלט של התחנה החדשה.

לצורך שיווקה של תחנת העבודה, הקימה סוני חברת שיווק בארה"ב, הקרויה סוני מיקרוסיסטמס.

ביטוח מחשבים: שאלות של ניסוח

סעיף קביעת ערך, המכונה בשפה המקצועית כינון ערך, המקובל בפוליסות רבות, עלול להביא למצב, שבו המבוטח עלול לשלם מכיסו לאחר שניזוק רכושו. הניסיון מורה, כי במקרים רבים נדרש המבוטח לשלם בשל הביטוח המקובל, הקובע כי המבוטח יזכה בפיצוי מלא בעבור התיקון, הרכישה או ההקמה של הרכוש שניזוק ללא זיכוי בלאי.

לשונו של הסעיף היא בדרך כלל זו: "אחריות חברת הביטוח תהיה מוגבלת לרכוש מאותו טיב, סוג או טיפוס של הרכוש שניזוק ושאינו נרחב מאותו רכוש בעת שהיה חדש". נוסח זה עלול בסופו של דבר לגרום למבוטח לשלם מכיסו.

יועץ הביטוח דוד גוברין רואה את מקור הבעיה במלים "שאינו נרחב מאותו רכוש בעת שהיה חדש". המלה "נרחב" מתייחסת לביצועי הציוד והתפוקה. לדבריו, בעידן של התפתחות טכנולוגית כה מואצת, ובעיקר בתחום המחשבים והציוד המשרדי, קורה פעמים רבות, שהמבוטח אינו יכול לחזור ולרכוש אותו ציוד משום שהיצרן שיכלל אותו, או הרחיב אותו, במונחים של ביטוח, והוציא לשוק מוצר הזהה לזה שניזוק. הציוד מן הדגם המשוכלל יותר הוא בעל כושר תפוקה גדול יותר ואף עשוי להביא לחיסכון בהוצאות התפעול. פיצוי הבוק על־פי מחירו של הציוד מן הדגם הקודם יביא לכך שהמבוטח ימצא עצמו מקבל פיצוי חלקי בלבד.

כדוגמא מביא גוברין ציוד שערכו 120 אלף שקל, ואשר תפוקתו 100 יחידות לשעה. לאחר שריפה יירכש ציוד מן הדגם החדש שמחירו 120 שקל ותפוקתו 200 יחידות לשעה. מאחר שתפוקת הציוד החדש כפולה מן הקודמת יקבל המבוטח פיצוי לפי תפוקת המכשיר הקודם, שאינו ניתן עוד לרכישה. לפי הדוגמא יהיה הפיצוי בגובה 60 אלף שקל בלבד. מכאן, שהמבוטח ישלם מכיסו 60 אלף שקל.

לדעת דוד גוברין, על מבוטחים בעלי ציוד לדאוג לשינוי סעיף זה בפוליסות, על מנת להבטיח פיצוי הולם את ההתפתחות הטכנולוגית והשינוי המהיר התכוף של דגמי ציוד.

פרס קפלן לראשי מלל

עמירם שור ואריה שמש, מייסדיה ומנהליה של חברת מלל תעשיות תוכנה ומחשבים בע"מ, יקבלו היום את פרס קפלן, עבור הישגים שהגיעו אליהם במשך 25 שנות פעילותם בהחדרת מיחשוב לענפי המשק השונים.

חבר השופטים אומר בהחלטתו, כי שור ושמש יזמו וניהלו אלפי פרוייקטים של מיחשוב בהיקפים שונים שתרמו להתייעלות ולשיפור הניהול, לשיפור בתהליכי קבלת החלטות, לחיסכון בהוצאות ייצור ולהנהגת שיטות בקרה מתקדמות. ביוזמתם פותחו, בין היתר: תוכנות מומחה ברפואה, תוכנה לשליטה ובקרה על משאבי אנוש, תוכנות לימודיות לילדים מגיל הגן ועד לתיכון בית־הספר המקצועיים, תוכנה למינהל של בית־ספר, ומערכות מיחשוב עיסקיות המבוססות על רשתות תקשורת מקומיות.

עמירם שור ואריה שמש תרמו רבות לפיתוח התעסוקה בענף המחשוב באזורי פיתוח, וכן לייצוא גדל והולך של תוכנות ישראליות לארצות חוץ.

חל"ן
מרכז ללימודי ניהול
לימודי מינהל עסקים
תכניות להכשרה בניהול מתקדם
* מגמת ניהול כללי *
פתיחת שנת הלימודים: 9.10.88
בשלושה מסלולי לימודים: מסלול מרכז • מסלול דו-יומי • מסלול חד-יומי
תוכנית מקיפה ללימודי מינהל עסקים, הכוללת למעלה מ־500 שעות לימוד במיגוון הנושאים הבאים:
* מדיניות עסקית * כלכלה * חשבונאות ניהולית * מחשבים * פסיכולוגיה ארגונית * תורת הארגון * מימון * ניהול כח־אדם ויחסי עבודה * הגורם האנושי בניהול * חקר ביצועים * דינים ומסים בעסקים * שיווק * כלכלת ישראל * תקשורת * ייצור * מבנה מוסדי של המשק *
הקורס מכוון:
למנהלים בעלי נסיון מעשי לצורך השלמת השכלתם בתחומי הניהול ולמיועדים לתפקידי ניהול בכירים.
* מגמת ניהול למהנדסים *
מחזורי הלימודים הקרובים יפתחו במסלולים:
בימי ו' ב־2.9.88, בימי ג' ב־11.10.88, בבאר-שבע ב־19.10.88
מיועדת למהנדסים העוסקים בניהול או המיועדים לתפקידים ניהוליים
תכנית הלימודים כוללת 300 שעות לימוד בארבעה תחומי לימודים: כלכלי־מימוני; התנהגותי־ארגוני; ארגון בקרה ניהולית; מודלים כמותיים בניהול
* מגמת ניהול לחשבים *
מחזור הלימודים יפתח ב־17.10.88
התוכנית באה להקנות לחשבים, גזברים ואנשי כספים את זווית הראייה של הניהול העסקי. תוכנית הלימודים כוללת למעלה מ־250 שעות לימוד, במתכונת של יום לימודים לשבוע, ותקיף את התחומים הבאים: חשבונאות, תמחיר ובקרה עסקית; יסודות הכלכלה ושיקולי כדאיות; הסביבה האנושית־ארגונית בה פועלת הפירמה; דגש מיוחד בתוכנית הלימודים הנם לימודי המחשב, במהלכם רוכשים המשתתפים גישות חדשניות בתחום התכנון, הבקרה והדיווח הפיננסי באמצעות המחשב.
בתוכניות הלימודים הנ"ל יודגש במיוחד שילוב לימודי המחשב. במהלך הלימודים רוכשים הלומדים מיומנות ויכולת להשתמש במחשב ובתוכנות תומכות־החלטה בהמשך תפקודם במקומות העבודה.
בהעברת תכנית הלימודים משולבים מרצים מבתי הספר למינהל עסקים באוניברסיטאות וכן מרצים ואנשי מעשה בכירים מתחומי המשק והכלכלה.
שילוב זה מבטיח הרגשת ההיבט הישומי של תורת הניהול ותיקון למציאות הישראלית.
לימודי מינהל עסקים בשילוב עם [illegible]
טופס לספק מידע ופרטים נוספים על תוכניות אלה במזכירות חל"ן.
[illegible] תל־אביב 61 330 ת"ד 33033 טל' 03-257202 ; במזכירות המו"ל, טל' 053-372363

כלכלה ועסקים

חברת הבנייה צוותא תרכוש את קרקעות גבעת בית הכרם בי־ם

תקים שכונת מגורים יוקרתית עם 440 דירות ● שווי הפרויקט מגיע לעשרות מיליוני דולר

מאת אריה לביא

חברת הבנייה "צוותא" עומדת לחתום בקרוב על הסכם אשר במסגרתו תרכוש את קרקעות גבעת בית הכרם בירושלים. המדובר בשטח של 70 דונם הנמצאים בהמשך לשכונת בית הכרם. על הקרקע תקום שכונת מגורים יוקרתית ובה 440 יחידות דיור. לפני מלחמת ששת הימים תכננו להקים על קרקע זו את שדה התעופה של ירושלים.

חברת הבנייה צוותא הינה בבעלותם של שלוש חברות בנייה, א.ג. ברנביץ מתל אביב ו־2 חברות חיפאיות, של אבי אהרונסון ושמשון פייצקר. החברה הוקמה במקור על ידי 6 חברות בנייה אך 3 מהקבלנים פרשו מהשותפות לאחר שנקלעו לקשיים.

חברת צוותא בנתה בעיקר באלפי מנשה אך באחרונה היא חידשה את פעילותה במקומות נוספים לאחר שהקבלנים שהיו בקשיים פרשו ממנה. הקרקע שנרכשה בירושלים הינה בבעלות עשרות משפחות ירושלמיות המיוצגות על ידי עורך הדין שרגא בירן.

העסקה ממומנת באמצעות בנק הפועלים שגם יתן ערבויות לרוכשי הדירות והיא עומדת להיחתם כבר בימים הקרובים. שווי הפרויקט, שבבנייתו יוחל בתוך מספר חדשים וישלם בתוך חמש שנים, יגיע לעשרות מיליוני דולר. הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה כבר אישרה את הקמת הפרויקט לאחר שהנושא טופל בוועדות השונות באופן אינטנסיבי בשנים האחרונות. ההערכה היא שמחירי הדירות בשכונה זו, שבהשב לאחד היוקרתיים בירושלים, ינועו בין 200 ל־400 אלף דולר.

מתגבשת הצעת חוק שתאפשר לחברות עסקיות לבטח דירקטורים בביטוח אחריות מקצועית

מאת יהודה שרוני

הצעת חוק המתגבשת בימים אלה על ידי "ועדת ברק", בראשות שופט בית המשפט העליון אהרון ברק, נועדה לאפשר לחברות עסקיות, לכלול בתקנונותיהן סעיף, המתיר להן לבטח דירקטורים בנושא אחריות מקצועית. "ועדת ברק" דנה בימים אלה ברפורמה בחוק החברות, והיא עוסקת בדיוניה גם בנושאים הקשורים לתחום ניירות הערך.

עד כה לא היה בחוק כל סעיף שנועד להסדיר את נושא האחריות המקצועית של דירקטורים, והדי העובדה, שדירקטורים אלה הלכו ובחשש לאפשרות של תביעות משפטיות נגדם, והדי הצעת תיקון מספר 8 של חוק ניירות ערך, המאפשר הגשת "תביעות נגזרות". על מנת להתגבר על מצב זה, נבנו חלק מהחברות (כגון קבוצת אידי־בי) להודיע על שיפוי הדירקטורים המכהנים בחברות הבנות, ובלבד שדירקטורים אלה נהגו בתום לב.

הצעת החוק החדשה, מסייעת את אפשרות הביטוח, אך ורק לגבי המקרים שבהם הדירקטור נהג בתום לב. במקרים שהדירקטור הפר אמון, נהג בחוסר זהירות, בחוסר תום לב, התכוון להפיק רווח אישי שלא כדין או עבר עבירה פלילית לפי כל דין, הביטוח לא יהיה בר תוקף.

עדי אמוראי ימונה כאחראי לפתרון בעיית השליטה בבנקים

עדי אמוראי ימונה בקרוב כאחראי על פיתרון בעיית השליטה בבנקים. הוא יעסוק בתפקיד זה לאחר סיום תפקידו כסגן שר האוצר, כלומר החל באמצע נובמבר 88'.

אמוראי יעסוק במציאת בעלים מתאימים לבנקים ומכירת המניות הבנקאיות שבידי הממשלה לציבור תוך כדי המעטת הנזק לממשלה.

אמוראי שימש בארבע השנים האחרונות, תחת שני שרי אוצר של הליכוד, כאחראי על שוק ההון ובמסגרת תפקידו זה טיפל גם בנושא המניות הבנקאיות.

נחמיה שטרסלר

'חשב': החזר הוצאות רכב נשאר 0.67 לק"מ

מאת אבי בנאור

עלות אחזקת הרכב לעובדים המשתמשים במכוניותיהם הפרטיות לצרכי עבודה בחודש יולי לא השתנתה. החזר הוצאות הרכב יהיה גם בחודש יולי 0.67 שקל לק"מ עבור מכונית טיפוסית בנפח מנוע של 1,300 סמ"ק ו־0.71 שקל לק"מ עבור מכונית טיפוסית בנפח מנוע של 1,600 סמ"ק.

על פי נתוני 'חשב', מסתכמת ההוצאה השנתית של אחזקת מכונית משומשת טיפוסית בנפח מנוע של 1,300 סמ"ק, הנוסעת 12,000 ק"מ בשנה ב־6,189 שקל כאשר ההוצאה הממוצעת לקילומטר הינה 0.52 שקל, אך עקב תיקוני מס ושימוש העובד ברכב לצרכי עצמו, מוצע לשלם 0.67 שקל ברוטו לק"מ.

על פי הצעת 'חשב' יהיה על המעבידים לשלם בחודש יולי תשלומי אש"ל יקרים מעט מאשר אלה ששולמו על ידם בחודש יוני. עבור ארוחת בוקר מציעה 'חשב' לשלם ביולי 6.5 שקל לעומת 6.4 ביוני. עבור צהריים – 16 שקל במקום 15.40 ביוני, ועבור ארוחת ערב 8.25 שקל במקום 8.10 שקל ביוני. בסה"כ יעלו הוצאות האש"ל היומיות ביולי כמעט שקל (30.70) שקל ליום ביולי במקום 30.20 שקל ביוני.

החודש הציגה 'חשב' לראשונה את עלות השימוש במחשב אישי ובמדפסת – 4 דולר לשעה.

עלות הפעלת מגהץ ביתי מסתכם ב־1.25 כ"ס תגיע ביולי, על פי 'חשב', ל־0.84 שקל לשעה (כולל מחיר המגהץ וההתקנה) ואילו העלות השולית לשעת [illegible] (0.18) שקל לשעה.

קיים צורך בקביעת כללים חשבונאים אחידים לטיפול במסים נדחים

מאת יאיר שלהב

המחבר נמנה על סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית בירושלים

הכללים החשבונאיים לטיפול במסים נדחים נקבעו בדרך של הצטברות הוראות מגילויי דעת שונים, כמו גילוי דעת מספר 31 – טיפול חשבונאי וכללי דיווח כספי – השלכות חוק מס הכנסה, גילוי דעת 36 ו־37 המתייחס לנושא המסים הנדחים, וכן חוות דעת מקצועית מספר 2 של לשכת רואי החשבון בבעיה שנבעה כתוצאה מהקטנת שיעורי המס. יחד עם זאת, כל עוד לא נקבעה הגישה הכללית המקובלת בנושא המסים הנדחים במקשה אחת, ימשך חוסר האחידות הקיים בטיפול החשבונאי בנושא המסים הנדחים, חוסר בהירות הגורם לקשיים לעיתונים בדיווח החשבונאי, ומביא לכך שתי הוצאות במשך. בעבר התלבטו רואי החשבון בשאלה האם מסים על ההכנסה הם בגדר הוצאה, בדומה להוצאות אחרות שהוצאו במהלך יצור ההכנסה, או שיש לראות בהם מעין חלוקת רווחים.

כיום מקובל בעולם לראות בהם הוצאה, ולכן עלתה השאלה כיצד יש להתייחס להפרשים הנוצרים בין הרווח החשבונאי לבין הרווח לצרכי מס הכנסה ולסכומי המס ששולמו או שנחסכו אך נוצרו כתוצאה מהפרשים אלה.

הפרשים אלו מחולקים לשני סוגים:

א. "הפרשים תמידיים" – הפרשים בלתי חוזרים בין הרווח החשבונאי לרווח לצרכי מס הכנסה.

ב. "הפרשי עיתוי" הגדלים בין הרווח החשבונאי לבין הרווח לצרכי מס הכנסה הוא הבדל שבעיתוי הכרה בהכנסה או בהוצאה.

בארה"ב קבע FAS 96, העוסק בנושא המסים נדחים, מונח חדש – "הפרשים זמניים", הקרוב בפירושו למונח "הפרשי עיתוי", אך מרחיב אותו, כך, לדוגמה, שקביעת בסיס שונה להערכת נכסים לצרכי מס, כגון פחת מתואם לצרכי מס כדי זוהי כספים נומינליים נכללת בהגדרת הפרשים המחייבים יחוס מסים.

הפרשים תמידיים נזקפים לסעיף מסים על ההכנסה בדו"ח רווח והפסד בשנה בה הם נוצרו ואין ליצור בגינם מסים נדחים.

בגילוי דעת מס' 40 אימצה לשכת רואי חשבון גישה שונה במקצת לפיה יש ליצור מסים נדחים גם בגין "פגמים בנכס" הנובעים מהפרשים קבועים, אולם רק לגבי נכסים שתקופת הפחתתם אינה ארוכה.

המונח האמריקאי "הפרשים זמניים", כולל בתוכו "פגמים בנכס" והוא אינו כולל הגבלה של תקופת הפחתה. המונח "הפרשים זמניים" כולל בתוכו הפרשים אשר בארץ לא יוצרים בגינם מסים נדחים – למשל "עודף עלות" הנוצר בעת רכישת השקעה בחברה בת במחיר הגבוה משוויה הנאותי המיוחס לנכסים ספציפיים בחברה הבת ואשר מופחת, אינה מוכרת לצרכי מס, מחייב בארה"ב יצירת עתודה למסים נדחים.

ישנן מספר גישות בסיסיות ליצירת המסים הנדחים בגין הפרשי עיתוי, שתי הגישות העיקריות הן:

א. גישת הדחיה
ב. גישת ההתחייבות

גישת הדחיה רואה בהפרשי העיתוי דחייה או הקדמה של תשלומי המס ולכן ההפרשות או המסים הנדחים נרשמים לפי שיעורי המס שהיו תקפים בעת היווצרות הפרשי העיתוי. גם המבחנים המשמשים אמות מידה לקביעה האם ניתן לרשום נכס "מס נדחה לקבל" הנגזרים מגישה זו בודקים האם למעשה נדחה או הוקדם תשלום המס. למשל, הקריטריון של יצירת מס נדחה בשנה השוטפת מוגבל בגובה המס השוטף באותה שנה.

קריטריון זה גם הותר בגילוי דעת מס' 31 של לשכת רואי החשבון (גילוי דעת מסובך המגנה לקשר בין דו"חות כספיים נומינליים לבין דו"חות מתואמים לאינפלציה) אשר כבר אינו בתוקפו.

גישת ההתחייבות רואה למעשה במס בגין הפרשי העיתוי התחייבות או נכס של החברה למס הכנסה או להיפך. לכן, יצירת המסים הנדחים נעשית לפי שיעור המס העתיד לחול בעת היפוך ההפרשים בין הדו"ח החשבונאי לדו"ח לצרכי מס הכנסה. גם הקריטריונים ליצירת מסים נדחים שונים, כך שהקריטריונים ליצירת נכס "מס נדחה לקבל" מחמירים הרבה יותר מאשר בגישת הדחיה, ובודקים האם זהו באמת נכס בר מימוש. מתוך חוות דעת מקצועית מספר 2 של לשכת רואי חשבון ניתן להסיק כי לשכת רואי חשבון תומכת גם היא בגישת ההתחייבות.

גישת הדחיה היתה מקובלת בעבר בארצות הברית, אולם הצעת גילוי דעת האמריקאי בנושא יחוס מסים גורסת כי שיטת ההתחייבות היא העדיפה, וגישה זו אף זכתה לתגובות חיוביות מציבור רואי החשבון בארצות הברית.

הגישה הנבחנת ביחס למסים נדחים קובעת הן את הקריטריונים לעצם יצירת המסים הנדחים והן את סכומם. לשכת רואי חשבון בארץ טרם פרסמה גילוי דעת הקובע באופן חד משמעי באיזו גישה יש לנקוט. התאמת הדו"חות הכספיים לאינפלציה על פי גילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון יוצרת חוסר בהירות נוסף. חוסר בהירות זה מתייחס לשיטת התאמת המסים הנדחים לאינפלציה ובמיוחד לטיפול העתודות בפריטים כספיים או לא כספיים.

מסים נדחים – האם הם פריטים כספיים?

בגילוי דעת מספר 36 של לשכת רואי חשבון בישראל וגילוי דעת 23 לפניו קבעו את הכללים להתאמת הדו"חות הכספיים הערוכים על בסיס נומינלי – לאינפלציה.

לצורך התאמת הדו"חות הכספיים הנומינליים לאינפלציה מבחינים בשתי קבוצות של פריטים מאזניים:

א. פריטים כספיים
ב. פריטים לא כספיים

הפריטים הכספיים הם אותם פריטים שהשפעת האינפלציה עליהם נכללה כבר בדוחות עקב הלוואות "מאזן" ונכללים בדרך כלל במסגרת הפריטים הכספיים. מבחינה זו מסים נדחים לקבל או עתודה להשוואת מסים מסווגים בדרך כלל כפריטים כספיים. המשמעות היא שבעת ביצוע ההתאמה האינפלציונית אין צורך לתקן את הסכום הנומינלי של המסים הנדחים, אלא יש להוסיף עליהם עתודות למס נוספות הנוצרות בגין הפרשי התאמה לאינפלציה בין הוראות מס הכנסה לבין גילוי דעת 36. עתודות נוספות אלו נקבעו בגילוי דעת מספר 40 של לשכת רואי חשבון.

לכאורה סיווג המסים הנדחים כפריט כספי קיבל גושפנקא בגילוי דעת מספר 36, בסעיף 27 האומר "כן תכלול ההפרשה למסים סכומי עודף (שחיקה) אינפלציוני בגין יתרות מסים נדחים שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי (לרבות מסים נדחים בגין "זיכוי לשמירת הון" או "סכום מוקף" לפי הענין המועבר לשנים הבאות)". בגילוי דעת מספר 23 נקבע בסעיף 46 כי יתרות מסים בעתיד, אם בהתחייבות ואם בנכסים, דינן כדין פריטים כספיים.

גישה זו תואמת את גישת ההתחייבות – העתודות למסים נדחים מוצגות לפי אותה ההתחייבות העתידית ולפיכך הן כוללות את השפעת האינפלציה ואין צורך להתאימן.

לפי גישת הדחיה יש לראות במסים הנדחים פריט שאינו כספי, בדומה להוצאות או הכנסות מראש, שהרי מציגים את הסכום שנדחה בעבר בשקלים של התקופה הרלוונטית. להלן אנתח שתי דוגמאות לבעייתיות הקיימת ביצירת מסים נדחים.

מסים נדחים בגין ניכוי מועבר

נניח חברה אשר מאזנה ליום 31.12.85 (נומינלי) הוא כדלקמן:

	ש"ח		ש"ח
מס נדחה לקבל	100	הון מניות	100

בשנת 1986 לחברה לא היו הכנסות או הוצאות והאינפלציה היתה בשיעור 50%. הטיפול בסעיף המסים הנדחים מתחלק לשניים.

א. בדו"ח הכספי הנומינלי אין תיקון של המס הנדחה למרות שהוא מועבר כשהוא צמוד – מאחר שלא יוצרים מס נדחה מעבר לסכום המסים השוטפים (מבוסס, כאמור, על גישת הדחיה). גם במקרה שהמס הנדחה לקבל ניתן למימוש בשנים הבאות.

ב. בדו"ח הכספי המתואם לאינפלציה אין תיקון של סכום המס הנדחה מאחר שהוא מהווה, כאמור, פריט כספי (מבוסס, כאמור, על גישת ההתחייבות).

התוצאה כפי שמתקבלת בדו"ח הכספי המתואם לאינפלציה:

	ש"ח		ש"ח
מס נדחה לקבל	100	הון	150
		הפסד	(50)
	100		100

דו"ח רווח והפסד יתואם:

	ש"ח
רווח לפני מסים על ההכנסה	–
הוצאות מסים	50
הפסד נקי	50

טיפול זה מסתמך על סעיף 27 בגילוי דעת 36 שם נאמר: "...כן תכלול ההפרשה למסים סכומי עודף (שחיקה) אינפלציוני בגין יתרות מסים נדחים שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי לשנים הבאות". איני יודע אם לכך היתה הכוונה בסעיף זה.

מבחינה כלכלית לא חל כל שינוי בחברה המדווחת ורווחה על הפסד במקרה כזה אינו משקף את המציאות, שהרי המס הנדחה מועבר לשנים הבאות כשהוא צמוד למדד.

אלא שכתוצאה מעירוב מבחנים ליצירת מס נדחה בשיטת הדחיה וטיפול במס הנדחה בשיטת ההתחייבות נוצר עיוות זה, אשר לדעתי מהווה טעות חשבונאית.

בגישת ההתחייבות היה נוצר כבר בדו"ח הכספי הנומינלי מס נדחה בסכום של 150 ש"ח ובדו"ח הכספי המתואם לא היתה נוצרת שחיקה. הכוונה הסעיף האמור היא לגבות בדו"ח הכספי המתואם את "שחיקת" המס הנדחה מ"הכנסות" המסים כך שתוצאות המס תהיה אפס. לא הייתי מביא דוגמה זו אילולא נתקלתי בה במספר רב של חברות.

הדוגמה השניה מתייחסת לעתודה בגין פחת מואץ על מבנים. סכומי הפחת הנזקפים בדו"ח הכספי המתואם לאינפלציה שונים מסכומי הפחת המותרים לצרכי מס הכנסה. מס הכנסה מכיר בהצמדות הפחת לגבי בניינים משנת המס 82 ולגבי המכונות והציוד החל מתחילת שנת המס 1985. הפרשי הצמדת הפחת מועבר ורכישתם (עד לתאריכים אלו), אינה מותרת לצרכי מס. גילוי דעת 40 קבע כי ההפרשים בגין מכונות וציוד הינם הפרשי עיתוי. עד תחילת שנת המס 1985 ההתרה הוצאות המימון אם הציוד מומן בהון זר, או הותר ניכוי לשמירת הון אם הוא מומן בהון עצמי. ואילו החל משנת המס 1985 לא מותרת הצמדה מלאה של הפחת. הפרשי הצמדת הפחת על מבנים ובנכסים אחרים שהוגדרו כ"נכסים קבועים" בחוק מיסוי בתנאי אינפלציה ונרכשו לפני שנת המס 1982, נקבעו בגילוי דעת 40 כהפרשים קבועים. גילוי הדעת מפריד בין נכסים כאלה שתקופת הפחתתם ארוכה – מעל 20 שנה, למשל, בניינים אשר בגינם אין ליצור עתודה למס ואילו בגין נכסים אחרים יש ליצור עתודה למסים (בארצות הברית יש ליצור, כאמור, עתודה למס בגין כל הפרשי ההתאמה ללא קשר לתקופת ההפחתה). כאשר מס הכנסה מתיר פחת מואץ על מבנים, למרות תקופת הפחתתם הארוכה, יש ליצור עתודה למסים נדחים בגין הפרשי הפחת המואץ.

קיימות שלוש דרכים ליצירת העתודה בגין הפחת המואץ:

א. הפרשי הפחת על עלות המבנים כפי שהם מתואמים בספרים – לפי גילוי דעת 36.

ב. הפרשי הפחת על עלות המבנים כפי שהם מתואמים לצרכי מס הכנסה – לפי חוק המיסוי.

ג. הפרשי הפחת על עלות המבנים הנומינלית.

גישת הדחיה מחייבת לדעתי יצירת עתודה למסים לפי עלות המבנים כשהיא מתואמת לצרכי מס הכנסה – שהרי זהו סכום התשלום שנדחה. ואילו לפי גישת ההתחייבות יש ליצור עתודה למס בגין הפרשי הפחת על העלות כפי שהיא מתואמת בספרים. בפועל, בחברות רבות מבוצע אחד משניים: או שלא יוצרים עתודה למס בגין פחת מואץ, או שיוצרים עתודה למס בגין הפרשי הפחת המואץ על עלותם הנומינלית של המבנים.

יש לזכור כי בדו"ח הכספי המתואם לאינפלציה יש ליצור עתודות נוספות בגין מרכיבי התאמה לאינפלציה של נכסי הפירמה, בעיקר מלאי מכונות וציוד, כלומר, למעשה לצורך הדו"ח הכספי המתואם לאינפלציה יש למיין את סעיפי המיסים הנדחים לכאלו הדורשים תיאום וכאלו שאינם דורשים תיאום מחדש.

ההתפתחות בעולם ובעיקר בארצות הברית בקביעת הכללים לטיפול בנושא המיסים הנדחים והתוקפנות בארץ בטיפול בהתאמת דו"חות כספיים לאינפלציה מדגישים את הצורך הדחוף בקביעת כללים בנושא זה גם בישראל.

העורך: נחמיה שטרסלר

קבוצת הסנה תפסיק את פעילות החברה הבת רותם

מנכ"ל רותם אלכס פלד עשוי לפרוש בקרוב מתפקידו

מאת אריה לביא

קבוצת הביטוח הסנה עומדת להפסיק בתקופה הקרובה את פעילותה של החברה הבת רותם. חברה זו קלטה את עסקי חברת אושיות והיא סבלה את ההפסד הכבד ביותר כתוצאה מהתקשרות זו.

סופר "הארץ" מציין שחברת רותם היא למעשה החברה הבת הגדולה ביותר בקבוצת הסנה. בידי חברה זו קרוב ל־10% מתיק הביטוח בארץ שהורכב מתיקי מעסקי חברת אושיות והמבוטחים מעסקים קודמים של החברה. לחברת רותם היו גם בעבר התקשרויות לא מוצלחות עם סוכנויות ביטוח גדולות שגרמו לה להפסדים.

סופר "הארץ" מציין שבדו"ח המבקר הפנימי של חברת הסנה נאמר שמנכ"ל רותם התריע בעבר על כך שהכנסתו אינה מסוגלת לקלוט את עסקי אושיות בלא שינוי משמעותי במערכת הביחסים של החברה.

בחברת הסנה ובחברת העובדים סבורים שחלקו של מנכ"ל רותם, אלכס פלד, בהתקשרות עם חברת אושיות היה שולי וכי האחריות על העסקה הכושלת מוטלת על מנכ"ל הסנה לשעבר אלפרד גולק. למרות זאת קיימת הערכה שפלד יצטרך לפרוש בקרוב מהחברה, ואולי אף מכל פעילות בקבוצת הסנה.

בשבועות הקרובים יבדוק צוות בכיר של קבוצת הסנה את כל הפעילויות של חברת רותם כאשר המגמה היא להחל את כל העסקים והמבוטחים של הקבוצה ואילו את העסקים והצבירים תשהה מתקבלת על הדעת להעביר לחברת הסנה עצמה.

חברת הסנה כבר הודיעה שהלקוחות של חברת רותם לא ייפגעו כתוצאה מההתפתחות של החברה וכי הפוליסות שבידיהם יכובדו.

"תדיראן" פיטרה 1,200 עובדים מתחילת השנה

200 יותר מהתכנון הראשוני

מאת יהונתן שרמן

"תדיראן" פיטרה 1,200 עובדים מתחילת השנה ומצבת עובדיה מגיעה כיום ל־11,600 איש בהשוואה ל־12,800 עובדים בסוף דצמבר 1987. הירידה במספר העובדים גדולה יותר מאשר תוכנן בתוך בית העבודה של שנה זו. תוכנית זו נקבה ביעד של פיטורי כאלף עובדים בלבד.

הפיטורים התרחשו כמעט בכל הקבוצות ב"תדיראן", כאשר המספר הגדול היחיד של פיטורים היה בקבוצת הקשר. שם הושלם בשבועות האחרונים תהליך הפיטורים של כ־300 עובדים. ההתדיינות החוזרה המשכת היא סביב פיטורי 8 טכנאים. יצויין, כי עם סיום הליך פיטורים זה, מגיע מספר העובדים המפוטרים בשנה וחצי האחרונה ליותר מ־3,000 איש.

ב"תדיראן" מתכוונים להמשיך ולקצץ במספר העובדים ביחידות השונות של הקונצרן בחודשים הקרובים, אך הפיטורים לא ייעשו באופן מאסיבי במפעלים מסוימים, אלא יקצצו משרות בודדות בכל היחידות. פיטורים אלו הם חלק מתהליך ההתייעלות של החברה, הנדרש להתמודדות עם המציאות הכלכלית בארץ ובכיוון עם בעיית הרווחיות של החברה, הנובעת מהקשחת שער הדולר ביחס לשקל.

יצויין, כי "תדיראן" עומדת לסכם בקרוב את תוצאותיה לתקופת השנה הראשונה של 1988 ובהם היא תדווח על שיפור במכבנה, בהשוואה למחצית הראשונה של 1987, שבה היא הפסידה 4.2 מיליון דולר. יחד עם זאת, עדיין לא ברור אם היא תציג רווח.

דנים בהוצאת שוקולד, מיונית ואבקות מרק מפיקוח מחירים

מאת יהונתן שרמן

משרד התעשייה בוחן בימים אלו בקשות של יצרנים להוצאת שוקולד, מיונית ואבקות מרק, מפיקוח מחירים. בכל המוצרים הללו אין כיום יצרן יחיד, אלא יצרן גדול אחד ויצרנים קטנים נוספים או מספר יצרנים דומיננטיים.

לפי שעה משרד התעשייה אינו נוטה להמליץ על שחרור מוצרים אלו מפיקוח מחירים, בלא שיהיה בידו כלי לוויסות רמת המחירים של הצרכנים. אחת האפשרויות הנבחנות היא שחרור היצרנים מחובת פיקוח המחירים ובתמורה פתיחת השווקים ליבוא מתחרה.

יצויין, כי למרות שמשרד התעשייה השלים בפועל את הוצאת כל המוצרים והשירותים מתהליך פיקוח המחירים עוד בתחילת השנה, עדיין קיים פיקוח מחירים אדמיניסטרטיבי על סיבוב מכלל המוצרים והשירותים, המיוצרים על ידי מונופולים או מבוגרים כמונופול יחיד.

יצויין, כי ההחלטה בנושא זה תיפול לאחר שהוועדה בראשותו של פרופסור דוד לבהרי, שבחנה את נושא פיקוח על מוצרי מונופולים וקרטלים, תגיש את מסקנותיה. ועדה זו אמורה היתה להגיש את המלצותיה בסוף חודש פברואר, אך היא דוחה את מועד סיום דיוניה פעם אחר פעם וכעת היא אמורה להגיש את הדו"ח הסופי שלה במהלך שבוע זה.

דובק מחפשת דירקטורים

חברת "דובק" מחפשת בימים אלו עוד 3 דירקטורים שיבואו במקומם של הדירקטורים שהתפטרו מהחברה. "דובק" מנהלת בימים אלו מגעים עם מספר אישים, אך היא מתקשה לאתר אנשים בעלי שם, שיעניקו לדירקטוריון ציביון עסקי. "דובק" חסרה דירקטור מקרב הציבור, לאחר שיצחק ברמן התפטר עקב סירוב החברה למנות מנכ"ל חיצוני וכן חסרה היא עוד שני דירקטורים, שיבואו במקומם של משה צבר, שלא הסכים להצטרף לדירקטוריון מאותה סיבה כמו ברמן וכמקומו של עמנואל בר און, שהתפטר בגלל ניגוד בין עבודתו בבנק איגוד וחברותו בדירקטוריון "דובק".

בעלי השליטה בחברה, משפחת גהל, מסרבים להעניק ייצוג לבעלי מניות המיעוט, קבוצת מושביץ יגלום ומשפחת שנהר, למרות שאלו מחזיקים למעלה מ־30% אחוזים ממניות החברה. יצויין, כי כיום משמש כיו"ר הדירקטוריון חיים מילשטיין, בן ה־72, שעד עתה כיהן בתפקיד עוזר מנכ"ל והמנכ"ל החברה משמש מרדכי מלץ, 68, לשעבר מנהל כח האדם ב"דובק".

יהונתן שרמן

בימים אלה מסתיים ב־IDEA מחזור נוסף של בוגרות בעלות הכשרה מקצועית רחבה לתפקידי מזכירות בכירה וניהול לשכה. כל אחת מהן שווה לך כ־30% חסכון בזמן הניהול.

תורת הניהול המודרני טוענת, בצדק, שמאחורי כל מנהל מצליח מסתתרת מזכירה בכירה מקצועית ומיומנת.

בעידן המודרני בו חל גידול בעומס המוטל על כתפי המנהלים - יותר ויותר מנהלים מבקשים להאציל סמכויות ואחריות למזכירה הבכירה בלשכתם.

מכון IDEA הוא המוסד היחיד בישראל המעניק הכשרה מקצועית לניהול לשכה ומזכירות בכירות, ברמה ובסטנדרטים המקובלים במערב אירופה ובארה"ב. בוגרות IDEA, שהתקבלו ללימודים רק לאחר מיון קפדני, למדו במסגרת אינטנסיבית בת 900 שעות לימוד, המקיפה את כל מגוון התחומים והנושאים הנדרשים לניהול המשרד המודרני:

- תקשורת עסקית רב־לשונית (דיבור, כתיבה, קריאה).
- תפעול המשרד הממוחשב, הדפסה רב־לשונית ועיבוד תמלילים.
- יסודות הכלכלה, המימון, החשבונאות ודיני עסקים.
- הכרת מבנה קהילת העסקים הבינלאומית ונהלים יצוא/יבוא.
- יסודות השיווק, הפרסום ויחסי ציבור.
- התנהגות ארגונית וניהול אפקטיבי.
- סדנאות לפיתוח האישיות וטיפוח התדמית המקצועית.

בוגרות IDEA הן מזכירות מקצועיות מהסוג שאותו מחפש וקשה לך למצוא. הן מחכות להצעת העבודה שלך.

לקבלת פרטים פנה/י לגב' אביבה דוד, היחידה להשמת בוגרות במכון IDEA, טל. 03-7512814.

idea

בנין אגוד, רח' דובנוביסקי 5, רמת־גן 52520 טל' 03-7512655, 7512676, 7512814/5

idea המכון הבינלאומי ללימוד מקצוע ניהול הלשכה

פקסימיליה BROTHER 100

האישית היחידה במחיר השווה לכל עסק!

אין צורך להרחיב את התקציב...

...כי BROTHER FAX-100 האישית עולה רק 3,200 ש"ח + מע"מ. כן, כן, הפקסימיליה במחיר הנמוך ביותר. כי במשפחת BROTHER היפנית, הידועה בסיבה, חושבים שגם לעסקים קטנים יש זכות שידור וקליטה. ואם בעסקים גדולים – אז לכל מנהל מחלקה...

אין צורך להרחיב את השולחן...

...כי BROTHER FAX-100 האישית ניחונה ביכולת הצטמצמות אדירה... במילים אחרות – היא מאד קטנה, קלה, ניתנת לניוד ולהזזה ותופסת מעט מאד מקום ב"זירת העבודה". מתאימה כמובן גם לשימושים ביתיים. FAX-100 היא בעלת מכשיר טלפון משלה, מתפקדת גם כמכונת צילום העתקה, ומשדרת באיכות גבוהה.

באישור משרד התקשורת מס' 909

brother

שיווק בלעדי משותף:

אלדור מחשבים בע"מ קהילת סלוניקי 11, ת"א, טל. 03-5447744, 03-5447756 :פקס. מרכז מכירות חיפה: כיכר מאירהוף 16, ק. אליעזר, 04-526953. מפיצים – נתניה: טליר מחשבים, הרצל 18, 053-336654. חיפה: קרית המחשב, קרן היסוד 9, 04-726978/9. ת"א: אוד שיווק, דיזנגוף 418, 03-280170, 281997.

אמפיסל (ישראל) בע"מ אמסל 3, ק. אריה פ"ת, טל. 03-9225821, פקס. 03-9230019. סניף ת"א: המלך ג'ורג' 62, 03-287102/3. סניף חיפה: הבנקים 16 (פינת הנביאים), 04-523812. סניף ב"ש: סמ' אוניק, 057-36833. ירושלים: שמפיסניים, בנין מגדל העיר, 02-242233.

مكذا من الأصل

صكنا من الأهل

ג'ק פאלאנס עם ציורה של יסמין (מריאן מגברכט). תערובת מכוונת של קיטש ואוונגרד

מכתבים למערכת הארץ

מעודדים את תוצרת הארץ

ידיד שלי, העוסק בנושא של מכירת מישמשים, סיפר לי על אבסורד שהוא נתקל בו: בין יתר הדברים שהוא מספק לחנויות, הוא התחיל לשווק סוללות מתוצרת תדיראן. לדבריו, הסוללות של תדיראן הן באיכות מעולה, ובדרך כלל, מגיעות לחנויות זמן קצר אחרי ייצורן, כך שאורך חייהן גדול יותר מאשר זה של סוללות מיובאות, שלעיתים מגיעות לחנויות לאחר שעברה מחצית מאורך חייהן.

מחירן של הסוללות של תדיראן, גם לבעלי חנויות וגם לצרכן נמוך יותר ממחיר סוללות תוצרת חוץ באותה איכות. לכאורה זה מצב אידיאלי למכירת כמויות גדולות של סוללות מתוצרת הארץ מאשר סוללות מתוצרת חוץ. אבל מתברר, שבעלי החנויות מעדיפים להחזיק בחנויותיהם, ולמכור לצרכנים, סוללות מתוצרת חוץ, שהן גם יותר יקרות וגם פחות טובות, ונמנעים מלהחזיק אצלם סוללות מתוצרת תדיראן.

מתברר שהחישוב של הסוחרים הוא מסחרי טהור, כפי שצריך להיות חישובו של סוחר. העניין תלוי במשרד התעשיה והמסחר. כיצד? פשוט: סוללות תוצרת הארץ הן בני רשימת המוצרים בני פיקוח. זאת אומרת: המחיר שלהם נקבע על־ידי משרד התמ"ס, במחיר הזה יש לסוחר הקימעוני רווח של 20% בלבד. לעומת זאת, הוא משלם עבור סוללות תוצרת חוץ מחירים שונים (בהתאם לצרכים השונים) ויכול למכור אותן בכל מחיר שיעלה ברעתו. בדרך כלל, אחוזי הרווחים של היבואן, המפיץ והסוחר הם הרבה מעל 20%.

הנה עוד הוכחה לעיוות שנגרם ע"י התערבות ממשלתית בכלכלה.

זאב ברוז
תל־אביב

ההיסטוריה של כבישי אגרה

בשנת 1952 הגיע ארצה מר יוד סנסיבר והציע לממשלה שלושה מפעלי פיתוח שחברתו, קונסטרקשיין אגרגייטס קורפורייישן משיקאגו, היתה מוכנה לבצע: ייבוש החולה, הגדלת שטח בריכות האידוי לייצור אשלג בים המלח, ותכנון כביש אגרה לאורך המדינה. הצעתו הובאה בפני אשכול, ספיר וגולדה מאיר. שני המפעלים הראשונים נמסרו לו לביצוע ואכן תרמו רבות לשימור החולה ולהגדלת הייצור והיצוא של אשלג מישראל.

המפעל השלישי נתקל בסירובה של גולדה מאיר, שרת העבודה באותה תקופה. נימוקה לסירוב: "אנו מדינה סוציאלית ומבחינה אידאולוגית אין זה נכון לדרוש תשלום עבור שימוש בכבישי הארץ מכל אזרחי המדינה".

ככל שזכור לי, עסקו מהנדסי חברה זו בתכנון בלבד של חלקים מכבישי הנגב והערבה, אך לא הגיעו לכלל ביצוע העבודה.

דוד מרשין
רעננה

ישר לשגרירות האמריקאית

אם תעמוד ממשלת ישראל על דעתה שהעולים מרוסיה מקבלים אשרות יציאה לישראל אבל יגיעו לארץ הרי שצעדיהם הראשונים בארץ יהיו לכיוון השגרירות האמריקאית במטרה לקבל את האשרה ליעדם האמיתי. כך יגדלו התורים ליד השגרירות והעולים יגנבו בכמות אשרות ההגירה המיועדות לתושבי ישראל. לכן על הממשלה לחזור בה מרעיון נואל זה. רוצים אמריקה? לא על חשבוננו.

שמעון חביב
רמת השרון

"פרופיל 21" – לא נפשי בלבד

במוסף "הארץ" (10 ביוני 88') פורסמה כתבה "פרופיל 21" על המיון הרפואי והנפשי בצה"ל. מן הכתבה עולה, כי כל החיילים להם נקבע פרופיל רפואי 21, משוחררים בגין סעיף נפשי.

פרופיל 21 הוא כינוי לליקויי בריאות רבים ולא רק נפשיים, ולכן נגרם עוול לכל מי שהשתחרר בגין סעיף זה, ולא בגלל סיבות נפשיות.

הזיהוי לפרופיל 21, כאילו אוטומטית מדובר בליקוי נפשי, אינו נכון.

יאיר עמיקם־בה"ד
ראש ענף דובר צה"ל

תיבות דואר לא נוחות

נתברכנו לאחרונה ברחובותינו בתיבות דואר חדשות המחליפות את אלה מתקופת המנדט, והמצטיינות באי נוחות מרבית. פתח התיבות החדשות הוא כה צר שניתן להכניס בהן רק אגרות אוויר או מעטפות דקות בלבד. פירוש הדבר, שלטרבית שירותי הדואר נצטרך מכאן והלאה לטלטל עצמנו לבתי דואר רחוקים ולעמוד בתור. מי אחראי לתכנון פגום זה? והאם באמת ניתנה עדיפות ראשונה בשירותי הדואר להשקעה זו ולא לשכלולים דחופים אחרים שקל ביותר להצביע עליהם?

א.י. הופמן
ירושלים

קולנוע / רחל גורדין

קפה באמצע המדבר

"קפה בגדד", קולנוע דיזנגוף, תל־אביב

קפה בגדד נמצא במקום נידח, על גבול מדבר מוג'בי, בדרך ללאס וגאס. במקום תחנת־דלק מוזנחת, מוטל־דרכים מוזנח, ובית־קפה שבו אין להשיג קפה. הוא מאוכלס על־ידי אוסף של טיפוסים מוזרים. ברנדה, בעלת המקום, היא כושית נמרצת ותוקפנית, שזה עתה גירשה את בעלה הפוחז. מלבדה מתגוררים שם: בנה, שאינו מש מן הפסנתר, עליו הוא פורט מנגינות שאיש אינו מבין; בתה בת־העשרה היוצאת לבלות עם כל נהג משאית או רוכב אופנוע עובר־אורח; צייר תפאורות שעבד לפני שנים בהוליווד; נווד המתמחה בזריקת בומרנג; נערה המציירת כתובות־קעקע, שננטשה במקום על־ידי נהג משאית; אינדיאני המשמש כמוזג בבאר; ותינוק. מתוך המדבר מופיעה יסמין מונשטטנר – אשה באווארית שמנה ושופעת, במגבעת רומבה. היא צועדת על עקבים גבוהים, בידה מזוודה כבדה ופניה המאופרים בקפידה מגירים פלגי זיעה. תחילה מתייחסת אליה ברנדה בחשד, ואף מזעיקה שוטר שיסלק אותה מן האורחת הבלתי קרואה. אך בתוך זמן קצר כובשת יסמין את ליבם של כל שוכני בגדד האמריקאית. היא מנקה את המקום מזוהמת עד הספונות, הופכת אותו למקום מפגש פופולרי, ונותנת לכל אחד מה שאליו כלתה נפשו. כאשר יום אחד היא מגורשת מן המקום, היא משאירה אחריה זוג בעלי־בית עם פלומה לבנה, וריקנות במקום שבו מנגינים אורחי קפה בגדד את רגשותיהם.

הסרט הוגדר כ"משל קומדיה". יש בו תערובת מכוונת של קיטש ואוונגרד. אפשר למצוא כאן מוטיבים המרבים להעסיק את האמנות הפלסטית המודרנית, כגון טבע ומלאכותיות, אביזרי פסולת של חברה צרכנית, ושאלות של זהות מינית. כשלעצמו ... זה אינו סרט ממש טוב. יש בו כמה קטעים משעממים, והדמיון של הבימאי אינו מספיק פראי ופיוטי. אך יש ב"קפה בגדד" קסם מסוים, הגורם להבחין בו בין סרטים אחרים.

בפסטיבל הקולנוע בירושלים לפני שנתיים ראיתי סרט אחר של הבימאי הגרמני פרסי אדלון. היה זה "סלסט" – שיחזור השנים האחרונות בחייו של מרסל פרוסט, כפי שנראו בעיני סוכנת הבית שלו, סלסט. הסרט היה שונה באופן בולט מן הקולנוע הגרמני המוכר לנו. היה בו ניקיון סגנוני שחרת את שמו של הבימאי בזכרוני, וגרם לסרט לבלוט מבין שפע הסרטים של הפסטיבל. המשחק הטוב, תשומת הלב לפרטים בתיאור היומיומי של החיים הבורגניים, נתנו ל"סלסט" טעם של איפוק ועידון. "קפה בגדד" הוא סרט שונה בתכלית. כאן הבימאי נוגע בחופשיות יותר, אולי בזכות הקומדיה. ההווה של הסרט משובץ בהבזקים מן העבר והעתיד, תמונות מצולמות בתנועה מואטת, התאורה לפעמים בהירה מאוד ומסנוורת. יש כאן עירוב סגנונות: ריאליזם־כביכול, סוריאליזם, קטע של מחזמר, ורגע פיוטי כשהוד ארום אפל מקשט את פסגת שדה של יסמין, המתורגמת לציור. השיפוטים הצבעוניים כמו מן האוץ, השירה המחוזרת, והעמודים הציוריים המקשטים את המקום כמו פסלים מודרניים, מעניקים לדברים גוון מאגי.

השחקנית מריאן מגברכט, שלמענה כתב אדלון את התסריט לסרטו הקודם בבימויו, "שוגר בייבי", ידועה בחוגי האוונגרד במינכן כ"אמא של התנתרבות". דמותה המיוחדת שולטת בסרט "קפה בגדד". יש בה מן האם והאשה, וגם משהו אנדרוגני – ספק גבר ספק אשה – ישות שלמה המספיקה לעצמה. קשה לדמיין את הסרט בלעדיה. אך גם ג'ק פאלאנס, והוג הפעם מתפקידי הנבלים שהוא מגלם בדרך כלל, וסי.סי.ה. פאונדר, המגלמת את ברנדה האימפולסיבית והשתלטנית, שותפים ליצירת גלריה של דמויות תמהוניות, שלא מן העולם הזה.

הארץ ממליץ

פרה אדומה (ת"א) – סרטו הקצר של דן וקסמן ("סורנדים", "המסיך") מוקרן יחד עם שני סרטים קצרים של רוחי פרס ... אגדה על הלבן המתפש פרה ... ומוצא אשה, בסימטאות צפת, בימי תפילה וקרבן.

סערת רגשות (ת"א, חיפה) – [illegible] ג'יליאן ארמסטרונג ("הקריירה המזהירה שלי").

אהבנו כל כך (ת"א, ירושלים) – באמצעות סיפורם של שלושה חברים והאשה שהם אוהבים, מתאר הבימאי האיטלקי אטורה סקולה את השינויים באיטליה בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה, ואת היחס בין מציאות ואשליה, בין חיים וקולנוע.

החבר של החברה שלי (ת"א) – קומדיה חדשה של אריק רומר הצרפתי, שעם השנים סרטיו הופכים ליותר צלולים ומקסימים. נפתולי אהבה ומחשבה של חבורת צעירים המחפשים את האושר.

ליידי איב (ת"א) – קומדיה רומנטית שנוצרה ומעוגנת מ־1941, בבימויו של פרסטון סטרג'ס, עם הנרי פונדה וברברה סטנוויק.

מוכת ירח (תל־אביב, ירושלים, חיפה) – ירח מלא בברוקלין משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצויינים.

חופשה בכפר (ת"א, חיפה) – ילד פריזאי בן 9 מבלה חופשה קצרה בכפר, בה הוא נפגש בפעם ראשונה עם אמיתות החיים והרגש ... סרט אישי של הבימאי הצרפתי ז'אן לו היבר.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א של 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133,
תל־אביב 5793333, 5793334
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נתניה 823333
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 20.00–8.00
בימי ו' – 15.00–8.00
טלפונים: 03-433300
שח"ר – שירות רפואי ביתי (24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים)
ירושלים, מוקד יום – 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום – 218820, 218898
מוקד לילה – 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבין ב"ד
שח"ם – שירות רפואי לקט (חיפה)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19
טל' 03-7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שלוח – שירות רפואי לקט (חיפה) בימי חול בשעות 24–19, בימי ששי 24–14, בשבת 24–08 טל' 04-388541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר)
טלפון: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' ושבתי וחג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: ב"ח הדסה ע"צ 22–14
קשב לבית – שרות מניעים לרפואה, שיקום ומעקב בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
7549111 איתורית 1500
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03-261115
חיפה 672222/3
נתניה 053-335316
באר־שבע 057-418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04-988410
בית־שמש 052-913999
מרכז רפואי באר־יעקב [illegible]
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות)
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-660111
"יד ביד" – אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב "לילך" 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00–17.00, 222732
ירושלים – 243358
חיפה הנדריה – 229488
הגליל המערבי – 04-922222
מרכז מידע למבוגר לחוץ במושב "מעגלים"
א ו"ה 13.00–11.00
ב ו"ד 18.00–16.00
טל' 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
קו אליה – העמותה למען הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
א'־ה' 20.00–16.00 261070
ארגון לשירות אחים – חברת מוקדים לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות 03-5461727/8
שהי"ל – שירותי ניידות טיפול בבית.
לחולי לב (פרטי) 330848
יאור – 24 שעות קו ארום לנשים מוכות. טל' 03-5461133, 08-550506
הועד למלחמה באיידס – הסברה ומידע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 03-203121, 05-290101. ש' פתוח בכל יום ב' 23.00–19.30, תל־אביב 33402
תורנות מרפאות בטלפון – דוחק ת"א 611001, 239952, 246565
דוחק ירושלים – 236335
דוחק חיפה – 645354
המכורה לאבחון ועזרה מבקי ת"א בן יהודה 146 239207

תורנות בתי־חולים

תל אביב ויקה – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגית)
ירושלים ביקור חולים – (כירורגית)
שערי צדק – (פנימית, אורטופדיה, נשים)
חיפה ע"ב – (ילדים, עיניים, א.א.ג.)

תורנות בתי מרקחת

תל אביב בזל בזל 25 5461806
קופ"ח מכבי בן יהודה 26 203492
ירושלים ירושלים יפו 212 380073
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
נתניה תרופה הרצל 2 28656
רמת־גן רמה ז'בוטינסקי 65 7514483
חולון אהרון הנשיא 52 889155
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים גבי בת ים הנביאים 5 5515671
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות מרכז מנחם שר ירושלים 29 קרית ים א' 759441
חדרה אבנה הנשיא 73 322539

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' – 16.00–19.00.
רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ד"ר 16.00–19.00 רח' הסקודים 14 טל' 581520

מרכזי מידע – אגד

02-304304 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית

08.00 חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 תלמוד (ב)
08.40 מסך לספרות. מספריית בנראל ומכבסים ארוכים
09.00 אנגלית ו'
09.20 השעה שלנו
10.00 שעת כושר
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרשי נחמה. בקיץ
11.00 השבון ה. בין המספרים
11.30 בגאוגרפיה כללי, ה'־ו'. ברזיל, הקדמה למי?
12.00 ספרות, ד'־ט'. נביב המלת, ב' (ב)
13.30 היסטוריה כללית
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 ים המוות חי. ים המלח
15.00 גברת פלפלת
15.10 רחוב סומסום
15.40 שעת כושר
15.55 הקוסם מארץ עוץ
16.20 כך היו חיינו. סדרה
17.00 ערב תרים

כללית

17.30 חיות הבר. מעקב אחרי חיות בר, "שק" שועל
18.30 (ע) קיצור חדשות
18.32 (ע) עם כוכבים "הדושושים"
18.45 (ע) הידושים והבצגות הראציונליים
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 להיט בראש
20.30 משוד המפרסים
21.00 מבט לחדשות
21.35 לקראת שידור
21.50 שושלת. סדרה
22.40 יש מקום
23.10 חפשי על הבאר
23.35 מבט של יום החדשות

ערוץ 2

18.30 הדברה מאיה
18.55 סרים מצוירים
19.00 סבאנבנוס
19.24 רגע לפני... מועמדות לפרס אוסקר
19.30 [illegible]
19.54 פינת הבישול
20.05 נקודת זינוק
21.00 משירי הזמרת מרסדס סוסה
21.17 סיפורי הארלם. חלק ב'

ירדן ערוץ 6

18.00 דמב. קרט. סדרה
18.30 כשרונות צעירים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 חיים ודעת
19.30 חדשות בעברית
19.45 לקט שירים
20.00 חדשות בערבית
20.30 הסופרמארקט
21.10 זאת יפאן
22.00 חדשות באנגלית
22.20 מכון חשאי

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 כעשיות משמחות
15.00 מלך השווקים, סדרה
15.30 הבית הפעופי (סבייר)
16.00 סרט (ערבית)
18.00 משפחת וולטון, סדרה
19.00 60 דקות (אקטואליה)
20.00 שנה בחיים
21.00 סרט, "גירודין נפסה אימלה" עם רוק הארסון
22.30 מעשיות משמחות
23.00 בדולח

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 [illegible]
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
22.30 מן המקורות
23.00 מחורי יצירות

רשת א'

16.05 רדיורשת
17.10 צבעי הקשת, שירים
18.06 מבחר ערב
19.05 [illegible]
19.10 [illegible]
19.30 [illegible]
19.50 שידורים לעולים
22.05 [illegible]
18.06 בעין בוחנת
18.45 היום במשודוש
19.00 היום זהו.
19.35 עם ישראל
20.05 שלום לבן דוד
22.05 בינינו לבין עצמנו
00.05 יומן חצות
00.15 להאזין בחלום, שירים

רשת ב'

18.05 [illegible]
18.45 [illegible]
00.05 [illegible]
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

רשת ג'

21.00 מבט לחדשות
21.30 [illegible]

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן, שירים משם
20.05 [illegible]
21.00 [illegible]

צה"ל 2

19.05 [illegible]
20.05 [illegible]
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הדידקל. עברית קלה
08.05 הנה עם בני הגל
09.05 סלודיה. שירות מידע
10.05 עניני בוקר
11.05 יוזק יוזק. שירים עבריים
12.05 בעורב ישראילטי
14.06 בראש צעיר. מאבחיך לילדים
15.30 [illegible]

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.05 עיסים עקיין
09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי

רשת ג'

06.04 בוהרה לאושר. להיטים
07.07 שיר בבוקר־בבוקר
09.05 בימלים. עם מיכל שגאולי
10.05 רוביים טובים. עם שרה אימבר
11.05 הבבקים בי ידידי שירי שנות השבעים
12.05 אהבה ראשונה. עם יוסי סיאנו
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אלקראלי בוב
13.05 בומי זהות, חדשות, המשפטים
14.06 לראות את לא לראות. תרבות ואמנות
14.30 ברונזה. הנדי והמתנה
15.05 תחנות הארץ. שירים עבריים
16.00 יומן כלכלה
17.05 רגעי קסם
17.55 קצוני ספר. קוראים מקליטים

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 משפט קיץ. חדשות
07.07 [illegible]
08.00 בוקר־טוב ישראל. אקטואליה
09.05 אלדרסקר. עם אלי ישראלי
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 אני מבגן. מוסיקה לקיץ 88
15.05 סייסטה. עם דורי ברבוצ
16.05 ארבע אחר הצהרים. שירים
17.00 ערב־טוב ישראל
13.05 [illegible]
14.00 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]

קולנוע

תל־אביב

אורלי – זאב צעיר 5.00, 7.45, 9.45
אסתר – צבע הכסף 5.00, 7.20, 9.50
בית לסין – מנגינות פייסן – פעם החיים 11.15
בן יהודה – לילה מסוחר 5.00, 7.45, 9.45
גורדון – מקום ליד הים 5.00, 7.45, 9.45
בת – ביטל בלוס 5.00, 7.30, 9.45
דקל – משודרים והישות 7.10, 9.45
דיזנגוף 1 – קפה בגדד 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 – תשוקות באמריקה 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 – מכוון 11.00, 1.30, 5.00, 9.50; לאן זה מלורס 7.30
הייכאיון – מוכת ירח 8.00, 9.45 ספס 12.00
הוד – קיץ 1987 5.00, 7.45, 9.45
חן 1 – שלושה גברים ותינוקת 5.00, 7.40, 9.55
חן 2 – גשרים בהשאלה 5.00, 7.30, 9.50
חן 3 – הקיסר האחרון 3.30, 6.30, 9.30
חן 4 – מחפשים את אדדי 11.00, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
חן 5 – פעמים אשתי 11.00, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
ליסוד – סימטאות המשע 5.00, 7.30, 9.30
לב 1 – אהבנו כל כך 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
לב 2 – החבר של החברה שלי 2.00, 5.00, 7.30, 10.00
לב 3 – פרה אדומה + אגוזו של הצריך + מודה אני 5.00, 7.45 המבצר הבסתר 2.00, 9.45
לב 4 – חופשה בכפר 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
מוזיאון ת"א – עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים – חיזור גורלי 5.00, 7.30, 9.40
פאר – סיפור בוורג 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי – בשם האב 7.30 הבכרה בעלת השיער הארוך 9.30
פריזה 1 – שם המשחק 5.00, 7.45, 9.45
פריזה 2 – מאקסמה 5.00, 7.15, 9.30
פאר – חולת אהבה 5.00, 7.30, 9.30
שקם ר"א – בייבי אריוקה 8.00, 10.00
מייו – ליידי איב 12.00, 2.00, 4.00, 7.15
ע.30 מגור פייסן והבגוע הקדים 11.30
צפון הנחושת – תשוקות באמריקה 3.00
שחף – זוק אנתה מדרבנת 5.00, 7.45, 9.45
תמוז – סיפור בורגע 7.30, 9.40
תבלת – שנת ההתבגרות שלי 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב – מנצים בחוץ 5.00, 7.45, 9.45

צפת

בית אלון – הנה מגע 6 – 9

ירושלים

אדיסון – לילה מסחרר 4.30, 7.15, 9.15
אורנה – שלושה גברים ותינוקת 4.30, 7.00, 9.15
אוריון – בשם העם 5.00, 7.15, 9.30
אורגל – ביטל גלוס 4.30, 7.15, 9.15
בית אגרון – בישראה של מריה בראון 5.30 מגדל הדורים 7.30, המטמרה 9.30
חביר – אהבנו כל כך 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל – שם המשחק 7.15, 9.15
עדן – מביצים בחוץ 4.30, 7.15, 9.15
סמיר – מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.30
רון – משודרים והישות 4.15, 6.45, 9.15
ת. ירושלים – מודים 7.00, 9.30

ראשל"צ

רון 1 – הקסם בדרך 5.00, 7.30, 9.30
רון 2 – עדות במכון 5.00, 7.30, 9.30

רמת גן גבעתיים

אורגים – שלושה גברים ותינוקת 5.00, 7.30, 9.45
אורדים – זוהר משמים 7.15, 9.30
הדר – תינוקת בדורה 5.00, 7.30, 9.30
ליל – שם המשחק 7.30, 9.30
שבנים – יופיו של הנשל 7.15, 9.30
רב בן 1 – ביטל גלוס 5.00, 7.30, 9.50
רב בן 2 – פעמים אשתי 5.00, 7.25, 9.50
רב בן 3 – זר שתר עלי 5.00, 7.30, 9.50
רב בן 4 – חופשה 5.00, 7.25, 9.55

פתח תקוה

היכל 1 – הקסמים בדרך 5.00, 7.30, 9.50
היכל 2 – שם המשחק 5.00, 7.15, 9.50
היכל 3 – מוכת ירח 5.00, 7.15, 9.50

עפולה

היכל התרבות – יופיו של המשחק 7.00, 9.15
מסמתרון – ממאה לשניים 9.00

הרצליה

דוד – מקום ליד הים 7.30, 9.30
חן אביה – עסבר שרא 6.30, 9.30
מלון והגאל – לתשואות ילדים 7.15, 9.30
תפארת – הול סריים 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים – מקום ליד הים 7.15, 9.30
שמשאות – הקסמים בדרך 5.00, 7.30, 9.30

חדרה

חדרה – שלושה גברים ותינוקת 7.15, 9.30
תוף – מקום ליד הים 4.30, 7.00, 9.15

עכו

הבי המטבנולי – ביטל גלוס 9.30
אדיסוריום – מוכת ירח 7.00, 9.00

רחובות

בית העם – הקיסר האחרון 8.30
הדר – זר שתר עלי 7.15, 9.15
חן – אימפריה המשע 7.00, 9.30

חיפה

אורה – סיפור בורגע 4.30, 7.00, 9.15
אורלי – חופשה בכפר 7.00, 9.15
רב גת 1 – גשרים בהשאלה 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 – עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 1 – שלושה גברים ותינוקת 4.30, 7.00, 9.15
רב אור 2 – משודרים והישות 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3 – חיזור גורלי 4.15, 6.45, 9.15
רון – החבר של החברה 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק – בן הסיסי 8.00, אנגבות בחוץ 10.00
שמגון 1 – בלא המטבעים 4.30, 7.00, 9.15
שמגון 2 – מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
שמגון 3 – תשוקה באמריקה 4.30, 7.00, 9.15
שביר – ביטל גלוס 4.30, 7.00, 9.15
רונן – קיץ 1987 4.30, 7.00, 9.15
שבנים – מקום ליד הים 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המסתורין – מקום ליד הים 7.15, 9.15

קריות (חיפה)

אורות – תינוקת בדורה 7.15, 9.30
הוד – פטריאוט ליום אחד 9.15
כינון – מגון 7.15, 9.30
מבוון – הקיסר האחרון 8.30
סמיר – משודרים והישות 7.15, 9.30
סושת – דאן זה פלורס 7.15, 9.30

נתניה

מסודיר – שאלה של שמיא 7.15, 9.30
שרון – ריקוד בושחה 5.00, מקום ליד הים 7.00, 9.15
אסתר – תינוקת בדודה 5.00, 7.00, 9.15

חולון

ארמון – מקום ליד הים 7.30, 9.30
מגדל – שלושה גברים ותינוקת 7.30, 9.30
מכרי – הקיסר האחרון 4.00, 9.00
רינה – מגון 7.00, 9.30

רמת השרון

כוכב – הרצלים בחוץ 7.10, 9.45

כפר סבא

תבל – מכות ירח 7.15, 9.30
תן – שאלה של שמיא 7.15, 9.15

נהריה

הוד – ריקוד בושחה 5.00, מקום ליד הים 7.00, 9.15

עכו

אורדיטוריום – ביטל גלוס 9.30

באר־שבע

חן – מוכת ירח 5.00, 7.15, 9.30
היכל התרבות – ביטל גלוס 9.30

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
קונצרט מנויים מס' 12
מנצח: סטנלי ספרבר
בהשתתפות: מקהלות גתית, גליל עליון, עמק־חפר, שגיא והמקהלה הקאמרית ליד האקדמיה בירושלים
סולנים: רובין ויזל־קפסוטו - סופרן
אילנה עברון - אלט
ניל גילספי - טנור
סורין סמיליאן - באריטון
מוצרט: אווה וורום קורפוס, מוטט ק. 618
מוצרט: ווספרה סולנס ק. 339
ברהמס: סימפוניה מס. 2 ברה מז'ור
חיפה אודיטוריום, יום ראשון 26.6.88 שעה 20.30
חיפה אודיטוריום, יום שני 27.6.88 שעה 20.30
אולם כפר בלום, מוצ"ש 2.7.88 שעה 21.00
נפתחה סדרה חדשה
בת 5 קונצרטים
באודיטוריום חיפה
מנצחים: סטנלי ספרבר, גילברט ורגה, נועם שריף, ארתור פאגן.
סולנים: אמיל באומוף - פסנתר, לוסי שלטון - סופרן, מירה זכאי - אלט, האורד הסקין - טנור, בנג'מין לקסון - בריטון.
יוג'יניה צוקרמן - חליל.
גאי־ יואן- הן כינור, נטשה טדסון - פסנתר,
מקהלות: רינת, גתית הקיבוץ הארצי,
במרכז הסדרה האורטוריה "אליהו"
כרטיסים: במשרדי התזמורת, רח' פבזנר 50, טל' 660741, 641973 ימים א'־ה' 08.30–18.00, יום ו' 08.30–12.30 ובבית נלך, קרית חיים.
בערב הקונצרט: בקופת האולם

לוח שידורי קול השלום – קיץ 88

היום – יום א' 26.06.88	מחר – יום ב' 27.6.88
08–09 הפריסנדרס	08–09 קליף ריצ'ארד
09–10 אריק סיני	09–10 אריק איינשטיין
10–11 בריאן אדאמס	10–11 אבבא
11–12 ריקי גל	11–12 גלי עטרי
12–13 רובי חן	12–13 חיים משה
13–15 הביטלס	13–14 פינק פלויד
15–17 מה לעשות עם איובי נתן	14–15 מאחורה
17–18 אולדיס	15–17 מה לעשות עם איובי נתן
	17–18 אולדיס
	18–19 נט קינג קול

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 26.6
התיאטרון הבימה:
סאלח שבתי: 20.30
הדיבוק: 21.00
המלביש – בבימרתף: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים: 16.00, 20.30
מצות – הדר יוסף "בית פרנקפורד"
בית ברנדה אלמה – כפר סבא "היכל התרבות"

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
עקב המתנת שעון קיץ תחילת הקונצרטים במוצאי שבת וחגים תהיה בשעה 9 בערב
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה א': יום ה' 7.7.88
זובין מהטה מנצח
זמרי אופרה סולנים
התכנית:
שנברג – "פליאס ומליסנדה"
ביזה – קטעים מתוך האופרה "כרמן"
ירושלים, בנייני האומה, 9 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
מוצ"ש 9.7.88
זובין מהטה מנצח
זמרי אופרה סולנים
התכנית כמו בחיפה סדרה א'
נמשך חידוש כרטיסי המנוי לעונת הקונצרטים 1988/89

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
כרמן
אופרה (בבימוי מלא) מאת ז'ורז' ביזה
מנצח: זובין מהטה
בימאי ומעצב ההצגה: ז'אן־פייר פונל
בהשתתפות זמרים־אורחים:
כרמן – קאתלין קולמן, מצו־סופרן
מיכאלה – סינתיה הימון, סופרן
דון ז'וזה – ברי בס, טנור
אסקמיו – גרג ביקר, בריטון
הופעת־אורח: תמי ספיבק, ז'ק כהן
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
הצגת־בכורה חגיגית
יום א', כ"ה בתמוז תשמ"ח, 10 ביולי 1988, בשעה 7.30 בערב
הצגה נוספת
יום ד', כ"ח בתמוז תשמ"ח, 13 ביולי 1988, בשעה 8.00 בערב
כרטיסים:
[illegible]

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
פסטיבל אמדיאוס – "בעיקר מוצארט"
ניקולאס קרמר מנצח
קלוד פרנק, פסנתרן, ג'וליה וילסון־ג'ונס, סופרן,
מירה זכאי קונטראלט, כריסטוף המברגר טנור, אודו רוסטל באס,
מקהלת הסולנים העדזונית
הידן: סימפוניה כגון. 80 • מוצארט: קונצ'רטו לפסנתר כגו 9 ק. 271,
מיסת ההכתרה ק. 317
סדרת "אמדיאוס": מוזיאון תל־אביב יום ב' 27.6.88
"קולות וגוונים" סדרה 4: מוזיאון תל־אביב, יום א' 26.6.88
ירושלים, תיאטרון ירושלים, יום ג' 28.6.88
חיפה, אודיטוריום חיפה, יום ד' 29.6.88
"קולות וגוונים" סדרה 3: מוזיאון תל־אביב, יום ה' 30.6.88
כל הקונצרטים יתקיימו בשעה 20:30 (כרטיסים להשיג בקופות)
נמשכת מכירת המנויים לעונת 1988–89
התקשר טלפונית והזמן פרוספקט לביתך
פרטים במשרדי התזמורת הקאמרית הישראלית ת"א,
"בית אסיה" ויצמן 4, טל' 03-210102, בין השעות 9.00–15:00

התזמורת הסימפונית ירושלים
קונצרט מיוחד של מוסיקה אמריקנית
מנצח סטיבן רוזן
סולנית שושנה כהן
ברנשטיין: הפתיחה "קנדיד"
מקדאוול: קונצרטו 2 לפסנתר
אלן האבנס צ'אליך: סימפוניה 1 (פרס פרס פוליצר 1983)
קופלנד: 4 תמונות מרודיאו
יום חמישי, 30.6 8.30 בערב
אולם הנרי קראון
אולפן פונות
כניסה חופשית
מנצח נועם שריף
מאה רסיקי: "דורי אדמה"
סטראבינסקי: "נשיקת הפייה"
לוסט: "הנרלודים"
יום ראשון, 10.7.88, 6 בערב
אולם הנרי קראון

אונים במחול '88 שכונת התקוה
17 בכורות עולמיות
מפגשי יוצרים • סדנאות • כוריאוגרפיות לבגרות • מופעי חוץ
2-5 יולי, אודיטוריום דוהל ובית דני
חג ליצירת המחול הישראלי